

Enquesta sobre les condicions de vida de la gent gran de la Seu d'Urgell

**Octubre de 2009
Centre de Recerca Sociològica
Institut d'Estudis Andorrans**

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ	5
2. VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES	13
2.1. Sexe i edat.....	13
2.2. Lloc de naixement i nacionalitat.....	15
2.3. Estat civil i forma de convivència	16
2.4. Dades de les persones que viuen a la llar	23
2.5. Nivell d’estudis i ocupació	26
3. HABITATGE	32
3.1. Tipus d’habitatge	32
3.2. Règim de tinença de l’habitatge	32
3.3. Equipament de la llar	34
3.4. Accessibilitat	38
3.5. Dificultats de l’entorn de l’habitatge	39
4. INGRESSOS I DESPESES	40
4.1. Els seus ingressos propis d’on provenen?	40
4.2. Qui aporta ingressos a la seva llar?	41
4.3. Amb els seus ingressos o els ingressos de la parella o d’altres membres de la llar, li costa arribar a final de mes?.....	42
4.4. Quina és la seva despesa mensual en serveis relacionats amb la salut, productes o tractaments mèdics que no entren per la seguretat social?	46
4.5. Els seus ingressos mensuals individuals són aproximadament	48
5. XARXA DE RELACIONS	53
5.1. Té algun familiar o una persona de confiança a qui pot acudir en cas de necessitar ajuda, que visqui a prop del seu domicili (sense comptar els que viuen amb vostè)?	53
5.2. Té família a la Seu o als voltants?	54
5.3. Quins familiars té a la Seu i amb quina freqüència els veu?	55
5.4. Té família directa fora de la Seu?.....	61
5.5. Quins familiars directes té fora de la Seu?	61
5.6. Ajuda habitualment els fills?	65
5.7. Quin tipus d’ajuda dóna als fills?	66
5.8. La seva parella necessita ajuda en activitats de la vida diària?	68
5.9. En quines activitats necessita ajuda la seva parella?	69
5.10. Vostè rep algun tipus d’ajuda?	69
5.11. De quines persones rep ajuda?.....	70
5.12. (Les persones que no reben ajuda) En el cas que necessités ajuda de qui creu que la rebria?	71
5.13. Té alguna persona amb qui parlar dels seus problemes personals?.....	72
5.14. Amb quina freqüència veu algun dels seus amics?	72
5.15. On acostuma a trobar-se amb els amics?.....	74
6. SALUT	75
6.1. Com diria vostè que és la seva salut en general?.....	75
6.2. Pateix actualment o el metge li ha dit que té algun dels següents problemes de salut?.....	80
6.3. Amb quina freqüència va a la consulta del metge de capçalera o el metge que el visita actualment?	84
6.4. En l’últim any ha estat visitat per algun dels següents professionals sanitaris?..	87
6.5. Ha estat ingressat en un hospital com a mínim una nit en els últims cinc anys? ..	89
6.6. Quants cops ha estat ingressat?	91

6.7. I en total quant temps ha estat ingressat/ada (en dies aproximats)?	91
6.8. Necessita algun tractament mèdic o control de salut regularment (medicació, controls de sucre, controls de pressió...).....	93
6.9. Quin tipus de tractament?	95
6.9.1. Medicació	95
6.9.2. Controls de glucèmia	96
6.9.3. Controls de tensió arterial.....	98
6.9.4. Rehabilitació o fisioteràpia.....	100
6.9.5. Altres	100
6.10. Vostè controla la seva pressió arterial?	101
6.11. Durant els últims tres mesos ha tingut algun problema de salut o emocional que hagi limitat les seves activitats socials, familiars, etc. habituals?	102
6.12. Durant els últims tres mesos, quin grau de dolor diria que ha tingut?	105
6.13. En els últims tres mesos ha caigut alguna vegada?	109
6.14. Té dificultats per dormir?	111
6.15. Actualment vostè fuma almenys un cop al dia?	114
6.16. Normalment pren alguna beguda amb alcohol (cervesa, vi, licors, etc.).....	116
7. ACTIVITATS DE LA VIDA DIÀRIA	119
7.1. Grau de dificultat per fer les següents activitats sol/a	119
7.2. Necessitat d'ajuda per fer les activitats de la vida quotidiana.....	123
7.3. Grau de dificultat per fer les següents tasques domèstiques sol/a.....	128
7.4. Necessitat d'ajuda per fer les tasques domèstiques sol/a	128
7.5. Rep l'ajuda que necessita per fer aquestes activitats?	135
7.6. A la seva llar, qui s'ocupa principalment de les feines de casa?	136
7.7. En cas de tenir algun problema que li dificulti la seva vida normal a la llar, quina opció preferiria?.....	146
8. HÀBITS ALIMENTARIS	147
8.1. Segueix alguna dieta o controla els aliments per motius de salut?.....	147
8.2. On fa els àpats, normalment?	148
8.3. Per què no menja fora de casa?	149
8.4. Per què menja fora de casa?	150
8.5. Si tingués la possibilitat de menjar en restaurants a preus econòmics i segons la seva dieta, ho faria?	150
9. ACTIVITAT FÍSICA I TEMPS LLIURE	152
9.1. Acostuma a sortir per caminar?	152
9.2. A part de caminar, practica algun esport o realitza exercici físic regularment?	155
9.3. Quin altre exercici físic realitza?	156
9.4. Té alguna afició (activitats de lleure)?	157
9.5. Quines aficions?	159
9.6. Quanta estona mira la televisió al dia aproximadament?	161
10. QUALITAT DE VIDA I GRAU DE SATISFACCIÓ	162
10.1. En general diria que la seva qualitat de vida és:.....	162
10.2. Quin és el grau de satisfacció respecte als següents aspectes de la seva vida?	165
10.2.1. Família.....	166
10.2.2. Habitatge.....	167
10.2.3. Amistats	169
10.2.4. Situació econòmica.....	171
10.2.5. Estat anímic	173
10.2.6. Temps de lleure	175
11. SERVEIS PER A LA GENT GRAN	178

11.1. Coneix i utilitza els següents serveis que l’ajuntament ofereix a la gent gran?	178
11.1.1. Centre de dia:	178
11.1.2. Hospital de dia:	179
11.1.3. Servei d’Atenció Domiciliària:	179
11.1.4. Servei de Teleassistència (Creu Roja):	180
11.1.5. Servei d’àpats a domicili:	182
11.1.6. Servei de bugaderia:	182
11.2. Pensa que falta algun tipus de servei que pugui necessitar la gent gran i que no ofereix actualment l’ajuntament?	183
11.3. Quin són els serveis que troba a faltar orientats a la gent gran?	185
11.4. Creu que seria d’utilitat tenir una guia amb tots els serveis dirigits a la gent gran?	186
11.5. Sabria què fer (on dirigir-se, a qui sol·licitar-ho) per utilitzar algun d’aquests serveis?	187
11.6. Coneix algun casal o esplai de gent gran a la Seu?	188
11.7. Acudeix a algun casal o esplai de gent gran a la Seu?	188
11.8. (Els que hi acudeixen) Amb quina freqüència acudeix al casal o esplai?	189
11.9. (Els que no hi acudeixen) Per què no acudeix al casal o esplai?	190
12. RESUM I CONCLUSIONS	192

1. INTRODUCCIÓ

L'envelliment demogràfic

Des de començaments del segle XX s'està produint en tots els països un canvi en l'estructura per edats de la població, amb un augment del percentatge de persones d'edat més avançada i una disminució del percentatge d'infants, que comporta un augment de l'edat mitjana del conjunt (envelliment demogràfic). Aquest fenomen és conseqüència d'un descens de la fecunditat i d'un descens de la mortalitat gràcies als avenços mèdics, higiènics i socials assolits en el darrer segle, i ha comportat un augment de l'esperança de vida.

A Espanya, l'any 1900 l'esperança de vida al néixer no arribava als 35 anys, mentre que el 1930 ja era de gairebé 50 anys i el 1960 era de prop de 70 anys. L'any 2005 l'esperança de vida a Espanya supera per primer cop els 80 anys,¹ i l'any 2007 ja és de 81 anys (84 anys entre les dones i 78 anys entre els homes), el que el situa entre els països amb l'esperança de vida més alta.²

Tot i que hi ha diferències internacionals, les persones majors de 65 anys representen una proporció cada cop més gran del total de la població,³ i dins el col·lectiu de la gent gran també està augmentant la proporció de les persones de més de 85 anys (sobreenvelliment) i la proporció de dones (com a conseqüència del diferencial de mortalitat a favor de les dones).

L'augment de l'esperança de vida també té un efecte molt important des de la perspectiva longitudinal o generacional, és a dir, considerant les diferents etapes de la vida de les persones. Des d'aquesta perspectiva destaca la importància que suposa el fet que la majoria dels components d'una generació o cohort de naixements sobrevisquin fins a arribar a la maduresa (el que el demògraf Julio Pérez Díaz anomena "maduresa de masses").⁴ A Espanya, la primera generació que va aconseguir arribar als 50 anys amb la meitat dels seus efectius vius va ser la generació dels nascuts a principis del segle XX. Més recentment, a la dècada dels vuitanta, s'ha produït un fenomen nou, la "vellesa de masses", que suposa la generalització de la supervivència fins als 65 anys. Aquesta supervivència generalitzada fins a la maduresa i la vellesa ha comportat canvis en la

¹ Goerlich Gisbert, F.J.; Pinilla Pallejà, R. *Esperanza de vida en España a lo largo del siglo XX*. Fundación BBVA. Documentos de Trabajo 11. 2006.

<http://www.imsersomayores.csic.es/documentos/documentos/goerlich-esperanza-01.pdf>
Instituto Nacional de Estadística. Tablas de mortalidad 1992-2005. Notas de prensa, 29 de octubre 2007.
<http://www.ine.es/prensa/np472.pdf>

² Japó és el país amb l'esperança de vida més alta (83 anys) i Sierra Leone té la més baixa (41 anys). Organització Mundial de la Salut (OMS). Estadísticas Sanitarias Mundiales, 2009.
<http://www.who.int/whosis/whostat/2009/es/index.html>

³ A Espanya les persones de 65 anys i més representaven un 5,2% de la població de l'any 1900, l'any 1930 un 6,1%, l'any 1960 un 8,2%, mentre que l'any 1991 ja eren un 13,8% i el 2000 un 16,9%, disminuint lleugerament en els darrers anys (un 16,5% el 2008) com a conseqüència de l'arribada d'immigrants. Actualment a Europa les persones de 65 anys o més representen al voltant d'un 16% del total de la població, mentre que a Àfrica no arriba al 4%.

⁴ Es considera que la maduresa de les persones és la culminació de la vida adulta, abans d'arribar a la vellesa. Tot i que els límits d'edat no són exactes es considera que s'assoleix al voltant dels 50 anys. Pérez Díaz, J.: *La madurez de masas*. Instituto de Migraciones y Servicios Sociales (IMSERSO), 2003.

dinàmica demogràfica i en les relacions entre les diferents edats, modificant les trajectòries i projectes vitals del conjunt de la població (ha modificat els comportaments reproductius ja que en millorar l'eficiència reproductiva ja no és necessària una alta taxa de fecunditat, ha modificat els rols familiars i la situació de les dones, ha allargat la durada de la infància i la joventut, ha millorat les condicions de vida d'aquestes edats, i també ha aportat una rellevància i significació de l'edat infantil i de l'edat madura i avançada).

En aquest context sembla evident que la imatge social de la gent gran també està canviant. La imatge tradicional que associa la vellesa amb malaltia, pobresa i aïllament (perspectiva de les limitacions), es correspon a generacions molt castigades per la història, i afavoreix una percepció negativa i la discriminació dels vells en les societats actuals, orientades cap a la joventut, la bellesa, la productivitat i el consum.⁵ Però amb l'arribada a edats avançades de generacions amb millors condicions de salut i millor situació socioeconòmica, comença a sorgir una nova visió de la gent gran que té en compte les seves capacitats, tant de participació social com adquisitives.

Si bé les noves generacions que arriben a la vellesa ho fan en millors condicions cal tenir en compte que està augmentant el nombre de persones d'edat molt avançada, de manera que es preveu que hi hagi un augment de la demanda de serveis per a la gent gran, tant en quantitat com en qualitat. La demanda de bens i serveis no depèn només dels indicadors demogràfics o de salut, sinó que també depèn de factors com l'entorn familiar, els valors i preferències individuals, la situació econòmica, etc.; per això, amb l'arribada a edats avançades de generacions menys dependents i amb més recursos, els serveis per a la gent gran s'estan deixant de veure com una despesa familiar o pública, com una donació unilateral o de beneficència per a persones dependents, i esdevenen un sector important del mercat entre els serveis personals corrents que demandarà aquest grup de població.⁶ En la provisió de serveis per a la gent gran també que hi tenen un paper important les Administracions públiques per implementar les polítiques socials d'igualtat i redistribució que han de garantir el benestar mínim dels ciutadans.

L'increment de la població de més edat té implicacions econòmiques, socials i polítiques que han generat un debat en relació als límits de l'Estat del Benestar (pensions, atenció sanitària). Resumint els arguments de Julio Pérez Díaz,⁷ el corrent de pensament que considera insostenible el sistema actual a causa de l'augment de la proporció de jubilats respecte a les persones en edat laboral (relació que es mesura amb l'índex de dependència senil) parteix d'una premissa falsa ja que assimila jubilació a dependència, quan en realitat no totes les persones grans són dependents (tot i que rebin un pensió, moltes tenen un habitatge propi, tenen estalvis, tenen un bon estat de salut i ofereixen en molt casos més suport a la família del que reben) i tampoc té en compte l'aportació que aquestes persones han fet abans de jubilar-se. D'altra banda, les dades històriques demostren que l'envelliment demogràfic no condueix a una situació de catàstrofe en l'àmbit econòmic, i això s'explica per l'augment de la riquesa (la productivitat a Espanya ha augmentat en les darreres dècades amb més intensitat que

⁵ Bazo, M.T. *La sociedad anciana*. Madrid: CIS, 1990.

⁶ Pérez Díaz, J.: "Envejecimiento poblacional y dependencia. Una perspectiva desde la necesidad de cuidados". Ponencia presentada en la II Jornada Gerontológica Calidad de vida y Calidad de Servicio en la atención a personas mayores, organizada por Recursos Asistenciales. Pamplona, 25 de octubre de 2000.

⁷ Pérez Díaz, J.: *La madurez de masas*. Instituto de Migraciones y Servicios Sociales (IMSERSO), 2003.

l'increment de la proporció de gent gran), element que no es té en compte en les dades que relacionen el creixement de la proporció de persones jubilades respecte les actives. Així, en la relació entre població i riquesa, més que d'un problema demogràfic es tracta d'un problema polític, de com es distribueixen els recursos.

Per tant, l'envelliment demogràfic és un procés nou, que afecta tots els països, que és permanent i que té conseqüències importants en diferents àmbits (econòmic, social i polític), i aquesta nova situació ofereix moltes oportunitats però també suposa un repte i un desafiament per a totes les societats.⁸

⁸ United Nations (2002). *World Population Ageing: 1950-2050*, Population Division.
<http://www.un.org/esa/population/publications/worldageing19502050/>

Estructura demogràfica de la Seu d'Urgell

A la Seu d'Urgell en les darreres dècades també s'han constatat els efectes del procés d'envelliment demogràfic experimentat en totes les societats, amb un augment de la proporció de gent gran que ha passat de gairebé un 13% l'any 1981 a més d'un 19% el 2001, alhora que disminueix la proporció de població jove (d'un 23% l'any 1981 a un 14% el 2001). Tot i això, en els darrers anys s'observa una nova dinàmica demogràfica a causa de l'augment de la immigració que es concentra sobretot en els grups centrals d'edat i que ha modificat l'estructura poblacional de la Seu: la població menor de 15 anys i de 15 a 64 anys ha augmentat, mentre que la proporció de gent gran ha anat disminuint fins a l'actualitat que representa un 16% del total de la població de la ciutat. És a dir que s'ha frenat l'accelerat procés d'envelliment que es venia registrant en les dècades anteriors. Segons les previsions per als propers anys, amb una immigració moderada augmentaria la proporció de les persones de mitjana edat i lleugerament la de més edat, i per tant es ralentitzaria el procés d'envelliment demogràfic.⁹

Població de la Seu d'Urgell, segons grups d'edat. Anys 1981-1996 (%)

Any	0 a 14 anys	15 a 64 anys	65 anys i més	No consta	Total
1981	23,4	63,5	12,6	0,5	100
1986	20,3	65,2	14,5		100
1991	17,4	66,3	16,2		100
1996	15,7	67,0	17,4		100

Font:

1981,1986: Idescat. Padró municipal d'habitants

1991: Idescat. Cens de població

1996: Idescat. Estadística de població

Població de la Seu d'Urgell, segons grups d'edat. Anys 2000-2008 (%)

Any	0 a 14 anys	15 a 64 anys	65 anys i més	Total
2000	14,1	66,9	19,0	100
2001	14,2	66,7	19,1	100
2002	14,1	66,9	18,9	100
2003	14,1	67,7	18,2	100
2004	14,4	67,6	18,1	100
2005	14,3	68,2	17,4	100
2006	14,6	68,3	17,0	100
2007	14,9	68,5	16,5	100
2008	15,2	68,7	16,2	100

Font: Idescat. Padró continu

⁹ López Colás, J.; Yépez Martínez, B. *Informe demogràfic i projecció de la població del municipi de la Seu d'Urgell a l'horitzó 2016*. Centre d'Estudis Demogràfics. Universitat Autònoma de Barcelona. Gener, 2007.

Aquesta evolució l'estructura de la població de la Seu d'Urgell és similar a la que s'observa en el conjunt de Catalunya, on la proporció de les persones de 65 anys o més ha experimentat un increment continu des de l'any 1981 fins el 2001 (d'un 11% a un 17%), tot i que a partir del 2002 ha disminuït lleugerament fins a representar un 16% del total de la població de l'any 2008.

Població de Catalunya, segons grups d'edat. Anys 1981-1996 (%)

Any	0 a 14 anys	15 a 64 anys	65 anys i més	Total
1981	24,9	64,0	11,1	100
1986	21,7	66,0	12,3	100
1991	17,8	67,9	14,3	100
1996	14,7	69,1	16,3	100

Font: Idescat.

Població de Catalunya, segons grups d'edat. Anys 2000-2008 (%)

Any	0 a 14 anys	15 a 64 anys	65 anys i més	Total
2000	13,6	69,0	17,3	100
2001	13,6	69,0	17,4	100
2002	13,7	69,0	17,4	100
2003	13,8	69,1	17,2	100
2004	14,0	69,1	16,9	100
2005	14,1	69,4	16,5	100
2006	14,3	69,2	16,5	100
2007	14,5	69,1	16,4	100
2008	14,7	69,0	16,2	100

Font: Idescat.

Objectius i metodologia

En un context on s'ha produït un important creixement del nombre i la proporció de gent gran, també s'ha anat modificant la imatge social de la vellesa. Amb l'augment de l'esperança de vida no només s'han guanyat anys de vida, sinó que aquests anys es viuen amb un millor estat de salut i amb unes formes de vida més actives i participatives (vida als anys), en contraposició a l'estereotip que identifica la persona gran amb una situació d'aïllament, malaltia i dependència.

Les institucions públiques i la societat en general han d'adaptar-se a aquesta nova realitat de la gent gran. En aquest sentit és important conèixer les característiques i les condicions de vida d'aquest sector de la població per planificar i adequar les polítiques públiques a les seves necessitats.

En aquest estudi sobre la gent gran partim de la hipòtesi que la gent gran és un col·lectiu molt heterogeni en què hi ha persones amb diferent nivell socioeconòmic, amb diferent estat de salut i diversos estils de vida. En funció d'aquestes diverses situacions personals es distingeixen subgrups amb característiques, interessos i demandes diferents a les quals han de respondre les Administracions públiques garantint els mitjans perquè la gent gran disposi dels recursos necessaris per al seu ple desenvolupament en els diferents àmbits de la seva vida (recursos econòmics, socio-sanitaris, de participació social, etc.), especialment en el cas de les persones que es troben en situacions més precàries i amb risc d'exclusió.

Al llarg d'aquest informe es presenten els resultats d'una enquesta encarregada per de l'Àrea d'atenció a les persones de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell i dirigida a la població de 65 anys o més resident a la Seu d'Urgell, amb l'objectiu de conèixer i analitzar les condicions de vida de la gent gran que viu a la ciutat.

S'ha definit el col·lectiu de gent gran a partir dels 65 anys, coincidint amb l'edat de jubilació, fet que constitueix una nova etapa en el cicle vital, amb un canvi de rol arran de la finalització de la vida laboral, un increment de la disponibilitat de temps lliure, i en molts casos una disminució del poder adquisitiu. Aquest criteri de definir el col·lectiu de gent gran a partir dels 65 anys sembla el més adequat i és el que s'utilitza en els diferents estudis sobre la gent gran, tot i que cal tenir en compte que la vellesa no ve determinada exclusivament per la jubilació sinó per la situació en diversos àmbits vitals, i d'altra banda moltes persones poden haver deixat el mercat de treball abans d'aquesta edat; en el cas de les mestresses de casa el fet d'arribar a aquesta edat no representa un canvi en el seu rol o en la seva posició social, ni en la disponibilitat de temps, ja que no es jubilen.

L'enquesta s'ha realitzat de manera presencial a la llar de les persones enquestades durant el mes de juliol de 2009 a una mostra de 373 persones de 65 anys o més de la Seu d'Urgell obtinguda a partir de les dades del padró municipal. S'han demanat dades sobre diferents àmbits de la vida de la gent gran: forma de convivència, xarxa de relacions, condicions de l'habitatge, situació econòmica, salut, activitat física, etc., i també sobre el coneixement i utilització d'alguns serveis orientats a aquest col·lectiu.

El marge d'error és de $\pm 4,7\%$ per al conjunt de la mostra, amb un nivell de confiança del 95,5% (2 sigmes), sota la hipòtesis de màxima indeterminació ($p=q=50\%$) i en el supòsit d'un mostreig aleatori simple.

Al llarg de l'informe es presenta una anàlisi descriptiva de les condicions de vida de la gent gran des de diversos àmbits a partir de les freqüències i percentatges de les diferents preguntes i una anàlisi bivariant per establir diferències en funció de les principals variables sociodemogràfiques (sexe, edat, nivell d'estudis, etc.).

Població resident a la Seu d'Urgell de 65 anys i més (abril 2009)

Sexe

	Freqüències	Percentatges
Total	2.155	100
Home	909	43
Dona	1.206	57

Font: Ajuntament de la Seu d'Urgell. Padró municipal.

Edat

	Freqüències	Percentatges
Total	2.155	100
65 a 69 anys	463	21,5
70 a 74 anys	457	21,2
75 a 79 anys	506	23,5
80 anys o més	689	31,9

Font: Ajuntament de la Seu d'Urgell. Padró municipal.

Al padró municipal de la Seu d'Urgell hi constaven 2.155 persones de 65 anys o més en el moment de preparar el treball de camp de l'enquesta: 909 homes (un 43%) i 1.206 dones (57%). Un 21,5% d'aquestes persones tenien entre 65 i 69 anys, un 21% entre 70 i 74 anys, un 23,5% entre 75 i 79 anys i un 32% 80 anys o més.

A partir d'aquestes dades es va seleccionar de forma aleatòria una mostra de persones per tal que sigui representativa del total de la població d'aquesta edat.

2. VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES

2.1. Sexe i edat

2.1.1. Sexe

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Home	147	39,4
Dona	226	60,6

En la mostra de població de 65 anys o més de la Seu d'Urgell hi ha més dones (gairebé un 61%) que homes (39%). Aquest fet s'explica per la sobremortalitat masculina (la taxa de mortalitat dels homes en tots els grups d'edat és més alta que la de les dones, ja que hi ha una major incidència entre els homes de la mortalitat associada a activitats de risc i hàbits no saludables com el tabac, l'alcohol, etc.), de manera que l'esperança de vida de les dones és més alta.

2.1.2. Edat

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
65 a 69 anys	83	22,3
70 a 74 anys	59	15,8
75 a 79 anys	105	28,2
80 anys i més	126	33,8

El 62% de les persones enquestades tenen 75 anys o més (un 28% entre 75 i 79 anys i un 34% 80 anys o més), mentre que el 38% pertanyen al grup de 65 a 74 anys (un 22% tenen entre 65 a 69 anys i un 16% entre 70 i 74 anys).

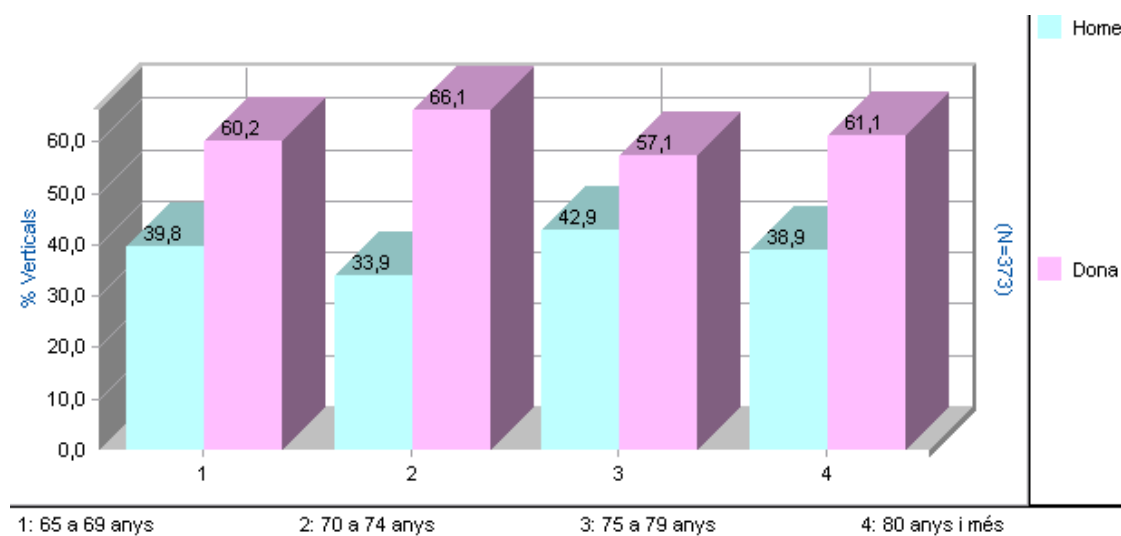
Segons es desprèn d'altres estudis sobre la gent gran,¹⁰ en general el segment de 65 a 74 anys gaudeix de millors condicions de vida (salut, autonomia funcional, participació en la vida social, etc.), mentre que el majors de 75 anys presenten més sovint alguna dificultat o limitació. Tot i això, a mesura que augmenta l'esperança de vida, l'edat de 75 anys, cada vegada més, constitueix encara una etapa amb un nivell de qualitat de vida elevat, i la presència de persones amb necessitats d'atenció per motius de salut i autonomia funcional es desplaça progressivament a edats més avançades (sobretot a partir dels 80 anys).

¹⁰ Sintès, E., Ramon, A.: *Condicions de vida i hàbits de la gent gran de la província de Barcelona*. Bellaterra, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, 2003.

2.1.3. Distribució de la gent gran per edat i sexe

% Horitzontals		Home	Dona
Total	373	39,3	60,4
65 a 69 anys	83	39,8	60,2
70 a 74 anys	59	33,9	66,1
75 a 79 anys	105	42,9	57,1
80 anys i més	126	38,9	61,1

Entre la població enquestada hi ha més dones que homes en tots els intervals d’edat.

2.2. Lloc de naixement i nacionalitat

2.2.1. Lloc de naixement

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
A la Seu o comarca	155	41,6
Altres llocs de Catalunya	117	31,4
Altres comunitats autònomes d'Espanya	89	23,9
Altres països	12	3,2

Prop d'un 42% de les persones enquestades van néixer a la Seu o a la comarca de l'Alt Urgell i un 31% van néixer a altres poblacions de Catalunya, mentre que un 24% van néixer a altres comunitats autònomes (sobretot a Andalusia) i només un 3% són originaris d'altres països (sobretot França i Andorra).

Altres comunitats autònomes d'Espanya

	Freqüències	Percentatges
Total	89	100
Andalusia	51	58,0
Aragó	7	8,0
Castella la Manxa	6	6,8
Extremadura	6	6,8
Galícia	6	6,8
Múrcia	5	5,7
Castella i Lleó	4	4,5
Madrid	2	2,3
Astúries	1	1,1

Base: persones que han nascut a altres comunitats autònomes d'Espanya

2.2.2. Nacionalitat

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Espanyola	367	98,4
Altres	6	1,6

La gran majoria de la gent gran que resideix a la Seu és de nacionalitat espanyola (98%) i menys d'un 2% és d'una altra nacionalitat (francesa, boliviana, dominicana, i altres...). Com s'ha vist en l'anterior pregunta només un 3,2% (12 casos) havien nascut fora d'Espanya, i d'aquest la meitat tenen la nacionalitat espanyola, mentre que l'altra meitat tenen altres nacionalitats.

(Els que no han nascut a la Seu d'Urgell. N= 218)

2.2.3. Anys de residència a la Seu

	Freqüències	Percentatges
Total	218	100
Menys de 10 anys	18	8,3
Entre 10 i 19 anys	16	7,3
Entre 20 i 29 anys	14	6,4
30 anys o més	136	62,4
No contesta	34	15,6

Base: persones que no han nascut a la Seu

Entre les persones enquestades que no han nascut a la Seu un 62% fa 30 o més anys que hi viuen, i són pocs el que fa menys de 10 anys que hi viuen (8%), o els que hi resideixen entre 10 i 19 anys (7%) o entre 20 i 29 anys (6%), tot i que no tenim aquesta dada de prop d'un 16% de la mostra.

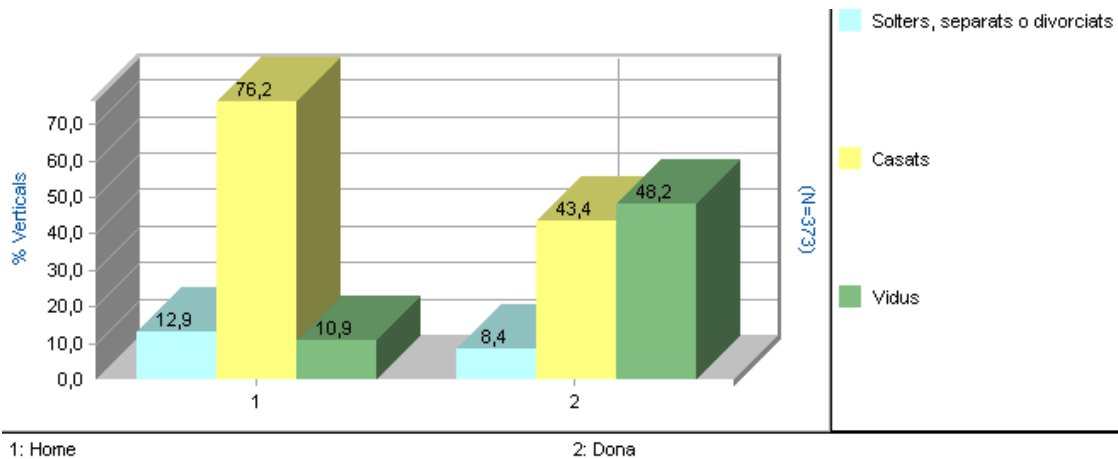
2.3. Estat civil i forma de convivència

2.3.1. Estat civil

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Solter/a	33	8,8
Casat/ada	210	56,3
Separat/ada o divorciat/ada	5	1,3
Vidu/vídua	125	33,5

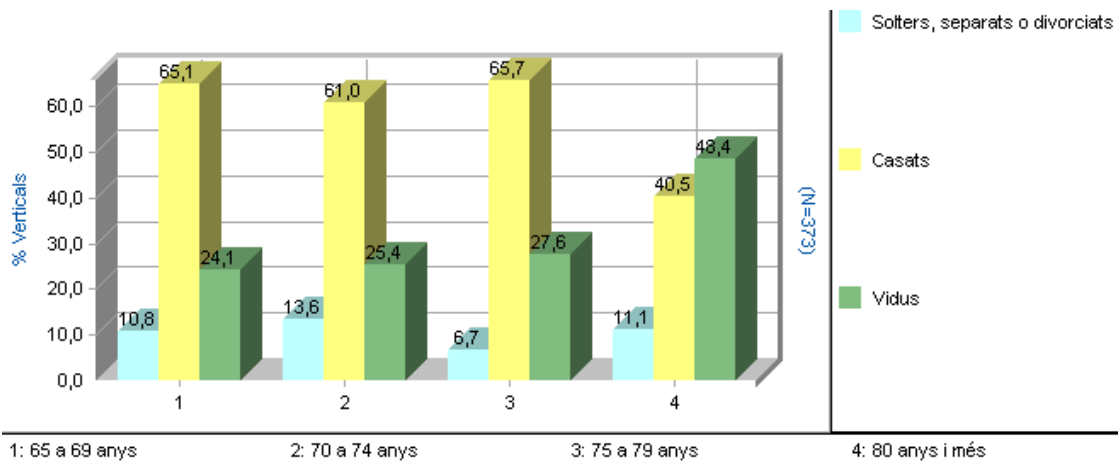
La majoria de les persones de 65 anys o més estan casades (56%) i un 33,5% han enviadat, mentre que gairebé un 9% són persones solteres i un 1% s'han separat o divorciat.

Estat civil segons el sexe

En relació amb l'estat civil destaquen diferències importants en funció del sexe i l'edat. Així, agrupant les persones solteres amb les separades o divorciades perquè hi ha pocs casos, destaca que la majoria dels homes estan casats (un 76% dels homes per un 43% de les dones), mentre que entre les dones hi ha més proporció de vídues (un 48% de les dones han enviudat per un 11% dels homes). Aquesta major incidència de la viduïtat entre les dones s'explica per la seva major esperança de vida o la major mortalitat masculina, i d'altra banda per la diferència d'edat entre els dos membres de la parella (normalment els homes són uns anys més grans que les seves parelles). La proporció de solters, separats o divorciats no presenta un diferència tan gran tot i que és lleugerament superior entre els homes (un 13% dels homes per un 8% de les dones).

Estat civil segons l'edat

Igualment hi ha una clara relació entre l'estat civil i d'edat, de manera que en augmentar l'edat disminueix la proporció de casats (entre els 65 i els 79 anys hi ha entre un 61% i un 66% de persones casades, i en el grup de 80 anys o més només un 40,5%), alhora que va augmentant la proporció de persones vídues, sobretot a partir dels 80 anys quan aquesta és la situació majoritària (d'un 24% del grup de 65 a 69 anys a un 48% entre les persones de 80 anys o més).

Estat civil segons l'edat i el sexe

% Verticals		65 a 69 anys	70 a 74 anys	75 a 79 anys	80 anys i més
Total	373	83	59	105	126
Solters, separats o divorciats	10,2	10,8	13,6	6,7	11,1
Casats	56,3	65,1	61,0	65,7	40,5
Vidus	33,5	24,1	25,4	27,6	48,4
Base Home	147	33	20	45	49
Solters, separats o divorciats	12,9	24,2	20,0	6,7	8,2
Casats	76,2	72,7	75,0	91,1	65,3
Vidus	10,9	3,0	5,0	2,2	26,5
Base Dona	226	50	39	60	77
Solters, separats o divorciats	8,4	2,0	10,3	6,7	13,0
Casats	43,4	60,0	53,8	46,7	24,7
Vidus	48,2	38,0	35,9	46,7	62,3

Comparant les diferències en l'estat civil segons l'edat entre els homes i les dones s'observa que en totes les franges d'edat la majoria d'homes estan casats i la proporció de vidus augmenta d'un 3% dels que tenen entre 65 i 69 anys a un 26,5% entre els homes de 80 anys o més, mentre que entre les dones la proporció de vídues augmenta d'un 38% a un 62% entre les més grans. Aquestes dades confirmen que la viduïtat està clarament feminitzada i els problemes relacionats amb aquesta situació (disminució del poder adquisitiu, soledat, etc.) afectaran especialment a les dones, les quals en cas de necessitar ajuda per problemes de salut han de comptar amb els fills o altres familiars si en tenen, mentre que la majoria dels homes compten amb el suport de la parella.

2.3.2. Forma de convivència / persones amb qui viu a la llar**Amb qui viu?**

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Viu sol/a	90	24,1
Parella sense fills ni altres persones	152	40,8
Parella sense fills amb altres persones	9	2,4
Parella amb fill/s sense altres persones	42	11,3
Parella amb fill/s i altres persones	9	2,4
Pare o mare amb fill/s sense altres persones	25	6,7
Pare o mare amb fill/s i altres persones	21	5,6
Amb altres familiars	20	5,4
Amb altres persones	5	1,3

Amb qui viu? (agrupació a partir de les dades de la taula anterior)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sol/a	90	24,1
Parella sense fills	161	43,2
Parella i fills	51	13,7
Amb fills	46	12,3
Amb altres persones	25	6,7

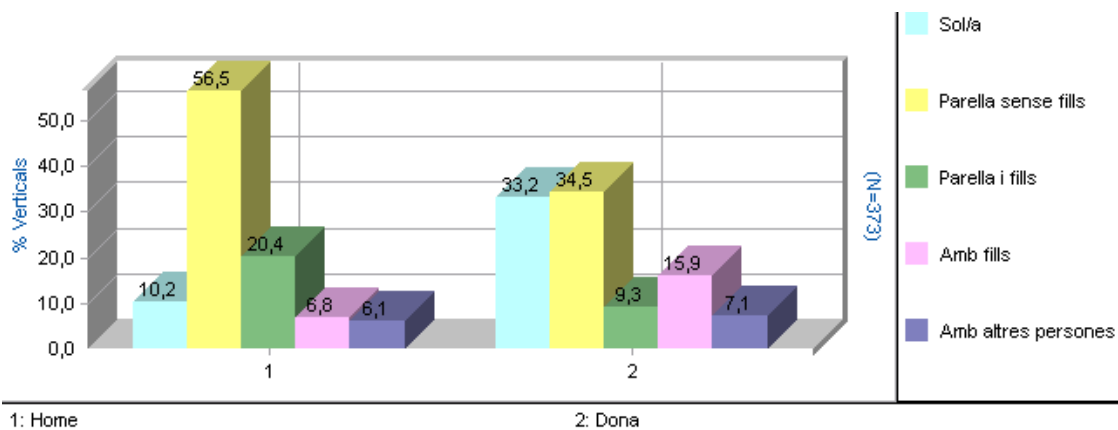
Un 23% de les persones enquestades majors de 65 anys de la Seu d'Urgell viuen soles, un 43% viuen amb la seva parella sense fills (la majoria, un 41%, són parelles soles i un 2% viuen amb la parella i alguna altra persona de la família, com els sogres, cunyats, etc.), i prop d'un 14% viuen amb la parella i algun fill (un 11% només amb la parella i fills, i un 2% a més de la parella i fills amb alguna altra persona, sobretot gendres o joves i néts). Un 12% de la gent gran viu amb algun fill (un 7% només amb els fills i gairebé un 6% amb els fills i altres familiars: gendre/jove, néts, etc.). Només un 7% de les persones enquestades viuen amb altres persones que no són ni la parella ni els fills, però majoritàriament són familiars (un 5% viuen amb familiars com els germans, nebots, néts, etc.) i un 1% viuen amb persones que no són de la família (personal domèstic, cuidadors, companys).

En el conjunt dels països de la Unió Europea es constata que la forma de convivència majoritària de la gent gran és amb la parella, però s'observen diferències significatives entre països quant a la proporció de persones que viuen soles. Així, per exemple, a Dinamarca gairebé un 50% de la gent gran viu sola, mentre que en països com Espanya,

Portugal i Grècia no arriba a un 20%.¹¹ En general destaca que en els països del sud d'Europa hi ha una menor proporció de gent gran que viu sola i una major proporció que viu amb la parella i fills, fet que s'explica sobretot per motius culturals (aquests països segueixen l'anomenat model mediterrani de benestar basat en la solidaritat familiar) en uns casos per la necessitat de suport familiar de la gent gran i en altres casos per l'endarreriment en l'edat d'emancipació dels fills. El fet de viure sol entre la gent gran, en molts casos com a conseqüència de la pèrdua de la parella, pot suposar una situació de desemparament o de manca de suport familiar, però també es pot valorar com un indicador d'autonomia personal (en l'àmbit econòmic, emocional i de salut) atès que pot ser l'opció preferida per les persones d'edat avançada mentre puguin valer-se per si mateixes.

Segons una enquesta del CIS de l'any 2006, a Espanya un 21% de les persones de 65 anys o més viuen soles (un 29% de les dones i un 11% dels homes), un 42% viuen només amb la seva parella (un 56% dels homes i un 31% de les dones), i un 31% viuen amb algun fill (en alguns casos amb la parella i altres amb els fills però sense a seva parella), mentre que un 6% presenten altres formes de convivència.¹²

Forma de convivència, segons el sexe

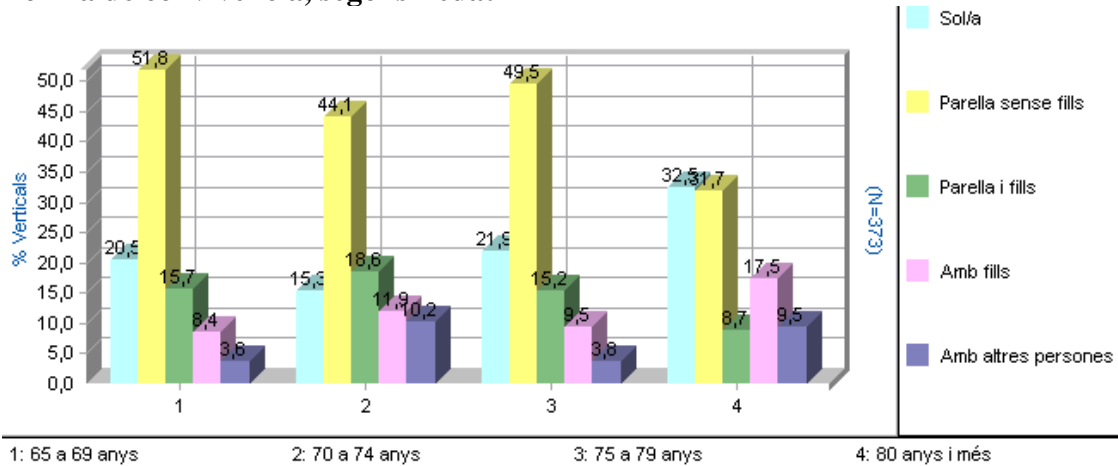

Com es pot observar en el gràfic anterior, els homes viuen més freqüentment amb la parella (un 57% dels homes per un 35% de les dones) o amb la parella i fills (un 20% dels homes per un 9% de les dones), mentre que hi ha més proporció de dones que viuen soles (un 33% de les dones per un 10% dels homes) i que viuen amb els fills sense la parella (un 16% de les dones per un 7% dels homes). En aquesta relació cal tenir en compte l'efecte de l'estat civil, ja que hi ha més proporció de dones vídues, i això fa que hi hagi més dones que viuen soles o amb els fills i menys que viuen amb la parella, mentre que la majoria dels homes estan casats i viuen amb la parella.

¹¹ Segons les dades de la Unió Europea de l'any 2001, a Espanya un 19,5% de les persones de 65 anys o més viuen soles, un 40,4% viuen amb la parella sense fills, un 17% amb la parella i fills i un 6,8% amb algun fill però sense la seva parella, i un 14% viu amb altres tipus de llars familiars, mentre que a Dinamarca un 50% viuen amb la parella sense fills, un 49,6% viuen soles i només un 0,3% viuen amb la parella i fills. Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2008. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

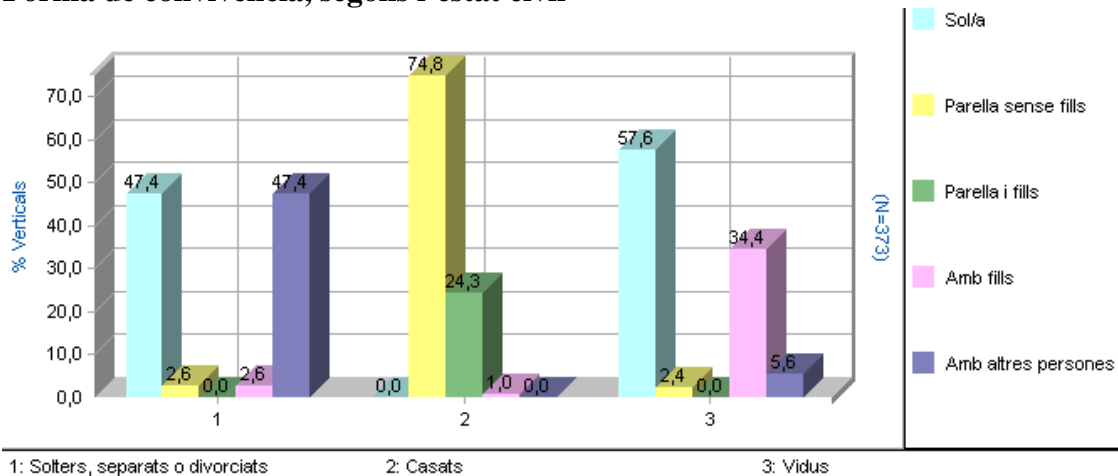
¹² Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS). *Condiciones de vida de las personas mayores*. Estudio núm. 2.647. Septiembre 2006.

Forma de convivència, segons l'edat

La proporció de gent gran que viu sola és molt més elevada entre les persones que tenen 80 anys o més (entre un 15% i un 22% de les persones de 65 a 79 anys viuen soles, per un 33% de les majors de 80 anys). Amb l'edat també augmenta la proporció de les persones que viuen amb els fills però sense la parella i disminueix el percentatge de les que viuen amb la parella (amb fills o sense fills). Aquestes diferències estan relacionades amb l'estat civil, ja que amb l'edat augmenta el nombre de vidus i per aquest motiu també augmenta la proporció dels que viuen sols o amb els fills i disminueix el nombre dels que viuen amb la seva parella.

Forma de convivència, segons l'estat civil

Les persones vídues (que són sobretot dones i dels grups de més edat) són les que en major proporció viuen soles (58%) o amb els fills (34%), mentre que la majoria dels casats viuen només amb la parella (75%) o amb la parella i fills (24%), i els separats o solters viuen sobretot sols (47%) o amb algun altre familiar (47%).

L'estat civil i la forma de convivència es relacionen amb el suport que la gent gran pot donar o rebre a la llar, ja que el fet de viure amb la parella o els fills és un factor molt important per mantenir la independència i evitar la necessitat de rebre ajuda dels serveis socials.¹³

¹³ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2006. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Forma de convivència segons l'edat i el sexe

% Verticals		65 a 69 anys	70 a 74 anys	75 a 79 anys	80 anys i més
Total	373	83	59	105	126
Sol/a	24,1	20,5	15,3	21,9	32,5
Parella sense fills	43,2	51,8	44,1	49,5	31,7
Parella i fills	13,7	15,7	18,6	15,2	8,7
Amb fills	12,3	8,4	11,9	9,5	17,5
Amb altres persones	6,7	3,6	10,2	3,8	9,5
Base Home	147	33	20	45	49
Sol/a	10,2	9,1	10,0	2,2	18,4
Parella sense fills	56,5	63,6	45,0	64,4	49,0
Parella i fills	20,4	15,2	30,0	24,4	16,3
Amb fills	6,8	3,0	5,0	4,4	12,2
Amb altres persones	6,1	9,1	10,0	4,4	4,1
Base Dona	226	50	39	60	77
Sol/a	33,2	28,0	17,9	36,7	41,6
Parella sense fills	34,5	44,0	43,6	38,3	20,8
Parella i fills	9,3	16,0	12,8	8,3	3,9
Amb fills	15,9	12,0	15,4	13,3	20,8
Amb altres persones	7,1	0,0	10,3	3,3	13,0

En totes les franges d'edat hi ha més proporció de persones casades i que viuen amb la seva parella entre els homes que entre les dones, proporció que disminueix amb l'edat a mesura que augmenta la proporció de vidus. D'altra banda, hi ha més proporció de dones que d'homes entre les persones vídues i que viuen soles o amb els fills, situació que augmenta amb l'edat. Com a conseqüència, un 65% dels homes de 80 anys o més viuen amb la seva parella (amb fills o sense fills) per només un 25% de les dones d'aquesta edat, mentre que un 42% de les dones de 80 anys o més viuen soles per només un 18% dels homes. Val a dir que el percentatge de dones grans que viuen soles es dispara a partir dels 75 anys, quan es troba en aquesta situació aproximadament una de cada tres dones. En els homes, en canvi, la soledat domiciliar es dispara a partir dels 80 anys, però fins i tot aleshores només afecta a aproximadament un de cada cinc homes.

Aquestes diferències entre homes i dones en l'estat civil i la forma de convivència s'expliquen perquè l'esperança de vida de les dones és superior a la dels homes i també pel fet que en les parelles els homes solen tenir uns anys més que les seves dones. D'altra banda, cal no descartar tampoc la major autonomia de les dones a l'hora d'afrontar soles una llar. Per raons de socialització, els homes sols acostumen a ser menys autònoms a l'hora d'organitzar-se en una llar, i això els fa més dependents de viure acompanyats, un cop són grans i resten solters o s'han quedat vidus.

2.4. Dades de les persones que viuen a la llar

2.4.1 Edat de la parella

	Freqüències	Percentatges
Total	212	100
54 a 59 anys	8	3,8
60 a 64 anys	21	9,9
65 a 69 anys	29	13,7
70 a 74 anys	41	19,3
75 a 79 anys	58	27,4
80 anys i més	47	22,2
Ns/nc	8	3,8

Base: Persones que viuen amb la seva parella (N=212)

En conjunt, un 57% de la gent gran viu amb la seva parella (un 43% amb la parella sense fills i un 14% amb la parella i fills). Aproximadament la meitat de les persones enquestades diuen que la seva parella té entre 54 i 74 anys i l'altra meitat té una parella de més de 75 anys. De la relació entre l'edat de la persona enquestada i l'edat de la seva parella es constata que els homes són de mitjana uns quatre anys més grans que les seves dones.

2.4.2. Nombre de fills que viuen a la llar

	Freqüències	Percentatges
Total	97	100
Un fill/a	87	89,7
Dos fills/es	10	10,3

Base: persones que viuen amb algun fill (N=97)

Un 26% de les persones enquestades viuen amb algun fill (un 14% amb la parella i fills i un 12% amb fills però sense la seva parella). En la majoria dels casos viuen només amb un fill (90%) i només un 10% viuen amb dos fills.

2.4.3. Edat dels fills que viuen a la llar (multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	97	
Menor de 30 anys	5	5,2
De 30 a 39 anys	20	20,6
De 40 a 49 anys	48	49,5
50 anys o més	28	28,9
No contesta	1	1,0

Base: persones que viuen amb algun fill (N=97)

Gairebé la meitat dels fills que viuen a les llars de les persones enquestades (49,5%) tenen entre 40 i 49 anys, un 29% tenen 50 anys o més, mentre que un 26% tenen menys de 40 anys (un 21% entre 30 i 39 anys i només un 5% són menors de 30 anys).

2.4.4. Altres familiars que viuen a la llar (multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	58	
Nét/a	23	39,7
Gendre/jove	20	34,5
Germà/ana	15	25,9
Nebot/oda	6	10,3
Cunyat/ada	6	10,3
Sogra	4	6,9
Mare / madrastra	4	6,9
Dona del nét	1	1,7
Besnét	1	1,7

Base: persones que viuen amb altres familiars

Un 15% de les persones enquestades viuen amb algun altre familiar a la llar (en alguns casos a més de viure amb la parella i/o amb els fills, i en altres casos només viuen amb aquests familiars). Aquestes persones de la família que viuen a la mateixa llar són sobretot els nés, la parella dels fills (joves o gendres), i els germans de les persones enquestades, i en menor proporció hi ha nebots, cunyats, sogres.

2.4.5. Nombre de persones que viuen a la llar

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
1 persona	91	24,4
2 persones	188	50,4
3 persones	64	17,2
4 o més persones	30	8,0

La meitat de la població de 65 anys o més viuen en llars formades per dues persones, un 24% viuen soles, un 17% viuen en llars de tres persones i només un 8% viuen en llars de quatre o més persones.

2.5. Nivell d'estudis i ocupació

2.5.1. Nivell d'estudis

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
No sap llegir ni escriure	24	6,4
Estudis primaris incomplets	133	35,7
Estudis primaris EGB	142	38,1
Formació professional	19	5,1
Estudis secundaris (batxillerat)	34	9,1
Estudis universitaris	21	5,6

La majoria de la població de 65 anys o més tenen estudis primaris (un 38% els ha finalitzat i un 36% els té incomplets), mentre que un 14% tenen estudis secundaris (un 9% batxillerat i un 5% formació professional) i prop d'un 6% tenen estudis universitaris, mentre que un altre 6% no saben llegir ni escriure.

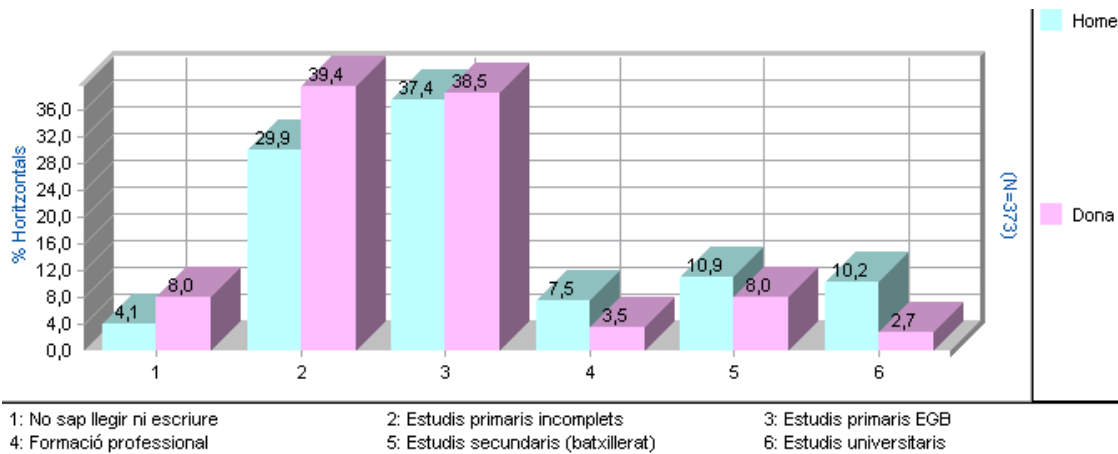
Així doncs, en general, la gent gran té un nivell d'estudis baix, fet que s'explica perquè aquestes generacions pertanyen a una època en què la majoria de la població només podien cursar els estudis bàsics (que alguns no van poder acabar) i immediatament s'incorporaven al món laboral, i eren pocs els que un podien assolir estudis secundaris o superiors, ja que l'educació estava relacionada amb l'estatus social de la família. Aquesta dada és important perquè el nivell d'estudis condiciona altres aspectes de la vida de les persones (feina i activitats que realitzen, hàbits de consum, relacions, etc.). Tanmateix, aquest perfil canviarà quan les generacions posteriors amb un nivell més alt de formació s'incorporin al col·lectiu de gent gran.¹⁴

D'altra banda, cal assenyalar que l'educació no és només la instrucció formal sinó que es poden adquirir coneixement per altres vies (a través del treball, l'experiència, l'autoaprenentatge o altres mitjans). Fins i tot es pot plantejar si en augmentar l'edat el nivell d'estudis perd pes com a mesura de la formació d'una persona atès que aquest ensenyament pot haver estat superat amb nous aprenentatges o pot haver estat oblidat en el cas que no s'hagi practicat. Així i doncs, cal tenir en compte aquestes qüestions que matisen la importància de l'educació formal i les dificultats de participació social de la gent gran com a conseqüència del seu baix nivell d'estudis.¹⁵

¹⁴ Sintès, E., Ramon, A.: *Condicions de vida i hàbits de la gent gran de la província de Barcelona*. Bellaterra, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, (2003).

¹⁵ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2006. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Nivell d'estudis segons el sexe

En general, en aquestes generacions, les dones tenen un nivell d'estudis més baix que els homes, destacant que la taxa d'analfabetisme de les dones (8%) és el doble que la dels homes (4%) i també hi ha més dones que no tenen finalitzats els estudis primaris (un 39% de les dones per un 30% dels homes), mentre que hi ha més proporció d'homes que de dones amb estudis de formació professional, secundaris o universitaris. Així, tot i que el nivell formatiu en general també és baix entre els homes, en aquestes generacions es detecta una discriminació en l'accés a l'educació de les dones.

2.5.2. Situació actual, envers l'activitat

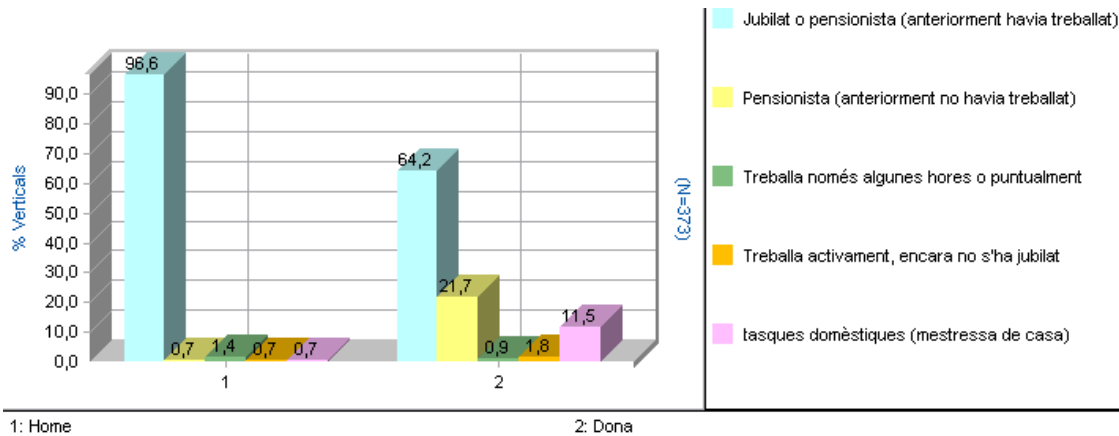
	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Jubilat o pensionista (anteriorment havia treballat)	287	76,9
Pensionista (anteriorment no havia treballat)	50	13,4
Treballa només algunes hores o puntualment	4	1,1
Treballa activament, encara no s'ha jubilat	5	1,3
tasques domèstiques (mestressa de casa)	27	7,2

Pel que fa a la situació actual envers l'activitat, la majoria de la gent gran no està en el mercat laboral sinó que són població inactiva, atès que la majoria de la població ja s'ha jubilat als 65 anys. En el cas de la Seu d'Urgell, el 90% de la gent gran són jubilats o pensionistes (un 77% havien treballat anteriorment i un 13% no havien treballat anteriorment), i un 7% es dediquen a les tasques de casa, mentre que només un 2% encara treballen (en alguns casos només algunes hores o puntualment). Aquesta

proporció de gent gran activa laboralment coincideix amb la registrada en el conjunt d'Espanya (segons les dades de l'any 2007, només un 2% de les persones de 65 anys o més treballen), tot i que en alguns països europeus és superior (la taxa de treball mitjana a la Unió Europea és de 4,5 persones ocupades de 65 anys o més per cada cent habitants de la mateixa edat, destacant el cas de Portugal amb un 18%).¹⁶

La jubilació representa un canvi molt important, un punt d'inflexió en el cicle vital, ja que suposa la finalització de l'activitat laboral que en molts casos ha ocupat una gran part del temps, de manera que la jubilació es pot viure com una etapa de descans o d'autorealització personal per la disponibilitat de temps lliure o com una etapa de pèrdua o de desvalorització per quedar fora del mercat de treball (sobretot en el cas dels homes perquè per a ells la finalització de la vida laboral suposa un canvi en el rol per al qual han estat preparats i que han desenvolupat durant molts anys en l'àmbit productiu). La jubilació també té repercussions en l'àmbit econòmic ja que la pensió de jubilació pot representar una disminució important dels ingressos.

Situació actual envers l'activitat, segons el sexe

S'observen diferències en la situació actual segons el sexe, ja que hi ha més homes que dones que són jubilats o pensionistes que han treballat anteriorment (un 97% dels homes per un 64% de les dones), mentre una part important de les dones són pensionistes que no han treballat anteriorment (un 22% de les dones per menys d'un 1% dels homes), que són sobretot dones amb la pensió de viduïtat que eren mestresses de casa i en quedar vídues passen a ser pensionistes. També hi ha un 11,5% de les dones que són actualment mestresses de casa (per menys d'un 1% dels homes que declara aquesta situació).

¹⁶ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2008. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Situació actual segons l'estat civil i el sexe

% Verticals		Solters, separats o divorciats	Casats	Vidus
Total	373	38	210	125
Jubilat o pensionista (anteriorment havia treballat)	76,9	86,8	80,5	68,0
Pensionista (anteriorment no havia treballat)	13,4	2,6	7,6	26,4
Treballa només algunes hores o puntualment	1,1	5,3	0,5	0,8
Treballa activament, encara no s'ha jubilat	1,3	5,3	1,0	0,8
tasques domèstiques (mestressa de casa)	7,2	0,0	10,5	4,0
Base Home	147	19	112	16
Jubilat o pensionista (anteriorment havia treballat)	96,6	89,5	97,3	100,0
Pensionista (anteriorment no havia treballat)	0,7	0,0	0,9	0,0
Treballa només algunes hores o puntualment	1,4	5,3	0,9	0,0
Treballa activament, encara no s'ha jubilat	0,7	5,3	0,0	0,0
tasques domèstiques (mestressa de casa)	0,7	0,0	0,9	0,0
Base Dona	226	19	98	109
Jubilat o pensionista (anteriorment havia treballat)	64,2	84,2	61,2	63,3
Pensionista (anteriorment no havia treballat)	21,7	5,3	15,3	30,3
Treballa només algunes hores o puntualment	0,9	5,3	0,0	0,9
Treballa activament, encara no s'ha jubilat	1,8	5,3	2,0	0,9
tasques domèstiques (mestressa de casa)	11,5	0,0	21,4	4,6

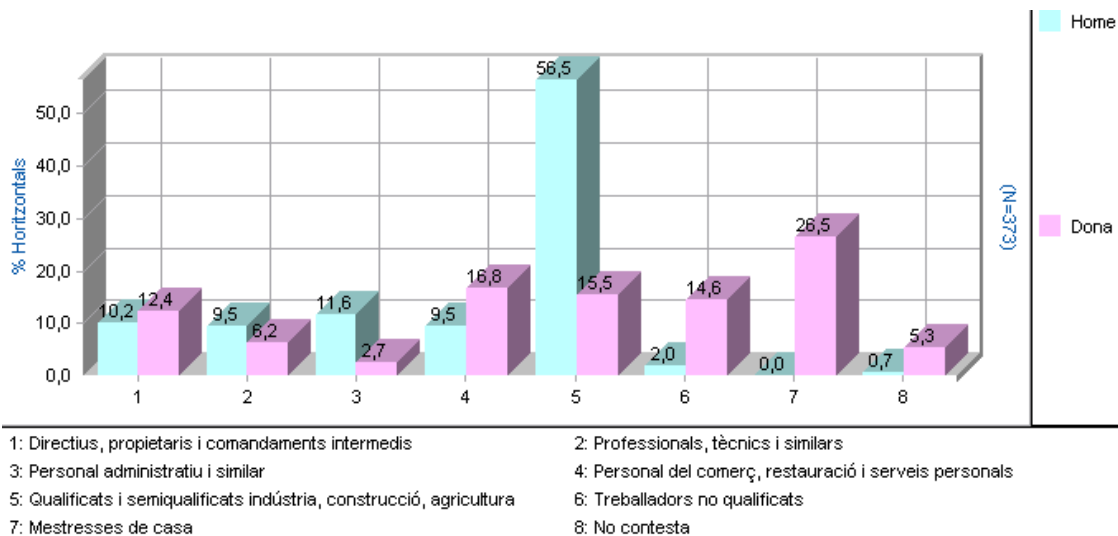
En aquesta taula es pot veure que en la categoria de pensionistes que no han participat en el mercat de treball correspon sobretot a dones vídues (un 30% de les vídues) i entre les dones casades destaca una major proporció de mestresses de casa (21%).

2.5.3. Ocupació actual o última ocupació

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Directius, propietaris i comandaments intermedis	43	11,5
Professionals, tècnics i similars	28	7,5
Personal administratiu i similar	23	6,2
Personal del comerç, restauració i serveis personals	52	13,9
Qualificats i semiqualficats indústria, construcció, agricultura	118	31,6
Treballadors no qualificats	36	9,7
Mestresses de casa	60	16,1
No contesta	13	3,5

En relació amb l'ocupació que tenen o tenien (les persones que ja no treballen però que havien treballat anteriorment) destaca que gairebé un 32% eren (o són) treballadors qualificats o semiqualficats del sector industrial, la construcció o l'agricultura (sobretot en el sector agrícola), un 14% treballadors del comerç, la restauració o serveis personals, un 11,5% propietaris, directius, o comandaments intermedis, un 10% treballadors no qualificats, un 7,5% professionals o tècnics i un 6% personal administratiu, mentre que un 16% són mestresses de casa.

Ocupació actual o última ocupació segons el sexe

S'observen importants diferències entre homes i dones pel que fa a la seva anterior o actual ocupació: més de la meitat dels homes (56,5%) eren (o són en el cas dels que encara són actius laboralment) treballadors de la indústria, construcció o agricultura, per un 15,5% de les dones, i també hi ha més proporció d'homes que treballaven (o treballen) com a personal administratiu (un 12% dels homes per un 3% de les dones),

mentre que un 26,5% de les dones (més d'una de cada quatre) han tingut com a ocupació les tasques de casa (cap home declara aquesta ocupació) i també superen els homes en la categoria de personal del comerç, restauració i serveis personals (un 17% de les dones per un 9,5% dels homes) i entre els treballadors no qualificats (prop d'un 15% de les dones per un 2% dels homes). Això indica que les dones, en general, han ocupats feines menys qualificades (i menys remunerades econòmicament) o que no han desenvolupat una feina remunerada en el mercat laboral (mestresses de casa).

Ocupació actual o última ocupació segons el nivell d'estudis

% Verticals		No sap llegir ni escriure	Estudis primaris incomplets	Estudis primaris EGB	Estudis secundaris / FP	Estudis universitaris
Total	373	24	133	142	53	21
Directius, propietaris i comandaments intermedis	11,5	4,2	6,0	16,2	18,9	4,8
Professionals, tècnics i similars	7,5	0,0	1,5	3,5	13,2	66,7
Personal administratiu i similar	6,2	4,2	2,3	3,5	20,8	14,3
Personal del comerç, restauració i serveis personals	13,9	4,2	11,3	17,6	17,0	9,5
Qualificats i semiqualicats indústria, construcció, agricultura	31,6	29,2	42,9	32,4	15,1	0,0
Treballadors no qualificats	9,7	33,3	12,0	7,7	1,9	0,0
Mestresses de casa	16,1	25,0	21,1	14,1	11,3	0,0
No contesta	3,5	0,0	3,0	4,9	1,9	4,8

Les persones amb més nivell d'estudis tenen en major proporció ocupacions més qualificades (un 19% dels que tenen estudis secundaris eren propietaris, directius o comandaments intermedis i en la categoria de professionals o tècnics destaca un 67% dels que tenen estudis universitaris); per contra, les persones amb estudis primaris o sense estudis treballaven o treballen en major proporció en la construcció, indústria o agricultura (43%) i també destaquen entre els treballadors no qualificats i entre les mestresses de casa.

3. HABITATGE

La situació de l'habitatge i del seu entorn són factors importants en les condicions de vida de la gent gran, ja que en aquests espais és on desenvolupen la major part de les activitats quotidianes.

3.1. Tipus d'habitatge

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Pis	279	74,8
Casa unifamiliar / Xalet	92	24,7
Altres	2	0,5

La majoria de la gent gran de la Seu viu en un pis (gairebé un 75%), mentre que prop d'un 25% viuen en una casa unifamiliar. Només un 0,5% dels enquestats viuen un altre tipus d'habitatge comunitari (comunitat religiosa). Cal tenir en compte que la base de la qual es va extreure la mostra és el cens de població que resideix en domicilis particulars de la ciutat, és a dir que es van excloure les persones que viuen en residències de gent gran, tot i que sí que s'han inclòs altres situacions de residència comunitària (per exemple, una residència d'una ordre religiosa).

3.2. Règim de tinença de l'habitatge

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Llogada	73	19,6
Propietat sense pagaments pendents	266	71,3
Propietat amb pagaments pendents	14	3,8
Viu a casa d'algun fill o d'altres familiars	17	4,6
Altres	3	0,8

La majoria de la gent gran (un 75%) viu en un habitatge de propietat (un 71% en un habitatge totalment pagat i un 4% amb algun pagament pendent), mentre que prop d'un 20% viuen en un habitatge de lloguer i un 5% viuen a casa d'algun fill o d'altres familiars. Menys d'un 1% viuen en un habitatge que és cedit o comunitari (propietat de l'Església).

La proporció de població que viu en un habitatge de propietat és molt més elevada a Espanya que en altres països europeus: l'any 2007 un 83% de les llars a Espanya són de propietat segons dades de l'Eurostat (l'oficina estadística de la Comissió Europea)

davant un 65% de mitjana en els països de la Unió Europea. Entre la gent gran es confirma aquesta tendència. Per exemple segons l'enquesta condicions de vida i hàbits de la gent gran de la província de Barcelona,¹⁷ l'any 2000 a la província de Barcelona un 77,6% de la gent de 65 anys o més viu en un habitatge de propietat per un 19,9% que viu en un habitatge de lloguer i un 2,4% en altres situacions; segons les dades del *Censo de población y viviendas* de l'any 2001, a Espanya un 87% de la població de 65 anys o més viu en un habitatge familiar de propietat, per un 8% que és de lloguer i un 5% d'altres règims de tinença (cedida, etc.).¹⁸

Règim de tinença de l'habitatge segons la forma de convivència

% Verticals		Sol/a	Parella sense fills	Parella i fills	Amb fills	Amb altres persones
Total	373	90	161	51	46	25
Llogada	19,6	25,6	14,9	15,7	26,1	24,0
Propietat	75,1	71,1	82,6	80,4	58,7	60,0
Viu a casa d'algun fill o d'altres familiars o altres	5,4	3,3	2,5	3,9	15,2	16,0

En tots els casos la majoria de la gent gran resideix en un pis o casa de propietat, però les persones enquestades que viuen amb la parella (ja sigui amb fills o sense) viuen en un habitatge de propietat en major proporció (entre un 80% i un 83%), mentre que els que viuen sols, amb els fills (sense la parella) o amb altres persones són els que més viuen en un habitatge de lloguer (entre un 24% i un 26%, davant el 15% dels que viuen amb la seva parella).

¹⁷ Sintès, E., Ramon, A.: *Condicions de vida i hàbits de la gent gran de la província de Barcelona*. Bellaterra, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, (2003).

¹⁸ Instituto Nacional de Estadística (INE). *Censos de Población y Viviendas 2001*. <http://www.ine.es/censo/es/inicio.jsp>

3.3. Equipament de la llar

3.3.1. Sistema de calefacció

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Calefacció central o individual	287	76,9
Estufes o radiadors elèctrics	61	16,4
Estufes de butà	29	7,8
Llar de foc o estufes de llenya	7	1,9

3.3.2. Aigua calenta

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Aigua calenta amb calefacció central	155	41,6
Aigua calenta amb escalfador (termo) elèctric	139	37,3
Aigua calenta per gas butà	40	10,7
Aigua calenta per gas ciutat	32	8,6
Altres (energia solar)	5	1,3
No té aigua calenta	2	0,5

3.3.3. Cambra de bany

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Banyera	239	64,1
Dutxa	47	12,6
Banyera i dutxa	87	23,3
Vàter (WC)	373	100,0

Els equipaments bàsics dels habitatges com les instal·lacions sanitàries de la cambra de bany, algun sistema de calefacció i d'aigua calenta són presents a pràcticament totes les llars (el 100% tenen les instal·lacions sanitàries i algun sistema de calefacció, i només un 0,5% diuen que no disposen d'aigua calenta a casa).

Pel que fa al sistema de calefacció, la majoria (77%) disposa de calefacció central o individual (de gasoil, gas ciutat, energia solar, etc.), un 16% tenen estufes o radiadors

elèctrics i prop d'un 8% tenen estufes de butà, mentre que gairebé un 2% tenen una llar de foc o una estufa de llenya.

La forma d'obtenir aigua calenta és sobretot a través de la calefacció central (42%) o amb un escalfador elèctric (37%), mentre que un 11% l'escalfa a través de gas butà, un 9% per gas ciutat i un 1% a través d'altres fonts d'energia (solar).

Tota la població enquestada disposa de les instal·lacions sanitàries (un 100% tenen vàter, i tots disposen de banyera i/o dutxa: un 64% tenen banyera, un 13% un plat de dutxa i un 23% disposen de banyera i de dutxa). Cal destacar que gairebé dues terceres parts dels enquestats només disposin de banyera, quan per a les persones d'edat avançada pot resultar molt més funcional la dutxa per tal d'evitar accidents.

Sistema de calefacció i aigua calenta segons el règim de propietat de l'habitatge

% Verticals		Llogada	Propietat	Viu a casa d'algun fill o altres
Total	373	73	280	20
Sistema de calefacció				
calefacció central o individual	76,9	27,4	88,2	100,0
Estufes o radiadors elèctrics	16,4	46,6	9,6	0,0
Estufes de butà	7,8	26,0	3,6	0,0
Llar de foc o estufes de llenya	1,9	5,5	1,1	0,0
Aigua calenta amb calefacció central	41,6	8,2	49,3	55,0
Aigua calenta amb escalfador (termo) elèctric	37,3	61,6	31,8	25,0
Aigua calenta per gas butà	10,7	23,3	8,2	0,0
Aigua calenta per gas ciutat	8,6	4,1	9,6	10,0
Altres	1,3	0,0	1,1	10,0
No té aigua calenta	0,5	2,7	0,0	0,0
Aigua calenta amb calefacció central	41,6	8,2	49,3	55,0

S'observen diferències en el tipus d'instal·lacions dels habitatges segons el règim de tinença (lloguer o propietat), de manera que les persones que viuen en habitatges de propietat tenen majoritàriament calefacció central o individual (un 88% dels que tenen l'habitatge de propietat per un 27% dels que estan de lloguer), mentre que les persones que viuen en un habitatge de lloguer tenen sobretot estufes elèctriques (un 47% per només un 9% dels que tenen l'habitatge en propietat). Igualment el sistema d'aigua calenta és majoritàriament a través de la calefacció central en els habitatges de propietat (49%), mentre que la majoria de les persones que viuen de lloguer l'escalfen amb escalfador elèctric (62%), i els únics 2 casos que declaren que no tenen aigua calenta són persones que viuen en un habitatge de lloguer. Aquestes diferències indiquen que hi ha una part dels habitatges de lloguer que són edificis més antics que no tenen les mateixes instal·lacions que els més nous (com la calefacció central), mentre que en el cas dels habitatges de propietat, tot i ser edificis antics, els poden haver reformat.

3.3.4. Cuina

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Vitroceràmica	126	33,8
Cuina gas	117	31,4
Cuina elèctrica	70	18,8
Cuina mixta (elèctrica/gas)	60	16,1

Dels diferents tipus de cuina, un 34% de les persones enquestades disposen de cuina vitroceràmica, un 31% cuina de gas, un 19% tenen una cuina elèctrica i un 16% mixta (elèctrica i gas).

3.3.5. Electrodomèstics (multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	
Nevera	373	100,0
Rentadora	366	98,1
Forn	361	96,8
Microones	263	70,5
Rentaplats	165	44,2
Assecadora	54	14,5

Entre els electrodomèstics més comuns a les llars de la gent gran destaca la nevera (un 100% en té), la rentadora (98%) i el forn (97%). La majoria (70,5%) també disposen de microones, i en menor proporció de rentaplats (44%) i assecadora (14,5%).

Tipus de cuina segons el règim de tinença de l'habitatge

% Verticals		Llogada	Propietat	Viu a casa d'algun fill o familiars
Total	373	73	280	20
Vitroceràmica	33,8	13,7	37,9	50,0
Cuina gas	31,4	60,3	25,0	15,0
Cuina elèctrica	18,8	17,8	18,6	25,0
Cuina mixta (elèctrica/gas)	16,1	8,2	18,6	10,0

Electrodomèstics segons el règim de tinença de l'habitatge

% Verticals		Llogada	Propietat	Viu a casa d'algun fill o familiars
Total	373	73	280	20
Nevera	100,0	100,0	100,0	100,0
Rentadora	98,1	93,2	99,3	100,0
Forn	96,8	89,0	98,6	100,0
Microones	70,5	57,5	73,6	75,0
Rentaplats	44,2	12,3	51,4	60,0
Assecadora	14,5	13,7	14,3	20,0

També s'observen diferències en l'equipament dels habitatges segons siguin de propietat o de lloguer de manera que les persones que són propietàries tenen cuina vitroceràmica i els diferents electrodomèstics en una proporció superior que les persones que viuen en un habitatge de lloguer (excepte la nevera que en tenen totes les persones enquestades i l'assecadora que és molt poc freqüent en tots els casos), i que es pot relacionar amb una millor situació econòmica de les persones que el seu habitatge en propietat.

3.4. Accessibilitat

3.4.1. Escales o desnivells dins de casa

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
No hi ha cap esglaó, desnivell ni escales interiors	253	67,8
Escales interiors	97	26,0
Esglaó o desnivell dins del pis	23	6,2

La presència d'escales, esglaons o desnivells dins de casa poden suposar una dificultat en la mobilitat de les persones dins de la llar. En la majoria dels casos (68%) no tenen cap esglaó, escala o desnivell dins de casa (ho diuen en major proporció les persones que viuen en un pis, un 87,5%, davant un 10% de les que viuen en una casa unifamiliar), un 26% tenen escales interiors (la majoria de les persones que viuen en una casa unifamiliar), i un 6% tenen algun esglaó o desnivell.

Escales o desnivells dins de casa segons el tipus d'habitatge

% Verticals		Pis	Casa	Altres
Total	373	279	92	2
No hi ha cap esglaó, desnivell ni escales interiors	67,8	87,5	9,8	0,0
Escales interiors	26,0	7,9	79,3	100,0
Esglaó o desnivell dins del pis	6,2	4,7	10,9	0,0

3.4.2. Ascensor

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Hi ha ascensor a peu pla	101	27,1
Hi ha ascensor, però abans d'accedir-hi, hi ha escales	78	20,9
No hi ha ascensor i ha de pujar escales	112	30,0
No hi ha ascensor però no ha de pujar escales	82	22,0

Aproximadament un 48% de les persones enquestades viuen en un habitatge amb ascensor, però mentre que una part (27%) tenen l'ascensor a peu pla, una altra part (21%) troben escales abans d'accedir-hi. Un 30% no tenen ascensor i han de pujar escales per accedir al seu habitatge, mentre que un 22% no tenen ascensor però tampoc tenen escales, és a dir tenen l'entrada a peu pla. Per tant, pràcticament la meitat de la gent gran tenen una bona accessibilitat al seu habitatge (no tenen escales per accedir-hi o tenen ascensor a peu pla), mentre que l'altra meitat poden trobar-se amb alguna dificultat o limitació a la mobilitat perquè tenen escales i no tenen ascensor o hi ha

escales abans d’accedir a l’ascensor. En particular, poden tenir especials dificultats el 30% que viu en pisos d’escales sense ascensor.

Tot i que la majoria de la gent gran no tenen dificultats a l’hora de pujar i baixar escales, un 22% diuen que tenen força dificultat o no poden fer-ho,¹⁹ i d’aquests, aproximadament la meitat diuen que en el seu habitatge no tenen ascensor o tenen escales per accedir-hi (42 de les 81 persones que tenen dificultats per pujar i baixar escales). Per tant en aquests casos el fet de tenir escales i no disposar d’ascensor suposa un inconvenient important en l’accessibilitat del seu habitatge que pot limitar la mobilitat i la independència d’aquestes persones.

3.5. Dificultats de l’entorn de l’habitatge

Es troba amb alguna dificultat en l’entorn del seu habitatge? (multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
No troba cap dificultat	234	62,7
Molt soroll/contaminació acústica	50	13,1
No té botigues i altres serveis a prop	43	11,5
Mal estat del paviment	38	10,2
Cotxes aparcats a les voreres	37	9,9
Hi ha pendents	21	5,6
No hi ha voreres	21	5,6
Altres	8	2,1

Quant a l’entorn de l’habitatge, la majoria de la gent gran (63%) no hi troben cap dificultat davant un 37% que manifesta algun inconvenient.

Entre els problemes que es poden trobar en l’entorn de l’habitatge els més freqüents són el soroll (13%), la manca de botigues i altres serveis a prop del domicili (11,5%), el mal estat del paviment (10%) i els cotxes aparcats a la vorera que dificulten el pas (10%). Prop d’un 6% també manifesta com a inconvenient en l’entorn de l’habitatge que hi ha pendents i també en la mateixa proporció es queixen de la manca de voreres. Només un 2% de la gent gran enquestada han manifestat altres dificultats com les males olors, que està brut (gossos, fulles dels arbres, etc.).

Les persones que viuen en una casa unifamiliar diuen que tenen alguna dificultat en l’entorn de l’habitatge en major proporció que les persones que viuen en un pis (un 48% i un 34% respectivament), i esmenten en un percentatge superior els diferents problemes pels quals s’ha demanat, excepte el soroll que és més esmentat per les persones que viuen en un pis. Segons el règim de propietat no s’observen diferències significatives.

¹⁹ Aquesta dada s’obté en la pregunta sobre les dificultats per a les activitats de la vida quotidiana (apartat 7.1).

4. INGRESSOS I DESPESES

4.1. Els seus ingressos propis d'on provenen?

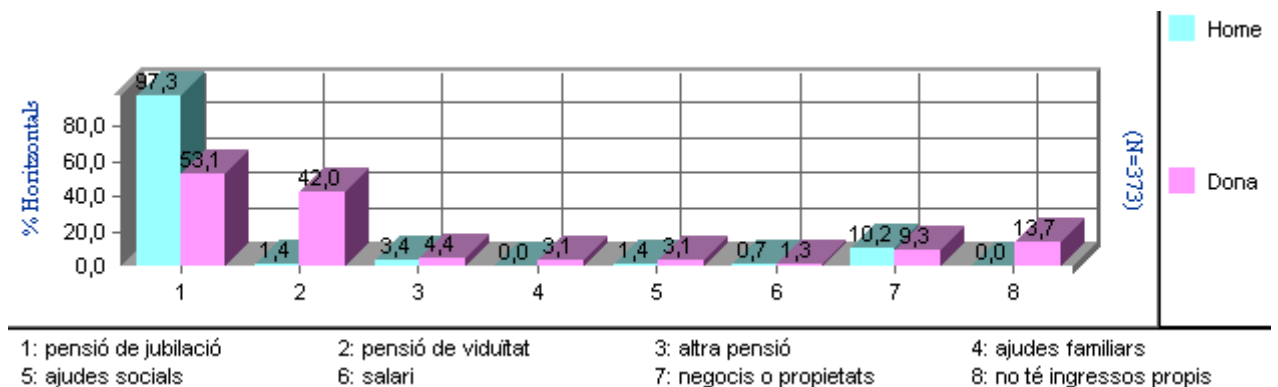
	Freqüències	Percentatges
Total	373	
Pensió de jubilació	263	70,5
Pensió de viduïtat	97	26,0
Negocis o propietats	36	9,7
Altra pensió	15	4,0
Ajudes socials	9	2,4
Ajudes familiars	7	1,9
Salari	4	1,1
No té ingressos propis	31	8,3

Opció multiresposta. Els percentatges poden donar més de 100

Un 70,5% de les persones enquestades declaren que els ingressos propis provenen d'una pensió de jubilació (que representa sobre el total que un 51% declaren que només tenen aquest ingrés i un 19,5% tenen una pensió de jubilació i un altre ingrés), un 26% afirmen que tenen ingressos que provenen de la pensió de viduïtat (un 13,4% del total només tenen l'ingrés de la pensió de viduïtat i un 12,6% aquesta pensió afegida a un altre ingrés); gairebé un 10% presenta una entrada d'ingressos que provenen de negocis o propietats, un 4% de la gent gran diu que té un altre tipus de pensió, un 2% reben ajudes de tipus familiar i un altre 2% ajudes socials, mentre que només un 1% manifesta que té ingressos que provenen d'una nòmina o salari. Un 8% de la mostra afirma que no té cap ingrés propi.

Dels 31 casos constatats que diuen que no tenen ingressos propis cal assenyalar que tots són dones i casades, gairebé la seva totalitat de nacionalitat espanyola (menys un cas) i en relació amb l'ocupació la gran majoria tenen l'ocupació de mestressa de casa.

Ingressos segons el sexe

Els homes diuen amb més freqüència que tenen una pensió de jubilació en comparació a les dones (el 97% dels homes pel 53% de les dones), mentre que són les dones les que reben percentualment més pensions de viduïtat (un 42% de dones respecte a un 1% d'homes). També hi ha més dones que afirmen que reben més ajudes ja siguin de tipus familiars o socials (3% en cada tipus d'ajuda) o que no tenen ingressos (prop d'un 14% en les dones respecte a cap cas entre els homes que digui que no té ingressos propis). Això és degut al fet que pràcticament tots els homes han tingut (o encara tenen) un treball remunerat, mentre que algunes dones són mestresses de casa i no tenen ingressos propis sinó els ingressos de la parella o d'ajudes familiars o socials.

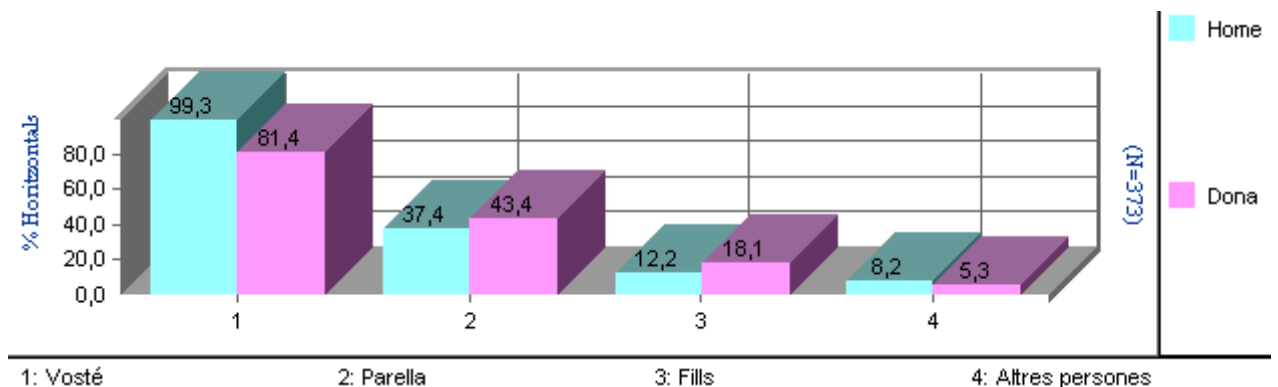
4.2. Qui aporta ingressos a la seva llar? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	
Vostè	330	88,5
Parella	153	41,0
Fills	59	15,8
Altres persones	24	6,4

Opció multiresposta. Els percentatges poden donar més de 100

El 88,5% de les persones enquestades diuen que són ells mateixos qui aporten els ingressos econòmics a la llar, un 41% diu que la parella aporta diners, gairebé un 16% assenyalen també els fills i, en menor proporció, també s'indiquen les aportacions econòmiques d'altres integrants de la família (gendres, néts, germans, nebots) en un percentatge del 6%.

Qui aporta ingressos a la llar segons el sexe

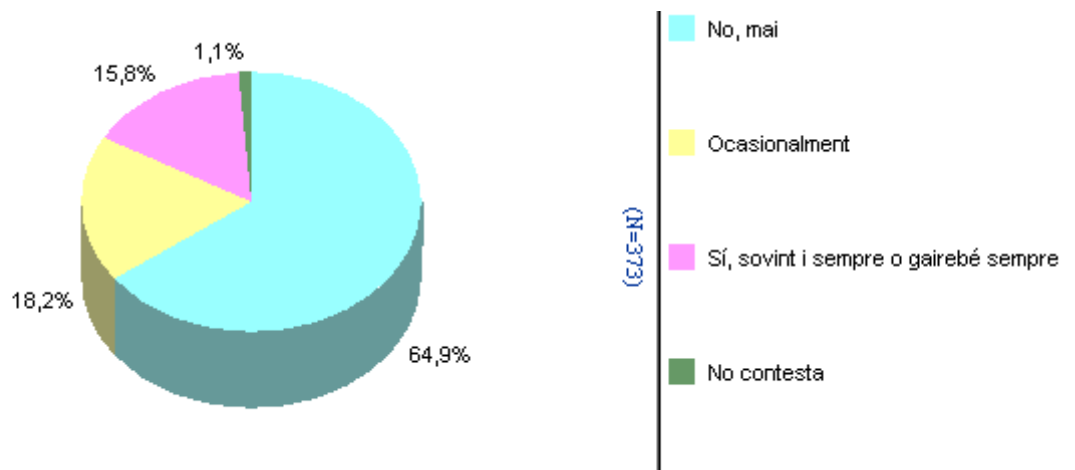

Pel que fa a les variables sociodemogràfiques significatives estadísticament s'observa que són els homes els que manifesten en gairebé la seva totalitat (99% dels casos respecte a un 81% en el cas de les dones) que ells aporten ingressos econòmics a la seva llar i, en canvi, són les dones les que afirmen en percentatges més elevats que és la

parella la que també aporta ingressos econòmics (un 43% de les dones diuen que la seva parella aporta ingressos econòmics per un 37% en el cas dels homes) i els fills (un 18% de les dones reben ajudes econòmiques dels fills respecte a un 12% en el cas dels homes).

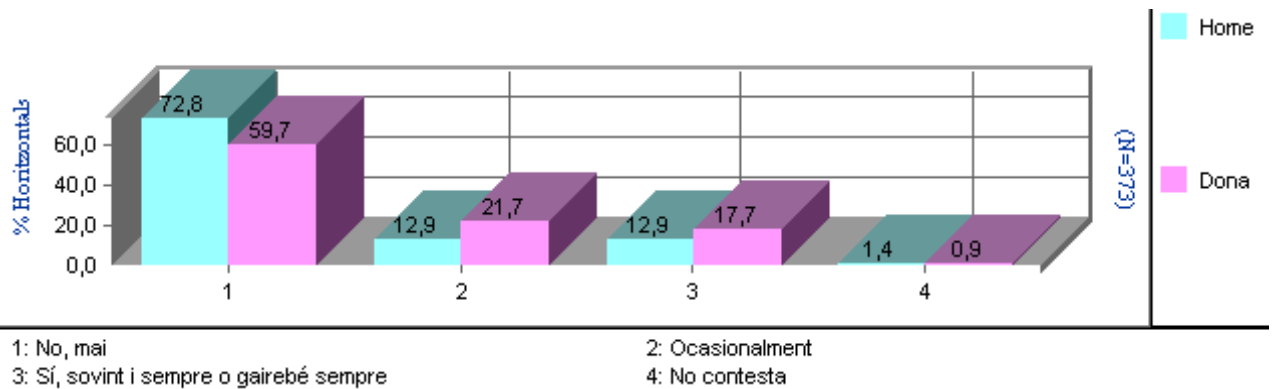
4.3. Amb els seus ingressos o els ingressos de la parella o d'altres membres de la llar, li costa arribar a final de mes?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
No, mai	242	64,9
Ocasionalment	68	18,2
Sí, sovint	37	9,9
Sí, sempre o gairebé sempre	22	5,9
No contesta	4	1,1

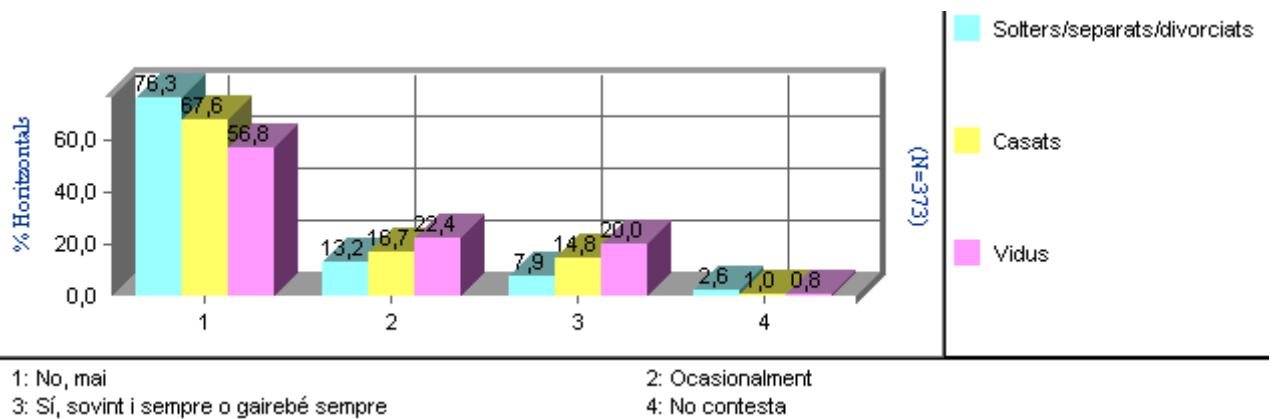
Gairebé un 65% de les persones majors de 65 anys que viuen a la Seu d'Urgell afirmen que mai tenen problemes per arribar a final de mes amb els seus ingressos, els de la parella o altres membres de la llar. Un 18% tenen dificultats per arribar a final de mes ocasionalment, i prop d'un 16% afirma que té problemes per arribar a final de mes sovint o sempre o gairebé sempre (concretament, un 10% sovint i un 6% sempre o gairebé sempre es troben amb dificultats econòmiques).

Dificultats per arribar a final de mes segons sexe

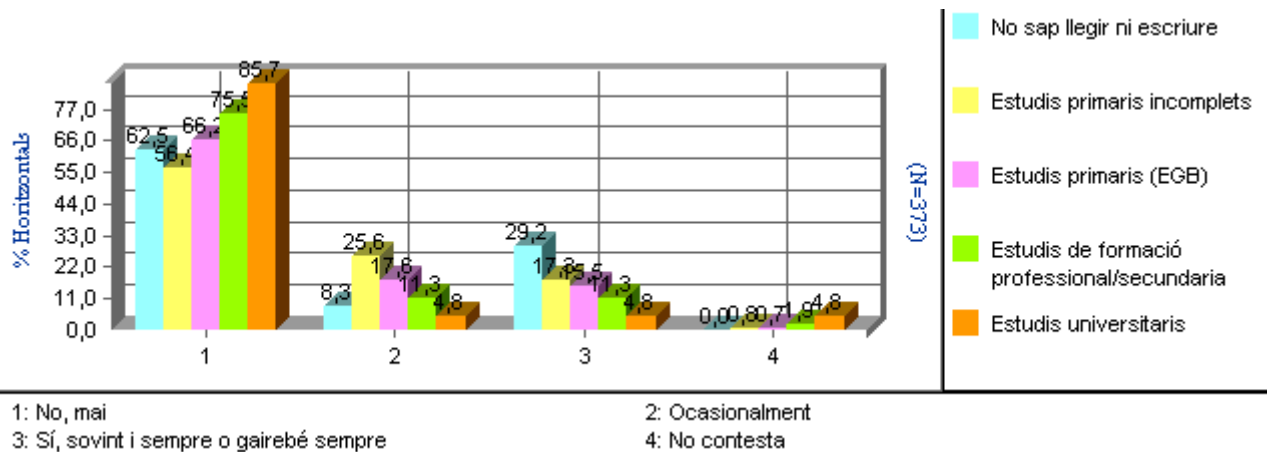
Per una banda, i tal i com s'observa al gràfic anterior els homes afirmen en percentatges superiors a les dones que mai tenen dificultats econòmiques per arribar a final de mes (prop d'un 73% en relació amb un 60% en el cas de les dones). Per una altra banda, es comprova que són les dones les que amb percentatges superiors manifesten que presenten dificultats per arribar a final de mes de manera ocasional (un 22% en comparació a un 13% en el cas dels homes) i entre els que contesten que presenten problemes per arribar a final de mes sovint i sempre o gairebé sempre (gairebé un 18% de les dones en comparació a prop d'un 13% en el cas dels homes).

Dificultats per arribar a final de mes segons l'estat civil

Les dificultats per arribar a final de mes relacionat amb l'estat civil de les persones enquestades posa de manifest que són els vidus els que presenten més problemes econòmics ja que un 22% manifesta que presenta problemes ocasionalment i un 20% diu que té dificultats sovint o sempre o gairebé sempre, seguit del col·lectiu de casats.

Dificultats per arribar a final de mes segons els estudis assolits

Pel que fa als estudis es comprova que són les persones amb formació de tipus universitari (86%) i amb estudis de formació professional i secundària (75,5%) els grups que diuen en percentatges més elevats que mai tenen problemes per arribar a final de mes. En canvi, els que presenten estudis primaris incomplets (26%) i els que tenen estudis primaris (18%) són els que més afirmen que tenen problemes de manera ocasional; i a mida que disminueix el nivell d'instrucció de la població, augmenta la proporció de persones que tenen sovint o sempre o gairebé sempre dificultats per arribar a final de mes (ho diuen un 29% dels que no saben llegir ni escriure, un 17% dels que presenten estudis primaris incomplets, un 15,5% dels que tenen estudis primaris, un 11% entre els que presenten formacions professionals o secundàries i un 5% entre els universitaris).

Dificultats per arribar a final de mes segons l'ocupació

Horizontals		No, mai	Ocasionalment	Sovint i sempre o gairebé sempre	Ns/nc
Total	373	64,9	18,2	15,8	1,1
Directius, propietaris i comandaments intermedis	43	86,0	7,0	4,7	2,3
Professionals, tècnics i similar	28	75,0	10,7	7,1	7,1
Personal administratiu i similar	23	78,3	8,7	13,0	0,0
Personal del comerç, restauració i serveis personal	52	61,5	21,2	17,3	0,0
Qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura	118	62,7	21,2	15,3	0,8
Treballadors no qualificats	36	41,7	27,8	30,6	0,0
Mestresses de casa	60	66,7	15,0	18,3	0,0

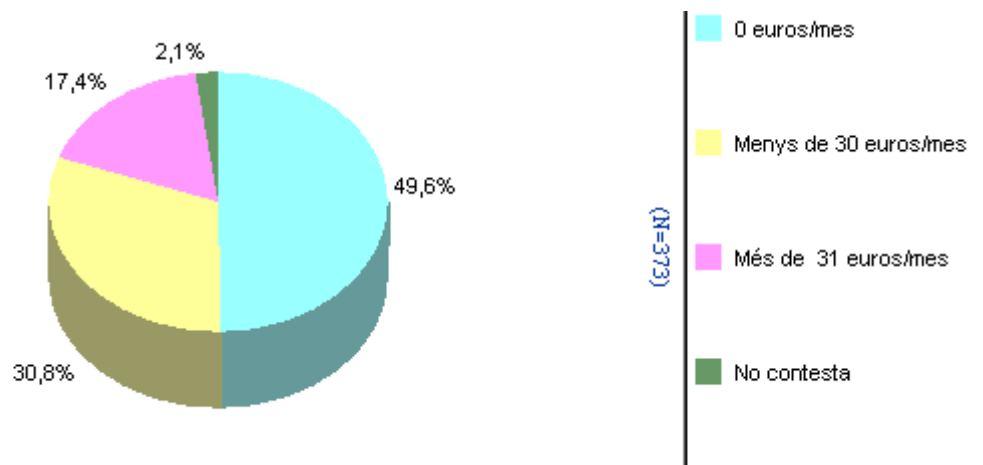
També és significatiu estadísticament que les persones que han tingut ocupacions de directius o comandaments intermedis (86%), professionals, tècnics o similar (75%) i el personal administratiu i similar (78%) són els que afirmen amb percentatges més elevats que no presenten dificultats per arribar a final de mes amb els seus ingressos o els familiars, mentre que els treballadors no qualificats (28%), i els qualificats i

semiqualficats de la indústria construcció i agricultura i el personal del comerç, la restauració i serveis personals (amb un 21% en cada col·lectiu ocupacional) i les mestresses de casa (15%) són els col·lectius que presenten percentatges superiors entre els que diuen que tenen problemes ocasionalment per arribar a final de mes; entre els que diuen que tenen problemes sovint i sempre o gairebé sempre per arribar a final de mes destaquen els treballadors no qualificats (31%), mestresses de casa (18%), el personal del comerç, restauració i serveis personals (17%) i qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura (15%).

4.4. Quina és la seva despesa mensual en serveis relacionats amb la salut, productes o tractaments mèdics que no entren per la seguretat social?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
0 euros al mes	185	49,6
Menys de 30 euros al mes	115	30,8
Entre 31 i 60 euros al mes	43	11,5
Entre 61 i 120 euros al mes	15	4,0
Entre 121 euros i 150 euros al mes	5	1,3
Més de 150 euros al mes	2	0,5
No contesta	8	2,1

Un 50% de les persones enquestades manifesten que no presenten cap despesa mèdica ni paramèdica mensual (no té despeses en productes mèdics que no cobreix la Seguretat Social: medicina privada, rehabilitació, medicines, ortopèdia i altres), un 31% manifesta que té una despesa inferior als 30 euros, un 11,5% es gasta entre 31 i 60 euros al mes, un 4% entre 61 i 120 euros, i menys d'un 2% té una despesa de més de 120 euros mensuals.

Pel que fa als estudis es comprova que a mida que aquests augmenten disminueix el percentatge de persones que manifesta que no té cap despesa mèdica ni paramèdica i en relació amb l'ocupació són les mestresses de casa (58%), seguit del personal qualificat i semiqualicat de la indústria, construcció i agricultura (52,5%) els col·lectius que afirmen en majors proporcions que no tenen despeses mèdiques, fet que fa pensar que les persones que tenen una millor situació socioeconòmica són les que es permeten fer aquesta despesa mèdica amb teràpies o tractaments que no tenen la cobertura de la seguretat social.

Quant a les patologies associades es comprova que les persones que no presenten cap patologia no tenen cap despesa mèdica extra. Conforme es van afegint patologies disminueix la proporció de persones que diuen que no tenen despesa mèdica, és a dir, hi

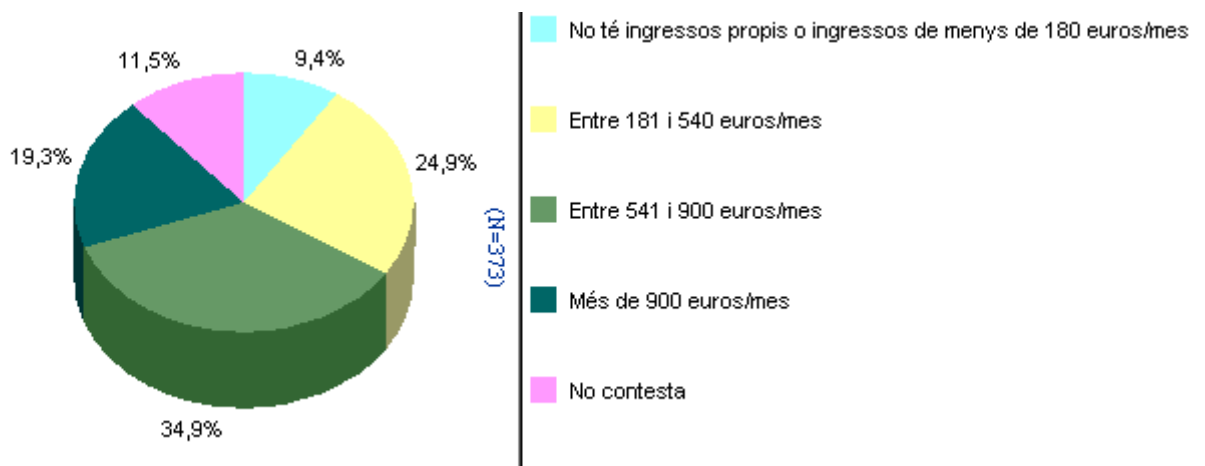
ha relació entre el nombre de patologies de la persona i la despesa mèdica i paramèdica mensual: a més nombre de patologies menys despesa mèdica, fet que està relacionat amb la cobertura del 100% de la Seguretat Social. En aquest sentit, s'observa que els que presenten 5 o més patologies tenen percentatges superiors que afirmen que no tenen cap tipus de despesa mèdica (25%), seguit dels que tenen entre tres i quatre patologies (20%), i els que afirmen que només tenen un o dos problemes de salut són els que en menor percentatge diuen que no tenen cap despesa mèdica.

Despesa mensual en serveis o productes relacionats amb la salut

% Horitzontals		0 euros/mes	Menys de 30 euros/mes	Més de 31 euros/mes	N/c
Total	373	49,6	30,8	17,4	2,1
Estudis					
No sap llegir ni escriure	24	70,8	16,7	12,5	0,0
Estudis primaris incomplets	133	50,4	30,8	13,5	5,3
Estudis primaris (EGB)	142	47,2	34,5	17,6	0,7
Estudis de formació professional/secundària	53	45,3	26,4	28,3	0,0
Estudis universitaris	21	47,6	33,3	19,0	0,0
Ocupació					
Directius, propietaris i comandaments intermedis	43	34,9	44,2	20,9	0,0
Professionals, tècnics i similar	28	50,0	32,1	17,9	0,0
Personal administratiu i similar	23	43,5	30,4	26,1	0,0
Personal del comerç, restauració i serveis personal	52	50,0	26,9	17,3	5,8
Qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura	118	52,5	28,8	16,1	2,5
Treballadors no qualificats	36	41,7	44,4	13,9	0,0
Mestresses de casa	60	58,3	18,3	20,0	3,3
Agrupació patologies					
Té un o dos problemes de salut	51	66,7	19,6	9,8	3,9
Té tres o quatre problemes de salut	31	54,8	32,3	12,9	0,0
Té cinc o més problemes de salut	283	44,5	33,6	19,8	2,1
No presenta cap problema de salut	8	100,0	0,0	0,0	0,0

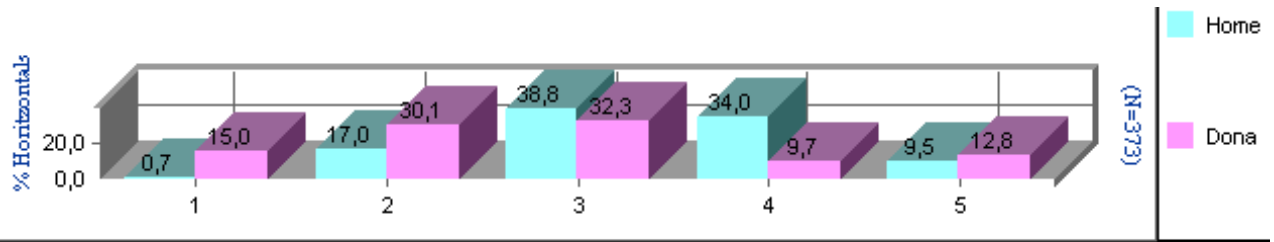
4.5. Els seus ingressos mensuals individuals són aproximadament

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Menys de 180 euros al mes	3	0,8
Entre 181 i 360 euros	17	4,6
Entre 361 i 540 euros	93	24,9
Entre 541 i 720 euros	82	22,0
Entre 721 i 900 euros	48	12,9
Entre 901 i 1200 euros	43	11,5
Més de 1200 euros	29	7,8
No té ingressos propis	32	8,6
No contesta	26	7,0

A banda d'un 9% de persones grans que manifesten que no tenen ingressos propis o que aquests són inferiors a 180 euros al mes i del 7% que no han respost, prop d'un 25% afirma que té uns ingressos mensuals que oscil·len entre els 181 i 540 euros al mes (concretament, entre 181 i 360 euros gairebé un 5% i entre 361 i 540 euros al mes un 25%), un 35% rep entre 541 i 900 euros (entre 541 i 720 euros al mes un 22% i entre 721 i 900 euros prop d'un 13%), un 19% tenen uns ingressos individuals que superen els 900 euros (entre 901 i 1200 euros un 11,5% i més de 1200 euros prop d'un 8%), mentre que un 23% tenen ingressos individuals de més de 900 euros (entre 901 i 1.200 euros representa un 9% i ingressos individuals superiors a 1.200 euros al mes un 14%).

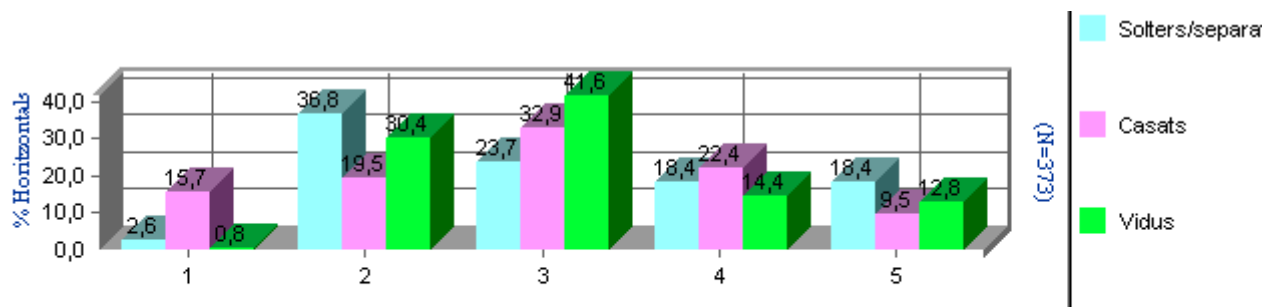
Ingressos mensuals individuals, segons el sexe

- 1: No té ingressos propis o ingressos de menys de 180 euros/mes
- 2: Entre 181 i 540 euros/mes
- 3: Entre 541 i 900 euros/mes
- 4: Més de 900 euros/mes
- 5: No contesta

Les dones tenen en percentatges majors ingressos més baixos (un 15% de les dones i prop d'un un 1% dels homes no tenen ingressos propis o tenen ingressos inferiors a 180 euros al mes i un 30% de les dones en comparació amb un 17% en el cas dels homes tenen un ingressos propis que van dels 181 als 540 euros/mes), mentre que els homes tenen en major proporció ingressos més alts (un 39% dels homes en comparació a un 32% de les dones afirma que té uns ingressos individuals que oscil·len entre els 541 i els 900 euros al mes i un 34% dels homes respecte a gairebé un 10% de les dones presenten uns ingressos mensuals individuals que superen els 900 euros/mes).

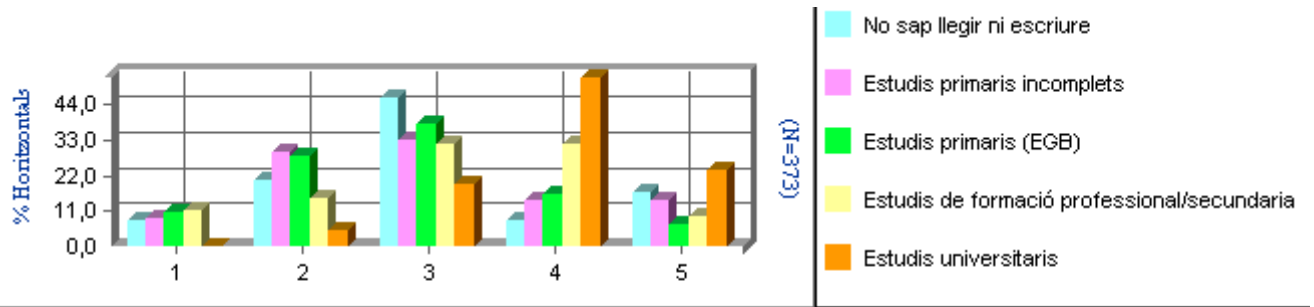
Ingressos mensuals individuals, segons l'estat civil

- 1: No té ingressos propis o ingressos de menys de 180 euros/mes
- 2: Entre 181 i 540 euros/mes
- 3: Entre 541 i 900 euros/mes
- 4: Més de 900 euros/mes
- 5: No contesta

Pel que fa a l'estat civil s'observa que del grup dels que afirmen que no tenen ingressos propis o que aquests són de menys de 180 euros al mes gairebé la seva totalitat són persones casats (majoritàriament corresponen a un perfil de dona amb ocupació de mestressa de casa) i representen prop d'un 16% del col·lectiu de casats, per menys d'un 3% dels solters, separats o divorciats i un 1% dels vidus que diuen que no tenen ingressos propis o inferiors a 180 euros.

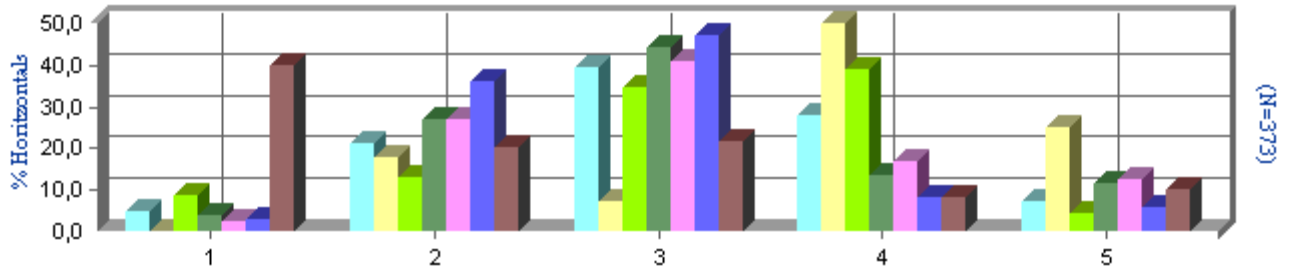
Ingressos mensuals individuals, segons els estudis

- 1: No té ingressos propis o ingressos de menys de 180 euros/mes
 2: Entre 181 i 540 euros/mes
 3: Entre 541 i 900 euros/mes
 4: Més de 900 euros/mes
 5: No contesta

Quant als estudis, s'observa que la proporció de persones amb uns ingressos mensuals individuals superiors a 900 euros va augmentant a mida que augmenta el nivell d'estudis de les persones enquestades. Així, entre els que presenten formació universitària més de la meitat (un 52%) diuen que tenen uns ingressos de més de 900 euros, seguit dels que presenten formacions professionals i secundària (32%), i disminueix força la proporció entre les persones amb estudis primaris (16%), estudis primaris incomplets (14%) i sense estudis (8%).

Ingressos mensuals individuals, segons l'ocupació

- 1: No té ingressos propis o ingressos de menys de 180 euros/mes
 2: Entre 181 i 540 euros/mes
 3: Entre 541 i 900 euros/mes
 4: Més de 900 euros/mes
 5: No contesta

- Directius, propietaris i comandaments intermedis
 Professionals, tècnics i similar
 Personal administratiu i similar
 Personal del comerç, restauració i serveis personal
 Qualificats i semiquaificats de la indústria, construcció i agricultura
 Treballadors no qualificats
 Mestresses de casa

Amb relació a l'ocupació actual o passada de la persona enquestada s'observa que les persones amb ocupacions menys qualificades són les que presenten en majors percentatges uns ingressos inferiors entre 181 i 540 euros al mes: treballadors no qualificats (36%), qualificats i semiquaificats de indústria, construcció i agricultura i el personal del comerç, restauració i serveis personals (27% en cada cas), mentre que el grup dels professionals, tècnics i similar (50%) personal administratiu i similar (39%) i directius, propietaris o comandaments intermedis (28%) són els que més declaren uns ingressos superiors a 900 euros al mes.

Ingressos mensuals

% Horitzontals		No té ingressos o ingressos <180 euros/mes	Entre 181 i 540 euros/mes	Entre 541 i 900 euros/mes	> 900 euros/mes	N/c
Total	373	9,4	24,9	34,9	19,3	11,5
Sexe						
Home	147	0,7	17,0	38,8	34,0	9,5
Dona	226	15,0	30,1	32,3	9,7	12,8
Edat						
65 a 69 anys	83	12,0	12,0	38,6	22,9	14,5
70 a 74 anys	59	15,3	18,6	42,4	20,3	3,4
75 a 79 anys	105	11,4	34,3	25,7	16,2	12,4
80 anys i més	126	3,2	28,6	36,5	19,0	12,7
Estat civil	373					
Solters/separats/divorciats	38	2,6	36,8	23,7	18,4	18,4
Casats	210	15,7	19,5	32,9	22,4	9,5
Vidus	125	0,8	30,4	41,6	14,4	12,8
Estudis						
No sap llegir ni escriure	24	8,3	20,8	45,8	8,3	16,7
Estudis primaris incomplets	133	9,0	29,3	33,1	14,3	14,3
Estudis primaris (EGB)	142	10,6	28,2	38,0	16,2	7,0
Estudis de formació professional/secundaria	53	11,3	15,1	32,1	32,1	9,4
Estudis universitaris	21	0,0	4,8	19,0	52,4	23,8
Ocupació						
Directius, propietaris i comandaments intermedis	43	4,7	20,9	39,5	27,9	7,0
Professionals, tècnics i similar	28	0,0	17,9	7,1	50,0	25,0
Personal administratiu i similar	23	8,7	13,0	34,8	39,1	4,3
Personal del comerç, restauració i serveis personal	52	3,8	26,9	44,2	13,5	11,5
Qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura	118	2,5	27,1	40,7	16,9	12,7
Treballadors no qualificats	36	2,8	36,1	47,2	8,3	5,6
Mestresses de casa	60	40,0	20,0	21,7	8,3	10,0

5. XARXA DE RELACIONS

La xarxa de relacions està formada per les persones amb qui es manté contacte i a través de les quals es pot rebre o donar suport emocional, ajuda material, serveis, etc.

5.1. Té algun familiar o una persona de confiança a qui pot acudir en cas de necessitar ajuda, que visqui a prop del seu domicili (sense comptar els que viuen amb vostè)?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	314	84,2
No	59	15,8

La majoria de la gent gran (84%) compta amb algun familiar o persona de confiança a qui pot acudir en cas de necessitar ajuda, mentre que un 16% no té cap persona propera a qui acudir, a banda de les persones que viuen a la mateixa llar.

No s’observen diferències significatives en funció del sexe, grup d’edat, lloc de naixement o estat civil. Segons el tipus de llar tampoc es pot establir una relació significativa estadísticament, però destaca que la gent gran que viu amb altres persones que no són la parella o fills són les que menys diuen que tenen algun familiar o persona de confiança que visqui a prop del seu domicili a qui pot acudir en cas de necessitar ajuda (un 68% té algun familiar o persona de confiança per un 32% que no en té).

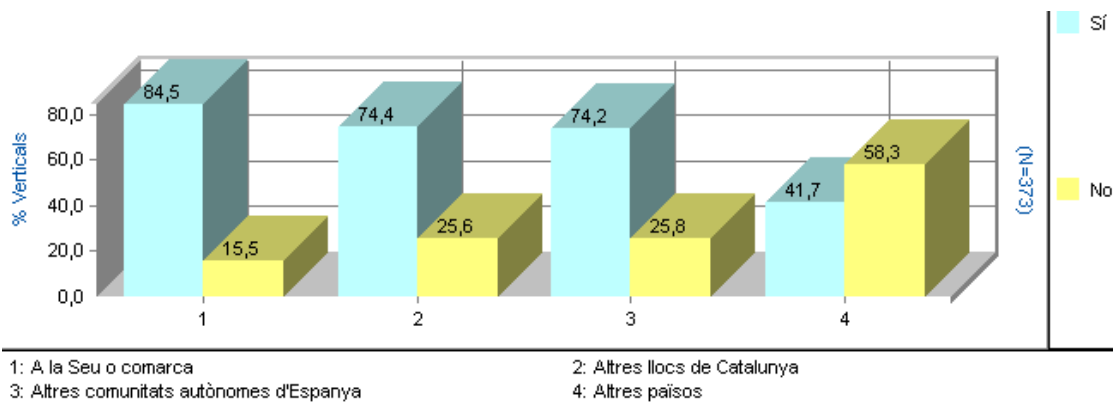
La majoria de les persones que viuen soles tenen algun familiar o persona de confiança a qui acudir en cas de necessitat (91%), mentre que només un 9% diuen que no compten amb ningú. Aquestes persones que viuen soles i no tenen una xarxa de relacions de qui rebre suport en cas de necessitar ajuda es troben en una situació de més vulnerabilitat (són 8 casos dels 90 enquestats que viuen sols i representen un 2% de les persones majors de 65 anys, i són majoritàriament dones, de 80 anys o més i vídues).

5.2. Té família a la Seu o als voltants?
(sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	290	77,7
No	83	22,3

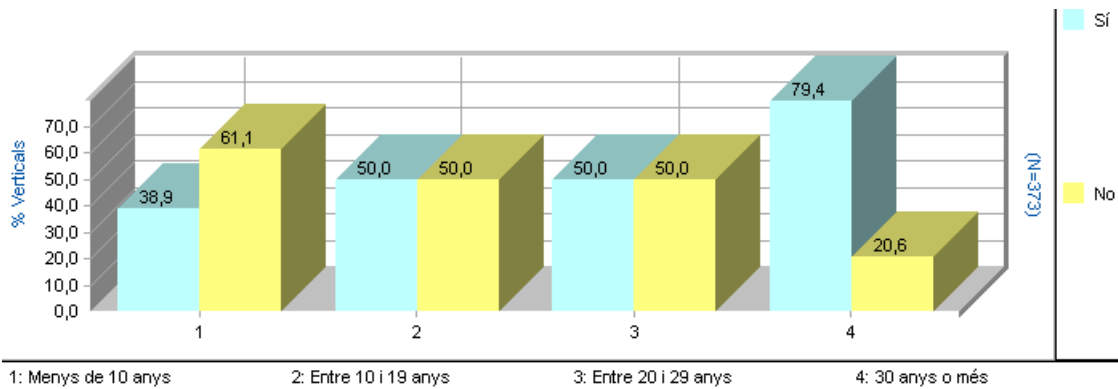
Un 78% de la gent gran enquestada tenen algun familiar a la mateixa ciutat o als voltants, davant un 23% que no en tenen. El fet que la gran majoria de la gent gran tingui família a prop incrementa la seva xarxa de relacions i de solidaritat a l'hora de rebre o donar suport en cas de necessitat.

Família a la Seu segons el lloc de naixement

En relació amb la disponibilitat d'una xarxa familiar propera s'observen diferències significatives segons el lloc d'origen de manera que les persones que han nascut a la Seu o a la comarca de l'Alt Urgell són les que més diuen que tenen família a la ciutat, un 84,5%, percentatge que disminueix entre les persones que han nascut a altres llocs de Catalunya o de la resta d'Espanya (74%), i sobretot entre les persones nascudes en altres països (un 42% tenen família a la ciutat, per un 58% que no en tenen), si bé aquests representen molt pocs casos en el conjunt de la població.

Família a la Seu segons els anys que fa que hi viu

Igualment, les persones que fa més temps que viuen a la Seu són les que en major proporció tenen família a la ciutat, mentre que la majoria de les que fa pocs anys que hi viuen no tenen familiars aquí (encara que són pocs casos).

Les persones que viuen amb la parella sense fills són les que més diuen que tenen família a la Seu (84%), ja que en molts casos són aquests fills els familiars que viuen a la ciutat. Entre les persones que viuen soles un 22% no tenen familiars a la Seu i per tant no disposen d'una xarxa familiar pròxima amb la qual comptar en cas de necessitat.

Aquestes persones que viuen soles i no tenen familiars a la ciutat o als voltants només són 20 casos (que representen un 5% de la població de 65 anys o més) i són majoritàriament dones, de 80 anys o més i vídues. És aquest, doncs, el col·lectiu que presenta un major risc potencial de desatenció.

5.3. Quins familiars té a la Seu i amb quina freqüència els veu? (sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
BASE	(N=373)	
Fills/es	199	53,4
Néts/es	172	46,1
Germans/es	105	28,2
Altres	94	25,2

Aproximadament la meitat de la gent gran de la Seu té algun fill que viu a la ciutat (53%), a banda dels que viuen a la mateixa llar, un 46% té algun nét a la Seu, un 28% algun germà i un 25% algun altre familiar proper (sobretot nebots, cosins, cunyats, gendre/jove).

5.3.1. Fills/es a la Seu (sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	199	53,4
No	174	46,6

Nombre de fills/es a la Seu (sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	199	100
1	98	49,2
2	63	31,7
3	27	13,6
4 o més	11	5,5

Base: persones que tenen fills/es a la Seu sense comptar els que viuen a la mateixa llar

Amb quina freqüència els veu (els que més veu)

	Freqüències	Percentatges
Total	199	100
Cada dia/gairebé cada dia	131	65,8
3 o 4 dies per setmana	27	13,6
1 o 2 dies per setmana	23	11,6
1 o 2 cops al mes	11	5,5
De tant en tant	4	2,0
Mai o gairebé mai	3	1,5

Base: persones que tenen fills/es a la Seu sense comptar els que viuen a la mateixa llar

El 53% de la gent gran té algun fill a la Seu, a banda dels que viuen amb ells. Els que tenen algun fill en major proporció són les persones vídues (un 59% tenen algun fill a la ciutat que no viu a la mateixa llar) i les casades (57%), però només un 8% del grup dels solters, separats o divorciats tenen algun fill a la Seu. També ho diuen en major proporció les persones que viuen amb la parella sense fills a la llar (un 65% té algun fill a la Seu) i les que viuen soles (56%), per un 37% de les persones que viuen amb la seva parella i fills, un 48% de les que viuen amb algun fill, i només un 8% de les que viuen amb altres persones també tenen algun fill a la Seu que no viu a la mateixa llar.

La majoria dels enquestats que tenen algun fill a la Seu diuen que el veuen sovint (un 66% cada dia o gairebé cada dia i un 25% entre un i quatre dies a la setmana), mentre que un 7,5% el veuen amb menys freqüència (un o dos cops al mes o de tant en tant) i només un 1,5% diu que no el veu mai o gairebé mai. No s'observen diferències en la

frequència que veuen els fills entre homes i dones, ni segons l'edat o estat civil o el tipus de llar on viuen les persones enquestades.

La proximitat entre el lloc de residència de pares i fills facilita la comunicació entre ells i l'intercanvi de bens i serveis. Segons les dades de l'enquesta europea SHARE, gairebé una quarta part dels europeus de més de 65 anys que no viuen amb els fills tenen contacte diari amb el fill que més contacte tenen, i aquest contacte és encara més freqüent a Espanya i altres països del sud d'Europa (per sobre del 30%).²⁰

²⁰ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2008. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

5.3.2. Néts/es a la Seu (sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	172	46,1
No	201	53,9

Nombre de néts/es a la Seu (sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	172	100
1	50	29,1
2	52	30,2
3	22	12,8
4	23	13,4
5 o més	25	14,5

Base: persones que tenen néts/es a la Seu sense comptar els que viuen a la mateixa llar

Amb quina freqüència els veu (els que més veu)

	Freqüències	Percentatges
Total	172	100
Cada dia/gairebé cada dia	94	54,7
3 o 4 dies per setmana	31	18,0
1 o 2 dies per setmana	31	18,0
1 o 2 cops al mes	11	6,4
De tant en tant	5	2,9

Base: persones que tenen néts/es a la Seu sense comptar els que viuen a la mateixa llar

El 46% de les persones enquestades tenen algun nét a la Seu (sense comptar els que viuen a la mateixa llar), mentre que un 54% no en té. Les persones que més diuen que tenen algun nét a la Seu són les persones vídues (52%) i les casades (49%), mentre que només un 3% de les solteres, separades o divorciades en tenen, i també ho diuen amb més freqüència les que viuen amb la parella sense fills (un 53% tenen algun nét a la ciutat) i les que viuen soles (49%), per un 39% de les que viuen amb la parella i fills i un 37% de les que viuen amb algun fill, i només un 12% de les que viuen amb altres persones.

Més de la meitat de les persones que tenen néts a la Seu (55%) afirmen que els veuen cada dia o gairebé cada dia i un 36% els veuen almenys un dia a la setmana (un 18% un o dos dies i un altre 18% tres o quatre dies a la setmana), mentre que un 9% els veuen amb menys freqüència (un 6% un o dos cops al mes i un 3% de tant en tant). No

s'observen diferències significatives en la freqüència amb què veuen els néts en funció del sexe, l'edat, l'estat civil o la forma de convivència.

5.3.3. Germans/es a la Seu (sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	105	28,2
No	268	71,8

Nombre de germans/es a la Seu (sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	105	100
1	69	65,7
2	23	21,9
3 o més	13	12,4

Base: persones que tenen germans/es a la Seu sense comptar els que viuen a la mateixa llar

Amb quina freqüència els veu (els que més veu)

	Freqüències	Percentatges
Total	105	100
Cada dia/gairebé cada dia	35	33,3
3 o 4 dies per setmana	12	11,4
1 o 2 dies per setmana	22	21,0
1 o 2 cops al mes	12	11,4
De tant en tant	16	15,2
Mai o gairebé mai	8	7,6

Base: persones que tenen germans/es a la Seu sense comptar els que viuen a la mateixa llar

Només un 28% de les persones de 65 anys o més diuen que tenen algun germà a la Seu, mentre que la majoria (72%) no en tenen cap (a part dels casos en què viuen a la mateixa llar). No s'observen diferències significatives en funció de les variables sociodemogràfiques de les persones enquestades.

La majoria de persones que tenen algun germà a la ciutat el veu sovint (un 33% cada dia o gairebé cada dia i un 32% entre un i quatre dies a la setmana), un 11% diuen que es veuen un o dos cops al mes i un 15% de tant en tant, mentre que gairebé un 8% diuen que no el veu gairebé mai.

5.3.4. Altres familiars a la Seu (Sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	94	25,2
No	279	74,8

Altres familiars que viuen a la Seu (Sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	94	100
Nebots	35	37,2
Cosins	22	23,4
Cunyats	20	21,3
Gendre/jove	20	21,3
Besnèts	6	6,4
Pares/sogres	3	3,2
Oncles	2	2,1

Base: persones que tenen altres familiars a la Seu sense comptar els que viuen a la mateixa llar

Nombre d'altres familiars a la Seu (sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	94	100
1	43	45,7
2	24	25,5
3	12	12,8
4 o més	15	16,0

Base: persones que tenen altres familiars a la Seu sense comptar els que viuen a la mateixa llar

Amb quina freqüència els veu (els que més veu)

	Freqüències	Percentatges
Total	94	100
Cada dia/gairebé cada dia	27	28,7
3 o 4 dies per setmana	8	8,5
1 o 2 dies per setmana	29	30,9
1 o 2 cops al mes	12	12,8
De tant en tant	20	21,3

Base: persones que tenen altres familiars a la Seu sense comptar els que viuen a la mateixa llar

Només un de cada quatre enquestats (25%) afirma que té algun altre familiar a la Seu, mentre que un 75% no tenen cap d'aquests altres familiars.

Amb aquests altres familiars (nebots, cosins, cunyats, etc.) també hi ha força relació, però en general es veuen menys sovint que amb els fills, néts o germans: un 29% veu algun d'aquests altres familiars gairebé cada dia (al que més veu) i un 39% entre un i quatre dies a la setmana, mentre que un 34% el veu amb menys freqüència (un cop al mes o de tant en tant).

5.4. Té família directa fora de la Seu?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	293	78,6
No	80	21,4

La majoria de les persones enquestades també tenen família fora de la Seu (79%), mentre que un 21% no en tenen.

En tots els casos, més del 70% de la gent gran afirmen que tenen família fora de la Seu, però ho diuen en major proporció les persones nascudes a altres comunitats autònomes d'Espanya (89%) i d'altres països (92%) que les persones nascudes a la Seu o comarca (72%) o a altres llocs de Catalunya (79%).

5.5. Quins familiars directes té fora de la Seu?

	Freqüències	Percentatges
BASE	(N=373)	
Fills/es	161	43,2
Néts/es	126	33,8
Germans/es	180	48,3
Pare/mare	5	1,3

Pel que fa als familiars directes que viuen fora de la Seu, un 43% de les persones de 65 anys o més tenen algun fill, un 34% també tenen algun nét i un 48% algun germà. Només un 1% de la gent gran tenen algun progenitor fora de la Seu.

5.5.1. Nombre de fills/es fora de la Seu

	Freqüències	Percentatges
Total	161	100
1	86	53,4
2	58	36,0
3 o més	17	10,6

Base: persones que tenen fills/es fora de la Seu

5.5.2. Nombre de néts/es fora de la Seu

	Freqüències	Percentatges
Total	126	100
1	32	25,4
2	41	32,5
3	18	14,3
4	14	11,1
5 o més	21	16,8

Base: persones que tenen néts/es fora de la Seu

5.5.3. Nombre de germans/es fora de la Seu

	Freqüències	Percentatges
Total	180	100
1	73	40,6
2	55	30,6
3	29	16,1
4 o més	23	12,7

Base: persones que tenen germans/es fora de la Seu

5.5.5. Amb quina freqüència veu algun d'aquests familiars? (els que més veu)

	Freqüències	Percentatges
Total	293	100
Cada dia/gairebé cada dia	17	5,8
3 o 4 dies per setmana	9	3,1
1 o 2 dies per setmana	50	17,1
1 o 2 cops al mes	68	23,2
De tant en tant	122	41,6
Mai o gairebé mai	26	8,9
Nc	1	0,3

Base: persones que tenen família fora de la Seu

El contacte amb els familiars que viuen fora de la Seu, lògicament és menys freqüent que amb els familiars que viuen a al ciutat. Així, al voltant d'un 6% diuen que veuen algun d'aquests familiars que viuen fora de la Seu cada dia o gairebé cada dia i un 20% els veu algun dia a la setmana (el familiar que viu fora de la Seu que més veu), mentre que un 23% els veu un o dos cops al mes, un 42% només els veu de tant en tant i un 9% no els veu mai o gairebé mai. En tot cas, val a dir que quasi la meitat dels enquestats (en concret, el 49,2%) veu aquests familiars al menys un cop al mes, de manera que en gairebé la meitat dels casos el contacte és relativament freqüent.

5.5.6. Amb quina freqüència parla amb algun d'aquests familiars? (amb qui més parla)

	Freqüències	Percentatges
Total	293	100
Cada dia/gairebé cada dia	69	23,5
3 o 4 dies per setmana	32	10,9
1 o 2 dies per setmana	81	27,6
1 o 2 cops al mes	46	15,7
De tant en tant	52	17,7
Mai o gairebé mai	13	4,4

Base: persones que tenen família fora de la Seu

També s'ha demanat la freqüència amb què parlen amb els familiars que viuen fora de la Seu, atès que poden viure relativament lluny i no es veuen però poden mantenir contacte telefònic. Així, un 23,5% afirma que parla cada dia o gairebé cada dia amb algun d'aquests familiars que viuen fora de la Seu i un 38,5% hi parla almenys un dia a la setmana. La resta hi parla amb menys freqüència: un 16% només hi parla un o dos cops al mes i un 18% de tant en tant, mentre que un 4% no hi parla mai o gairebé mai.

Fills a la llar, a la Seu o fora de la Seu

	Freqüències	Percentatges
Total	373	
No té fills	61	16,4
Fills a la llar	97	26,0
Fills a la Seu	199	53,4
Fills fora de la Seu	161	43,2

Segons el lloc on viuen els fills destaca que un 26% dels enquestats tenen algun fill que viu a la mateixa llar (alguns tenen també altres fills a la Seu o fora), un 53% tenen algun fill a la Seu (a banda dels que viuen a la mateixa llar) i un 43% tenen fills fora de la Seu (a part dels que viuen a la Seu).

En el conjunt d'Europa un 14% de la població de 65 anys o més no tenen cap fill, pràcticament igual que a Espanya (13,5%), si bé la proporció de persones de 65 anys o més que viuen amb algun fill a Espanya és superior que en altres països d'Europa a causa de les diferències en l'edat d'emancipació dels fills.²¹

²¹ Informe 2008. *Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

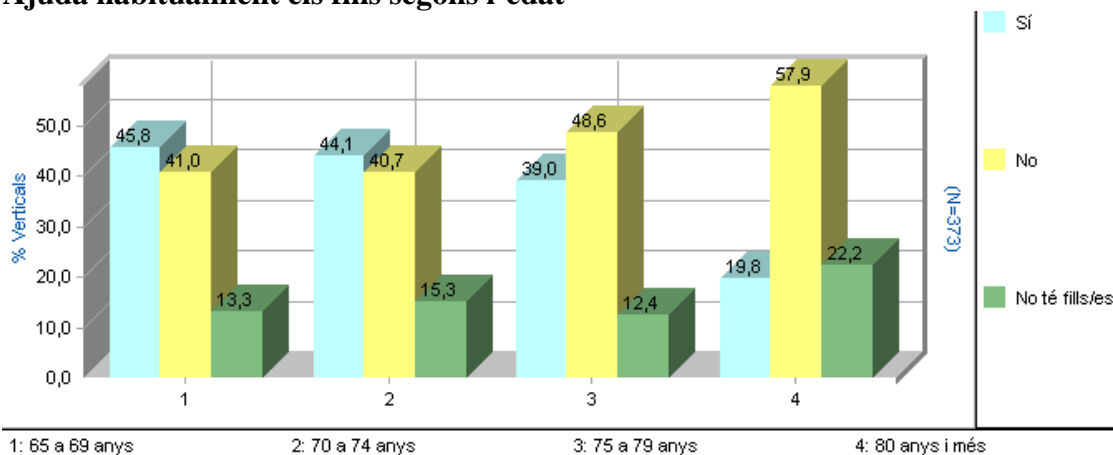
5.6. Ajuda habitualment els fills?

	Freqüències	Percentatges	Percentatges/ Tenen fills
Total	373	100	(N=312)
Sí	130	34,9	41,7
No	182	48,8	58,3
No té fills/es	61	16,4	

Els fills són una de les principals fonts de suport i solidaritat per a la gent gran, però aquesta solidaritat es produeix en ambdós sentits, és a dir, que la gent gran també dona ajuda als seus fills.

Un 35% de la gent gran afirma que en l'actualitat ajuda habitualment algun dels seus fills, per un 49% que no ho fan i un 16% que no tenen fills. Si es consideren només les persones que tenen fills representa que prop d'un 42% dels majors de 65 anys ajuden algun dels seus fills habitualment.

Ajuda habitualment els fills segons l'edat

No s'observen diferències entre el percentatge d'homes i dones que afirmen que ajuden els seus fills (un 35% en ambdós casos), però segons l'edat sí que s'observa que conforme augmenta l'edat disminueix el percentatge de persones que ajuden els seus fills (d'un 46% dels que tenen entre 65 i 69 anys a un 20% dels que tenen 80 anys o més).

També afirmen que ajuden els fills en major proporció els que viuen a prop d'ells: un 45% de les persones que viuen amb algun fill a la mateixa llar i un 49% dels que tenen fills a la Seu afirmen que els ajuden, per un 14% de les persones que només tenen fills fora de la Seu. Aquesta dada confirma que la proximitat residencial facilita la solidaritat familiar, ja que lògicament tenen més possibilitats de donar o rebre ajuda les persones que viuen a prop.

5.7. Quin tipus d'ajuda dóna als fills?

	Freqüències	Percentatges
Total	130	100
Cura dels néts	93	71,5
Preparació dels àpats	49	37,7
Ajuda econòmica	27	20,8
Feines de la llar	23	17,7
Comprar o fer encàrrecs	21	16,2
Altres	2	1,0

Base: persones que ajuden els seus fills

Entre les persones que ajuden els fills un 71,5% els ajuda en la cura dels néts (estar amb ells mentre els pares treballen, portar-los o anar a buscar-los a l'escola, etc.), un 38% els ajuda en la preparació dels àpats i un 21% els ajuda econòmicament, mentre que un 18% diuen que ajuden els fills en les tasques de la llar i un 16% els ajuda a fer la compra o encàrrecs.

(Els que tenen cura dels néts)

5.7.1. Amb quina freqüència té cura dels néts?

	Freqüències	Percentatges
Total	93	100
Cada dia o gairebé cada dia	55	59,1
Una o dues vegades a la setmana	24	25,8
Un o dos cops al mes	6	6,5
Menys d'un cop a al mes	8	8,0

Base: persones que tenen cura dels néts

Les persones enquestades que tenen cura dels néts diuen majoritàriament que ho fan cada dia (59%), un 26% algun dia a la setmana i un 7% amb menys freqüència.

Això representa que un 37% de les persones majors de 65 anys que tenen néts en tenen cura habitualment: un 22% pràcticament cada dia, prop d'un 10% els cuida algun dia a la setmana i gairebé un 6% de tant en tant. Sobre el total de persones enquestades un 25% tenen cura dels néts (prop d'un 15% els cuida cada dia, un 6% algun cop a la setmana i un 4% amb menys freqüència), un 42% no ho fa mai i un 33% no tenen néts. Les dades de diferents països europeus indiquen que als països del sud d'Europa (Espanya, Itàlia i Grècia) és on la població major de 65 anys cuida amb més freqüència els seus néts (entre un 9% i un 10% en tenen cura cada dia), mentre que en països com Dinamarca són molt pocs els que ho fan (menys d'un 1%).²²

²² SHARE. Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe, 2004. (<http://www.share-project.org/>).

Freqüència amb què té cura dels néts

	Freqüències	Percentatges	Percentatges/ Tenen néts
Total	373	100	(N=249)
Cada dia o gairebé cada dia	55	14,7	22,1
Una o dues vegades a la setmana	24	6,4	9,6
Menys freqüència	14	3,7	5,6
Mai	156	41,8	62,7
No té néts	124	33,2	

Les diferències entre homes i dones en relació amb el fet de cuidar els néts no són significatives. En augmentar l'edat disminueix la proporció de persones que tenen cura dels seus néts. Així, un 26,5% de les persones que tenen entre 65 i 69 anys els cuiden cada dia, mentre que entre els majors de 80 anys només un 7% cuiden els néts a diari.

Freqüència amb què té cura dels néts, segons l'edat

% Verticals		65 a 69 anys	70 a 74 anys	75 a 79 anys	80 anys i més
Total	373	83	59	105	126
Cada dia o gairebé cada dia	14,7	26,5	10,2	17,1	7,1
Una o dues vegades a la setmana	6,4	7,2	11,9	5,7	4,0
Menys freqüència	3,7	4,8	6,8	4,8	0,8
Mai	41,8	30,1	32,2	42,9	53,2
No té néts	33,2	31,3	39,0	29,5	34,9

Entre la gent gran, la cura dels néts és una de les principals formes de solidaritat familiar. El suport dels avis és un recurs per facilitar la conciliació entre la vida familiar i laboral, ja que sovint els horaris de la feina no són compatibles amb els dels fills.

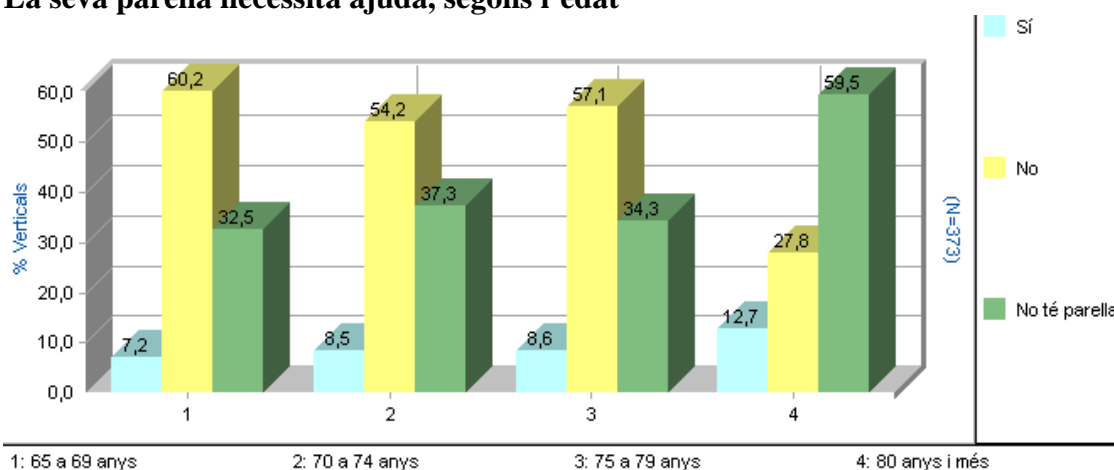
5.8. La seva parella necessita ajuda en activitats de la vida diària?

	Freqüències	Percentatges	Percentatges/ Tenen parella
Total	373	100	(N=213)
Sí	36	9,7	16,9
No	177	47,5	83,1
No té parella	160	42,9	

Prop d’un 10% de les persones de 65 anys o més diuen que la seva parella necessita que l’ajudin en alguna activitat de la vida diària (vestir-se, rentar-se, desplaçar-se, etc.), mentre que un 47,5% diuen que la seva parella no necessita ajuda i un 43% no tenen parella. Això representa que un 17% de les persones que tenen parella afirmen que la seva parella necessita ajuda per desenvolupar alguna activitat bàsica.

En augmentar l’edat augmenta la proporció dels que afirmen que la seva parella necessita ajuda en alguna activitat de la vida diària.

La seva parella necessita ajuda, segons l’edat

5.9. En quines activitats necessita ajuda la seva parella?
(multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	36	
Necessita ajuda en totes les activitats físiques	11	30,6
Vestir-se	11	30,6
Banyar-se o dutxar-se	8	22,2
Caminar	8	22,2
Neteja de l' habitatge	2	5,6
Alzheimer	1	2,8
Està en una residència	1	2,8

Base: persones que la seva parella necessita ajuda

Entre les persones que diuen que la seva parella necessita ajuda per fer alguna activitat bàsica de la vida diària (36 casos), gairebé una de cada tres diuen que la seva parella necessita ajuda per a tot, i en la mateixa proporció diuen que la seva parella necessita ajuda per vestir-se. Altres diuen que la seva parella necessita ajuda per banyar-se o dutxar-se (8 casos) o per caminar (8 casos), i en menor proporció diuen que necessita ajuda per a la neteja de l'habitatge. En algun cas la parella està ingressada en una residència.

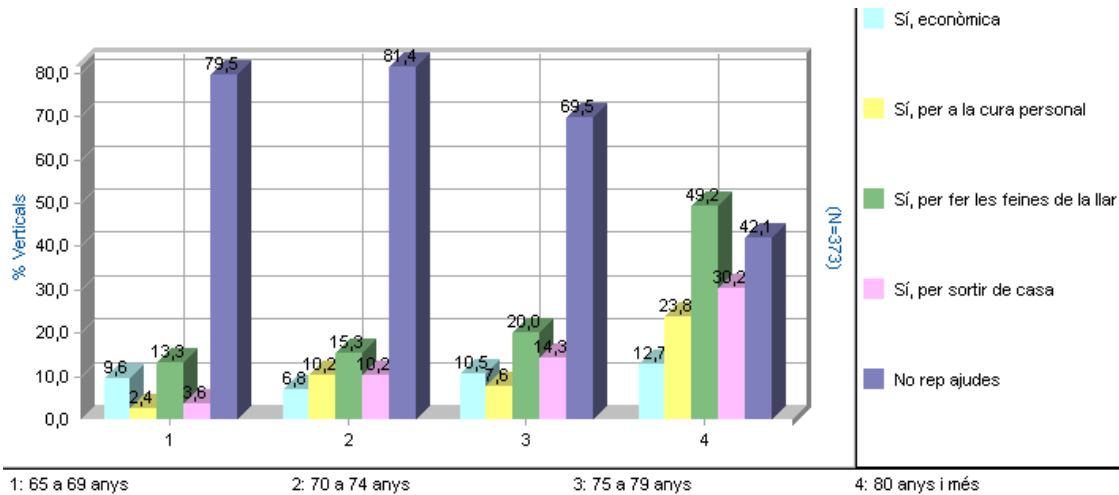
5.10. Vostè rep algun tipus d'ajuda?
(multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	
Sí, per fer les feines de la llar	103	27,6
Sí, per sortir de casa (per anar a comprar, al metge, fer tràmits, etc.)	62	16,6
Sí, per a la cura personal	46	12,3
Sí, econòmica	39	10,5
Altres	2	0,5
No rep ajudes	240	64,3

La majoria de les persones de 65 anys o més (un 64%) diuen que no reben cap tipus d'ajuda, mentre que la resta (36%) sí que en reben, i en alguns casos en més d'un aspecte (un 18% han dit més d'un tipus d'ajuda). Prop d'un 28% de les persones enquestades diuen que reben ajuda d'altres persones per fer les feines de la llar i gairebé un 17% reben ajuda per sortir de casa, per anar a comprar, al metge o a fer algun altre tràmit, mentre que un 12% reben ajuda per a les activitats de cura personal i un 10,5% reben ajuda econòmica.

Lles diferències no són estadísticament significatives en funció del sexe tot i que s'observa que hi ha més dones que diuen que reben ajuda econòmica (un 14% de les dones per un 5% dels homes) i per sortir de casa (un 18% de les dones per un 14% dels homes), i hi ha més homes que diuen que no reben cap ajuda (un 68% dels homes per un 61% de les dones).

Ajuda que rep, segon l'edat

La relació sí que és significativa en funció de l'edat, de manera que entre les persones més grans augmenta la proporció de les que reben algun tipus d'ajuda, sobretot entre les persones de 80 anys o més que majoritàriament en reben (un 49% reben ajuda per les feines de la llar, un 30% per sortir de casa a fer algun tràmit i un 24% per a la cura personal).

5.11. De quines persones rep ajuda? (multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	133	
Parella	26	19,5
Fills	70	52,6
Altres familiars	27	20,3
Amics	1	0,8
Administració pública	6	4,5
Voluntaris	2	1,5
Veïns	2	1,5
Persones contractades	46	34,6
No contesta	5	3,8

Base: persones que reben algun tipus d'ajuda

Entre les persones que reben algun tipus d'ajuda desataca que és la família, sobretot els fills, qui els ajuda: un 53% diuen que reben ajuda dels fills, prop d'un 20% de la parella i un altre 20% d'altres familiars, mentre que un 35% també reben ajuda de persones contractades.

En aquesta qüestió cal tenir en compte que les persones que reben ajuda són en major proporció, com s'ha vist en la pregunta anterior, les persones de més edat que són majoritàriament vídues, fet que explica perquè diuen que reben ajuda dels fills més que de la parella. Així, mentre que entre les persones casades que reben ajuda diuen en una proporció similar que reben ajuda de la parella (43%) i dels fills (46%), les persones vídues diuen majoritàriament que reben ajuda dels fills (68%), i les persones solteres, separades o divorciades reben més ajuda d'altres familiars (61,5%).

Les persones que reben ajuda econòmica la reben majoritàriament dels fills, les que reben ajuda per a la cura personal reben ajuda sobretot de la parella i dels fills, les que reben ajuda per a les feines de la llar diuen que la reben dels fills i de persones contractades, i per sortir de casa a comprar o fer tràmits també destaca l'ajuda dels fills i de les persones contractades.

**5.12. (Les persones que no reben ajuda) En el cas que necessités ajuda de qui creu que la rebria?
(multiresposta)**

	Freqüències	Percentatges
Total	240	
Parella	58	24,2
Fills	154	64,2
Altres familiars	55	22,9
Amics	8	3,3
Administració pública	30	12,5
Voluntaris	2	0,8
Veïns	6	2,5
Persones contractades	24	10,0
Altres	2	0,8
Ningú	4	1,7
Ns/Nc	17	7,1

Base: persones que no reben ajuda

Entre les persones que no reben ajuda actualment, la majoria considera que en cas de necessitar ajuda la rebrien dels fills (64%), de la parella (24%) o d'altres familiars (23%), i en menor proporció de l'Administració pública (12,5%) o de persones contractades (10%).

5.13. Té alguna persona amb qui parlar dels seus problemes personals?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Més d'una persona	209	56,0
Una persona	94	25,2
Cap persona	68	18,2
Ns/Nc	2	0,5

La majoria de la gent gran té alguna persona amb qui parlar dels seus problemes personals (un 56% afirma que té més d'una persona amb qui parlar i un 25% una sola persona), mentre que un 18% no té ningú amb qui parlar.

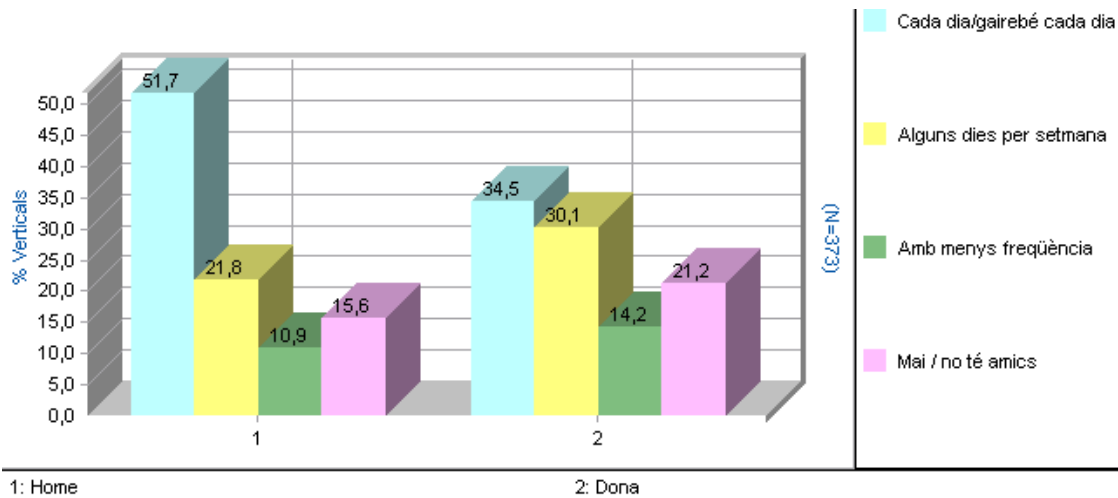
No s'observen diferències significatives en aquesta qüestió en funció del sexe, l'edat, l'estat civil, la forma de convivència o el nivell d'estudis de les persones enquestades, i en tots els grups la majoria tenen més d'una persona amb qui parlar dels seus problemes personals.

5.14. Amb quina freqüència veu algun dels seus amics?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Cada dia/gairebé cada dia	154	41,3
3 o 4 dies per setmana	40	10,7
1 o 2 dies per setmana	60	16,1
1 o 2 cops al mes	17	4,6
De tant en tant	31	8,3
Mai	7	1,9
No té amics	64	17,0

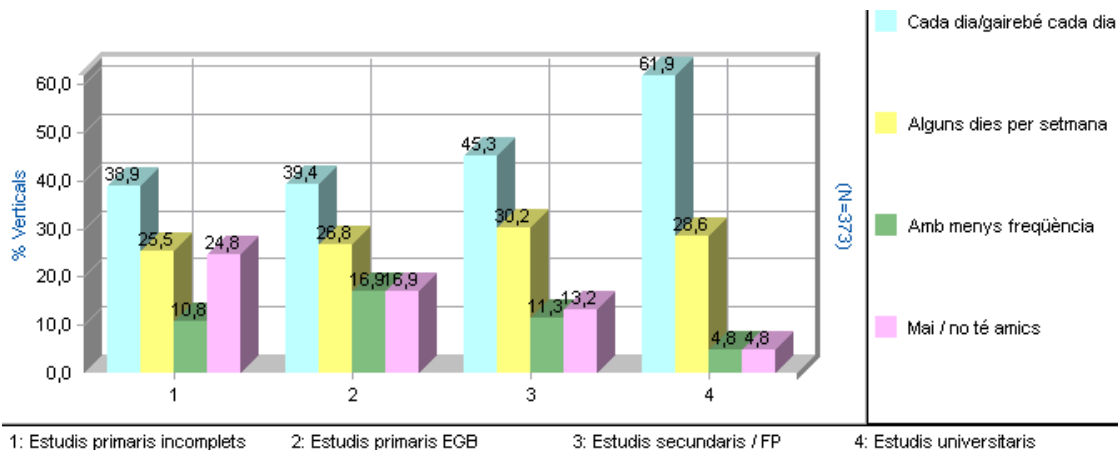
La majoria de la gent gran acostuma a veure sovint els seus amics: un 41% cada dia o gairebé cada dies i un 27% algun dia a la setmana, mentre que un 13% els veu amb menys freqüència (un o dos cops al mes o de tant en tant) i un 2% no els veu mai. També hi ha un 17% que diuen que no tenen amics.

Freqüència amb què veu els amics, segons el sexe

Hi ha més homes que dones que veuen els amics a diari (un 52% dels homes per un 34,5% de les dones) i més dones que els veuen alguns dies a la setmana (un 30% de les dones per un 22% dels homes) i també més dones que diuen que no tenen amics o que no els veuen mai (un 21% de les dones per un 16% dels homes).

Freqüència amb què veu els amics, segons el nivell d'estudis

També s'observa una relació significativa segons el nivell d'estudis, de manera que les persones amb estudis primaris incomplets o sense estudis són les que en menor proporció diuen que veuen els amics a diari (39%), percentatge que augmenta entre els grups amb més formació (fins a un 62% dels que tenen estudis universitaris), alhora que disminueix la proporció dels que diuen que no tenen amics o que no els veuen mai (gairebé un 25% dels que tenen menys formació davant un 5% dels que tenen estudis universitaris).

5.15. On acostuma a trobar-se amb els amics?
(multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	309	
Al carrer, passejant	241	78,0
A casa	80	25,9
Al casal / centre cívic	51	16,5
Cafeteries	40	12,9
Altres	29	9,4
No contesta	5	1,6

Base: persones que es veuen amb els amics

Quant als llocs on es troben amb els seus amics (pregunta amb possibilitat de més d'una resposta per persona) destaca que la gran majoria de les persones enquestades (78%) diuen que es troben passejant, pel carrer, un 26% també es reuneixen amb els amics a casa (ja sigui a casa seva o a casa dels amics), un 16,5% es troben al casal o al centre cívic i un 13% en alguna cafeteria o bar. Un 9% ha esmentat altres llocs on acostuma a trobar-se amb els amics, com ara, fent activitats, a missa, a l'hort, a la feina o antic negoci, al poliesportiu, piscina, etc.

Lloc on acostuma a trobar-se amb els amics, segons el sexe

% Verticals		Home	Dona
Total	309	128	181
Al carrer, passejant	78,0	77,3	78,5
A casa	25,9	12,5	35,4
Al casal / centre cívic	16,5	25,8	9,9
Cafeteries	12,9	20,3	7,7
Altres	9,4	8,6	9,9
No contesta	1,6	1,6	1,7

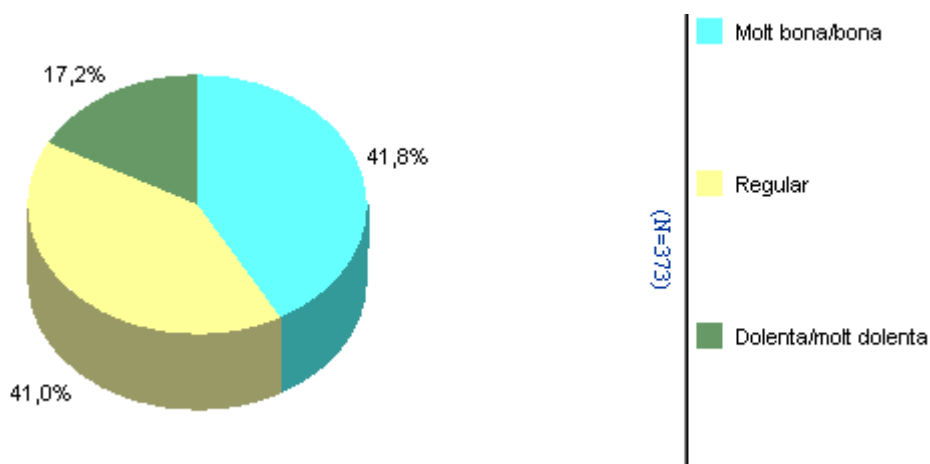
Base: persones que es veuen amb els amics

Les dones diuen en major proporció que es troben amb els seus amics a casa (un 35% de les dones per un 12,5% dels homes), mentre que els homes diuen amb més freqüència que es reuneixen amb els seus amics al casal o centre cívic (un 26% dels homes per un 10% de les dones) o en alguna cafeteria o bar (un 20% dels homes per un 8% de les dones).

6. SALUT

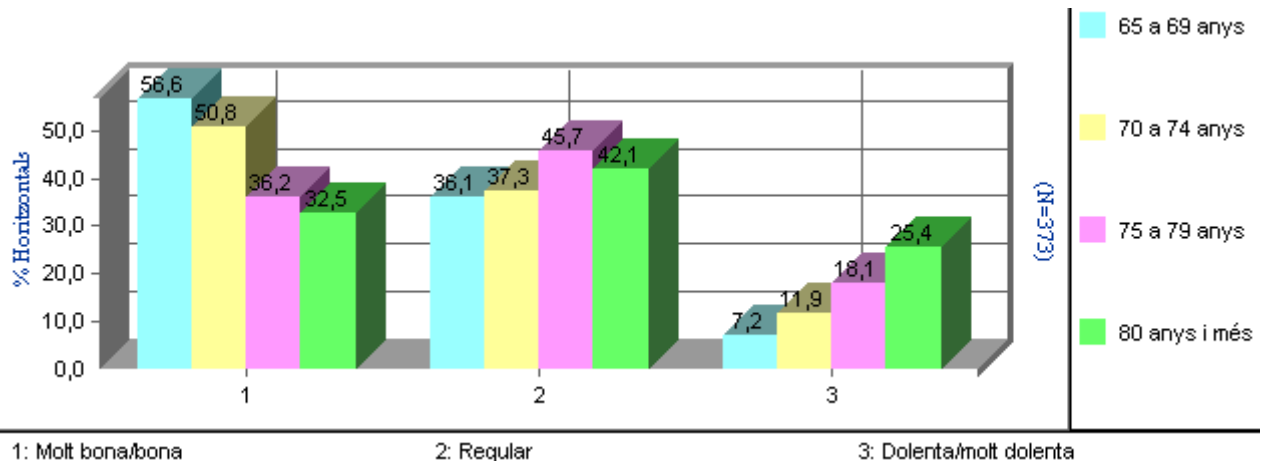
6.1. Com diria vostè que és la seva salut en general?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Molt bona	16	4,3
Bona	140	37,5
Regular	153	41,0
Dolenta	51	13,7
Molt dolenta	13	3,5

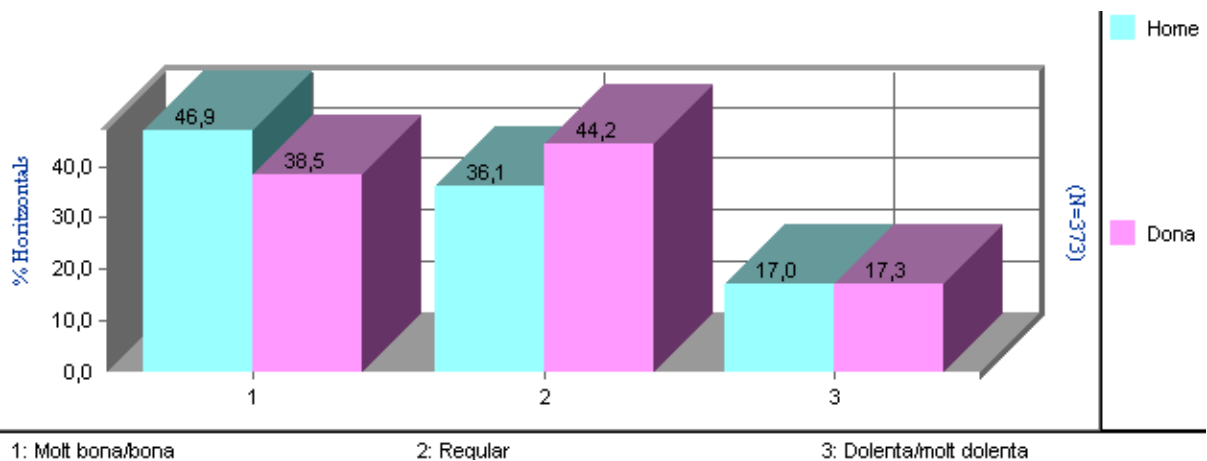
Entre les persones enquestades de la Seu d'Urgell majors de 65 anys s'observa que gairebé un 42% de la població afirma que la seva salut és bona o molt bona (concretament, un 4,3% diu que la seva salut és molt bona i un 37,5% diu que és bona), un 41% qualifica el seu estat de salut com a regular i, en molta menor proporció, hi ha un 17% de la població que considera que el seu estat de salut és dolent o molt dolent (gairebé un 14% de les persones considera que el seu estat de salut és dolent i un 3,5% qualifica el seu estat de salut de molt dolent).

Percepció de l'estat de salut, segons l'edat

Quant a l'edat de les persones enquestades la relació és significativa i s'observa que a mesura que augmenta l'edat també augmenta la percepció que l'estat de salut és regular i dolent o molt dolent. En aquests sentit, es comprova que l'interval d'edat de 65 a 69 anys presenta un percentatge superior de valoracions d'un estat de salut bo o molt bo (prop d'un 57%), seguit de l'interval de 70 a 74 anys (51%), de 75 a 79 anys (36%) i el tram d'edat de 80 i més anys (32,5%). D'altra banda, els individus que manifesten en un percentatge superior que la seva salut general és regular i dolenta o molt dolenta són els trams d'edat superiors: els de 80 o més anys (amb un 25%) i els de 75 a 79 anys (un 18%).

Percepció de l'estat de salut, segons el sexe

Amb relació al sexe les proves d'associació no són significatives estadísticament però es pot observar que són els homes els que manifesten, en una proporció més elevada, que la seva salut en general és molt bona o bona (gairebé un 47% en els homes respecte a un 38,5% en el cas de les dones), mentre que són les dones les que consideren amb

una freqüència lleugerament més elevada que el seu estat de salut és regular (el 44% de les dones respecte a un 36% dels homes); la proporció amb què consideren el seu estat de salut general dolent o molt dolent és igual en el cas d'homes i dones (concretament, un 17% per a cadascun dels sexes).

En resultats obtinguts en el global d'Espanya²³ s'observa que el sexe és un factor diferenciador de salut subjectiva, i aquest contrast s'accentua en les edats avançades. El 45% dels homes més grans de 65 anys va definir el seu estat de salut de bo o molt bo, mentre que les dones de la mateixa edat ho diuen en un 33% dels casos. Quant a les percepcions negatives, les dones són les que obtenen els percentatges més elevats en l'estat de salut dolenta i molt dolenta (un 25% de les dones respecte a un 15% en els homes).

Amb relació a l'ocupació, passada o actual, malgrat que no hi ha una relació significativa estadísticament, s'observa que és el personal administratiu i similar el que afirma amb percentatges superiors que la seva salut és bona o molt bona (52%), seguit de les mestresses de casa (48%) i els professionals, tècnics i similar (42%). Per contra, les persones que manifesten, en proporcions superiors, que la seva salut general és dolenta o molt dolenta són els directius, propietaris i comandaments intermedis (21%), els treballadors no qualificats (19%) i el personal qualificat i semiqualicat de la indústria, construcció i agricultura (17%).

Quant als estudis i els ingressos, les persones de més nivell formatiu i les que tenen més ingressos són les que afirmen amb més freqüència que tenen bona salut (el 57% dels que tenen estudis universitaris diuen que la seva salut és bona o molt bona en comparació a un 25% dels que no saben llegir ni escriure, i també ho diu el 51% del col·lectiu de gent gran que tenen uns ingressos superiors als 900 euros mensuals enfront el 37% dels que tenen uns ingressos inferiors als 180 euros o que no tenen una font d'ingressos pròpia).

Si ens centrem en les persones que afirmen que presenten un estat de salut dolent o molt dolent (un 14% diu que és dolenta i un 3,5% la qualifica de molt dolenta) observem que aquest grup és majoritàriament femení (un 61% respecte a un 39% d'homes) i en relació amb l'edat s'observa que és el grup de les persones més grans les que cataloguen el seu estat de salut com a dolenta o molt dolenta (concretament, en el grup que ha assenyalat que la seva salut és dolenta o molt dolenta, el 50% són persones de 80 anys o més, i un 30% tenen de 75 a 79 anys).

²³ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2006. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Segons els resultats de l'estudi "50+ en Europa",²⁴ l'educació està estretament relacionada amb l'estat de salut. En cadascun dels països existeix una forta relació entre la salut i l'estatus socioeconòmic. Els individus amb un nivell educatiu més baix presenten un 70% més de probabilitat d'estar inactius físicament i un 50% més de probabilitats de ser obesos que els individus amb més anys d'educació.

Quant a l'ocupació en aquest mateix estudi europeu en què es compara la realitat diversa de diferents països s'observa que els individus amb un estat bo de salut es jubilen al voltant de dos anys més tard que els treballadors amb un mal estat de salut; en aquest estudi també s'observa que unes condicions laborals agradables en el lloc de treball fomenten una jubilació més tardana: la qualitat en l'entorn laboral està fortament associada al benestar de les persones, és a dir, una qualitat laboral poc satisfactòria va directament relacionada amb un mal estat de salut i amb la depressió.

La valoració personal de l'estat de salut de l'individu és condicionada per les malalties que té i per les seves característiques personals (sexe, edat, estat civil, família i formació acadèmica), socioeconòmiques (ingressos i estatus social) o residencials (tipus i mida de l'habitatge i grau de satisfacció residencial amb la pròpia casa i entorn). La percepció del propi estat de salut també és coneguda com a salut subjectiva per diferenciar-la de l'estat de salut objectiu (malalties diagnosticades i alteracions de la salut patides i declarades). Aquesta percepció subjectiva de la salut reflecteix l'estat físic i les malalties que es pateixen, però també els factors socials, econòmics i de l'entorn de la persona.²⁵

L'autopercepció de l'estat de salut és un simple i molt efectiu indicador de l'estat de salut global de la persona i és una eina molt útil per predir necessitats assistencials i per a l'organització de programes de salut. Amb aquest indicador també podem comparar en el temps les autovaloracions positives que té la població envers el seu estat de salut i es poden observar les tendències d'aquesta autovaloració. Aquest indicador és una mesura utilitzada per les administracions de molts països per conèixer l'estat general de la població, ja que és la forma que tenen els governs i serveis sanitaris per veure quin és l'estat de salut que manifesta tenir la població.

D'altra banda, segons l'esmentat estudi en l'àmbit europeu (SHARE) hi ha indicadors comparables de la qualitat de l'atenció sanitària de les persones grans que suggereixen que hi ha una carència important quant a les revisions i proves de diagnòstic geriàtriques en tota Europa.

²⁴ Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE). Manheim Research Institute for the Economics of Aging, 2008. Pàgina web: <http://www.share-project.org/t3/share/index.php?id=98>
Es tracta d'una enquesta longitudinal (de tipus panel) en què es recullen dades de diferents països europeus sobre la salut, l'estatus socioeconòmic, les xarxes socials i familiars de les persones de 50 o més anys .

²⁵ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2006. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Com diria vostè que és la seva salut en general?

% Horitzontals		Molt bona / bona	Regular	Dolenta / molt dolenta
Total	373	41,8	41,0	17,2
Sexe				
Home	147	46,9	36,1	17,0
Dona	226	38,5	44,2	17,3
Edat				
65 a 69 anys	83	56,6	36,1	7,2
70 a 74 anys	59	50,8	37,3	11,9
75 a 79 anys	105	36,2	45,7	18,1
80 anys i més	126	32,5	42,1	25,4
Nacionalitat				
Espanyola	367	42,0	40,6	17,4
Altres	6	33,3	66,7	0,0
Estudis				
No sap llegir ni escriure	24	25,0	45,8	29,2
Estudis primaris incomplets	133	41,4	37,6	21,1
Estudis primaris (EGB)	142	43,0	43,0	14,1
Estudis de formació professional i secundària	53	41,5	45,3	13,2
Estudis universitaris	21	57,1	33,3	9,5
Ocupació				
Directius, propietaris i comandaments intermedis	43	39,5	39,5	20,9
Professionals tècnics i similar	28	46,4	39,3	14,3
Personal administratiu i similar	23	52,2	47,8	0,0
Personal del comerç, restauració i serveis personals	27	44,4	40,7	14,8
Qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura	69	44,9	37,7	17,4
Treballadors no qualificats	36	36,1	44,4	19,4
Mestresses de casa	25	48,0	36,0	16,0
Ingressos propis				
No té ingressos propis o ingressos < a 180 euros/mes	35	37,1	48,6	14,3
Entre 181 i 540 euros/mes	110	39,1	40,0	20,9
Entre 541 i 900 euros/mes	130	41,5	42,3	16,2
Més de 900 euros/mes	72	51,4	34,7	13,9

6.2. Pateix actualment o el metge li ha dit que té algun dels següents problemes de salut?

	Freqüències	% total	% homes	% dones
Total	373		(N=147)	(N=226)
Artritis, artrosi o reumatisme	232	62,2	50,3	69,9
Problemes de visió	192	51,5	44,2	56,2
Pressió alta	179	48,0	42,9	51,3
Mal d'esquena crònic	163	43,7	30,6	52,2
Mala circulació	151	40,5	21,8	52,7
Variats	134	35,9	18,4	47,3
Problemes d'audició	120	32,2	35,4	30,1
Insomni	113	30,3	19,0	37,6
Colesterol	109	29,2	23,8	32,7
Problemes de cor	84	22,5	23,8	21,7
Cataractes	82	22,0	15,6	26,1
Depressió, problemes nerviosos	81	21,7	12,9	27,4
Estrès, ansietat	78	20,9	11,6	27,0
Restrenyiment crònic	77	20,6	10,9	27,0
Diabetis	74	19,8	20,4	19,5
Incontinència urinària	71	19,0	12,2	23,5
Osteoporosi	66	17,7	8,8	23,5
Seqüeles de fractures d'ossos	62	16,6	17,7	15,9
Trastorns de pròstata	61	16,4	38,1	0,0
Al·lèrgies cròniques	53	14,2	12,9	15,0
Problemes de ronyons	53	14,2	12,2	15,5
Insuficiència respiratòria	45	12,1	13,6	11,1
Asma o bronquitis crònica	45	12,1	17,0	8,8
Anèmia	39	10,5	11,6	9,7
Altres problemes de salut	14	3,8	2,7	4,4
No presenta cap problema de salut	8	2,1	3,4	1,3

Opció multiresposta. Els percentatges poder donar més de 100

De la taula anterior podem destacar que només un 2% de les de les persones de 65 o més anys de la Seu d'Urgell afirmen que no presenten cap problema de salut (un 3% dels homes i un 1% de les dones).

Els problemes de salut més freqüents entre la gent gran són l'artritis o artrosi (62%), els problemes de visió (51,5%), la tensió arterial elevada (48%), mal d'esquena crònic (44%), alteracions de la circulació (40,5%), varius (36%), problemes d'audició (32%), insomni (30%) i hipercolesterolèmia (concentracions altes de colesterol en sang, en un 29% dels casos). Amb una proporció inferior s'assenyalen els problemes de cor (22,5%), cataractes i depressions/problemes nerviosos (un 22% en cada patologia), estrès/ansietat (21%), restrenyiment crònic (21%), diabetis (20%), incontinència urinària (19%), i l'osteoporosi (18%), seqüeles posteriors a fractures òssies (17%), en el cas dels homes els trastorns de la pròstata, les al·lèrgies cròniques i els problemes de ronyó (en un 14% dels casos per a cadascuna de les alteracions), les alteracions respiratòries com la insuficiència respiratòria i les patologies obstructives (12% en cada alteració), i anèmia (10,5%). Finalment, un 4% assenyalen altres problemes de salut com poden ser: embòlies i trombosis sense especificar el tipus, alteracions de la tiroides i controls post tractament quirúrgic de càncer (ovàric i de pulmó).

Els resultats de l'enquesta també mostren que entre les persones majors de 65 anys, en gairebé tots els casos hi ha més proporció de dones que anomenen les diverses alteracions de salut que homes (i això s'observa en tots els intervals d'edat), excepte en algunes patologies que hi ha més proporció d'homes, com en el cas de la insuficiència respiratòria, les alteracions cardíques, problemes d'audició, i com és natural, en el cas dels problemes de pròstata que afecten gairebé un 38% dels homes enquestats.

Segons les dades de l'Enquesta Nacional de Salut²⁶ els tipus d'alteracions de la salut predominants (autodeclarades) pel col·lectiu de majors de 65 anys són l'artrosi, reumatisme i mal d'esquena que a més són els causants del major nombre de discapacitats. En aquests informe també s'observa que les dones declaren aquest tipus d'alteració en proporcions molt superiors als homes. La hipertensió arterial l'assenyalen el 48% dels majors de 65 anys que és la mateixa xifra que surt en els resultats obtinguts a la Seu d'Urgell i molt similar si fem la diferenciació per sexes (en el global d'Espanya s'obtenen percentatges del 53% per a les dones i un 41% en el cas dels homes i als resultants a la Seu d'Urgell són del 51% i el 43%, respectivament).

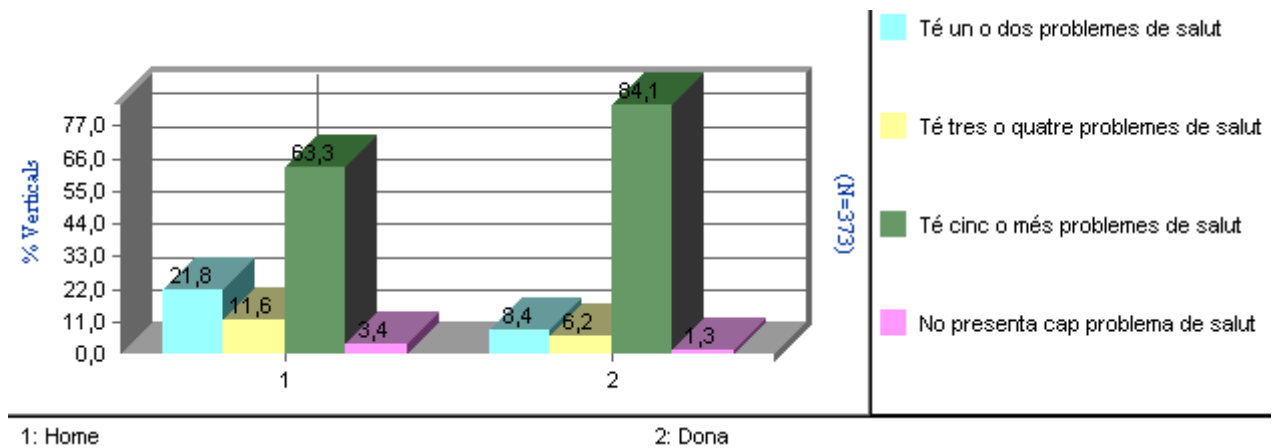
²⁶ INE: INEBASE: Encuesta Nacional de Salud. Tablas nacionales, 2006. Hábitos de vida

Problemes de salut agrupats de les persones majors de 65 anys de la Seu d’Urgell

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Té un o dos problemes de salut	51	13,7
Té tres o quatre problemes de salut	31	8,3
Té cinc o més problemes de salut	283	75,9
No presenta cap problema de salut	8	2,1

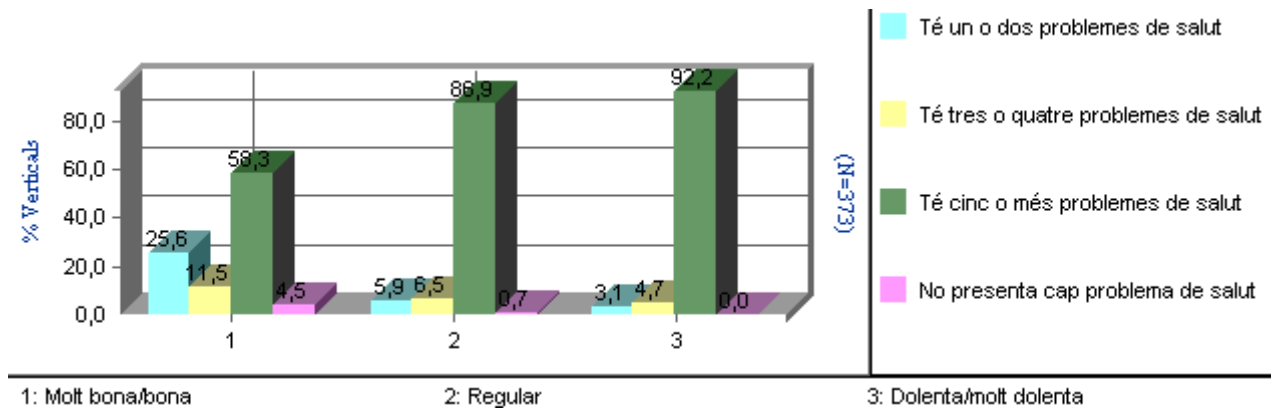
Si fem una agrupació pel nombre de problemes de salut que han esmentat les persones enquestades s’obtenen els següents resultats: un 14% de la població que ha respost l’enquesta manifesta que pateix un o dos problemes, un 8% ha esmentat tres o quatre alteracions de la salut i gairebé un 76% ha dit cinc o més problemes de salut.

Problemes de salut, segons el sexe

Tal i com podem observar a la taula anterior i en relació amb el sexe de la persona enquestada és significatiu estadísticament que són les dones les que afirmen presentar més problemes de salut que els homes (un 84% de les dones en comparació a un 63% dels homes afirmen que presenta cinc o més problemes de salut). En canvi, són els homes el que presenten els percentatges superiors dels que afirmen que tenen un o dos problemes de salut (prop d’un 22% respecte a un 8% en el cas de les dones), entre tres o quatre problemes de salut (un 12% dels homes respecte a un 6% de les dones) i del col·lectiu que no presenta cap problema de salut (un 3% dels homes en comparació a un 1% de les dones).

Problemes de salut, segons la percepció de l'estat de salut subjectiu

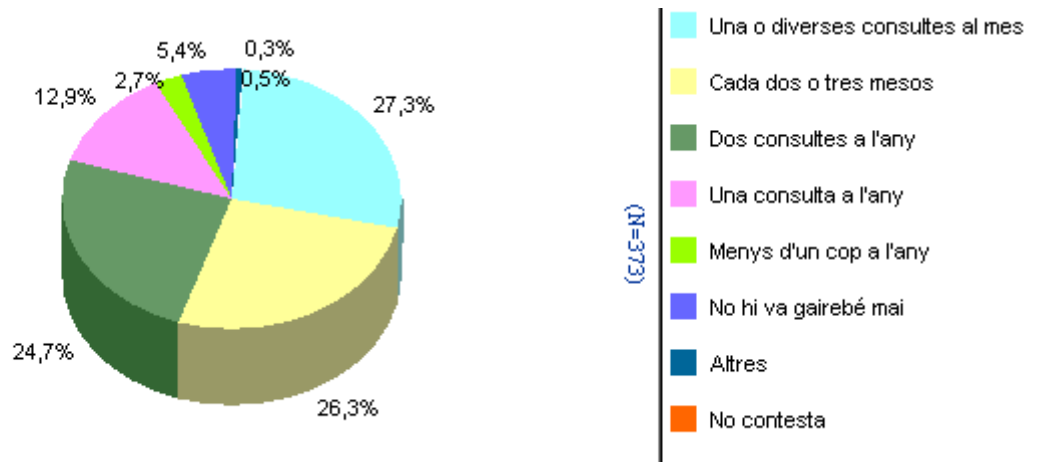
La presència de trastorns de tipus crònic representa un indicador de l'estat de salut de la persona i també està relacionat amb la demanda de recursos al sistema sanitari. També s'observa una relació o correspondència significativa entre el nombre de problemes declarats i la percepció subjectiva de la salut ja que les persones que manifesten que tenen un estat de salut molt bo o bo són les que esmenten menys problemes de salut i a viceversa. La resta de variables sociodemogràfiques analitzades no presenten significació estadística.

Pateix actualment o el metge li ha dit que té algun dels següents problemes de salut?

% Horitzontals		Té un o dos problemes de salut	Té tres o quatre problemes de salut	Té cinc o més problemes de salut	No presenta cap problema de salut
Total	373	13,7	8,3	75,9	2,1
Sexe					
Home	147	21,8	11,6	63,3	3,4
Dona	226	8,4	6,2	84,1	1,3
Estat de salut					
Molt bona/bona	156	25,6	11,5	58,3	4,5
Regular	153	5,9	6,5	86,9	0,7
Dolenta/molt dolenta	64	3,1	4,7	92,2	0,0

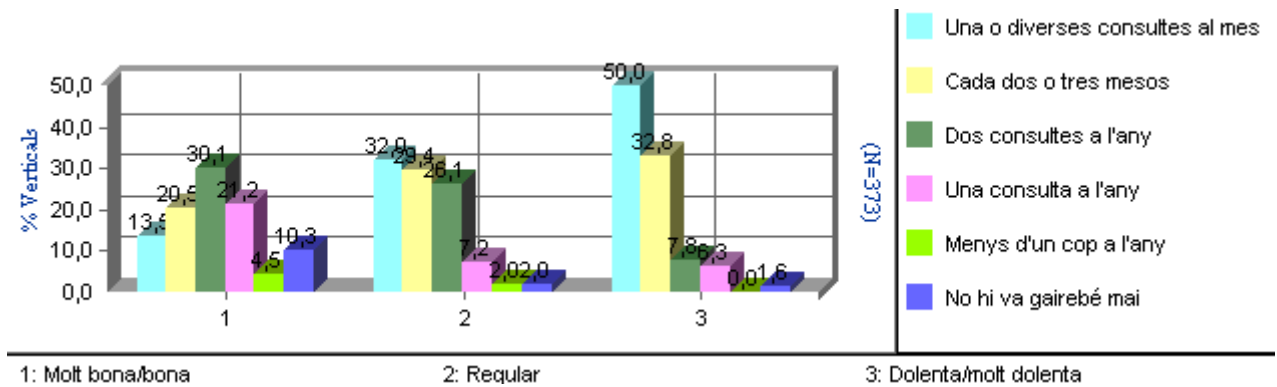
6.3. Amb quina freqüència va a la consulta del metge de capçalera o el metge que el visita actualment?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Un cop per setmana	8	2,1
Cada quinze dies	26	7,0
Una vegada al mes	68	18,2
Cada dos o tres mesos	98	26,3
Dues vegades a l'any	92	24,7
Una vegada a l'any	48	12,9
Menys d'un cop a l'any	10	2,7
No hi va gairebé mai	20	5,4
Altres	2	0,5
No contesta	1	0,3

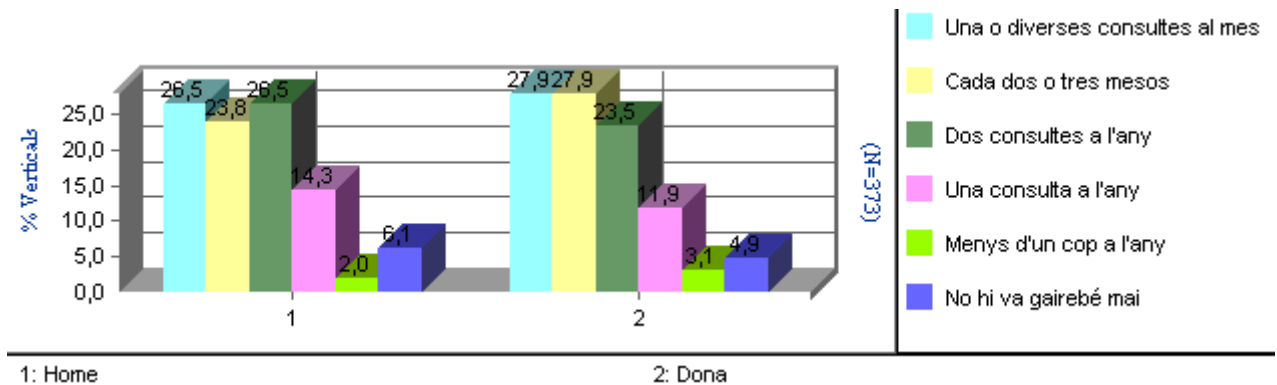
En demanar per la freqüència amb què les persones grans acudeixen a la consulta mèdica (metge de capçalera o especialista que els visita de manera habitual), s'observa que el 27% dels majors de 65 anys residents a la Seu d'Urgell van un cop o diverses vegades al mes (concretament, un 2% diuen que van un cop per setmana a la consulta mèdica, un 7% cada 15 dies i un 18% hi van una vegada al mes), un 26% manifesten que acudeixen a la consulta mèdica cada dos o tres vegades al mes, gairebé un 25% afirmen que acudeix a la consulta dos cops a l'any, prop d'un 13% diuen que un cop a l'any i gairebé un 3% de la població enquestada manifesta que hi acudeix menys d'un cop a l'any. També cal destacar que s'observa que hi ha un 5% de les persones que diuen que no van gairebé mai a la consulta mèdica i un percentatge molt baix que diuen que no hi van per altres motius (específicament dos casos que manifesten que tenen fills que es dediquen a la medicina general, en un cas, i en l'altre a la medicina naturista, i que és per aquest motiu que no van gairebé mai a la consulta mèdica tot i que tenen un seguiment mèdic).

Consultes al metge, segons l'estat de salut subjectiu

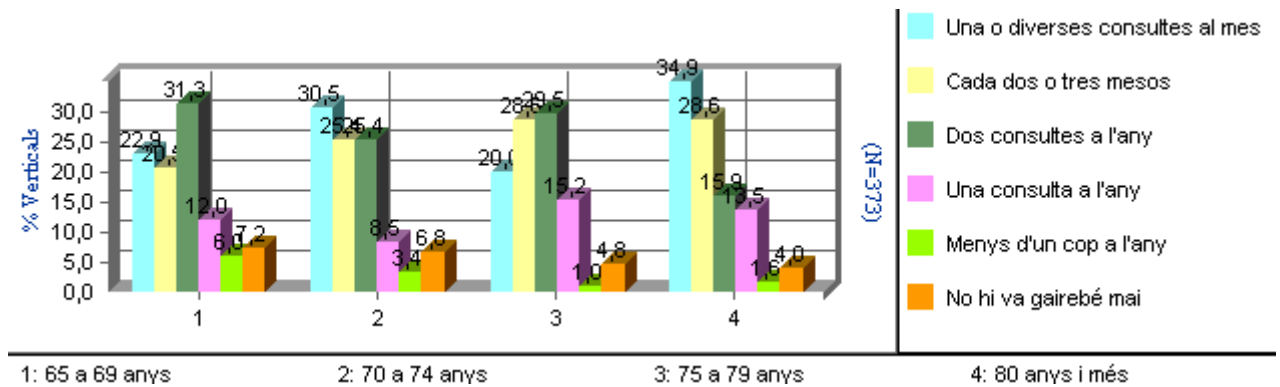
Cal assenyalar que la prova d'associació és significativa estadísticament en relació amb l'estat de salut, de manera que les persones que han declarat que tenen una bona o molt bona salut acudeixen amb menys freqüència a la consulta del metge de capçalera o metge de referència (el 30% afirma que hi va dos cops a l'any, el 21% un cop a l'any, un 4,5% diu que menys d'un cop a l'any i un 10% afirma que no hi va mai). En canvi, els que afirmen que tenen una salut dolenta o molt dolenta acudeixen al metge amb molta més freqüència (un 50% diu que hi va una o més vegades al mes i gairebé un 33% diu que hi va cada dos o tres mesos).

Consultes al metge, segons el sexe

No és significatiu estadísticament però en relació amb el sexe es pot comprovar que les dones acudeixen amb una freqüència més elevada que els homes a la consulta mèdica (un 28% en el cas de les dones que diuen que acudeixen una o diverses vegades al mes respecte a un 26,5% en el cas dels homes i un 28% de les dones hi van cada dos o tres mesos respecte a un 24% dels homes).

Consultes al metge, segons l'edat

En relació amb l'edat de la gent enqüestada no trobem una relació significativa estadísticament tot i que s'observa que en l'interval d'edat més elevat (de 80 i més anys) és a on més augmenta la freqüència a l'hora d'anar a la consulta mèdica amb una freqüència més elevada (gairebé un 35% afirma que acudeix a la consulta mèdica amb una periodicitat de una o diverses vegades al mes i prop d'un 29% d'aquest col·lectiu diu que va amb una freqüència que oscil·la entre les dues o tres consultes al mes). Els intervals d'edat del col·lectiu de 65 a 69 anys, en canvi són els que manifesten en percentatges més alts que acudeixen a la consulta menys d'un cop a l'any (6%) i que no hi van gairebé mai (7%).

6.4. En l'últim any ha estat visitat per algun dels següents professionals sanitaris?

(N=373)	Freqüències	Percentatges
Metge de capçalera	340	91,2%
Metge especialista	200	53,6%
Oculista	195	52,3%
Dentista	137	36,7%
Urgències	117	31,4%
Fisioterapeuta	59	15,8%
No ha estat visitat	14	2,4%

Opció multiresposta. Els percentatges poden donar més de 100

► **Altres metges especialistes:**

	Freqüències	Percentatges
Total	200	100
Cardiòleg	66	33,0
Traumatòleg	61	30,5
Neuròleg	32	16,0
Medicina interna	31	15,5
Uròleg	26	13,0
Otorinolaringòleg	25	12,5
Ginecòleg	21	10,5
Reumatòleg	9	4,5
Cirurgia	6	3,0
Psiquiatra	6	3,0
Dermatòleg	4	2,0
Altres	13	6,5
No contesta	2	1,0

En l'últim any, només un 2% de la població enquesta de la Seu d'Urgell afirma que no ha estat visitada per cap professional sanitari en el darrer any. Cal destacar que un 91% del col·lectiu de persones majors de 65 anys ha estat visitat en el darrer any pel seu metge de capçalera, un 54% pel seu metge especialista (vegeu detall a la taula anterior), un 52% afirma que ha estat visitat en el darrer any per l'oftalmòleg, un 37% de la mostra ha estat visitat per l'odontòleg, un 31% han entrat per urgències en el darrer any i prop d'un 16% afirma que en el darrer any ha anat a la consulta del fisioterapeuta.

Consultes al metge, segons sexe

% Verticals	Total	Home	Dona
Total	373	147	226
Metge de capçalera			
Sí	91,2	89,1	92,5
No	8,6	10,2	7,5
No contesta	0,3	0,7	0,0
Metge especialista			
Si	53,6	58,5	50,4
No	46,1	40,8	49,6
No contesta	0,3	0,7	0,0
Dentista			
Sí	36,7	33,3	38,9
No	62,7	66,0	60,6
No contesta	0,5	0,7	0,4
Urgències			
Sí	31,4	37,4	27,4
No	67,8	61,2	72,1
No contesta	0,8	1,4	0,4
Oculista			
Si	52,3	51,7	52,7
No	47,5	47,6	47,3
No contesta	0,3	0,7	0,0
Fisioterapeuta			
Sí	15,8	12,9	17,7
No	83,6	85,7	82,3
No contesta	0,5	1,4	0,0

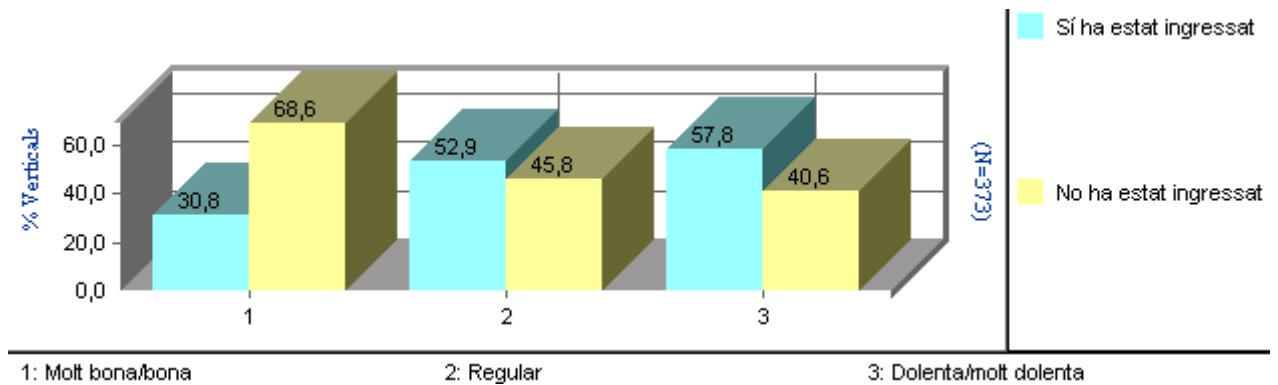
Tal i com s'observa a la taula anterior hi ha una relació significativa en funció del sexe: hi ha una proporció de dones més elevada que ha anat en el darrer any a la consulta del metge de capçalera (un 92,5% de les dones per un 89% dels homes), al dentista (un 39% de les dones per un 33% dels homes) i al fisioterapeuta (un 18% de les dones per un 13% dels homes). Els homes han anat en una proporció superior que les dones a les consultes a metges especialistes (un 58,5% respecte a un 50% en el cas de les dones) i en les entrades per urgències (un 37% en comparació a un 27% en el cas de les dones). La resta de variables sociodemogràfiques en relació amb aquesta variable analitzada no són significatives estadísticament.

6.5. Ha estat ingressat en un hospital com a mínim una nit en els últims cinc anys?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	166	44,5
No	203	54,4
No contesta	4	1,1

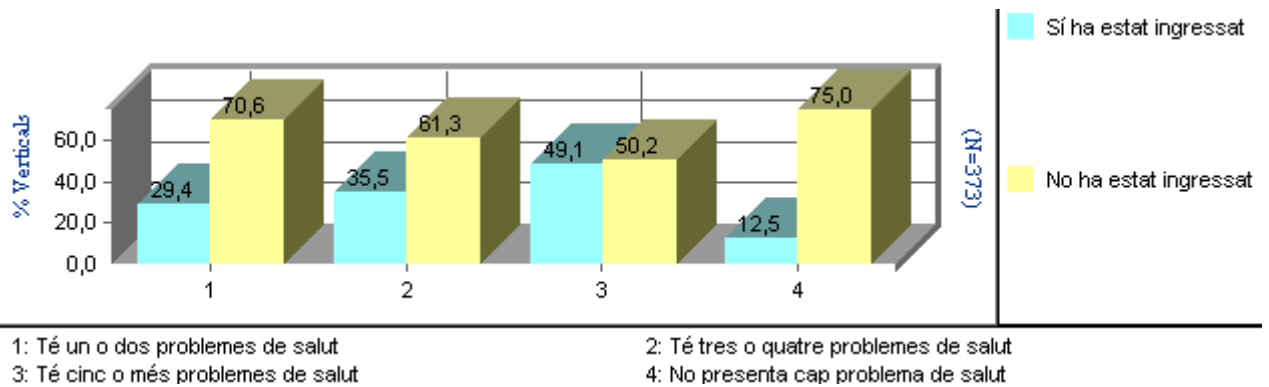
Un 44,5% de la població enquestada afirma que ha estat ingressada com a mínim una nit en els últims cinc anys i un 54% de la població no ha estat ingressada en els darrers anys.

Hospitalitzacions, segons percepció subjectiva de l'estat de salut

La relació és significativa en relació amb l'estat de salut subjectiu de la persona enquestada. En aquest sentit s'observa que les persones que consideren que el seu estat de salut és molt bo o bo diuen en percentatges bastant superiors a la resta que no han estat hospitalitzats en els darrers cinc anys (gairebé un 69% respecte a prop d'un 46% que dels que diuen que tenen un estat de salut regular i gairebé un 41% dels que diuen que tenen un estat de salut dolent o molt dolent). En el mateix sentit, en el gràfic anterior també s'observa que són el col·lectiu dels que manifesten que tenen una percepció del seu estat de salut dolenta o molt dolenta els que afirmen amb percentatges superiors que han estat ingressats en l'hospital en els darrers cinc anys.

Hospitalitzacions, segons l'agrupació dels problemes de salut

Hi ha relació d'associació estadística significativa en relació al nombre de patologies o alteracions de la salut de la persona enquestada i els ingressos hospitalaris. Així es comprova que són el grup dels que presenten més alteracions de la salut els que ingressen amb més freqüència a l'hospital, és a dir, és pot afirmar que a mida que augmenten els problemes de salut, també augmenten les proporcions de persones que han de romandre hospitalitzades (un 49% dels que tenen cinc o més patologies, un 35,5% dels que tenen de tres a cinc, un 29% en el cas dels que tenen un o dos problemes de salut i, en molta menor proporció, els que no presenten cap alteració de la salut amb un 12,5% d'ingrés hospitalari en els darrers 5 anys). No hi ha relació estadística amb la resta de les variables sociodemogràfiques analitzades.

6.6. Quants cops ha estat ingressat?

	Freqüències	Percentatges
Total	166	100
Un cop	95	57,2
Dos cops	40	24,1
Tres cops o més	31	18,7

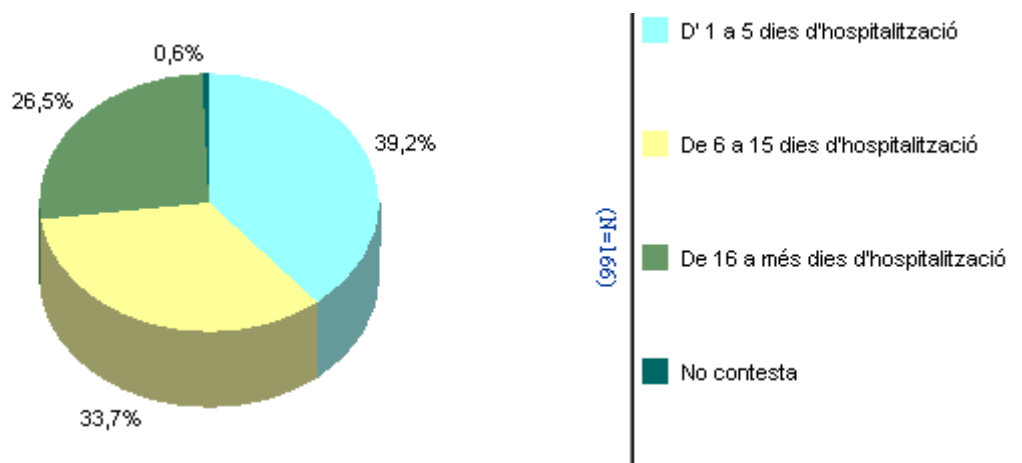
Base: persones que han estat ingressades en un hospital en els darrers cinc anys (N=166)

Sobre el total de persones que afirmen que han estat ingressades a l'hospital com a mínim una nit en els últims cinc anys (que representa un 44,5% del total de la mostra) un 57% diu que ha estat ingressat en una ocasió, un 24% en dues ocasions i gairebé un 19% en tres o mes ocasions.

6.7. I en total quant temps ha estat ingressat/ada (en dies aproximats)?

	Freqüències	Percentatges
Total	166	100
D' 1 a 5 dies d'hospitalització	65	39,2
De 6 a 10 dies d'hospitalització	30	18,1
D' 11 a 15 dies d'hospitalització	26	15,7
De 16 a 30 dies d'hospitalització	21	12,7
> de 30 dies d'hospitalització	23	13,9
No contesta	1	0,6

Base: persones que han estat ingressades en un hospital en els darrers cinc anys (N=166)

Entre les persones majors de 65 anys de la Seu d'Urgell que han estat hospitalitzades en els darrers anys (un 44,5% del total), un 39% han estat hospitalitzades d'1 a 5 dies, i un 34% de 6 a 15 dies (concretament, un 18% diu que ha estat ingressat de 6 a 10 dies i gairebé un 16% diu que d'11 a 15 dies d'hospitalització), i un 26,5% diuen que han

estat ingressats a l'hospital 16 o més dies (un 13% de 16 a 30 dies i un 14% més de 30 dies).

És significatiu estadísticament en relació amb la variable sexe que són les dones les que presenten unes freqüències més elevades en les hospitalitzacions d'1 a 5 dies (gairebé un 46% respecte a un 29% en el cas dels homes) i de 16 a més dies d'hospitalització (un 28% respecte a un 25% en els homes). En canvi són els homes els que presenten els percentatges superiors en l'interval que oscil·la entre 6 a 15 dies d'hospitalització (un 44% en comparació a un 26% de les dones).

Quant a l'edat no hi ha relació d'associació estadística tot i que s'observa que els intervals de més edat (de 80 i més anys) és el col·lectiu que presenta la proporció més elevada dels que han ingressat de 6 a 15 dies d'hospitalització (un 44% en comparació a un 25% en el grup de 65 a 69 anys, un 32% en el de 70 a 74 anys i un 28% de 75 a 79 anys) i són els que menys han estat hospitalitzats entre 1 i 5 dies. Pel que fa als ingressos hospitalaris de més de 16 dies d'hospitalització s'observa, que en línies generals, els intervals d'edat de 70 a més anys presenten els percentatges més elevats respecte al grup de 65 a 69 anys.

Dies d'hospitalització

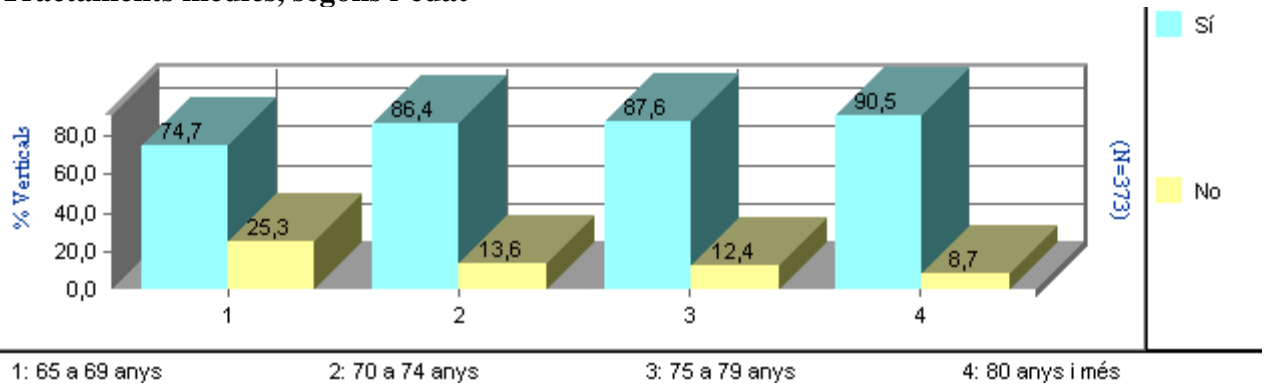
% Horitzontals		D' 1 a 5 dies d'hospitalització	De 6 a 15 dies d'hospitalització	De 16 a més dies d'hospitalització	No contesta
Total	166	39,2	33,7	26,5	0,6
Sexe					
Home	68	29,4	44,1	25,0	1,5
Dona	98	45,9	26,5	27,6	0,0
Edat					
65 a 69 anys	32	56,3	25,0	18,8	0,0
70 a 74 anys	25	40,0	32,0	28,0	0,0
75 a 79 anys	50	40,0	28,0	30,0	2,0
80 anys i més	59	28,8	44,1	27,1	0,0

6.8. Necessita algun tractament mèdic o control de salut regularment (medicació, controls de sucre, controls de pressió...)

	Frequències	Percentatges
Total	373	100
Sí	319	85,5
No	53	14,2
No contesta	1	0,3

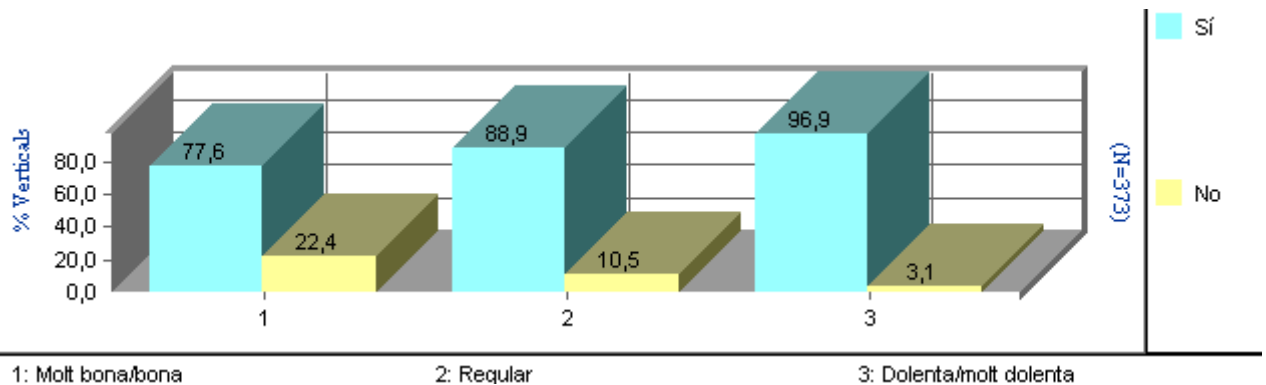
Un 85,5% de la població afirma que requereix algun tipus de tractament mèdic, ja sigui prendre medicació o altres controls (glucèmia, tensió, fisioteràpia...) i un 14% diu que no requereix cap control mèdic regular.

Tractaments mèdics, segons l'edat

Pel que fa a l'edat s'observa que a mida que augmenta l'edat de les persones també augmenta el nombre de tractaments mèdics o altres controls de salut (l'interval de 65 a 69 anys requereix tractament en gairebé un 75% dels casos, de 70 a 74 anys en un 86% dels casos analitzats, de 75 a 79 anys en prop del 88% i, finalment, el tram de 80 i més anys diu que requereix tractament mèdic o altres controls en un 90,5% dels casos).

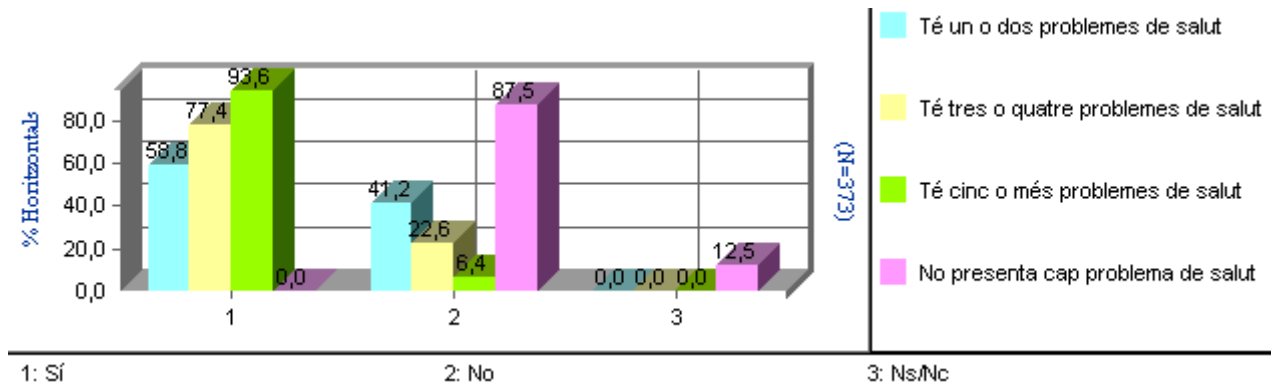
Tractaments mèdics, segons percepció subjectiva de l'estat de salut

Amb relació a la percepció de l'estat de salut subjectiu també és significatiu comprovar que els que tenen una percepció bona o molt bona diuen en una proporció inferior que requereixen tractaments i controls de salut (prop d'un 78%) en comparació als que

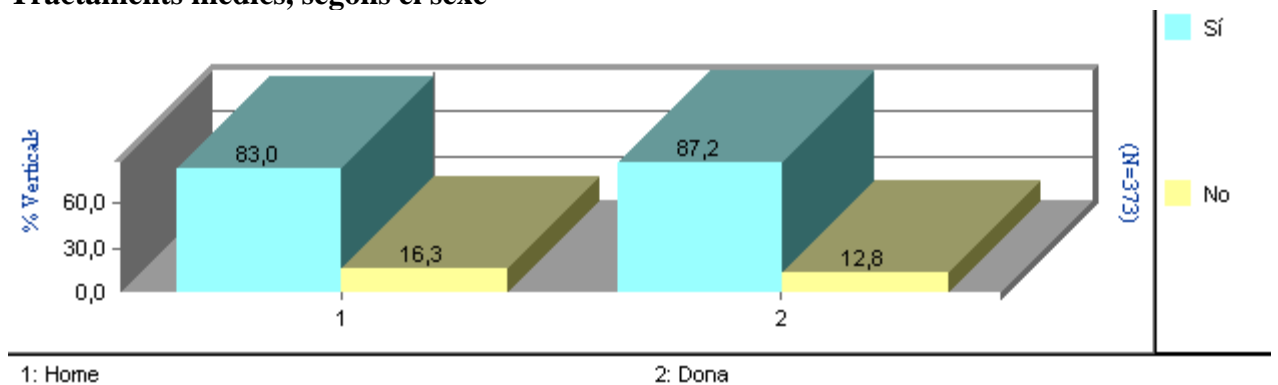
diuen que el seu estat de salut és regular (gairebé un 89%) i els que diuen que és dolenta o molt dolenta (gairebé un 97%).

Tractaments mèdics, segons l'agrupació dels problemes de salut

Pel que fa a l'agrupació de problemes de salut, s'observa clarament que a mesura que augmenten els problemes de salut també augmenten els individus que diuen que prenen algun tractament mèdic o control de salut regular (en aquest sentit, les persones que diuen que no tenen cap problema de salut no prenen cap tipus de tractament o no contesten a la pregunta malgrat que en aquest grup hi ha pocs casos, els que diuen que tenen un o dos problemes de salut un 59% afirma que pren medicaments, de tres a quatre problemes de salut un 77% i dels que presenten de cinc a més problemes de salut un 94%).

Tractaments mèdics, segons el sexe

Tot i que no és significatiu estadísticament, les dones diuen que necessiten algun tractament mèdic o un control de salut periòdic en proporcions superiors als homes (un 87% de les dones per un 83% en el cas dels homes) o dit d'una altra manera, hi ha un percentatge d'homes més elevat que diu que no requereix cap tipus de tractament (un 16% respecte a gairebé un 13% en el cas de les dones). La resta de variables sociodemogràfiques analitzades no són significatives.

6.9. Quin tipus de tractament?

6.9.1. Medicació

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	272	72,9
No	100	26,8
No contesta	1	0,3

Gairebé un 73% dels majors de 65 anys de la Seu d'Urgell manifesta que pren algun tipus de tractament farmacològic i prop d'un 27% diu que no en pren.

En relació amb les variables d'associació significatives s'observa que pel que fa a l'edat es pot observar que a mida que augmenta l'edat de les persones enquestades augmenta el percentatge de persones que diuen que prenen algun tractament de tipus farmacològic, així s'observa que el tram d'edat inferior (de 65 a 69 anys) hi ha un 59% de les persones que diuen que prenen alguna medicació, seguit pel tram de 70 a 74 anys (71%), de 75 a 79 anys (un 75%) i els de 80 anys o més (un 80%).

Pel que fa a l'estat subjectiu de salut de la població enquestada també és significatiu que són els que diuen que tenen un estat de salut bo o molt bo els que prenen en menor proporció tractaments de tipus farmacològic (un 62%), seguit dels que manifesten que tenen un estat de salut regular (un 78%) i els que diuen que tenen un estat de salut dolent o molt dolent (81%).

Quant a la relació amb els problemes de salut és significatiu que a més problemes de salut, i com és lògic, també augmenta la freqüència dels tractaments farmacològics (els que tenen un o dos problemes de salut prenen medicació en un 27,5% dels casos, els que tenen tres o quatre problemes en un 58% i els que presenten cinc o més problemes de salut en prenen en gairebé un 85%).

Segons l'estudi "*Las personas mayores en España*"²⁷ el consum farmacèutic no para de créixer acompanyat d'una demanda activa per part del col·lectiu de gent gran, tot i que s'ha posat en marxa mesures per controlar el consum i la dispensació de productes farmacèutics. Les mesures per contenir el consum de medicació han estat diverses: llista de medicaments que no es financen, recomanacions sobre la dispensació de receptes, utilització de genèrics, informació sobre l'efectivitat o no d'alguns medicaments, guies i protocols de prescripció per a metges per a fer prescripcions racionals d'acord amb les indicacions mèdiques i les necessitats dels pacients. En aquest mateix informe també s'assenyala que el consum de medicaments augmenta amb l'edat i que les dones en consumeixen més que els homes en totes les edats. A través de l'Enquesta Nacional de

²⁷ *Las personas mayores en España*. Datos estadísticos estatales i por Comunidades Autonomas. Informe 2008. Tomo 2. Colección Documentos. Gobierno de España. Ministerio de Sanidad i Asuntos Sociales. IMSERSO.

Salut²⁸ de 2006 es poden conèixer els principals tipus de medicaments consumits per la població: més de la meitat de la població gran va consumir medicaments per regular la tensió arterial i també medicació pel dolor.

Tractament farmacològic

% Horitzontals		Sí pren medicació	No pren medicació	Nc
Total	373	72,9	26,8	0,3
Edat agrupada				
65 a 69 anys	83	59,0	41,0	0,0
70 a 74 anys	59	71,2	28,8	0,0
75 a 79 anys	105	75,2	24,8	0,0
80 anys i més	126	81,0	18,3	0,8
Estat subjectiu de salut				
Molt bona/bona	156	62,2	37,8	0,0
Regular	153	79,7	19,6	0,7
Dolenta/molt dolenta	64	82,8	17,2	0,0
Agrupació patologies				
No presenta cap problema de salut	8	0,0	87,5	12,5
Té un o dos problemes de salut	51	27,5	72,5	0,0
Té tres o quatre problemes de salut	31	58,1	41,9	0,0
Té cinc o més problemes de salut	283	84,8	15,2	0,0

6.9.2. Controls de glucèmia

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	102	27,3
No	270	72,4
No contesta	1	0,3

Pel que fa els controls de glucèmia o glicèmia en sang s'observa que més d'una quarta part de la població enquestada (un 27%) ha de realitzar aquest tipus de control de manera habitual i un 72% diuen que no realitzen aquest control.

Amb relació a les variables sociodemogràfiques significatives estadísticament s'observa que les persones que diuen que tenen un estat de salut bo o molt bo diuen en menor percentatge que fan controls de sucre en sang (un 15%), seguit dels que diuen que tenen un estat de salut regular (ho diuen en un 35% dels casos) i els que manifesten que tenen un estat de salut dolent o molt dolent que ho diuen en un 37,5%.

²⁸ INE: INEBASE: Encuesta Nacional de Salud. Tablas nacionales, 2006. Utilización de servicios sanitarios y consumo de medicamentos.

Pel que fa a l'agrupació de malalties també es comprova que en el cas de les persones que presenten més patologies agrupades també augmenta la proporció dels que diuen que fan controls de glucèmia: el grup que presenta una o dos patologies presenta un percentatge de prop del 6% que afirmen que es fan controls de sucre, seguit dels que tenen tres o quatre problemes de salut que representen prop d'un 13% i els que tenen cinc o més problemes de salut es fan controls en gairebé un 34% dels casos analitzats.

Controls de glucèmia

% Horitzontals		Sí fa controls del sucre	No fa controls sucre	Nc
Total	373	27,3	72,4	0,3
Estat subjectiu de salut				
Molt bona/bona	156	15,4	84,6	0,0
Regular	153	35,3	64,1	0,7
Dolenta/molt dolenta	64	37,5	62,5	0,0
Agrupació patologies				
Té un o dos problemes de salut	51	5,9	94,1	0,0
Té tres o quatre problemes de salut	31	12,9	87,1	0,0
Té cinc o més problemes de salut	283	33,6	66,4	0,0
No presenta cap problema de salut	8	0,0	87,5	12,5

La falta de diagnòstic de la diabetis²⁹ i un control inadequat de la glucèmia poden provocar l'avanç de la malaltia i l'aparició de complicacions mèdiques que condicionen, a la llarga, la qualitat de vida de les persones. L'excés de glucosa en la circulació sanguínia desencadena lesions en les artèries. Les conseqüències són diverses, però generalment es manifesten com: problemes de tipus renal, oculars (retinopatia diabètica), cardiovasculars i lesions en les extremitats inferiors (cames, peus i dits).

En relació amb el tractament podem dir que fonamentalment és farmacològic i l'ús de insulina (administració per punció subcutània) o d'hipoglucemians orals (comprimits) va en funció del tipus de diabetis, dels nivells de glucèmia i del criteri de l'especialista. Els especialistes de medicina interna i els metges de capçalera basen el tractament de la diabetis en quatre pilars bàsics: la teràpia farmacològica, l'alimentació adequada segons els requeriments personals de cada persona, l'educació diabetològica (coneixements sobre la malaltia al pacient i a la família, administració de la insulina, com actuar en cas d'hipoglucèmia i altres) i l'activitat física regular. També és molt important tot el

²⁹ **Diabetis Mellitus Tipus I o insulíndependent (DTI):** generalment debuta de manera més habitual durant la infància, l'adolescència i la joventut, tot i que es pot iniciar a qualsevol edat i que requereix pel seu tractament d'insulina. Molt condicionada per factors genètics i pels antecedents familiars.

Diabetis Mellitus Tipus II o no insulíndependent (DTII): debuta principalment a edats més avançades i tot i que també està condicionada per factors genètics i familiars també està molt vinculada a factors exògens com l'obesitat, el tipus d'alimentació, la manca d'exercici regular i altres.

relacionat amb el control de l'estrès ja que segons molts especialistes és un dels factors que descompensen la malaltia, i és per aquesta raó que el tractament en moltes ocasions inclou el recolzament psicoterapèutic.

6.9.3. Controls de tensió arterial

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	189	50,7
No	183	49,1
No contesta	1	0,3

Pel que fa als controls de tensió arterial s'observa que una mica més de la meitat de la població fa controls de la tensió (prop d'un 51%) i un 49% no en fa.

Amb relació a les variables sociodemogràfiques significatives es comprova que a mida que les persones presenten més alteracions mèdiques també augmenta el percentatge de les persones que fan controls regulars de la tensió arterial, en aquest sentit, s'observa que el grup de persones que té un o dos problemes de salut indica amb un 23,5% dels casos que fa controls de la tensió, seguit dels que presenten tres o quatre alteracions de salut (gairebé un 26%) i els de cinc o més problemes de salut (un 60% de les persones afirmen que fan controls de tensió de salut). La resta de variables sociodemogràfiques no presenta significació estadística.

Controls de tensió arterial

% Horitzontals		Sí fa controls de tensió	No fa controls de tensió	Nc
Total	373	50,7	49,1	0,3
Agrupació patologies				
Té un o dos problemes de salut	51	23,5	76,5	0,0
Té tres o quatre problemes de salut	31	25,8	74,2	0,0
Té cinc o més problemes de salut	283	59,7	40,3	0,0
No presenta cap problema de salut	8	0,0	87,5	12,5

Tal i com assenyalen els especialistes en cardiologia, la hipertensió és un factor de risc cardiovascular que es potencia o augmenta quan va associat amb d'altres alteracions de la salut com poden ser l'hipercolesterolèmia (colesterol alt), diabetis i la hiperuricèmia (àcid úric elevat), i per tant, és molt important que a banda dels controls de tensió, el col·lectiu de gent gran tingui també el seguiment de la resta de paràmetres. A la taula anterior, s'observa que tal i com assenjala la comunitat científica mèdica a més patologia més freqüència en els controls de tensió, fet que fa pensar que hi ha més persones que requereixen d'aquest seguiment.

Quan la tensió arterial augmenta per sobre dels límits de la normalitat (que es podria situar entre els 140/90 mm/hg en els adults) es produeix el que els especialistes anomenen hipertensió arterial. És tracta d'una patologia molt comuna arreu del món i

que afecta a més del 20% dels adults entre 40 y 65 anys i a quasi el 50% entre les persones de més de 65 anys.

Una de les amenaces més importants d'aquesta patologia radica en què es tracta d'una alteració de la salut silenciosa, és a dir, que no dona símptomes que facin alertar a la persona que la està patint, i és per aquesta característica, que és tant important la prevenció i el control regular de la tensió arterial, sobre tot, en la gent gran ja que tal i com hem assenyalat amb anterioritat presenta una major incidència a partir del 65 anys, segons les dades de la *Fundación Española del Corazón. Sociedad Española de Cardiología*³⁰.

El fet de no realitzar controls habituals de la tensió arterial pot afectar al funcionament del cor, del cervell i dels ronyons ja que la hipertensió és un factor de risc cardiovascular i per tant augmenta el potencial de patir algun tipus de lesió de tipus vascular cerebral i és per aquest motiu que conèixer la malaltia i controlar-la és una de les millors maneres de prevenir o frenar les seves possibles conseqüències.

Per una banda, i segons els especialistes en la matèria s'han determinat una sèrie de factors de risc que augmenten la propensió a patir hipertensió arterial: la obesitat, un consum elevat en sal, el consum d'alcohol de manera habitual, el tabac, la manca d'exercici regular i l'estrès són alguns dels factors que fan augmentar la propensió a patir hipertensió. També, la comunitat científica assenyala els factors genètics i els antecedents familiars com a factors a tenir en compte per augmentar els controls de tensió i les visites al metge.

D'altra banda, els especialistes també recomanen una sèrie d'hàbits de vida saludables que conjugats al tractament farmacològic (hipotensors), poden ajudar a controlar la malaltia i evitar d'aquesta manera les seves possibles complicacions. Entre els hàbits de vida que cal destacar es remarquen els següents: controls periòdics de la tensió arterial, alimentació hiposòdica (baixa en sal) i evitar l'obesitat, evitar la vida sedentària, limitar el consum d'alcohol i evitar el tabac.

³⁰ Web: www.secardiologia.es

6.9.4. Rehabilitació o fisioteràpia

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	30	8,0
No	342	91,7
Nc	1	0,3

Pel que fa a rehabilitació o fisioteràpia s'observa que hi ha una proporció molt baixa de persones que diuen que fan aquest tipus de tractament, concretament un 8% de la població enquestada i gairebé un 92% manifesta que no en fa.

Tal i com s'observa a l'apartat d'alteracions de la salut de la gent gran, entre les patologies o alteracions de la salut més esmentades trobem les artritis, artrosis o reumatismes (que s'indiquen en primer lloc), els mals d'esquena, les seqüeles posteriors a fractures provocades per la pèrdua de la massa òssia (osteoporosi) o per possibles caigudes molt habituals entre les persones de més edat. Totes aquestes alteracions fan que la demanda de serveis, que complementin el tractament mèdic i farmacològic, amb sessions periòdiques de rehabilitació o fisioteràpia per recuperar de manera més ràpida i segura la mobilitat adequada, vegin augmentada considerablement la seva demanda pel col·lectiu de gent gran.

6.9.5. Altres

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	132	35,3
No	241	64,6

També es van demanar si les persones enquestades segueixen algun altre tractament o algun altre tipus de controls mèdic, i la majoria (65%) diuen que no fan cap altre tractament, mentre que un 35% sí que han de fer algun control o tractament.

Quins altres tractaments o controls? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	132	
Controls analítics	36	27,3
Controls cardiològics (ECG i altres)	26	19,7
Psicoteràpia	15	11,4
Control de malalties osteomusculars	14	10,6
Controls oftalmològics (pressió intraocular i cataractes)	12	9,1
Altres controls	29	22,0

Base: persones que fan altres tractaments

Entre les persones que fan altres tractaments destaquen els següents: controls de tipus analític (que engloben controls de colesterol, controls d'hormones diverses, hiperglucèmia...) i que representen un 27% sobre el total de persones que fan altres tipus de tractaments, seguit de prop d'un 20% que segueixen controls de tipus cardiològic, un 11% tractaments psicològics per problemes de depressió, ansietat i altres alteracions, un altre 11% segueixen un control de malalties osteomusculars (artrosi, artritis, controls de pròtesis...) i un 9% controls de tipus oftalmològic (cataractes, control de la hipertensió ocular, alteracions de la màcula...); finalment altres tipus de control que agrupats representen el 22% (on cal destacar la diàlisi, controls oncològics, controls de pròstata, gastritis, vertigen, entre d'altres).

6.10. Vostè controla la seva pressió arterial?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	
No controlo la tensió arterial mai	32	8,6
Quan es troba malament acudeix a la farmàcia, centre d'atenció primària	61	16,4
La té controlada periòdicament pel metge/esa, infermer/a	172	46,1
Vostè mateix/a o algun familiar li controla periòdicament	142	38,1
No contesta	1	0,3

Opció multiresposta. Els percentatges poden donar més de 100

A la pregunta de si les persones enquestades fan un control de la seva tensió arterial, un 46% de la mostra afirma que la tenen controlada de manera periòdica pel seu metge/essa de família o pel seu infermer/a de referència; un 38% diu que fan els controls ells mateixos o algun familiar pròxim, un 16% diu que només es controlen la tensió quan acudeix a la farmàcia o al centre d'atenció primària si es troben malament, i només prop del 9% de les persones afirmen que no es controlen mai la tensió arterial.

No s'observen diferències significatives entre homes i dones (en els dos casos un 8% diuen que no se la controlen mai, tot i que les dones que la controlen ho fan més a través del metge o Centre de salut, i els homes la controlen més ells mateixos o algun

familiar). En relació amb les variables significatives s'observa que a mida que augmenta el nombre de patologies associades que presenten les persones enquestades també augmenta la freqüència de les persones que fan un control periòdic de la tensió pel seu metge o infermer de referència (un 50% en el cas de les persones que tenen cinc o més problemes de salut, gairebé un 39% entre les persones que tenen de tres a quatre problemes de salut i un 35% en les que presenten de un a dos problemes de salut).

Pel que fa a l'edat s'observa que són el col·lectiu d'interval d'edat inferiors els que diuen en percentatges superiors que no es controlen mai la tensió arterial (un 18% en el cas de les persones de 65 a 69 anys i un 10% entre les de 70 a 74 anys).

Control de la pressió arterial

Horitzontals		Mai	Quan es troba malament	La té controlada pels sanitaris	Vostè mateix/a o algun familiar	Ns/Nc
Total	373	8,6	16,4	46,1	38,1	0,3
Agrupació patologies						
Té un o dos problemes de salut	51	17,6	11,8	35,3	41,2	0,0
Té tres o quatre problemes de salut	31	29,0	19,4	38,7	19,4	0,0
Té cinc o més problemes de salut	283	3,9	17,0	50,2	39,6	0,0
No presenta cap problema de salut	8	37,5	12,5	0,0	37,5	12,5
Edat						
65 a 69 anys	83	18,1	24,1	32,5	30,1	0,0
70 a 74 anys	59	10,2	11,9	50,8	37,3	0,0
75 a 79 anys	105	3,8	13,3	51,4	45,7	0,0
80 anys i més	126	5,6	15,9	48,4	37,3	0,8

6.11. Durant els últims tres mesos ha tingut algun problema de salut o emocional que hagi limitat les seves activitats socials, familiars, etc. habituals?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
No, cap problema	270	72,4
Si, l'han limitat una mica	43	11,5
Si, han interferit bastant	30	8,0
Si, han interferit molt	27	7,2
No contesta	3	0,8

Un 72% de la població que ha contestat l'enquesta afirma que en els darrers tres mesos no ha tingut cap problema de salut o emocional que hagi limitat les seves activitats socials, familiars habituals, un 11,5% de la mostra diu que aquests problemes l'han

limitat una mica, un 8% diu que han interferit bastant i un 7% afirma que aquests problemes físics o emocionals han interferit molt en les seves activitats diàries habituals.

Pel que fa a les variables significatives estadísticament i en relació amb l'estat subjectiu de salut es comprova que són els que presenten un estat de salut regular i dolent o molt dolent els que presenten els percentatges menors dels que no presenten cap problema de salut o emocional i, en canvi, són els que presenten les proporcions més elevades dels que diuen que aquests problemes els han limitat una mica, bastant i molt, és a dir, a mida que l'estat subjectiu de salut minva augmenten els problemes de salut i emocionals que limiten el dia a dia de les persones (per exemple, de les persones que diuen que aquests problemes han interferit molt en les seves activitats socials, familiars, etc. es veu que entre els que diuen que tenen molt bona salut només ha interferit en un 2% dels casos, dels que qualifiquen la seva salut de regular ho diuen en un 6,5% i entre els que diuen que la seva salut és dolenta o molt dolenta en un 22% dels casos analitzats). En el mateix sentit, també s'observa que les persones que presenten cinc o més patologies de salut són les que presenten les freqüències més elevades entre els que afirmen que han tingut problemes de salut o emocionals que els han limitat una mica, bastant o molt.

Tot el dit anteriorment, ens fa pensar que l'estat de salut de la persona és una variable bàsica a l'hora d'analitzar la qualitat de vida de les persones i sobre tot, en el col·lectiu de persones grans.

Problema de salut que hagi limitat les seves activitats

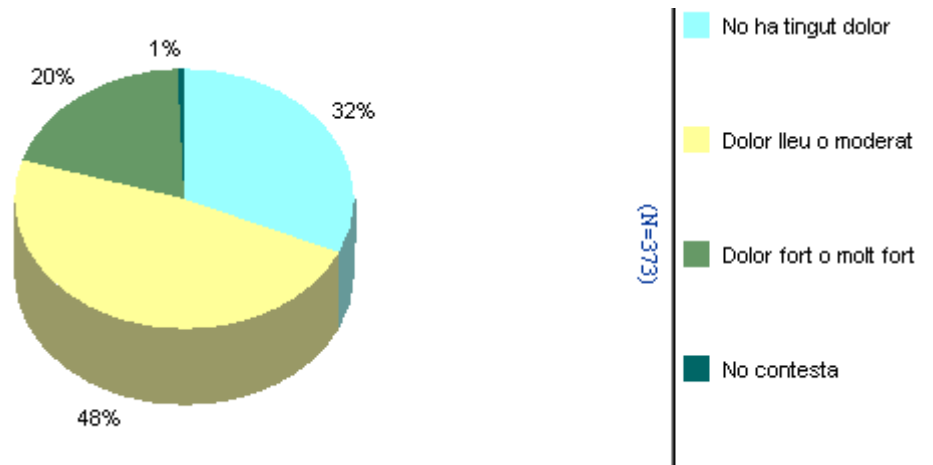
Horizontals		No, cap problema	Si, l'han limitat una mica	Si, han interferit bastant	Si, han interferit molt	Ns/Nc
Total	373	72,4	11,5	8,0	7,2	0,8
Estat salut subjectiu						
Molt bona/bona	156	89,7	4,5	3,2	1,9	0,6
Regular	153	69,3	15,0	8,5	6,5	0,7
Dolenta/molt dolenta	64	37,5	20,3	18,8	21,9	1,6
Agrupació patologies						
No presenta cap problema de salut	8	87,5	0,0	0,0	0,0	12,5
Té un o dos problemes de salut	51	92,2	5,9	0,0	2,0	0,0
Té tres o quatre problemes de salut	31	96,8	0,0	3,2	0,0	0,0
Té cinc o més problemes de salut	283	65,7	14,1	10,2	9,2	0,7

Si ens centrem en les persones que manifesten que en els darrers tres mesos han tingut problemes de salut o emocionals que han limitat les seves activitats socials, familiars, habituals es comprova que les persones que afirmen que aquests problemes han interferit bastant o molt (un total de 57 casos) en la seva vida quotidiana són majoritàriament dones (concretament, 35 dones respecte a 22 homes) d'edats avançades i compreses entre els 80 i més anys (23 casos en aquest interval respecte a 17 casos en interval que va de 75 a 79 anys, 11 casos en el tram de 70 a 74 anys i 6 casos en el de 65

a 69 anys). En relació amb els estudis també s'observa que hi ha més freqüència de casos en els quals s'observa que aquests problemes físics o emocionals han interferit entre les persones que presenten estudis inferiors (trobem un nombre de casos superior entre les persones que no saben llegir ni escriure, entre els que tenen estudis primaris incomplets i estudis primaris: del total de 57 casos trobem que 49 presenten aquests estudis) i també entre els que tenen menys ingressos individuals. Pel que fa a l'estat de salut, troben un nombre major de casos que afirmen que en els últims tres mesos han tingut problemes de salut o emocionals que sí que han interferit bastant o molt en les seves activitats quotidianes entre els que tenen una salut subjectiva regular i dolenta o molt dolenta (del total de 57 casos, 49 afirmen que tenen un estat de salut regular i dolent o molt dolent) i entre els que tenen entre cinc o més problemes de salut (s'observen 55 casos d'un total de 57) fet que confirma que l'estat de salut de les persones és un factor clau per entendre moltes de les dificultats que pateixen el col·lectiu de persones grans.

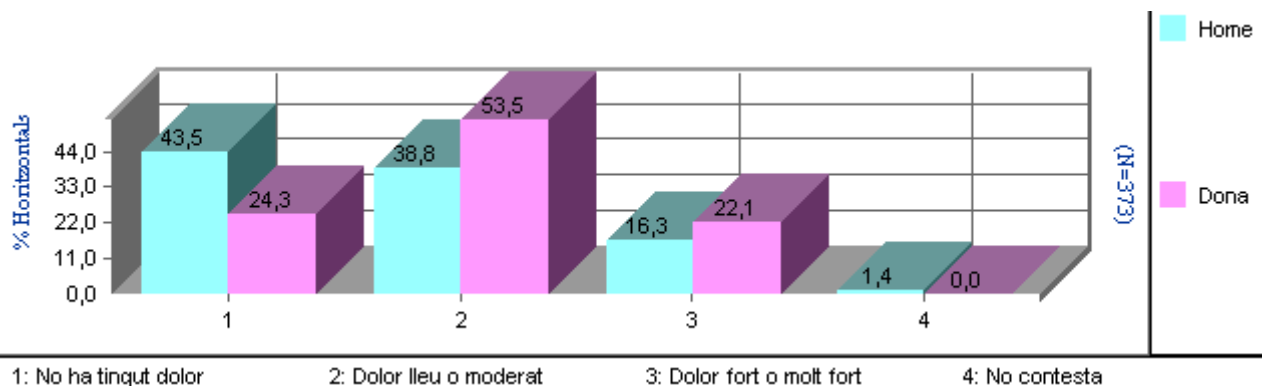
6.12. Durant els últims tres mesos, quin grau de dolor diria que ha tingut?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
No ha tingut dolor	119	31,9
Dolor lleu	79	21,2
Dolor moderat	99	26,5
Dolor fort	50	13,4
Dolor molt fort	24	6,4
No contesta	2	0,5

Pel que fa al grau de dolor que ha tingut la persona enquestada en els darrers tres mesos i tal com veiem en el gràfic podem veure que un 32% de les persones diuen que no han tingut dolor, un 48% han presentat un dolor lleu o moderat (concretament, un 21% diu que lleu i un 26,5% moderat) i un 20% afirma que ha presentat un grau de dolor qualificat de fort o molt fort (un 13% diu que fort i un 6% el cataloga de molt fort).

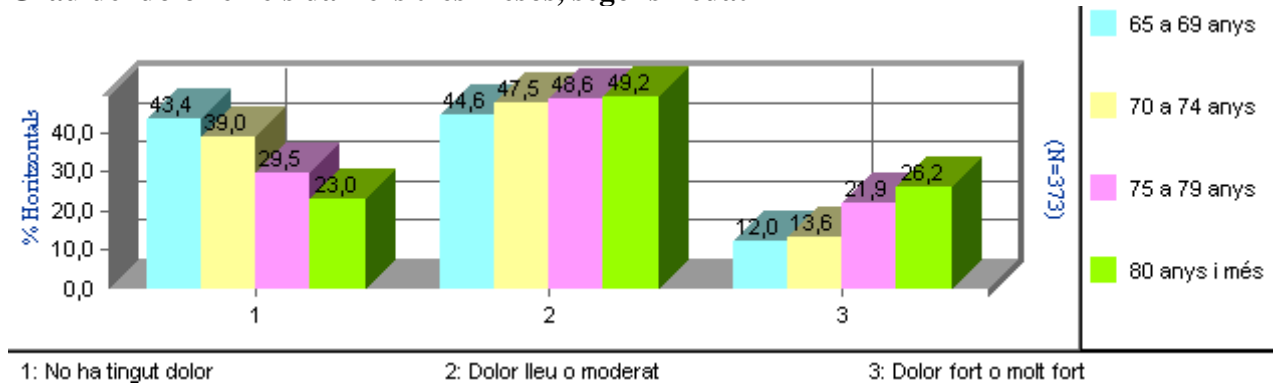
Grau del dolor en els darrers tres mesos, segons el sexe

És significatiu que els homes manifesten majoritàriament que no han tingut dolor en els darrers tres mesos (43% en els cas dels homes i un 24% en el cas de les dones) i són les

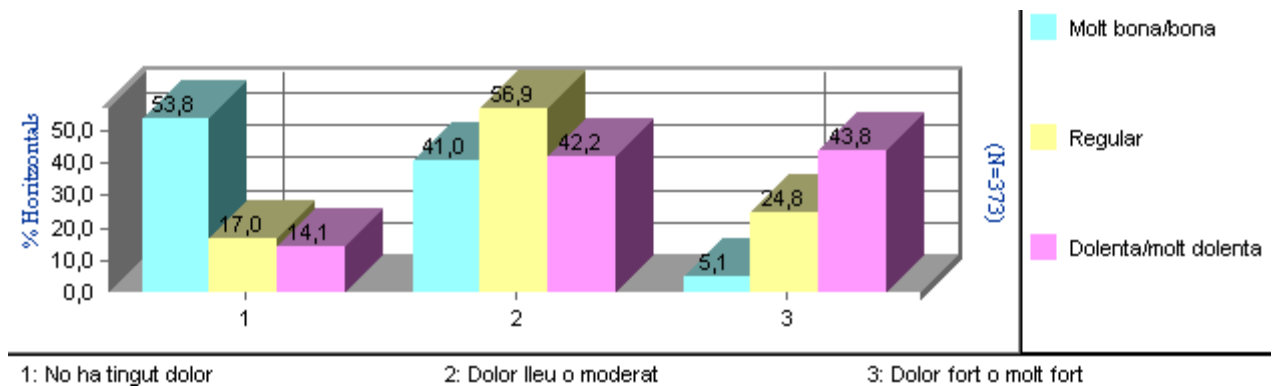
dones les que manifesten, en una major proporció, que tenen dolor lleu o moderat i dolor fort o molt fort (dolor lleu o moderat un 53,5% en el cas de les dones i un 39% en el cas dels homes, i dolor fort o molt fort un 22% en el cas de les dones i un 16% en el dels homes).

Grau del dolor en els darrers tres mesos, segons l'edat

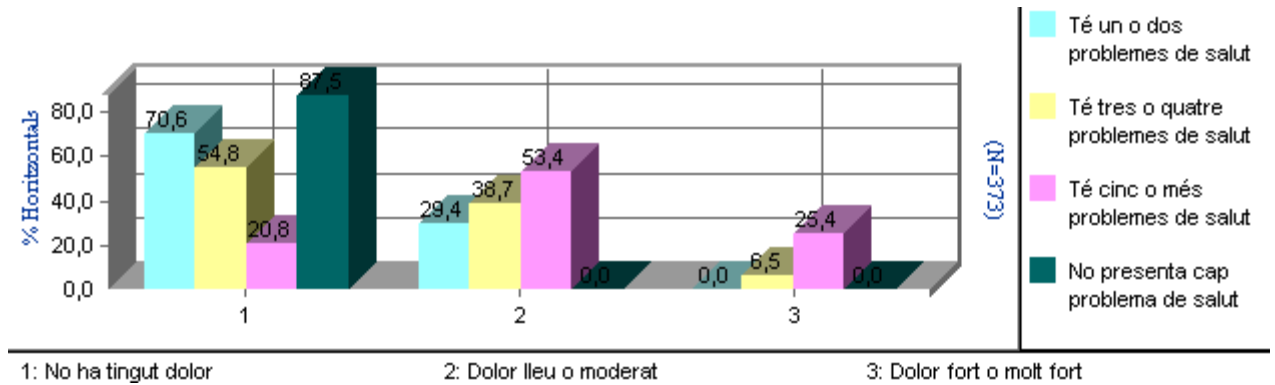
Pel que fa a l'edat també existeix una relació d'associació significativa i es pot observar que el grau dolor subjectiu augmenta a mida que augmenta l'edat de les persones enquestades. A tall d'exemple, i si observem el gràfic anterior, veiem que són els intervals de 75 i més anys els que afirmen que presenten en major proporció un grau de dolor qualificat com a fort o molt fort més elevat en comparació a la resta de grups d'edat (concretament, gairebé un 22% del grup de 75 a 79 anys i un 26% en el grup de més de 80 anys en comparació a un 12% i un 13% en els grups d'edat de 65 a 69 anys i 70 a 74 anys, respectivament).

Grau de dolor en els darrers tres mesos, segons estat de salut subjectiu

Resulta significatiu a nivell estadístic que la gent enquestada que manifesta presentar un estat de salut bo o molt bo afirma en uns percentatges elevats que no han tingut dolor en els darrers tres mesos (prop d'un 54%), seguit, en molta menor proporció, dels que manifesten que presenten una salut regular (17%), i els que manifesten que presenten un estat de salut dolent o molt dolent (14%). En el mateix sentit, també s'observa que el que manifesten que presenten dolor molt fort o fort són els que s'han autotriassificat com els que tenen, en major percentatge, una salut dolenta o molt dolenta (prop d'un 44%) i els que qualifiquen la seva salut de regular (gairebé un 25%).

Grau de dolor en els darrers tres mesos, segons el nombre de patologies

Pel que fa al nombre de patologies relacionat amb el grau de dolor que indica la persona enquestada s’observa en primer lloc, que a mida que augmenta la patologia associada de la persona també es veu incrementat el grau de dolor. En segon lloc, i tal i com es veu al gràfic anterior, el grup que afirma que no ha tingut dolor en els darrers tres mesos coincideix en major percentatge amb els que diuen que no tenen cap problema de salut (87,5%), tot i que en aquesta categoria hi ha molt pocs casos, seguit dels que tenen un o dos problemes de salut (prop d’un 71%), els que presenten tres o quatre problemes (gairebé un 55%) i els de més de cinc o més problemes que ho afirmen en percentatges molt inferiors (21%).

Grau de dolor en els darrers tres mesos, segons l’ocupació anterior

% Horitzontals		No ha tingut dolor	Dolor lleu o moderat	Dolor fort o molt fort	Nc
Ocupació					
Directius, propietaris i comandaments intermedis	43	37,2	46,5	14,0	2,3
Professionals, tècnics i similar	28	42,9	39,3	14,3	3,6
Personal administratiu i similar	23	39,1	43,5	17,4	0,0
Personal del comerç, restauració i serveis personals	52	38,5	36,5	25,0	0,0
Qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura	118	38,1	43,2	18,6	0,0
Treballadors no qualificats	36	8,3	52,8	38,9	0,0
Mestresses de casa	60	21,7	65,0	13,3	0,0

Quant a l’ocupació (actual o última ocupació) destaca que els que indiquen en un percentatge superior que han tingut un grau de dolor fort o molt fort en els darrers tres mesos són en primer lloc els treballadors no qualificats (39%), seguit del personal del comerç, restauració i serveis personals (25%), els qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura (19%) i el personal administratiu i similar (17%).

El dolor és un símptoma característic de diverses patologies i és una de les maneres que presenta el nostre organisme per a expressar una alteració en l'equilibri del nostre cos, és a dir, quan apareix el dolor aquest ens informa d'alguna amenaça o desequilibri en alguna part del nostre cos i per tant, en un primer moment, és el nostre aliat ja que ens informa d'algun tipus de disfunció o alteració orgànica. Posteriorment, i quan ja s'ha detectat, per part dels professionals de la salut, el problema i el dolor ha complert el seu paper d'alerta; el dolor pot comportar una pèrdua de la qualitat de vida de les persones, retarda la curació o el procés de recuperació de la persona i afecta psicològicament ja que impedeix portar un ritme de vida normal. Tal i com s'ha indicat amb anterioritat i segons l'Enquesta Nacional de Salut de 2006³¹ el medicaments pel dolor són consumits per un alt percentatge de persones grans (un 44,4% de 65 i més anys) i són el segon medicament més consumit, per la gent gran, seguit dels medicaments per la tensió arterial (un 53,6%).

Per una altra banda, cal assenyalar que la quantificació del dolor és una valoració subjectiva de la persona i el mateix grau de dolor pot ser valorat de diversa manera per diverses persones. Hi ha moltes variables que expliquen aquests fenomen i bàsicament estan relacionades amb l'experiència prèvia del dolor, el sexe, l'edat, l'ocupació prèvia, i altres. Les raons que poden provocar dolor són de tipus múltiple: una cirurgia, un traumatisme, emocions fortes, un procés de tipus inflamatori, una postura corporal inadequada, un esforç, una grip, un procés cancerós, etc. El dolor limita la qualitat de vida de les persones.

Pel que fa al perfil majoritari de les persones que qualifiquen que en els darrers sis mesos el seu dolor va ser de fort o molt fort, es pot destacar que d'un total de 74 casos, 50 són dones i només 24 homes (és a dir, gairebé un 68% dels casos correspon al sexe femení); quant a l'edat destaca que els intervals que més afirmen que presenten aquest nivell de dolor elevat són majoritàriament el majors de 75 anys (amb 56 casos, el que representa percentualment prop d'un 76% dels que afirmen que han patit un dolor fort o molt fort).

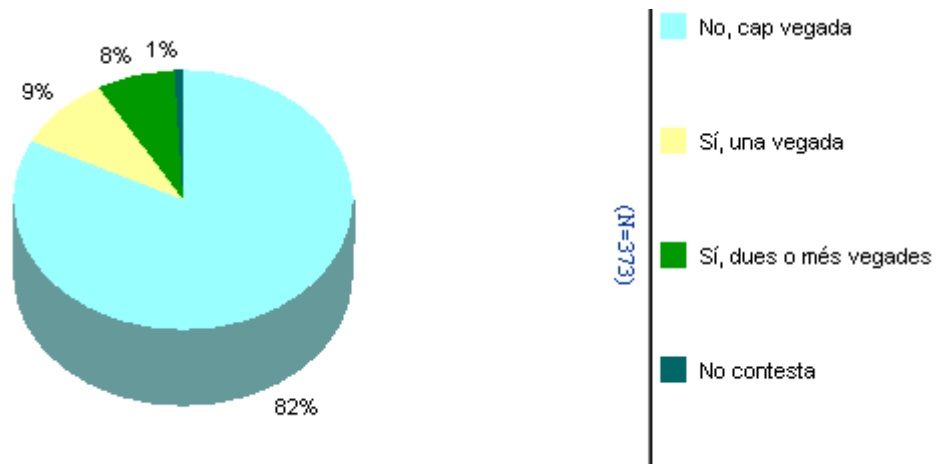
En relació amb els estudis s'observa que la major freqüència de persones que han qualificat el seu grau de dolor com a fort o molt fort la trobem entre els que presenten estudis primaris incomplets i estudis primaris (55 casos que representen un 74%), i quant a l'ocupació, són els treballadors qualificats de la construcció, indústria i agricultura (22 casos), seguit del treballadors no qualificats (14 casos) i el personal del comerç, restauració i serveis personals (13 casos).

Quant a l'estat de salut subjectiu manifestat per les persones i l'agrupació de malalties s'observa clarament que la gran majoria dels casos es concentren entre les persones que diuen que tenen un estat de salut regular i dolent o molt dolent i entre els que presenten cinc o més problemes de salut (en aquest sentit, s'observa que els que diuen que tenen un estat de salut regular que són 153 casos que representen un 56% del total de la mostra dels quals hi ha 133 casos que diuen que tenen entre cinc o més problemes de salut) i entre els que afirmen que tenen un estat de salut dolent o molt dolent hi ha 64 casos dels quals 59 presenten cinc o més problemes de salut.

³¹ Fuente: INE: INEBASE: Encuesta Nacional de Salud. Tablas nacionales, 2006. Utilización de servicios sanitarios y consumo de medicamentos.

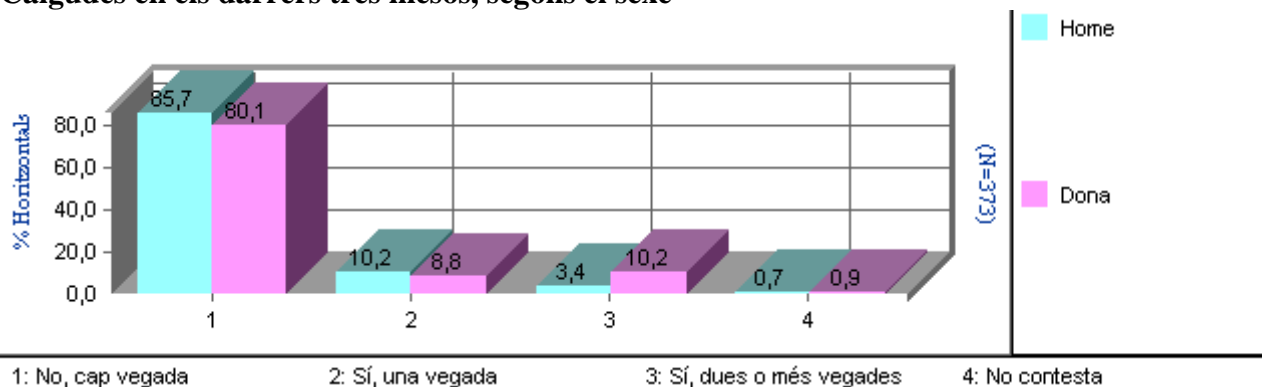
6.13. En els últims tres mesos ha caigut alguna vegada?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
No, cap vegada	307	82,3
Si, una vegada	35	9,4
Si, dues vegades	17	4,6
Si, tres o mes vegades	11	2,9
No contesta	3	0,8

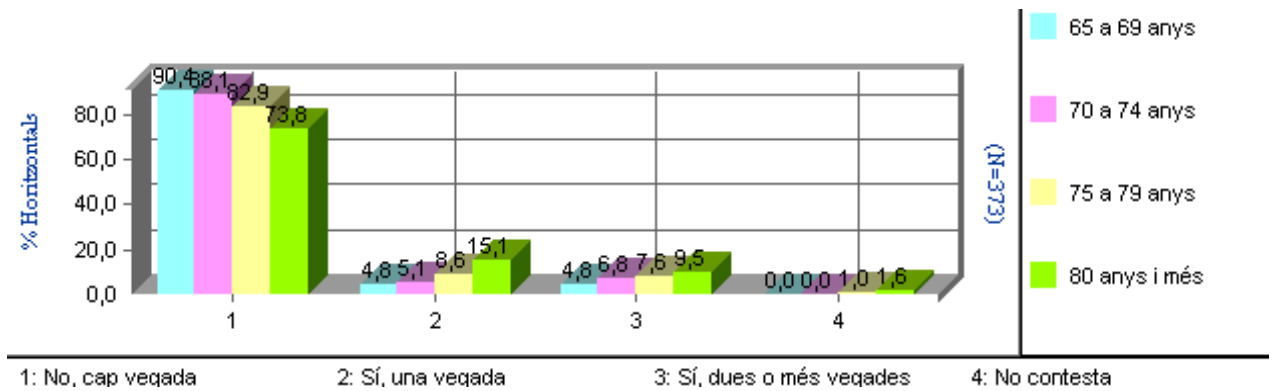
Un 82% de les persones grans enquestades afirmen que en els darrers tres mesos no han caigut cap vegada, un 9% manifesta que ha caigut una vegada i gairebé un 8% afirma que ha caigut més de dues vegades en els darrers tres mesos (concretament, un 4% dues vegades i un 3% tres o més vegades).

Caigudes en els darrers tres mesos, segons el sexe

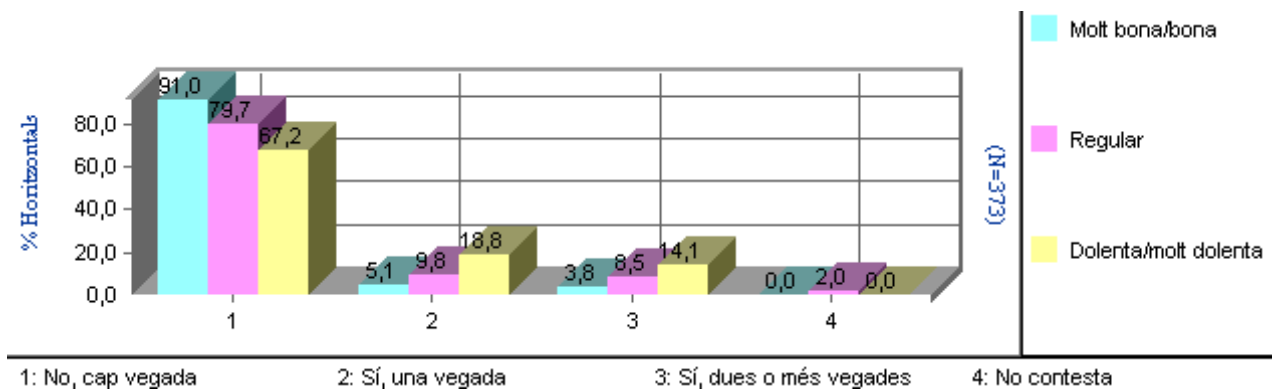
Les dones les que afirmen amb més percentatge que cauen més sovint (les dones manifesten que han caigut en els últims tres mesos en dues o més ocasions en un 10% dels casos respecte a un 3% en el cas dels homes).

Caigudes en els darrers tres mesos, segons l’edat

L’edat també és una variable que determina a l’hora de patir caigudes accidentals ja que es veu que a mida que augmenta l’edat també augmenten les proporcions de persones que diuen que han caigut en els darrers tres mesos dues o més vegades (un 5% les persones que pertanyen a l’interval de 65 a 69 anys, seguit d’un 7% en el de 70 a 74 anys, un 8% de les persones de 75 a 79 anys i un 9,5% de les que tenen 80 anys o més).

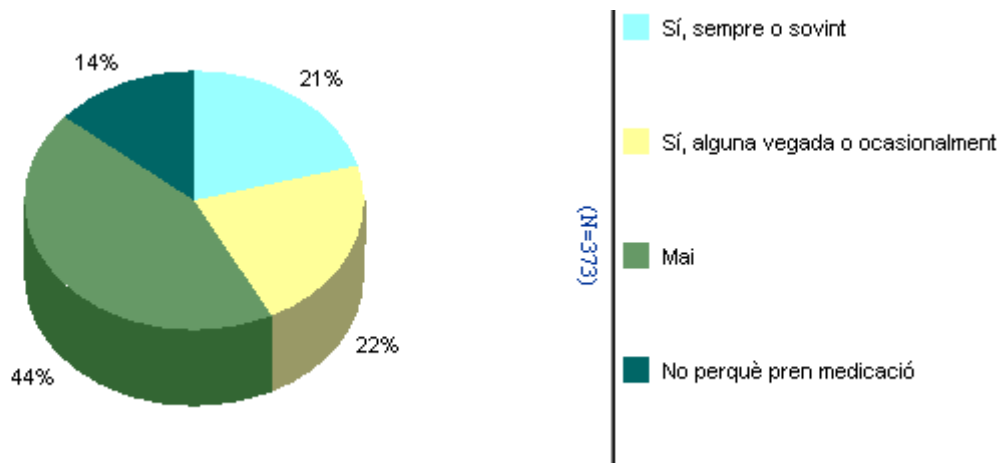
Caigudes en els darrers tres mesos, segons l’estat de salut subjectiu

L’estat subjectiu de salut també és significatiu i es comprova que els que consideren que presenten un estat de salut dolent o molt dolent cauen amb freqüències més elevades (19% entre els que han caigut una vegada i un 14% entre els que han caigut dues o més vegades), seguit, però en menor proporció dels que qualifiquen la seva salut de regular (prop d’un 10% en una ocasió i un 8,5% en dues o més vegades).

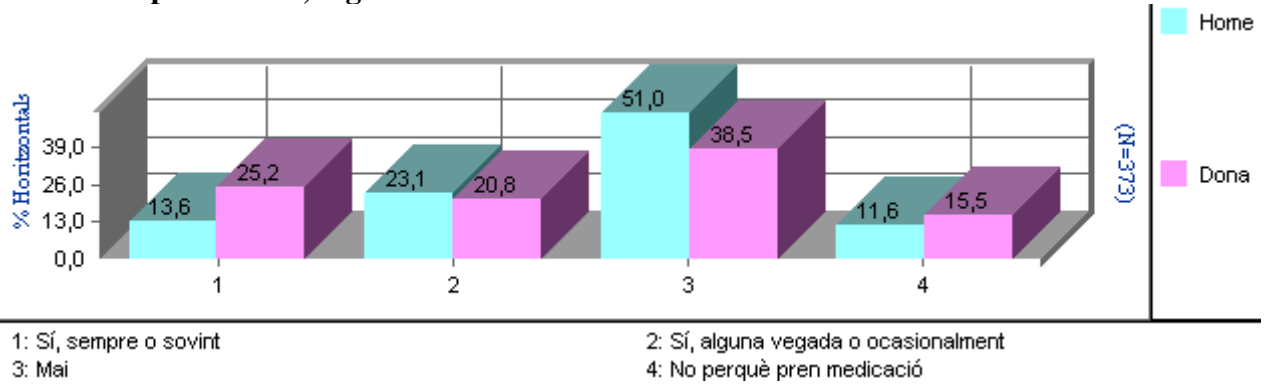
6.14. Té dificultats per dormir?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí, sempre	46	12,3
Sí, sovint	31	8,3
Sí, alguna vegada	45	12,1
Ocasionalment	36	9,7
Mai	162	43,4
No té dificultats perquè pren medicació	52	13,9
No contesta	1	0,3

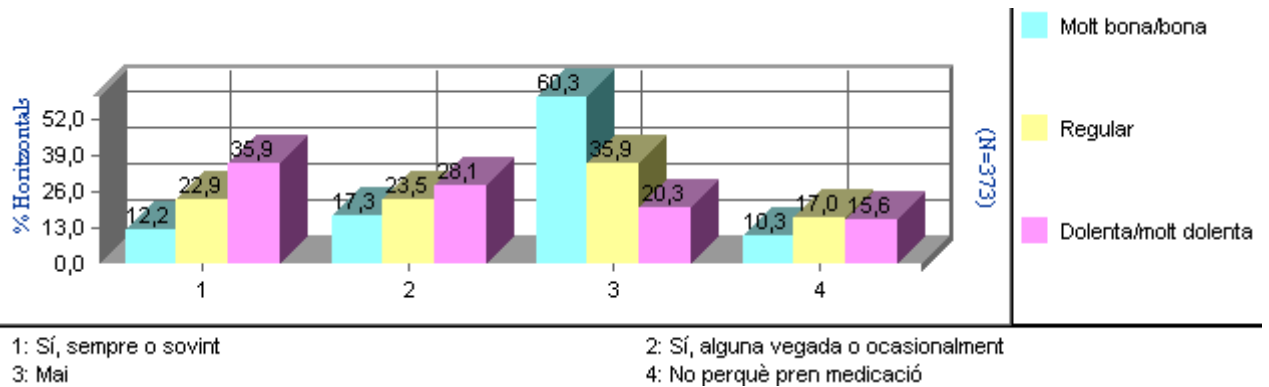
Gairebé un 21% de les persones enquestades tenen freqüentment problemes per conciliar el son (un 12% manifesta que sempre i un 8% sovint), un 22% afirma que té problemes alguna vegada o ocasionalment (alguna vegada en un 12% dels casos i ocasionalment en gairebé el 10%), i un 44% de la mostra diu que mai té problemes per conciliar el son i, finalment, un 14% dels enquestats manifesta que no presenta dificultats perquè pren medicació per aquesta alteració del son.

Dificultats per dormir, segons el sexe

Les proves d'associació són significatives en funció del sexe ja que són les dones les que manifesten, en una proporció més elevada, que tenen problemes per conciliar el son (un 25% de les dones sempre o sovint respecte a un 14% del homes); en el mateix sentit, són els homes els que manifesten majoritàriament que no tenen problemes per dormir (51% respecte a un 38,5% en el cas de les dones). També destaca que són les dones les que manifesten que no tenen dificultats per conciliar el son perquè prenen medicació (un 15,5% respecte a gairebé un 12% en els homes).

Dificultats per dormir, segons l'estat subjectiu de salut

La relació d'associació és significativa també quant a l'estat de salut subjectiu de la persona. Així, per una banda, es comprova que els que afirmen que tenen problemes sempre o sovint per conciliar el son són els que manifesten amb més proporció que tenen un estat de salut dolent o molt dolent (un 36%) i els que diuen regular (un 23%); pel que fa al grup que presenta dificultats per dormir alguna vegada o ocasionalment també s'observa que hi ha percentatges més elevats entre els que diuen que tenen un estat de salut dolent i molt dolent (un 28%) i entre els que diuen que és regular (23,5%). Per una altra banda, destaca que en el col·lectiu que afirma que el seu estat de salut és bo o molt bo és el que concentra el percentatge més important dels que diuen que no tenen mai problemes per conciliar el són (un 60%).

Dificultats per dormir, segons el nombre de patologies

% Horitzontals		Sí, sempre o sovint	Sí, alguna vegada o ocasionalment	Mai	Pren medicació
Total	373	20,6	21,7	43,4	13,9
Té un o dos problemes de salut	51	5,9	13,7	74,5	5,9
Té tres o quatre problemes de salut	31	9,7	29,0	54,8	6,5
Té cinc o més problemes de salut	283	25,1	22,6	35,7	16,6
No presenta cap problema de salut	8	0,0	12,5	75,0	0,0

Pel que fa els problemes de salut de les persones també hi ha relació d'associació i s'observa que conforme augmenta el nombre de patologies o alteracions de la salut també augmenten les dificultats per conciliar el son. Així, veiem el grup de persones que presenta cinc o més problemes de salut és el que afirma amb freqüències més elevades que sempre o sovint té problemes per dormir (25%) i, en el cas dels que afirmen que tenen problemes alguna vegada o ocasionalment predominen, en primer lloc, els que presenten tres o quatre problemes de salut (29%) i els que en tenen cinc o més patologies associades (amb gairebé un 23%), mentre que les persones que tenen menys problemes de salut diuen en una proporció més alta que no tenen dificultats per conciliar el son (74,5%).

Diversos especialistes asseguren que el fet de no dormir el suficient (segons els requeriments per a cada persona en funció de l'edat, el sexe, el fet de tenir o no malalties, etc.) pot perjudicar el sistema immunològic, el sistema nerviós, la coordinació, l'humor i la concentració.

6.15. Actualment vostè fuma almenys un cop al dia?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	17	4,6
No	353	94,6
No contesta	3	0,8

Només prop d'un 5% de la població de la Seu d'Urgell major de 65 anys afirma que fuma i s'observa un major hàbit de fumar entre els homes (un 9% respecte a un 2% en les dones) i entre l'interval d'edat inferior (de 65 a 69 anys).

El tabaquisme era fa uns anys un hàbit bàsicament masculí; tal i com s'assenyala a l'informe *Las personas mayores en España 2008*³² el 76,6% de les dones de 55 a 64 anys del global d'Espanya mai ha fumats enfront de un 23,4% en el cas dels homes de la mateixa edat. És per aquest motiu que entre les persones grans les diferències per raó de sexe són molt pronunciades. El 18,5% dels homes entre 65 i 74 anys fuma de manera diària mentre que en el cas de les dones el percentatge coincideix amb el de la Seu d'Urgell i no arriba a un 2%.

Actualment vostè fuma cada dia?

% Horitzontals		Sí	No
Total	373	4,6	94,6
Sexe			
Home	147	8,8	90,5
Dona	226	1,8	97,3
Edat			
De 65 a 69 anys	83	12,0	86,7
De 70 a 74 anys	59	3,4	96,6
De 75 a 79 anys	105	4,8	94,3
80 anys i més	126	0,0	99,2

³² *Las personas mayores en España*. Datos estadísticos estatales i por Comunidades Autonomas. Informe 2008. Tomo 2. Colección Documentos. Gobierno de España. Ministerio de Sanidad i Asuntos Sociales. IMSERSO.

(Només les persones que fumen almenys un cop al dia N=17)

Aproximadament, quants cigarrets, cigars o pipes fuma al dia?

	Freqüències	Percentatges
Total	17	100
Cigarrets	13	76,4
Cigars	3	17,6
Pipes	1	5,8

Base: persones que fumen cada dia

Entre les persones que fumen diàriament, majoritàriament fumen cigarrets.

(Només les persones que actualment no fumen i els que no contesten N=356)
Abans fumava?

	Freqüències	Percentatges
Total	356	100
Sí, fumava però ho he deixat	83	23,3
No ha fumat mai	268	75,3
No contesta	5	1,4

A banda de les persones que fumen (un 5% de la població enquestada), un 23% dels que manifesten que no fumen en l'actualitat són exfumadors mentre que el 75% no fuma ni ha fumat mai. El homes són exfumadors en major proporció que les dones (un 58% respecte a un 2% en el cas de les dones), mentre que la majoria de les dones no ha fumat mai (un 96% enfront un 40% dels homes). En relació amb l'edat a mida que augmenta l'edat també augmenta el percentatge de persones que fumaven i que ho han deixat. A l'igual que en els resultats de les dades globals resultants a l'informe *Las personas mayores en España* (ja citat amb anterioritat) s'observa que conforme va augmentant l'edat augmenta el nombre de persones que han deixat de fumar i que segurament és com a conseqüència de les restriccions a raó de les malalties (consell mèdic).

Abans fumava?

% Horitzontals		Sí, fumava però ho he deixat	No ha fumat mai	No contesta
Total	356	23,3	75,3	1,4
Sexe				
Home	134	58,2	40,3	1,5
Dona	222	2,3	96,4	1,4
Edat				
65 a 69 anys	73	16,4	82,2	1,4
70 a 74 anys	57	19,3	78,9	1,8
75 a 79 anys	100	26,0	73,0	1,0
80 anys i més	126	27,0	71,4	1,6

Hàbit de fumar entre la població

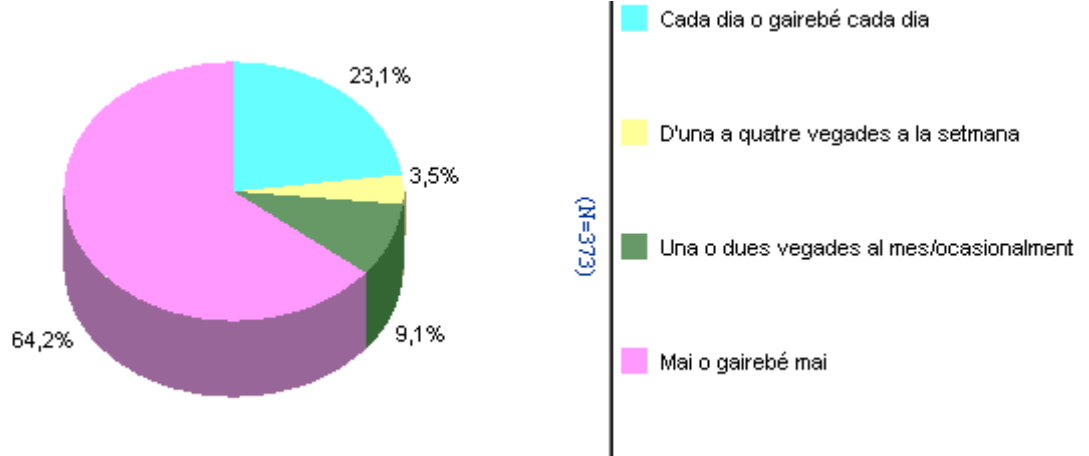
	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Fuma actualment	17	4,6
Exfumador	83	22,2
No ha fumat mai	268	71,8
No contesta	5	1,3

Sobre el total de la mostra, prop d'un 5% són fumadors, un 22% exfumadors i un 72% no fuma ni ha fumat mai.

6.16. Normalment pren alguna beguda amb alcohol (cervesa, vi, licors, etc.)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Cada dia o gairebé cada dia	86	23,1
Tres o quatre vegades a la setmana	3	0,8
Una o dues vegades a la setmana	10	2,7
Una o dues vegades al mes	2	0,5
Ocasionalment de tant en tant	32	8,6
Mai o gairebé mai	239	64,1
No contesta	1	0,3

Freqüència de consum d'alcohol

Un 64% de les persones enquestades afirmen que mai o gairebé mai prenen begudes amb alcohol, un 23% afirmen que en prenen cada dia o gairebé cada dia, un 3,5% en prenen entre una i quatre vegades a la setmana i un 9% només en beuen de manera ocasional.

Els homes prenen en major proporció que les dones begudes amb alcohol (un 44% dels homes i un 77% de les dones manifesten que no en beuen mai, el 39% dels homes diuen que beuen cada dia o gairebé cada dia davant del 13% de les dones, el 4% dels homes i el 3% de les dones en beuen algun cop a la setmana, i el 12% dels homes en beuen de manera ocasional enfront del 7% de les dones). Quant a l'edat de les persones s'observa que conforme augmenta l'edat de les persones també augmenten els percentatges dels que afirmen que no beuen mai o gairebé mai.

% Horitzontals		Cada dia o gairebé cada dia	D'una a quatre vegades a la setmana	Una o dues vegades al mes/ocasionalment	Mai o gairebé mai
Total	373	23,1	3,5	9,1	64,1
Sexe					
Home	147	38,8	4,1	12,2	44,2
Dona	226	12,8	3,1	7,1	77,0
Edat					
65 a 69 anys	83	36,1	8,4	7,2	48,2
70 a 74 anys	59	16,9	0,0	16,9	66,1
75 a 79 anys	105	20,0	3,8	8,6	67,6
80 anys i més	126	19,8	1,6	7,1	70,6

(Només les persones que prenen begudes amb alcohol almenys una vegada a la setmana. N=99)

Freqüència de consum

	Freqüències	Percentatges	Percentatges / Total mostra (N=373)
Total persones que prenen begudes amb alcohol almenys un cop a la setmana	99	100	26,5
Cervesa (Total)	14	14,1	3,8
Cada dia o gairebé	10	71,4	2,7
1 o 2 dies a la setmana	3	21,4	0,8
3 o 4 dies a la setmana	1	7,1	0,3
Vi, cava i similar (Total)	85	85,9	22,8
Cada dia o gairebé	73	85,9	19,6
3 o 4 dies a la setmana	5	5,9	1,3
1 o 2 dies a la setmana	7	8,2	1,9
Conyac, cigalons, vermut, licors i similar (Total)	13	13,1	3,5
Cada dia o gairebé	11	84,6	2,9
3 o 4 dies a la setmana	1	7,7	0,3
1 o 2 dies a la setmana	1	7,7	0,3
Whisky, ginebra, vodka, rom, aiguardent, etc. (Total)	3	3,0	0,8
cada dia o gairebé	1	33,3	0,3
1 o 2 dies a la setmana	2	66,7	0,5

A la taula anterior es detalla la freqüència de consum de les diverses begudes de tipus alcohòlic. El vi, cava o similar és la beguda que consumeixen amb més freqüència les persones que beuen alguna beguda alcohòlica almenys un cop a la setmana (un 86% de les persones que prenen alguna beguda alcohol a la setmana veuen vi, que sobre el total de la gent gran representen un 23%, i d'aquests la majoria en beuen cada dia). Amb menys freqüència diuen que beuen cervesa, o altres begudes com el conyac, cigalons, vermut o similars (entre un 13% i un 14% dels que prenen begudes amb alcohol sovint, que representen prop d'un 4% del total de la gent gran) i una proporció molt reduïda de persones manifesta que prenen una copa d'alguna beguda com el whisky, ginebra i similars.

El consum de tabac i un excés de consum d'alcohol són dos factors que estan relacionats amb determinades malalties i amb la mortalitat, per això, són dues conductes que cal tenir en compte a l'hora d'estudiar l'estat de salut de la població, malgrat que és possible que el consum real estigui per sobre del declarat en la present enquesta ja que les persones tendeixen a respondre segons el grau de rebuig social que tenen aquestes addiccions en la societat.

7. ACTIVITATS DE LA VIDA DIÀRIA

En aquest apartat es demana a la gent gran el grau de dificultat que tenen a l'hora de fer algunes activitats de la vida quotidiana i si necessiten ajuda per fer-les.

7.1. Grau de dificultat per fer les següents activitats sol/a

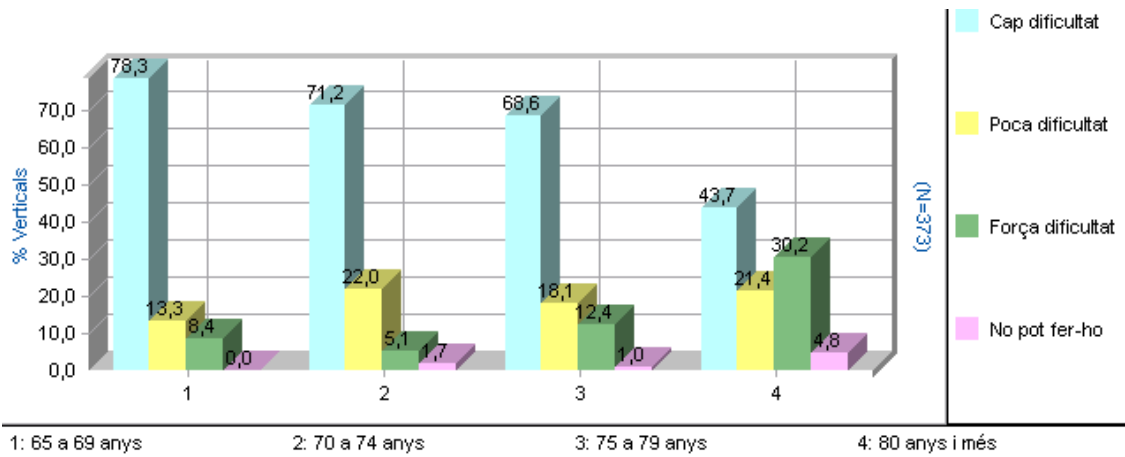
Percentatges	Cap dificultat	Poca dificultat	Força dificultat	No pot fer-ho sol/a
Caminar	62,7	18,8	16,4	2,1
Vestir-se	72,4	16,1	8,3	3,2
Menjar	88,5	9,4	0,8	1,3
Dutxar-se	70,5	13,4	11,0	5,1
Pujar i baixar escales	61,4	16,9	16,6	5,1
Sortir al carrer	75,1	12,3	8,8	3,8
Administrar els diners	84,7	6,2	2,9	6,2
Utilitzar el telèfon	85,5	5,4	4,8	4,3
Prendre la medicació	85,0	5,9	3,2	5,9

La majoria de la població de 65 anys o més de la Seu diuen que no tenen cap dificultat per fer les activitats bàsiques quotidianes i de cura personal, i entre les que presenten certa o molta dificultat destaquen les relacionades amb la mobilitat com ara pujar o baixar escales (un 17% diuen que tenen poca dificultat, un altre 17% força dificultat i un 5% no poden fer-ho), caminar (un 19% tenen poca dificultat, un 16% força dificultat i un 2% no ho poden fer) o sortir al carrer (un 12% tenen poca dificultat, un 10% força dificultat i un 4% no poden fer-ho). També hi ha una part de la població (aproximadament una de cada tres persones de 65 anys o més) que presenten certa dificultat per tasques de cura personal com vestir-se (un 16% tenen poca dificultat, un 8% força dificultat i un 2% no poden vestir-se sols) o dutxar-se (un 13% tenen poca dificultat, un 11% força dificultat i un 5% no poden fer-ho). En la resta d'activitats que s'han demanat (menjar, administrar els diners, utilitzar el telèfon o prendre la medicació) són menys d'un 15% els que presenten alguna dificultat.

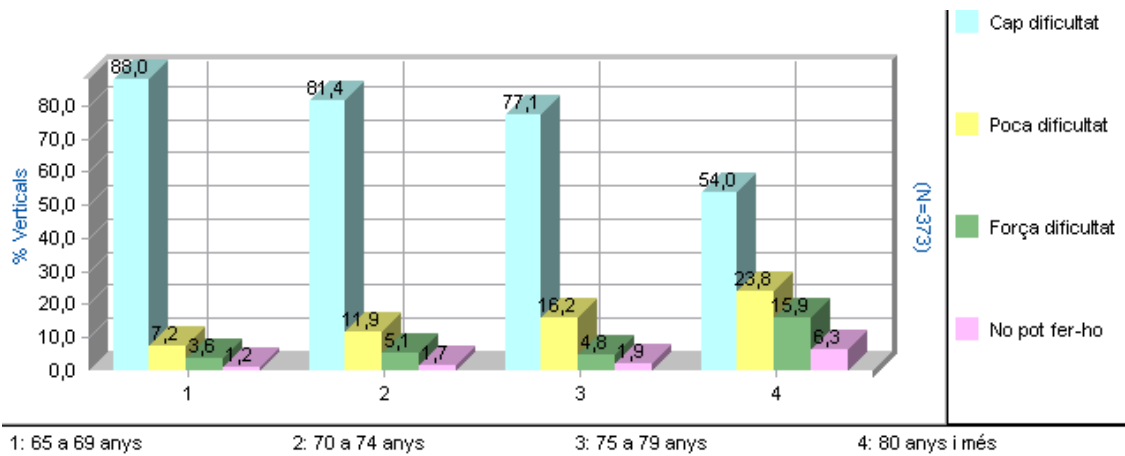
Malgrat que en general hi ha més dones que diuen que tenen alguna dificultat per fer aquestes activitats les diferències no són significatives estadísticament. En funció de l'edat sí que s'observa una relació significativa i es constata que amb l'edat augmenta la proporció de persones que tenen alguna dificultat per fer aquestes tasques o no poden fer-les, sobretot a partir dels 80 anys (la majoria de les persones de 80 anys o més declaren que tenen alguna dificultat o no poden fer sense ajuda activitats com caminar, pujar o baixar escales o dutxar-se).

Grau de dificultat per fer les activitats de la vida quotidiana, segons l'edat

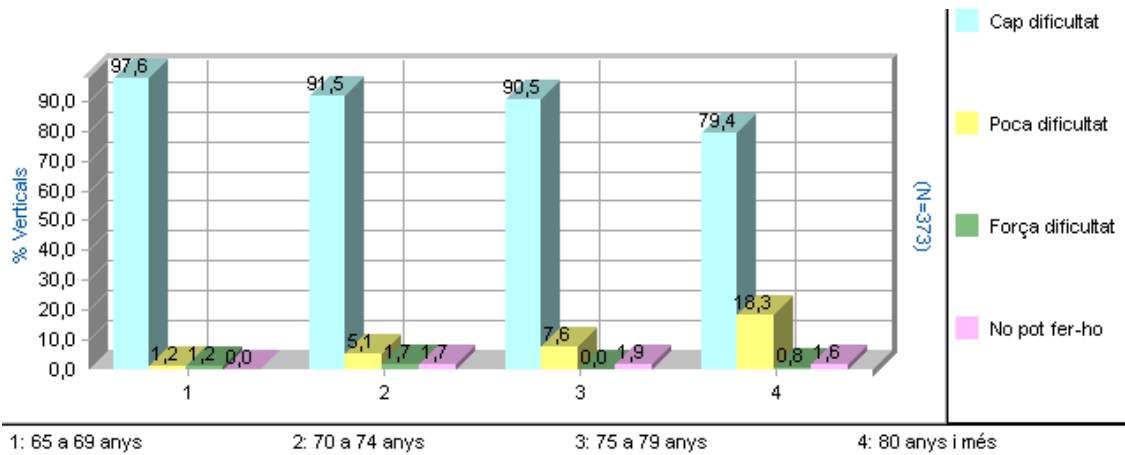
Caminar

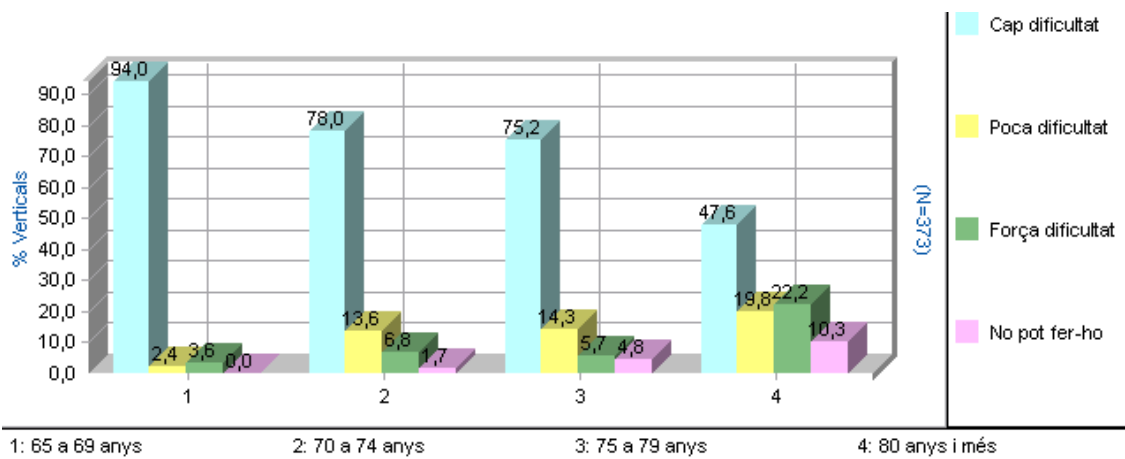
Vestir-se

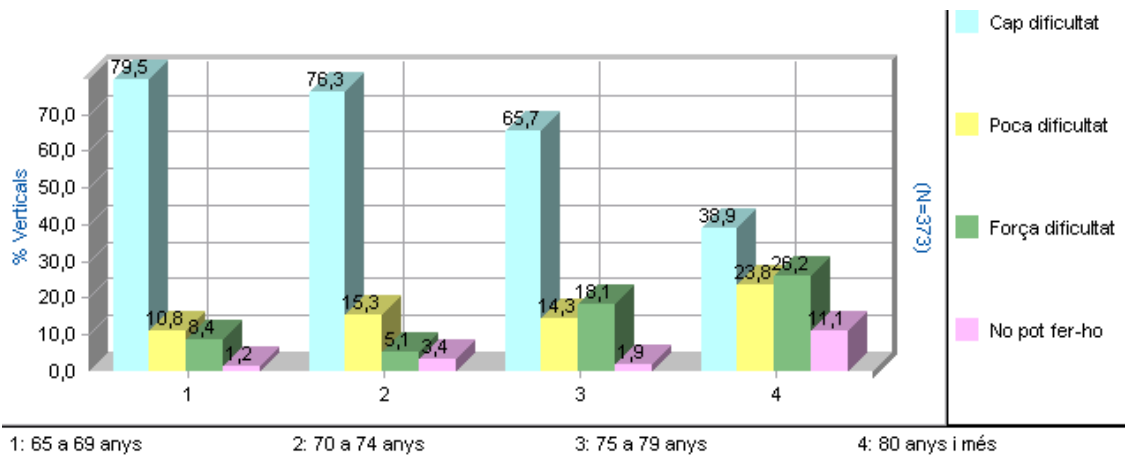
Menjar

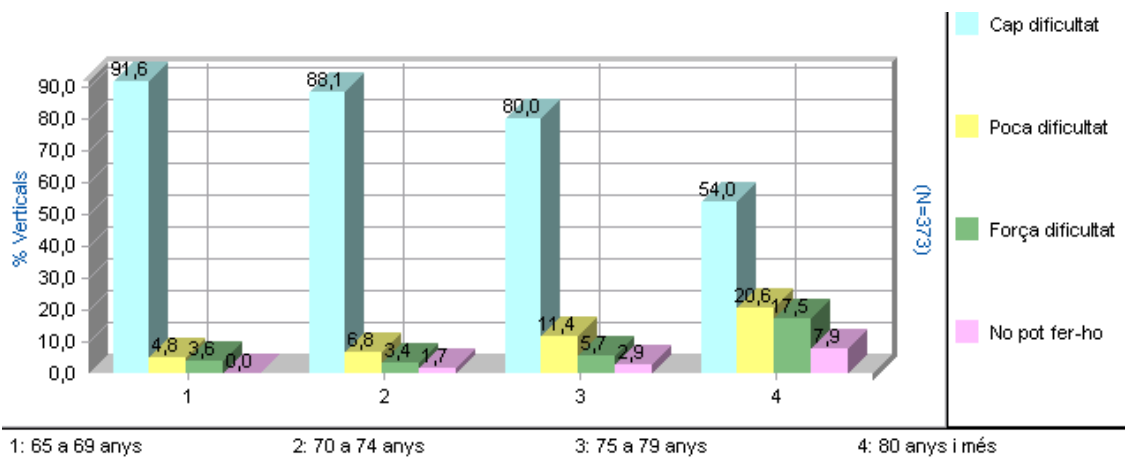
Dutxar-se

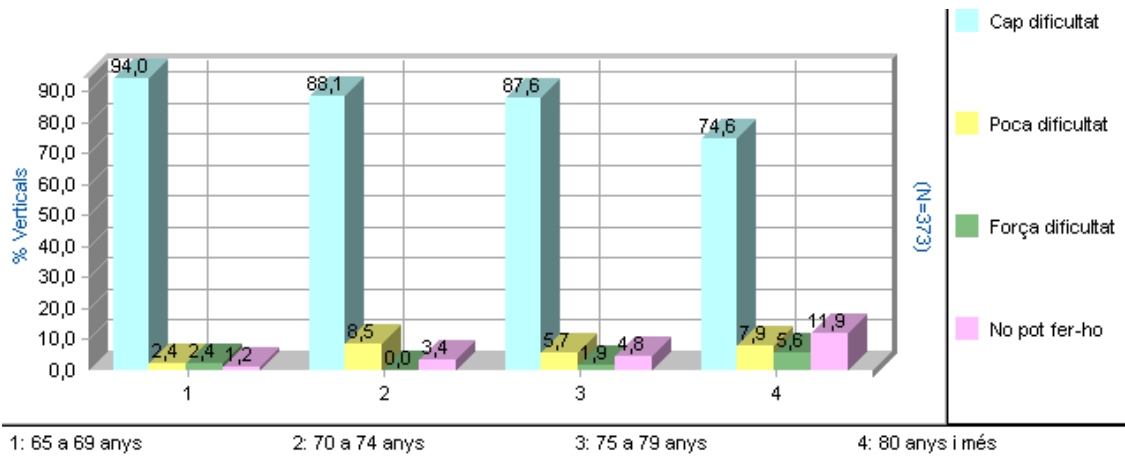
Pujar i baixar escales

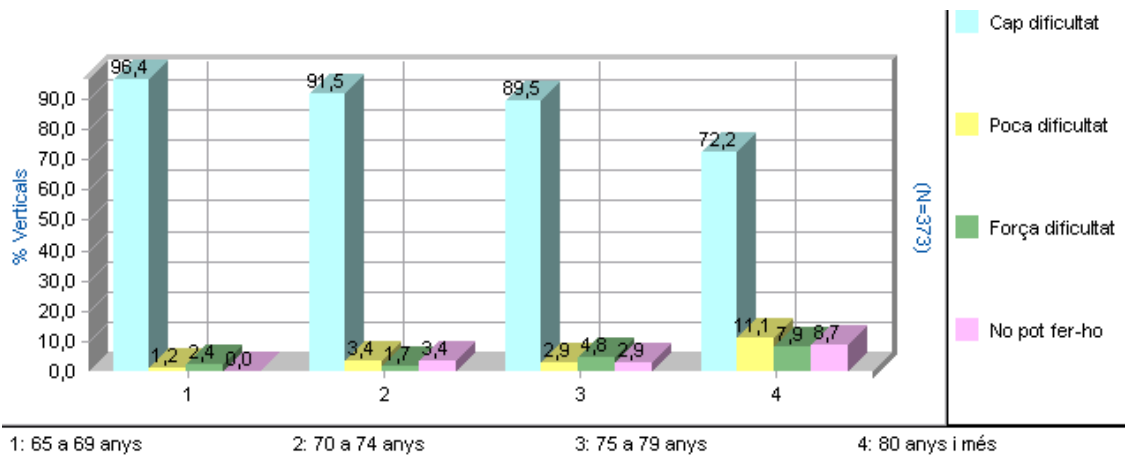
Sortir al carrer

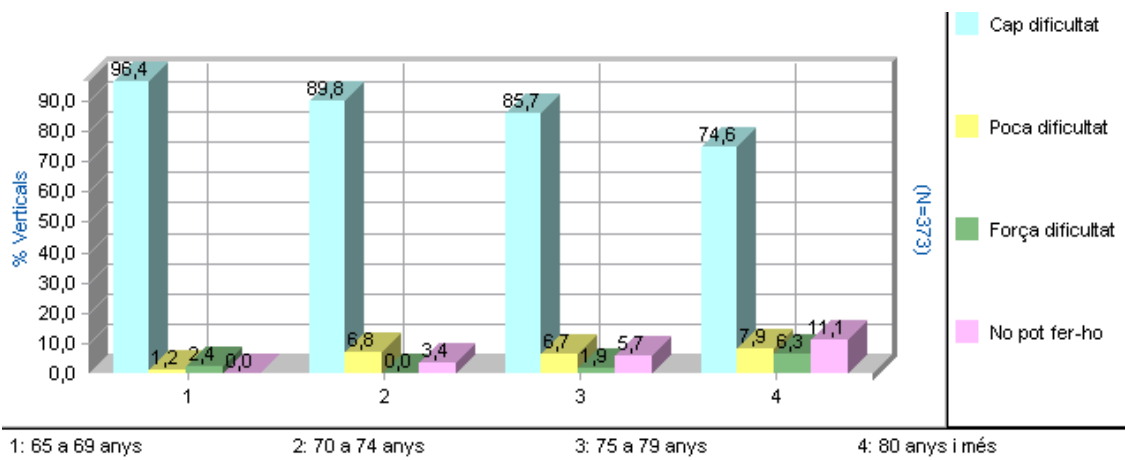
Administrar els diners

Utilitzar el telèfon

Prendre la medicació

Considerant aquestes activitats conjuntament s'observa que un 69% dels enquestats diuen que no tenen cap o poca dificultat en totes les activitats, mentre que un 31% tenen força dificultat o no poden fer alguna de les activitats, ja sigui només en una o en més d'una. No hi ha diferències en el percentatge d'homes i de dones que tenen dificultat o no poden fer alguna de les activitats (és un 31% en els dos casos). Amb l'edat augmenta el percentatge de persones que tenen dificultats per fer aquestes activitats (només un 15% dels que tenen menys de 75 anys diuen que tenen força dificultat o no poden fer alguna de les activitats bàsiques, per un 27% dels que tenen entre 75 i 79 anys i un 53% dels de 80 anys o més).

7.2. Necessitat d'ajuda per fer les activitats de la vida quotidiana

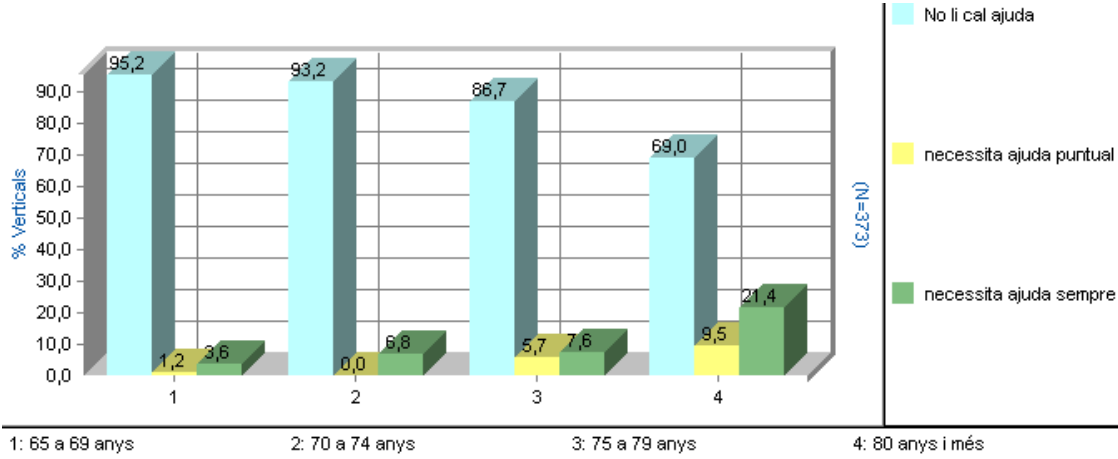
Percentatges	No li cal ajuda	Necessita ajuda puntual	Necessita ajuda sempre
Caminar	83,6	5,1	11,3
Vestir-se	86,3	4,0	9,7
Menjar	94,6	2,1	3,2
Dutxar-se	81,8	3,8	14,5
Pujar i baixar escales	82,3	5,9	10,7
Sortir al carrer	82,8	4,6	12,6
Administrar els diners	89,8	1,9	7,5
Utilitzar el telèfon	88,7	3,8	7,0
Prendre la medicació	87,9	1,3	10,5

La majoria de la gent gran (entre un 82% i un 95%) no necessiten ajuda per fer les activitats de la vida diària. Entre les activitats que més diuen que necessiten ajuda hi ha dutxar-se (prop d'un 4% necessita ajuda algun cop i un 14,5% sempre), pujar i baixar escales (un 6% necessita ajuda puntualment i un 11% sempre), sortir al carrer (un 5% necessita ajuda alguna vegada i un 13% sempre), caminar (un 5% necessita alguna ajuda i un 11% sempre). La necessitat d'ajuda està relacionada amb la dificultat per fer les tasques, de manera que la majoria de les persones que han dit que tenen poca dificultat per fer les tasques no necessiten ajuda mentre que la majoria de les que tenen força dificultat i les que no poden fer-les necessiten ajuda sempre.

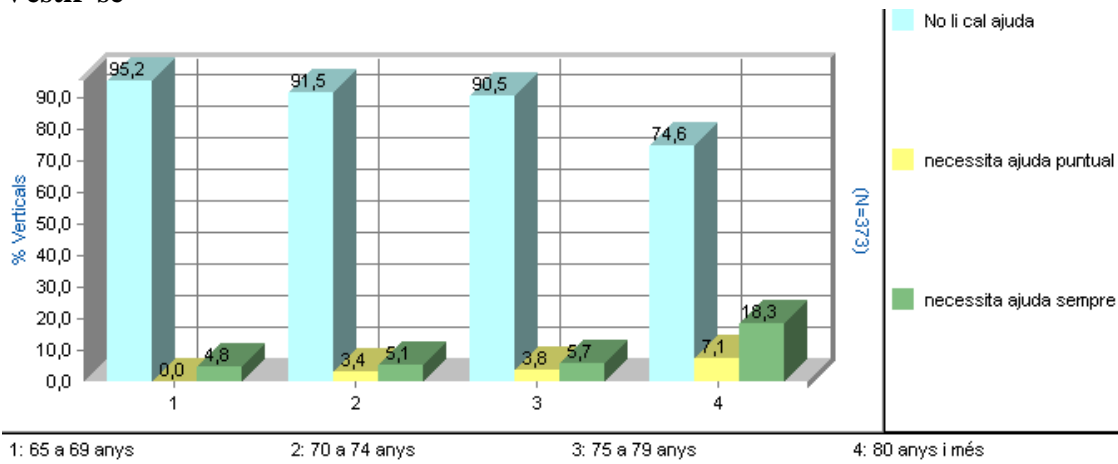
En conjunt un 72% dels enquestats no necessiten ajuda per fer cap de les activitats, mentre que un 28% necessiten ajuda per fer alguna o diverses d'aquestes nou activitats. En augmentar l'edat també augmenta la proporció de persones que necessiten ajuda per fer les diferents activitats: només un 13% dels que tenen entre 65 i 69 anys diuen que necessiten ajuda per alguna d'aquestes activitats, per un 49% de les persones de 80 anys o més. Així doncs, la necessitat d'ajuda s'intensifica sobretot a partir dels 80 anys, fet que està relacionat amb la major incidència de malalties cròniques (artrosi, reuma, mal d'esquena, etc.) entre la gent de més edat. Tot i que les diferències en funció del sexe no són significatives estadísticament, s'observa que hi ha més dones que homes que necessiten ajuda en alguna activitat (un 30,5% de les dones per un 24% dels homes) i aquesta diferència s'observa dins de cadascun dels grups d'edat.

Necessitat d'ajuda per fer les activitats de la vida quotidiana, segons l'edat

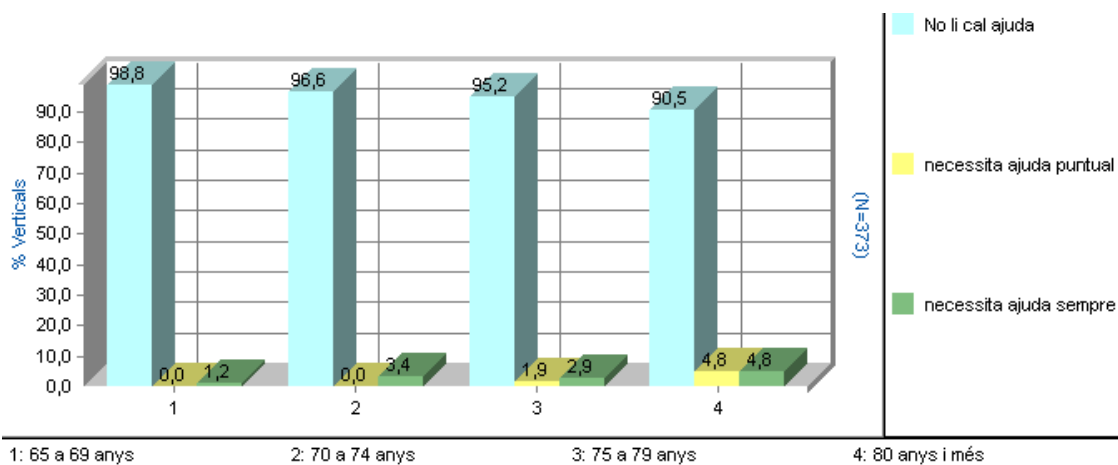
Caminar

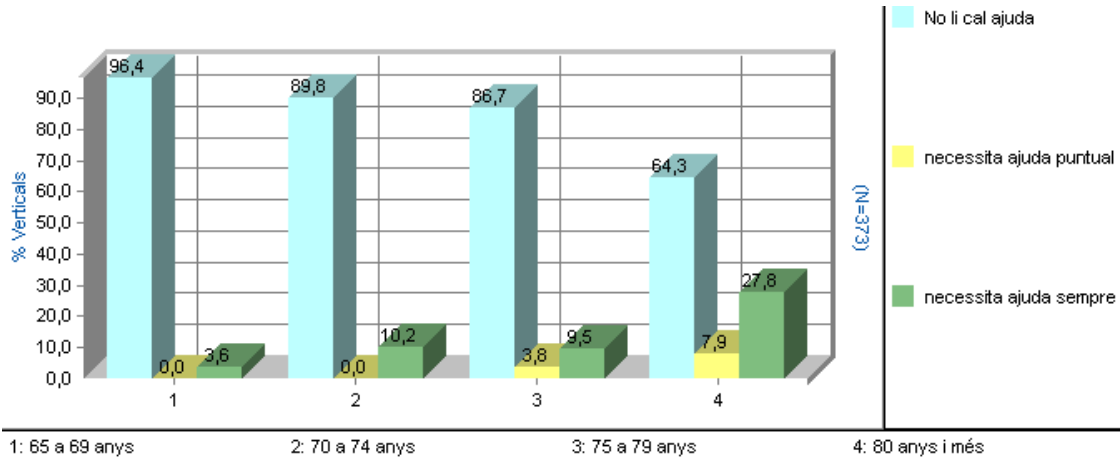
Vestir-se

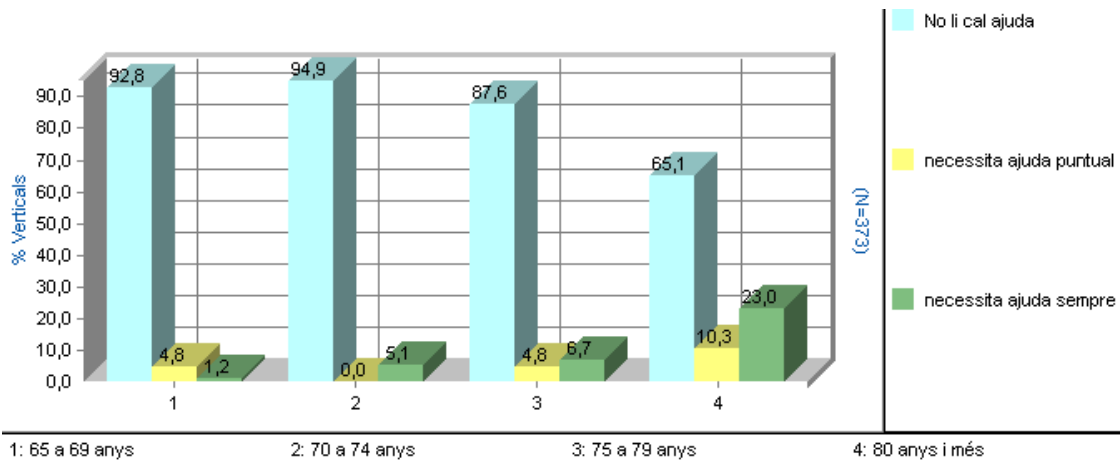
Menjar

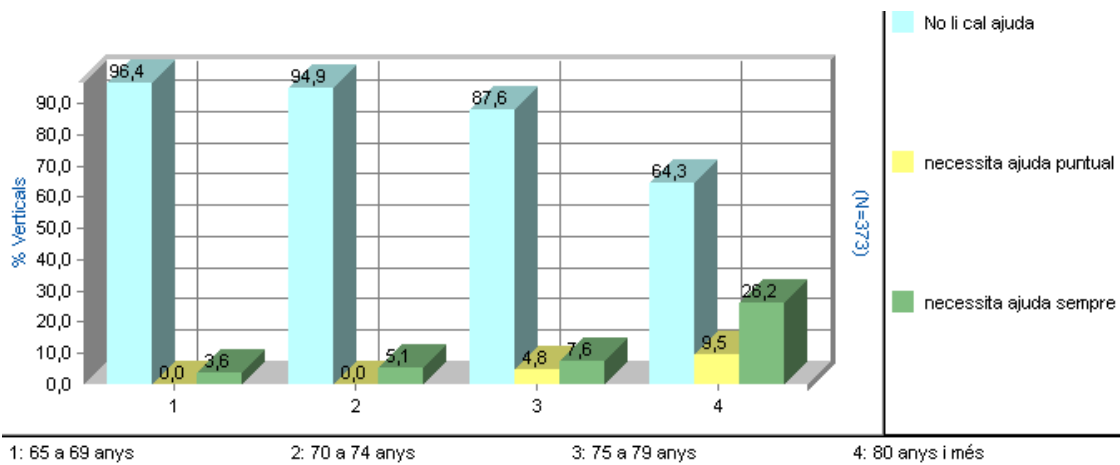
Dutjar-se

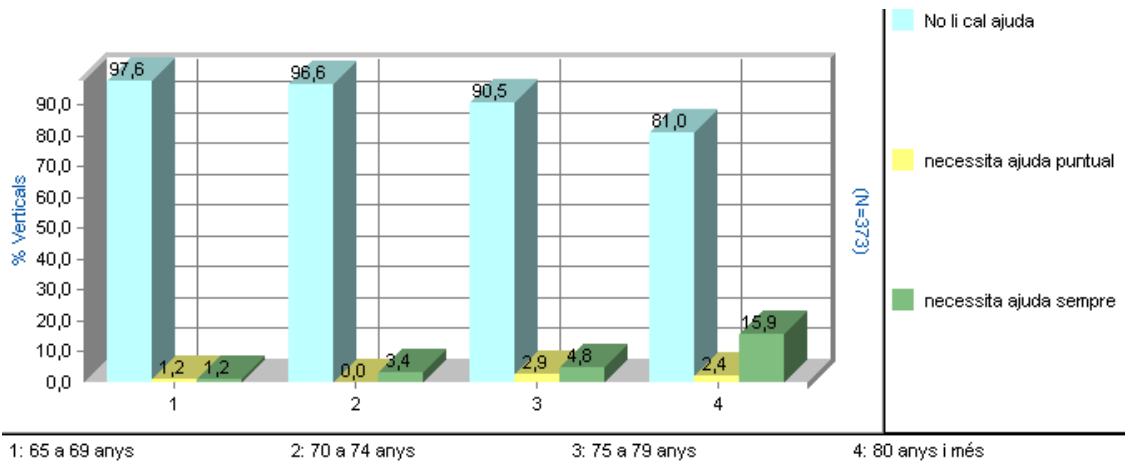
Pujar i baixar escales

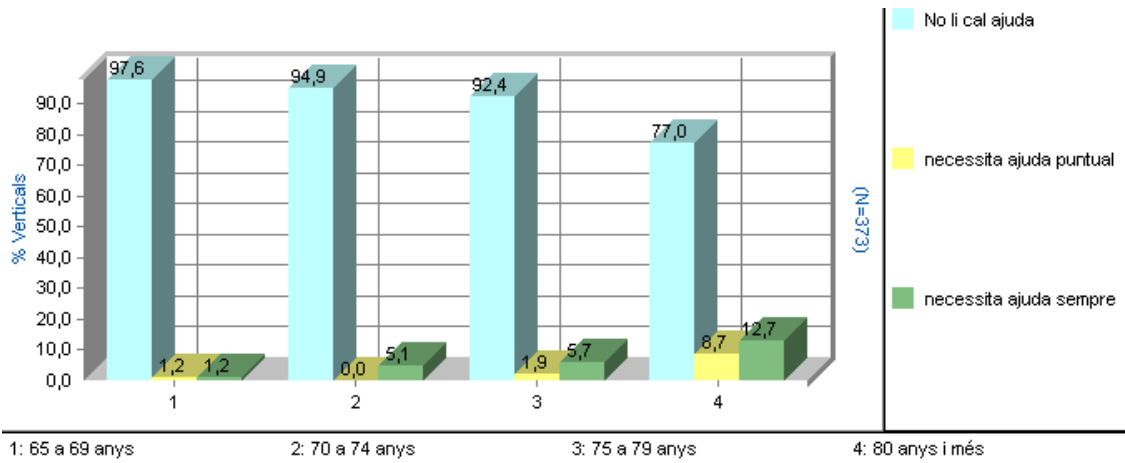
Sortir al carrer

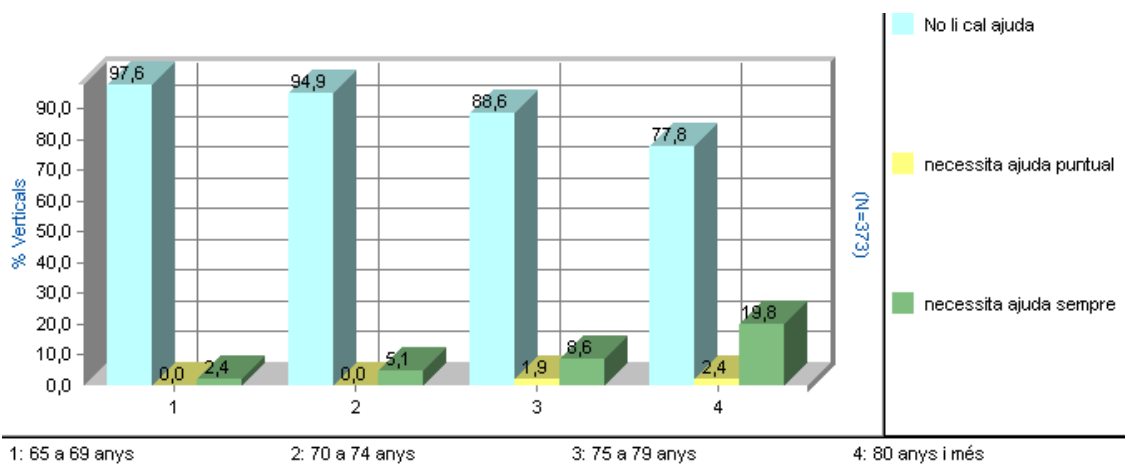
Administrar els diners

Utilitzar el telèfon

Prendre la medicació

El fet de necessitar ajuda o tenir dificultats per fer les diferents activitats comporta limitacions per a la gent gran. Així, la dificultat i la necessitat d'ajuda per desplaçar-se (caminar, pujar i baixar escales o sortir al carrer) restringeixen força la seva mobilitat i l'autonomia per sortir fora de casa, i limiten el seu àmbit de participació social. Les dificultats i la necessitat d'ajuda en la cura personal (vestir-se, banyar-se, menjar), tot i que afecten poques persones, suposen una pèrdua d'autonomia funcional.

El Consell d'Europa³³ defineix la dependència com un estat en què es troben les persones que per raons relacionades a la falta o pèrdua d'autonomia física, psíquica o intel·lectual, tenen necessitat d'assistència o ajudes importants per tal de realitzar les activitats de la vida diària.

Cal tenir en compte que, a més dels factors genètics, hi ha variables socials i ambientals que poden afavorir l'aparició de les situacions de dependència, que es poden prevenir amb l'adquisició d'hàbits de vida saludables, amb la millora dels sistemes d'atenció de la salut i amb el tractament precoç de les malalties cròniques.³⁴

³³ Consejo de Europa: *Recomendación N° (98) 9 del Comité de Ministros a los Estados miembros relativa a la dependencia*, 1998.

³⁴ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Atención a las personas en situación de dependencia en España. Libro blanco*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Madrid, 2004.

7.3. Grau de dificultat per fer les següents tasques domèstiques sol/a

Percentatges	Cap dificultat	Poca dificultat	Força dificultat	No pot fer-ho	No ho fa mai
Fer la compra	64,1	11,0	7,0	7,0	11,0
Cuinar, preparar els àpats	61,9	9,4	6,7	4,6	17,4
Fer la neteja de l'habitatge	52,0	10,5	13,9	5,6	18,0
Fer la bugada	57,1	8,6	9,7	5,1	19,6
Planxar	53,1	10,5	10,5	5,4	20,6

7.4. Necessitat d'ajuda per fer les tasques domèstiques sol/a

Percentatges	No li cal ajuda	Necessita ajuda puntual	Necessita ajuda sempre	No contesta
Fer la compra	72,4	5,9	17,7	4,0
Cuinar, preparar els àpats	72,7	6,2	13,9	7,2
Fer la neteja de l'habitatge	61,9	11,3	19,8	7,0
Fer la bugada	67,6	8,0	16,4	8,0
Planxar	65,1	8,8	17,7	8,3

En relació amb les tasques domèstiques la majoria de la gent gran no té dificultats, entre un 9% i un 11% tenen poca dificultat i entre un 11% i un 19% tenen força dificultat o no poden fer-les. A més, entre un 11% i un 21% diuen que no fan mai les tasques domèstiques, en la majoria dels casos perquè les fan altres persones.

Pel que fa a fer la compra un 64% no té cap dificultat, un 11% té poca dificultat i un 14% té força dificultat o no poden fer-ho, mentre que un 11% no fa mai la compra. En aquest cas, un 6% diu que necessita alguna ajuda per fer la compra i un 18% necessita ajuda sempre.

Un 62% de les persones enquestades no tenen dificultats per cuinar i un 9% poca dificultat, mentre que un 11% tenen força dificultat o no pot fer-ho i un 17% no ho fan mai. Per cuinar, un 6% diuen que necessiten alguna ajuda i un 14% necessiten ajuda sempre.

Fer la neteja, la bugada i planxar no suposen cap dificultat per a la majoria dels enquestats (un 52%, 57% i 53% respectivament), entre un 9% i un 10% tenen poca dificultat per fer aquestes tasques, mentre un 19,5% tenen força dificultat o no poden fer la neteja, un 15% tenen força dificultat o no poden fer la bugada i un 16% tenen força dificultat o no poden planxar, i aproximadament una de cada cinc persones (entre un 18% i un 21%) diuen que no fan mai aquestes feines de la llar. Així, entre un 8% i un

11% necessiten ajuda puntualment i entre un 16% i un 20% necessiten ajuda sempre per fer la neteja, fer la bugada i planxar.

Les persones que necessiten més ajuda es corresponen amb les que tenen més grau de dificultat per realitzar les diferents tasques domèstiques. Així, la majoria dels enquestats que diuen que no tenen cap dificultat no necessiten ajuda i gran part dels que tenen poca dificultat tampoc requereixen ajuda tot i que alguns sí que necessiten ajuda puntualment, mentre que les persones que tenen força dificultat per fer les tasques domèstiques i les persones que no poden fer aquestes activitats diuen majoritàriament que necessiten ajuda sempre.

Hi ha més proporció de dones que d'homes que diuen que no tenen dificultat i que no necessiten ajuda per fer les tasques domèstiques però també hi ha més dones que diuen que tenen alguna dificultat, fet que s'explica perquè hi ha més homes que diuen que no fan mai les diferents tasques domèstiques: un 19% dels homes diuen que no fan mai la compra, un 37% no cuinen, un 38% no fan mai la neteja de la casa, un 41% no fan la bugada i un 43% no planxen mai, mentre que només entre un 5% i un 6% de les dones diuen que no fan aquestes feines. Aquesta diferència s'explica per la distribució tradicionals de rols en funció del gènere en què les dones assumeixen majoritàriament les tasques domèstiques.

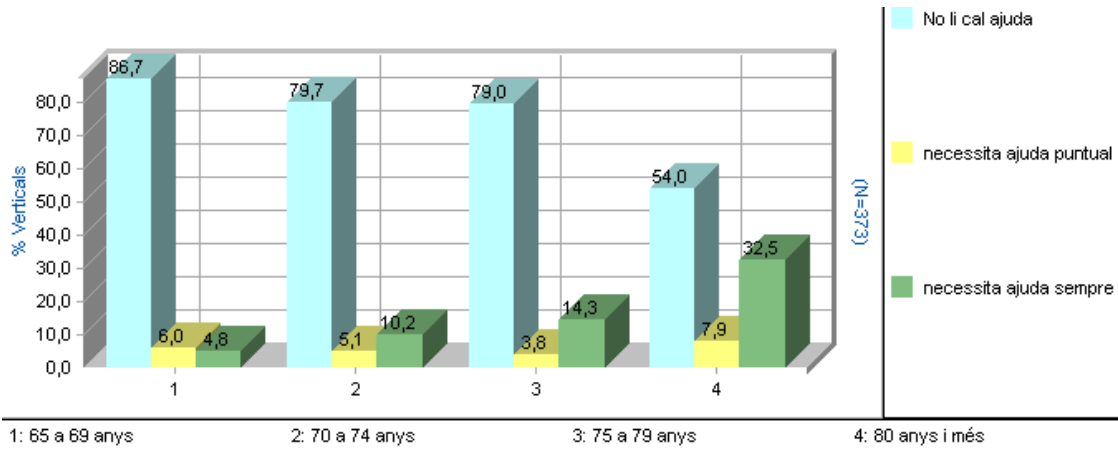
Amb l'edat augmenta la proporció de persones que tenen dificultats per fer les diferents tasques de la llar o que no poden fer-les, i amb l'edat també augmenta el percentatge de persones que necessiten ajuda per fer aquestes tasques de manera puntual o sempre.

Dificultats per fer les tasques domèstiques, segons sexe

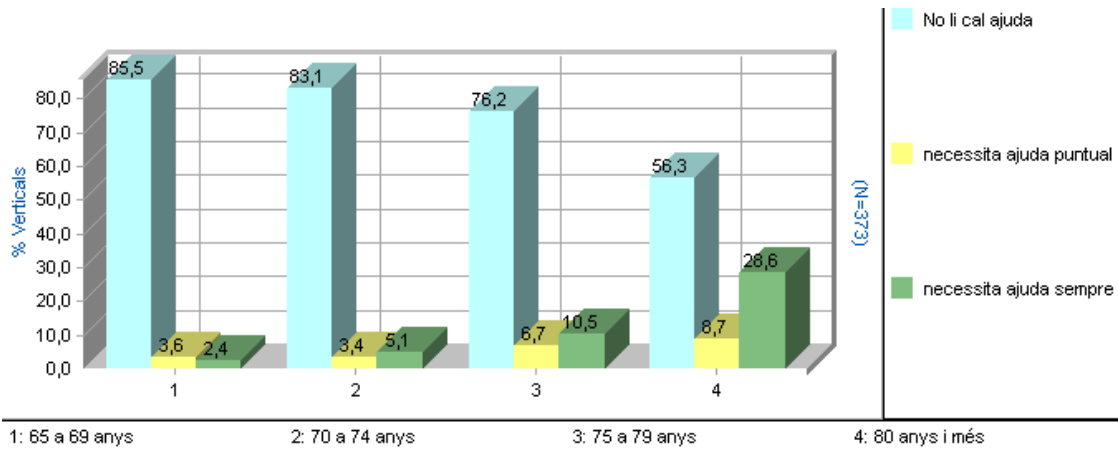
% Verticals		Home	Dona
Total	373	147	226
Grau de dificultat per fer la compra			
Cap dificultat	64,1	63,3	64,6
Poca dificultat	11,0	6,8	13,7
Força dificultat	7,0	3,4	9,3
No pot fer-ho	7,0	7,5	6,6
No ho fa mai	11,0	19,0	5,8
Grau de dificultat per cuinar, preparar els àpats			
Cap dificultat	61,9	49,0	70,4
Poca dificultat	9,4	4,1	12,8
Força dificultat	6,7	4,8	8,0
No pot fer-ho	4,6	5,4	4,0
No ho fa mai	17,4	36,7	4,9
Grau de dificultat per fer la neteja de l'habitatge			
Cap dificultat	52,0	45,6	56,2
Poca dificultat	10,5	3,4	15,0
Força dificultat	13,9	7,5	18,1
No pot fer-ho	5,6	5,4	5,8
No ho fa mai	18,0	38,1	4,9
Grau de dificultat per fer la bugada			
Cap dificultat	57,1	43,5	65,9
Poca dificultat	8,6	4,8	11,1
Força dificultat	9,7	5,4	12,4
No pot fer-ho	5,1	5,4	4,9
No ho fa mai	19,6	40,8	5,8
Grau de dificultat per planxar			
Cap dificultat	53,1	40,8	61,1
Poca dificultat	10,5	4,1	14,6
Força dificultat	10,5	6,1	13,3
No pot fer-ho	5,4	6,1	4,9
No ho fa mai	20,6	42,9	6,2

Necessitat d'ajuda per fer les tasques domèstiques, segons l'edat

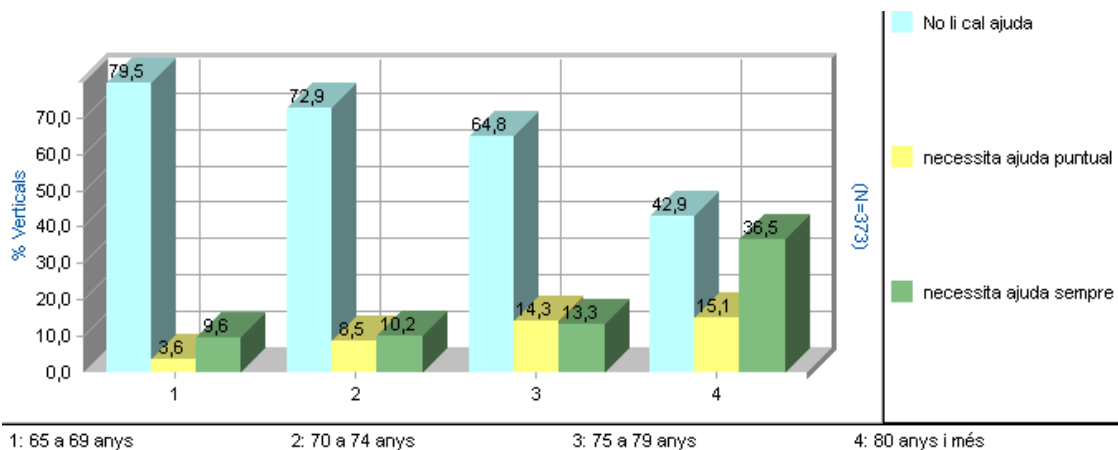
Fer la compra

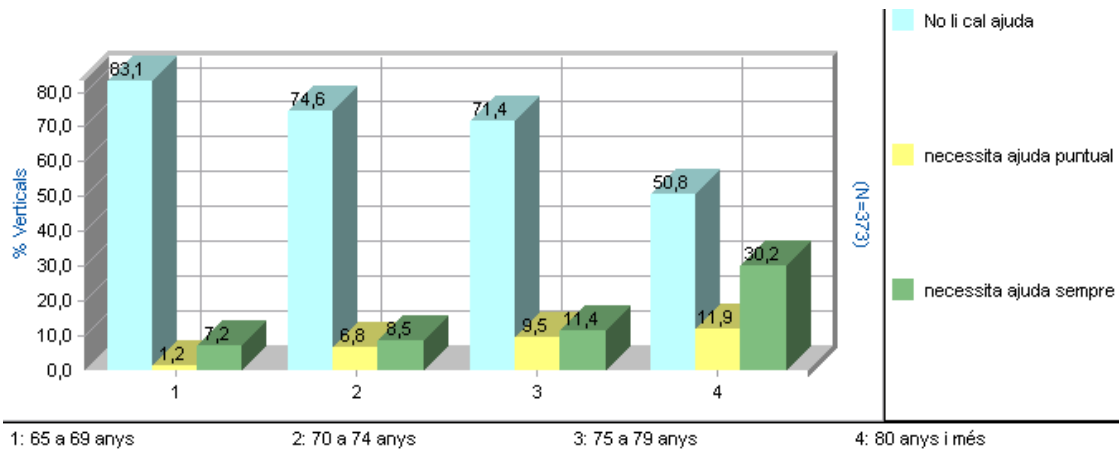
Cuinar, preparar els àpats

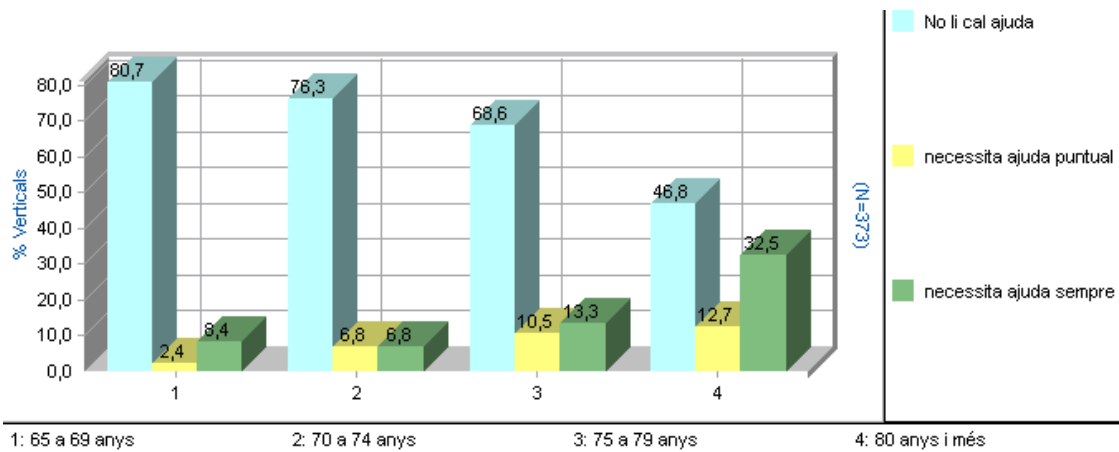
Fer la neteja de l'habitatge

Fer la bugada

Planxar

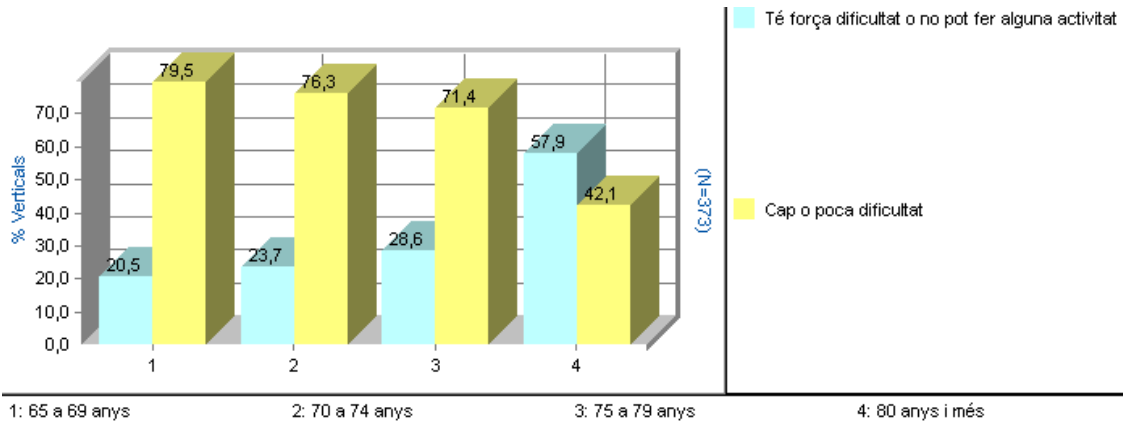

Dificultat en activitats

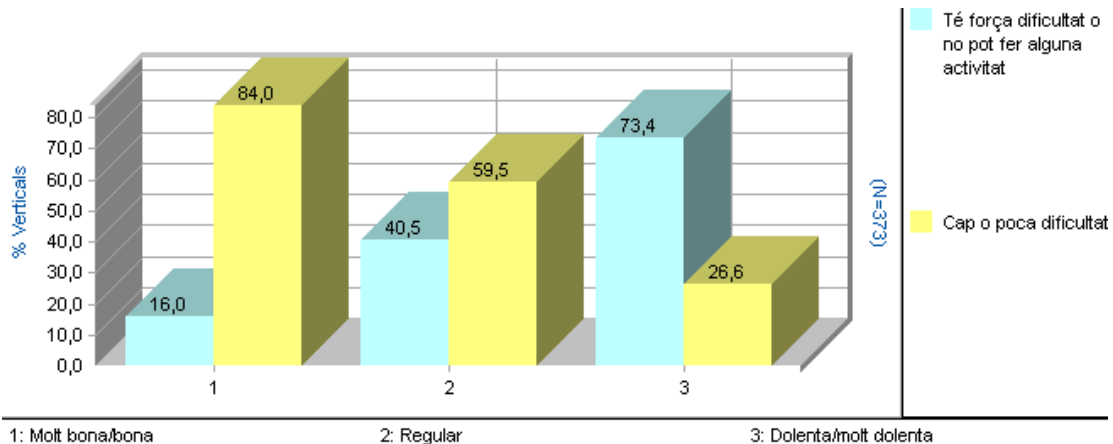
	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Té força dificultat o no pot fer alguna activitat	134	35,9
Cap o poca dificultat	239	64,1

Considerant conjuntament les activitats bàsiques de la vida diària i les activitats domèstiques hi ha un 36% de les persones enquestades que tenen força dificultats o no poden fer alguna de les activitats per un 64% que no tenen cap o poca dificultat. Hi ha més dones que homes que tenen força dificultat o no poden fer alguna de les catorze activitats (un 38% de les dones per un 33% dels homes) i també augmenta amb l'edat la proporció de persones que tenen força dificultat o no poden fer alguna de les activitats (d'un 20,5% dels enquestats que tenen entre 65 i 69 anys a un 58% dels majors de 80 anys). La majoria de les persones amb bon estat de salut diuen que no tenen cap o poca dificultat per fer les activitats quotidianes (un 84% diuen que no tenen cap o poca dificultat per un 16% que tenen força dificultat o no poden fer alguna activitat), mentre que les persones que diuen que tenen una salut dolenta o molt dolenta tenen força dificultat o no poden fer alguna d'aquestes activitats (un 73% tenen força dificultat o no poden fer alguna activitat i només un 27% no tenen cap o poca dificultat).

Dificultat en activitats, segons l'edat

Dificultat en activitats, segons l'estat de salut subjectiu

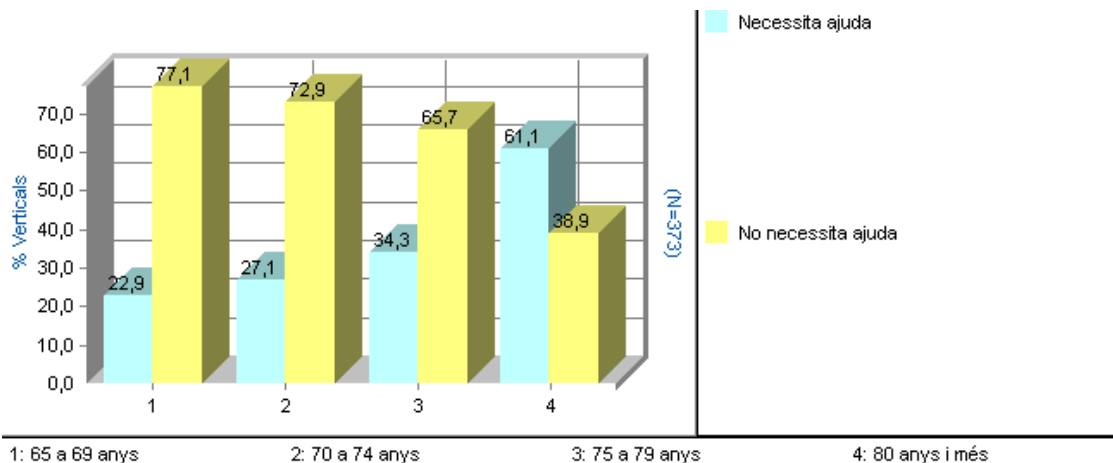

Necessitat d'ajuda

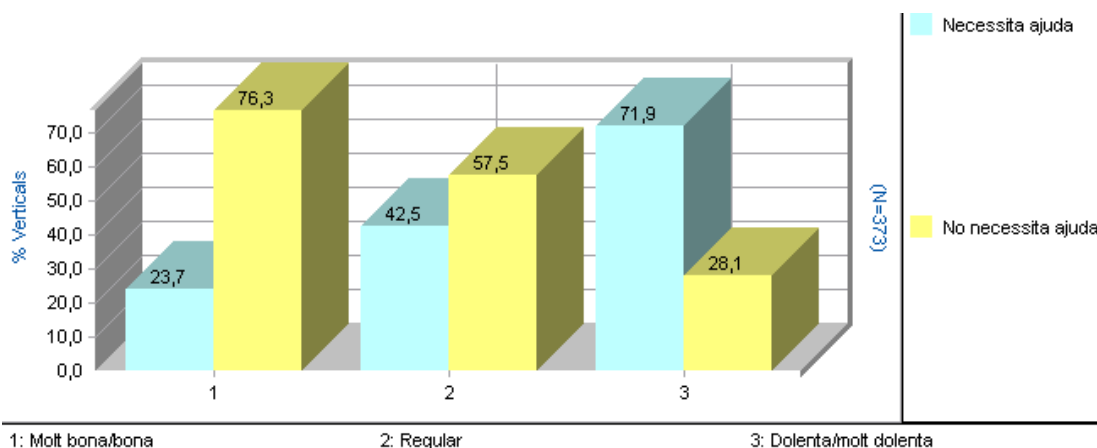
	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Necessita ajuda	148	39,7
No necessita ajuda	225	60,3

Les persones que necessiten ajuda per fer alguna d'aquestes activitats (tant les activitats de la vida diària com les tasques domèstiques) són gairebé un 40%, mentre que un 60% no necessiten ajuda en cap de les catorze activitats. Entre les persones que necessiten ajuda per fer alguna de les activitats hi ha més dones (un 44% de les dones, per un 33% dels homes) i gent d'edat més avançada (un 61% dels que tenen 80 anys o més, per un 23% dels que tenen entre 65 i 69 anys). També s'observa una relació en funció de l'estat de salut de les persones de manera que les persones que diuen que tenen una salut bona o molt bona majoritàriament no necessiten ajuda per cap de les activitats demanades (76%), mentre que la majoria de les persones que perceben el seu estat de salut com a dolent o molt dolent sí que necessiten ajuda per fer algunes de les activitats de la vida quotidiana (72%).

Necessitat d'ajuda, segons l'edat

Necessitat d'ajuda, segons l'estat de salut subjectiu

(Les persones que necessiten ajuda per fer alguna de les activitats)

7.5. Rep l'ajuda que necessita per fer aquestes activitats?

	Freqüències	Percentatges
Total	148	100
L'ajuda que rep és suficient	89	60,1
Necessitaria més ajuda de la que rep	42	28,4
No rep ajuda de ningú	11	7,4
No contesta	6	4,1

Base: persones que necessiten ajuda en alguna activitat

Entre les persones que necessiten ajuda (ja sigui de forma puntual o sempre) per fer alguna de les activitats demanades un 60% diuen que reben l'ajuda suficient, un 28% necessitaria més ajuda de la que reben i un 7% no reben cap ajuda.

Analitzant els casos que diuen que necessitarien rebre més ajuda i els que no reben ajuda de ningú tot i que en necessiten (53 casos), s'observa que són sobretot dones (31 casos, un 70%, són dones, mentre que 16, un 30%, són homes) i de 80 anys o més (15 casos, un 28%, tenen entre 65 i 74 anys, 16 casos, un 30%, tenen entre 75 i 79 anys, i en 22 casos, un 41,5%, tenen 80 anys o més). Pel que fa a la forma de convivència són sobretot persones que viuen amb la parella però sense fills (24 casos, que representen un 45%) o persones que viuen soles (12 casos, que representen un 23%).

Les persones que no reben suficient ajuda (és a dir les que necessiten més ajuda de la que reben i les que no reben cap ajuda, tot i que la necessiten) representen un 14% del total de la gent gran. En aquesta situació hi ha una proporció més gran de dones (37 dels 53 casos, és a dir un 70% són dones), de més de 80 anys (22 casos que representen un 42% de les persones que no reben suficient ajuda) i casades (34 casos que són un 64% de les que no reben suficient ajuda).

7.6. A la seva llar, qui s'ocupa principalment de les feines de casa?

Percentatges	Netejar	Cuinar	Bugada	Planxar
Total	100	100	100	100
Vostè sol/a	28,7	45,0	40,2	40,2
La seva parella sola	19,3	23,3	23,1	24,4
Vostè i la seva parella	7,5	5,4	4,6	2,1
Vostè i una altra persona que no és la parella	12,1	5,4	6,4	7,2
La seva parella amb una altra persona	2,9	1,6	2,4	2,1
Una altra persona de la família	10,5	9,9	11,0	11,8
Una persona contractada	15,0	6,7	9,7	9,4
Una altra situació	4,0	2,7	2,7	2,7

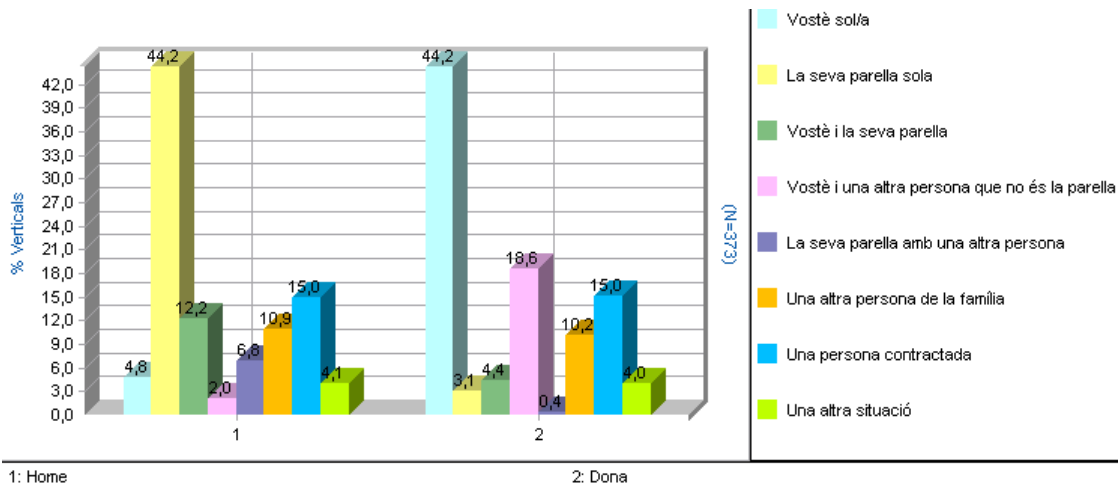
En demanar per la persona que s'ocupa de fer diferents tasques domèstiques destaca que en major proporció és la persona enquestada qui les fa (un 29% diuen que elles soles s'encarreguen de la neteja de l'habitatge, un 45% de cuinar i un 40% de fer la bugada i planxar). En segon lloc és la parella de la persona enquestada qui fa les diferents tasques de la llar (un 19% diuen que la seva parella fa la neteja, i entre un 23 i un 24% diuen que la seva parella és qui cuina, fa la bugada i planxa). Amb menys freqüència diuen que les tasques les fan conjuntament la persona enquestada i la seva parella. En alguns casos és la persona enquestada i una altra persona que no és la parella o la parella de la persona enquestada amb una altra persona (normalment un fill o una persona contractada), i també hi ha entre un 20% i un 30% dels casos que són altres persones (familiars o persones contractades) qui fan les diferents tasques de la llar sense la participació de la persona enquestada ni de la seva parella.

Clarament són les dones qui s'encarreguen habitualment de les diferents tasques domèstiques ja que la majoria de les dones enquestades diuen que són elles les que fan la neteja, cuinen, fan la bugada i planxen, mentre que la majoria dels homes diuen que és la seva parella qui fa habitualment aquestes tasques. I també hi ha més proporció de dones que fan les tasques domèstiques juntament amb una altra persona que no és la seva parella, i més homes que diuen que aquestes tasques les fa la seva parella i una altra persona. És a dir, que entre la gent gran es manté clarament la divisió tradicional de rols en funció del gènere (divisió sexual del treball) que atorga als homes un paper predominant en l'esfera productiva i a les dones en la reproductiva-domèstica.

La proporció de persones enquestades que fan les tasques domèstiques elles soles o la seva parella sola disminueix amb l'edat alhora que augmenta la proporció d'enquestats que diuen que aquestes feines les fa una altra persona de la família o una persona contractada, sobretot entre els que tenen 80 anys o més.

Netejar

% Verticals		Home	Dona
Total	373	147	226
Vostè sol/a	28,7	4,8	44,2
La seva parella sola	19,3	44,2	3,1
Vostè i la seva parella	7,5	12,2	4,4
Vostè i una altra persona que no és la parella	12,1	2,0	18,6
La seva parella amb una altra persona	2,9	6,8	0,4
Una altra persona de la família	10,5	10,9	10,2
Una persona contractada	15,0	15,0	15,0
Una altra situació	4,0	4,1	4,0

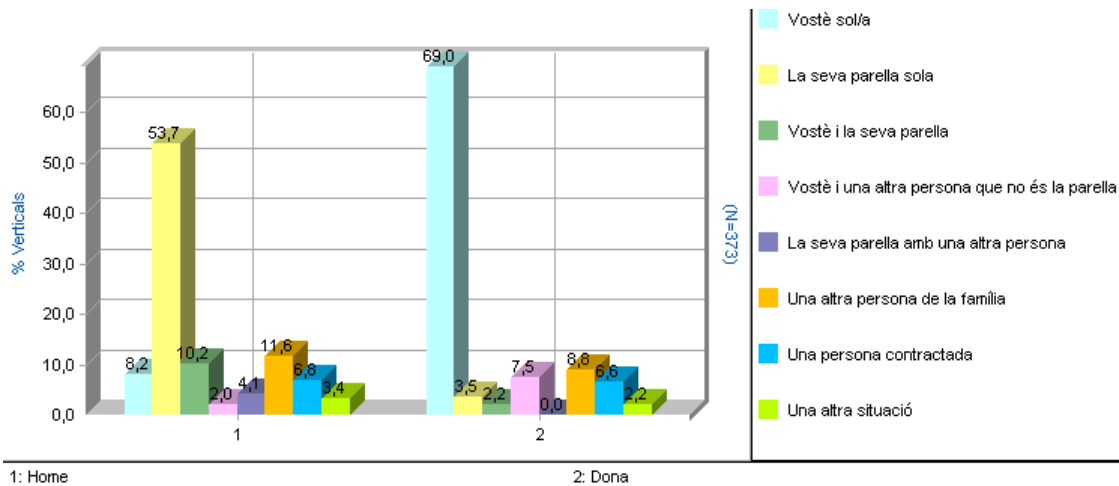
Un 44% de les dones enquestades diuen que s'encarreguen elles soles de la neteja de l'habitatge davant un 5% dels homes, i un 44% dels homes diuen que és la seva parella qui s'ocupa de la neteja per un 3% de les dones enquestades que diuen que és la seva parella qui se n'ocupa.

En els casos que la neteja es fa conjuntament amb una altra persona que no és la parella també hi ha més proporció de dones (gairebé un 19% de les dones diuen que ho fan elles i una altra persona per un 2% dels homes, i un 7% dels homes diuen que ho fa la seva parella i una altra persona per menys d'un 1% de les dones).

Un 15% dels enquestats diuen que la neteja la fa una persona contractada i en un 10% dels casos se n'ocupa habitualment una altra persona de la família (sobretot les filles).

Cuinar

% Verticals		Home	Dona
Total	373	147	226
Vostè sol/a	45,0	8,2	69,0
La seva parella sola	23,3	53,7	3,5
Vostè i la seva parella	5,4	10,2	2,2
Vostè i una altra persona que no és la parella	5,4	2,0	7,5
La seva parella amb una altra persona	1,6	4,1	0,0
Una altra persona de la família	9,9	11,6	8,8
Una persona contractada	6,7	6,8	6,6
Una altra situació	2,7	3,4	2,2

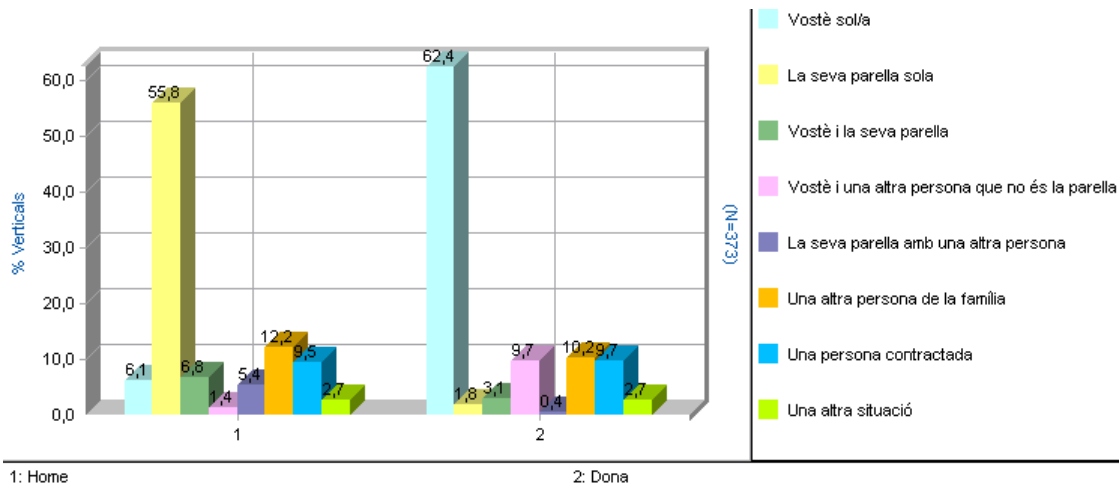
La proporció de dones que diuen que habitualment són elles qui s'ocupen de cuinar és molt superior a la d'homes (un 69% de les dones per un 8% dels homes) alhora que la majoria dels homes diuen que és la seva parella qui s'ocupa d'aquesta tasca (un 54% dels homes diuen que ho fa la seva parella sola per un 3,5% de les dones que diuen que ho fa la seva parella sola).

També hi ha més dones que diuen que fan aquesta tasca juntament amb una altra persona que no és la seva parella (un 7,5% de les dones per un 2% dels homes).

Un 10% de les persones enquestades diuen que una altra persona de la família és qui s'encarrega de cuinar (sobretot en les llars de les persones que viuen amb els fills o amb altres persones però sense la seva parella) i prop d'un 7% diuen que ho fa una persona contractada.

Bugada

% Verticals		Home	Dona
Total	373	147	226
Vostè sol/a	40,2	6,1	62,4
La seva parella sola	23,1	55,8	1,8
Vostè i la seva parella	4,6	6,8	3,1
Vostè i una altra persona que no és la parella	6,4	1,4	9,7
La seva parella amb una altra persona	2,4	5,4	0,4
Una altra persona de la família	11,0	12,2	10,2
Una persona contractada	9,7	9,5	9,7
Una altra situació	2,7	2,7	2,7

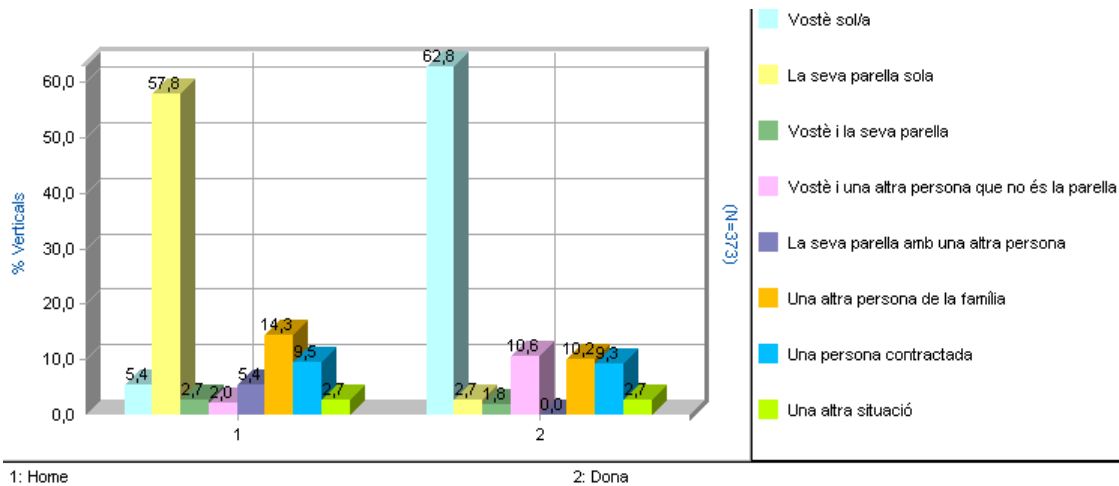
Un 62% de les dones enquestades diuen que són elles les que s'ocupen habitualment de fer la bugada per un 6% dels homes, mentre que un 56% dels homes reconeixen que és la seva parella és qui fa aquesta tasca i només un 2% de les dones diuen que és la seva parella qui ho fa.

També hi ha més proporció de dones que diuen que fan la bugada amb una altra persona que no és la seva parella (un 10% de les dones per un 1% dels homes) i els homes diuen més que ho fa la seva parella i una altra persona (un 5% dels homes per menys d'un 1% de les dones).

Un 11% dels enquestats diuen que és una altra persona de la família qui s'encarrega d'aquesta tasca i gairebé en un 10% dels casos ho fa una persona contractada.

Planxar

% Verticals		Home	Dona
Total	373	147	226
Vostè sol/a	40,2	5,4	62,8
La seva parella sola	24,4	57,8	2,7
Vostè i la seva parella	2,1	2,7	1,8
Vostè i una altra persona que no és la parella	7,2	2,0	10,6
La seva parella amb una altra persona	2,1	5,4	0,0
Una altra persona de la família	11,8	14,3	10,2
Una persona contractada	9,4	9,5	9,3
Una altra situació	2,7	2,7	2,7

Les dones són les que majoritàriament s'ocupen de planxar: un 63% de les dones diuen que elles són les que ho fan habitualment per un 5% dels homes, i un 58% dels homes diuen que és la seva parella qui planxa per un 3% de les dones que diuen que se n'ocupa la seva parella.

En els casos que ho fa la persona enquestada i una altra persona que no és la seva parella també hi ha una major proporció de dones: un 11% de les dones diuen que ho fan elles amb una altra persona per un 2% dels homes que diuen que ho fan ells i una altra persona, i un 5% dels homes diuen que ho fa la seva parella amb una altra persona mentre que cap de les dones enquestades diuen que se n'ocupa la seva parella amb alguna altra persona.

Un 12% dels enquestats diuen que aquesta tasca la fa una altra persona de la família i en un 9% una persona contractada.

També s'observen diferències en funció del tipus de llar, és a dir, segons les persones amb qui conviu la persona enquestada, però en tots els casos les dones són les que fan aquestes feines en major proporció. Així, tot i que els homes que viuen sols fan les tasques domèstiques en una proporció molt superior que els que viuen en altres tipus de llar, gran part dels homes que viuen sols tenen una persona contractada per fer aquestes tasques, mentre que la majoria de les dones que viuen soles fan les diferents feines de casa elles soles. En les llars en què les persones enquestades viuen amb la seva parella (amb o sense fills) són les dones les que majoritàriament fan les tasques domèstiques. Entre la gent gran que viu amb els fills sense la parella les dones també s'ocupen de les tasques de la llar en major proporció que els homes, encara que també hi ha més casos en què se n'ocupen les dones enquestades juntament amb una altra persona de la família (fills) o que les fan aquests altres familiars habitualment.

Netejar, segons sexe i tipus de llar

% Verticals		Home	Dona
Base Sol/a	90	15	75
Vostè sol/a	52,2	33,3	56,0
Vostè i una altra persona que no és la parella	15,6	0,0	18,7
Una altra persona de la família	4,4	6,7	4,0
Una persona contractada	23,3	46,7	18,7
Una altra situació	4,4	13,3	2,7
Base Parella sense fills	161	83	78
Vostè sol/a	26,1	1,2	52,6
La seva parella sola	36,6	63,9	7,7
Vostè i la seva parella	13,0	13,3	12,8
Vostè i una altra persona que no és la parella	8,7	2,4	15,4
La seva parella amb una altra persona	5,0	8,4	1,3
Una altra persona de la família	1,2	1,2	1,3
Una persona contractada	8,1	8,4	7,7
Una altra situació	1,2	1,2	1,3
Base Parella i fills	51	30	21
Vostè sol/a	11,8	0,0	28,6
La seva parella sola	25,5	40,0	4,8
Vostè i la seva parella	13,7	23,3	0,0
Vostè i una altra persona que no és la parella	9,8	0,0	23,8
La seva parella amb una altra persona	5,9	10,0	0,0
Una altra persona de la família	19,6	20,0	19,0
Una persona contractada	11,8	6,7	19,0
Una altra situació	2,0	0,0	4,8
Base Amb fills	46	10	36
Vostè sol/a	21,7	10,0	25,0
Vostè i una altra persona que no és la parella	13,0	0,0	16,7
Una altra persona de la família	37,0	50,0	33,3
Una persona contractada	10,9	10,0	11,1
Una altra situació	17,4	30,0	13,9
Base Amb altres persones	25	9	16
Vostè sol/a	8,0	0,0	12,5
Vostè i una altra persona que no és la parella	24,0	11,1	31,3
Una altra persona de la família	24,0	33,3	18,8
Una persona contractada	44,0	55,6	37,5

Cuinar, segons sexe i tipus de llar

% Verticals		Home	Dona
Base Sol/a	90	15	75
Vostè sol/a	74,4	40,0	81,3
Vostè i una altra persona que no és la parella	5,6	0,0	6,7
Una altra persona de la família	4,4	6,7	4,0
Una persona contractada	13,3	46,7	6,7
Una altra situació	2,2	6,7	1,3
Base Parella sense fills	161	83	78
Vostè sol/a	39,8	3,6	78,2
La seva parella sola	41,6	74,7	6,4
Vostè i la seva parella	8,7	10,8	6,4
Vostè i una altra persona que no és la parella	3,1	1,2	5,1
La seva parella amb una altra persona	1,9	3,6	0,0
Una altra persona de la família	0,6	1,2	0,0
Una persona contractada	2,5	2,4	2,6
Una altra situació	1,9	2,4	1,3
Base Parella i fills	51	30	21
Vostè sol/a	27,5	3,3	61,9
La seva parella sola	39,2	56,7	14,3
Vostè i la seva parella	11,8	20,0	0,0
Vostè i una altra persona que no és la parella	5,9	0,0	14,3
La seva parella amb una altra persona	5,9	10,0	0,0
Una altra persona de la família	7,8	10,0	4,8
Una persona contractada	2,0	0,0	4,8
Base Amb fills	46	10	36
Vostè sol/a	37,0	20,0	41,7
Vostè i una altra persona que no és la parella	13,0	10,0	13,9
Una altra persona de la família	34,8	50,0	30,6
Una persona contractada	4,3	0,0	5,6
Una altra situació	10,9	20,0	8,3
Base Amb altres persones	25	9	16
Vostè sol/a	24,0	0,0	37,5
Vostè i una altra persona que no és la parella	4,0	11,1	0,0
Una altra persona de la família	48,0	77,8	31,3
Una persona contractada	24,0	11,1	31,3

Bugada, segons sexe i tipus de llar

% Verticals		Home	Dona
Base Sol/a	90	15	75
Vostè sol/a	70,0	33,3	77,3
Vostè i una altra persona que no és la parella	7,8	0,0	9,3
Una altra persona de la família	4,4	13,3	2,7
Una persona contractada	15,6	46,7	9,3
Una altra situació	2,2	6,7	1,3
Base Parella sense fills	161	83	78
Vostè sol/a	36,0	2,4	71,8
La seva parella sola	41,6	77,1	3,8
Vostè i la seva parella	6,8	6,0	7,7
Vostè i una altra persona que no és la parella	4,3	1,2	7,7
La seva parella amb una altra persona	4,3	7,2	1,3
Una altra persona de la família	0,6	1,2	0,0
Una persona contractada	5,0	3,6	6,4
Una altra situació	1,2	1,2	1,3
Base Parella i fills	51	30	21
Vostè sol/a	23,5	3,3	52,4
La seva parella sola	37,3	60,0	4,8
Vostè i la seva parella	11,8	16,7	4,8
Vostè i una altra persona que no és la parella	5,9	0,0	14,3
La seva parella amb una altra persona	3,9	6,7	0,0
Una altra persona de la família	15,7	13,3	19,0
Una persona contractada	2,0	0,0	4,8
Base Amb fills	46	10	36
Vostè sol/a	28,3	10,0	33,3
Vostè i una altra persona que no és la parella	10,9	0,0	13,9
Una altra persona de la família	37,0	50,0	33,3
Una persona contractada	10,9	20,0	8,3
Una altra situació	13,0	20,0	11,1
Base Amb altres persones	25	9	16
Vostè sol/a	16,0	0,0	25,0
Vostè i una altra persona que no és la parella	8,0	11,1	6,3
Una altra persona de la família	44,0	66,7	31,3
Una persona contractada	32,0	22,2	37,5

Planxar, segons sexe i tipus de llar

% Verticals		Home	Dona
Base Sol/a	90	15	75
Vostè sol/a	67,8	33,3	74,7
Vostè i la seva parella	1,1	0,0	1,3
Vostè i una altra persona que no és la parella	6,7	0,0	8,0
Una altra persona de la família	5,6	13,3	4,0
Una persona contractada	16,7	46,7	10,7
Una altra situació	2,2	6,7	1,3
Base Parella sense fills	161	83	78
Vostè sol/a	37,3	2,4	74,4
La seva parella sola	43,5	79,5	5,1
Vostè i la seva parella	2,5	1,2	3,8
Vostè i una altra persona que no és la parella	6,2	2,4	10,3
La seva parella amb una altra persona	3,7	7,2	0,0
Una altra persona de la família	1,2	2,4	0,0
Una persona contractada	4,3	3,6	5,1
Base Parella i fills	51	30	21
Vostè sol/a	21,6	0,0	52,4
La seva parella sola	41,2	63,3	9,5
Vostè i la seva parella	5,9	10,0	0,0
Vostè i una altra persona que no és la parella	5,9	0,0	14,3
La seva parella amb una altra persona	3,9	6,7	0,0
Una altra persona de la família	19,6	20,0	19,0
Una persona contractada	2,0	0,0	4,8
Base Amb fills	46	10	36
Vostè sol/a	30,4	10,0	36,1
Vostè i una altra persona que no és la parella	10,9	0,0	13,9
Una altra persona de la família	37,0	60,0	30,6
Una persona contractada	10,9	20,0	8,3
Una altra situació	10,9	10,0	11,1
Base Amb altres persones	25	9	16
Vostè sol/a	16,0	0,0	25,0
Vostè i una altra persona que no és la parella	12,0	11,1	12,5
Una altra persona de la família	40,0	55,6	31,3
Una persona contractada	28,0	22,2	31,3
Una altra situació	4,0	11,1	0,0

7.7. En cas de tenir algun problema que li dificulti la seva vida normal a la llar, quina opció preferiria?

	Freqüències	Percentatges
Total	374	100
Rebre ajudes que li permetin quedar-se a casa	263	70,5
Ingressar en una residència	39	10,5
Anar a un centre de dia i tornar a casa a la nit	6	1,6
Residir amb els fills	27	7,2
Altres	6	1,6
Ns/nc	32	8,6

La majoria de les persones enquestades (70,5%) diuen que en cas de tenir algun problema que els dificultés la seva vida normal preferirien rebre ajudes que els permetin quedar-se a casa, un 10,5% optarien per ingressar en una residència, un 7% preferirien residir amb els fills, prop d'un 2% preferirien anar a un centre de dia i tornar a casa a la nit i un 2% ha donat altres respostes (anar a viure amb algun altre familiar o altres persones). Gairebé un 9% no han sabut què respondre, en alguns casos perquè no s'han plantejat mai aquesta qüestió i en altres perquè diuen que els és igual qualsevol de les opcions.

Clarament l'opció preferida per la gent gran és rebre les ajudes necessàries per continuar vivint a la seva llar, ja siguin ajudes dels serveis socio-sanitaris o atenció informal (la que reben de la família, amics o altres persones que no són professionals i no obtenen remuneració per l'ajuda que ofereixen); algunes persones manifesten com alternativa anar a viure amb els fills o a una residència només quan no fos possible quedar-se a casa, i en alguns casos especificaven que triarien aquesta darrera opció (residència) per no representar una càrrega per als seus fills.

No s'observen diferències significatives en funció de les diferents variables sociodemogràfiques de les persones enquestades (sexe, edat, nivell d'estudis, estat civil, tipus de llar) ni tampoc segons els seu estat de salut o el grau de dificultat per realitzar les activitats de la vida diària.

8. HÀBITS ALIMENTARIS

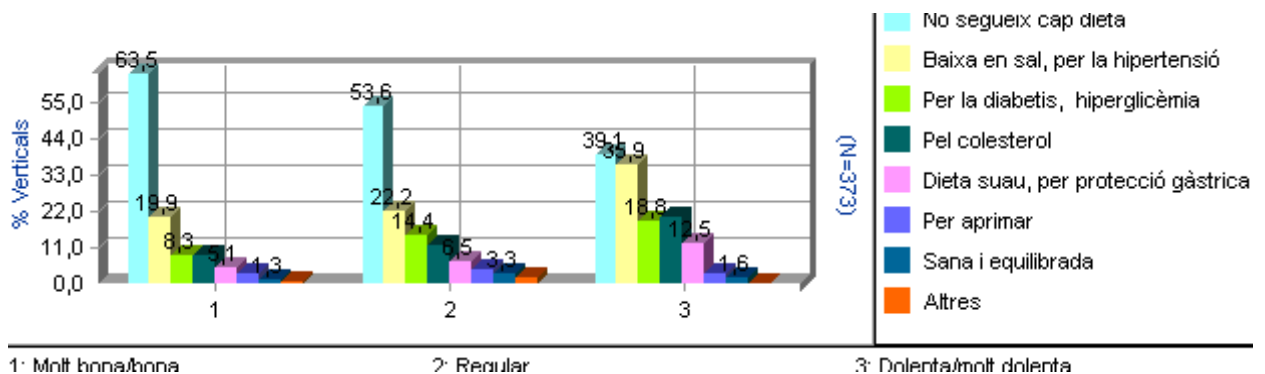
L'alimentació i l'exercici físic són factors directament relacionats amb l'estat de salut, de les persones, ja que una mala dieta i la manca d'exercici poden conduir a incrementar el risc de patir malalties cardiovasculars, malalties cerebrovasculars, obesitat, diabetis, etc.

8.1. Segueix alguna dieta o controla els aliments per motius de salut? (multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	373	
No segueix cap dieta	206	55,2
Baixa en sal, per la hipertensió	88	23,6
Per la diabetis, hiperglucèmia	47	12,6
Pel colesterol	44	11,8
Dieta suau, per protecció gàstrica	26	7,0
Per aprimar	14	3,8
Sana i equilibrada	8	2,1
Altres	4	1,1

La meitat de les persones enquestades (el 55%) no segueixen cap dieta per motius de salut, mentre que un 24 % fan una dieta baixa en sal per problemes d'hipertensió, un altre 13% per problemes de sucre com d'hiperglucèmia o la diabetis, el 12% com a control del colesterol i el 7% per a problemes gàstrics. En menor percentatge, un 4% de les persones enquestades segueixen una dieta per aprimar-se, un 2% fan una dieta en general sana i equilibrada i un 1% manifesten que segueixen un règim alimentari especial per problemes de ronyó, tiroides, etc.

Tipus de dieta segons l'estat de salut

Les dietes van estretament lligades a l'estat de salut, així les persones que es troben pitjor, segueixen règims alimentaris específics en major proporció que les que manifesten tenir un estat de salut bo (el 61 % dels enquestats que diuen tenir un mal estat de salut segueixen algun tipus de dieta, respecte el 36% dels que es troben bé).

Pel que fa a la resta de variables sociodemogràfiques analitzades, no s'aprecien diferències significatives, tot i que es manifesta que hi ha més dones que d'homes que segueixen algun tipus de dieta per motius de salut.

8.2. On fa els àpats, normalment?

Percentatges	Sempre o gairebé a casa	1 o 2 dies a la setmana fora de casa excepte caps de setmana	3 o 4 dies a la setmana fora de casa	sempre o gairebé sempre fora de casa
Esmorzar	98,4	0,3	0,3	1,1
Dinar	92,8	5,1	0,0	2,1
Sopar	99,7	0,3	0,0	0,0

La majoria de les persones enquestades (entre un 93% i un 99%) esmorzen, dinen i sopen sempre o gairebé sempre a casa, un 5% dina fora de casa ocasionalment i un 2% dina amb més freqüència fora de casa (més d'un dia a la setmana o gairebé sempre); l'esmorzar només un 1% el fan gairebé sempre fora de casa i el sopar menys d'un 1% el fan ocasionalment fora de casa i cap cas ho fa cada dia o diversos dies a la setmana.

S'observen diferències significatives en relació al sexe i a l'estat civil, sobretot pel que fa als dinars. Mentre que l'esmorzar i el sopar, són àpats que en la gran majoria es fan a casa (el 98% i el 99% dels enquestats esmorzen i sopen habitualment a casa), el dinar hi ha més proporció de gent gran, encara que no és un percentatge molt alt, que el fan fora de casa. Són els homes que trien en major proporció l'opció de dinar fora regularment (el 4% d'homes dinen fora de manera regular respecte el 0,9% de les dones), mentre que els percentatges entre ells i elles són similars quan es tracta de dinar fora un o dos dies a la setmana (el 5,4 % dels homes i el 4,9% de les dones).

Les diferències més grans s'observen quan s'analitza aquesta qüestió per estat civil. Les persones solteres i les separades o divorciades són les que fan més àpats, sobretot el dinar, fora de casa. Així el 13% dels enquestats solters, separats o divorciats surt a dinar fora de casa 1 o 2 dies per setmana, davant del 6% dels vidus i el 3% dels casats. Dinar fora de casa de manera regular, és una pràctica més habitual també entre els solters, separats i divorciats (el 10%, davant del 3% dels vidus, i cap persona casada diu que dina fora de manera habitual).

(Les persones que sempre fan algun dels àpats a casa)**8.3. Per què no menja fora de casa?**

	Freqüències	Percentatges
Total	372	
No li agrada, li agrada menjar a casa	199	53,5
És car	97	26,1
No té costum	88	23,7
Problemes de salut	28	7,5
Si va fora no pot fer dieta	5	1,3
Ha de cuidar a algun familiar	4	1,1
No li senta bé	2	0,5
Viu en una comunitat religiosa	2	0,5
No pot conduir	1	0,3
Li fa por sortir de casa	1	0,3

Una de les principals raons per les quals la majoria de les persones grans enquestades mengen a casa és per qüestions de preferències. El 53% afirma que s'estima més menjar a casa. Altres motius apuntats són per qüestions econòmiques (el 26% afirma que és car), per falta de costum (24%), per problemes de salut (7%), perquè ha de tenir cura d'algun familiar (1%), etc.

(Les persones que fan algun dels àpats almenys un dia a la setmana fora de casa.
N=32)

8.4. Per què menja fora de casa?

	Freqüències	Percentatges
Total	32	
Per estar amb la família	11	34,4
És més còmode	10	31,3
Per estar amb els amics	6	18,8
Li agrada sortir a menjar fora	4	12,5
Per sortir	1	3,1
Perquè esta sola	1	3,1
Va al Centre de dia	1	3,1
Ns/nc	4	12,5

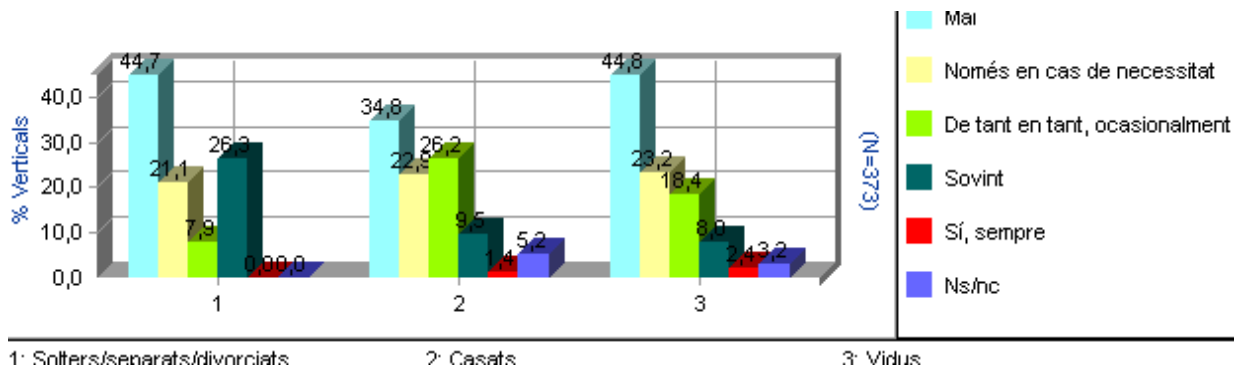
Entre les persones que fan algun àpat fora de casa almenys un dia a la setmana, les raons per les quals ho fan són per estar amb la família (34%) o amb els amics (19%), per qüestions de comoditat (31%), perquè els agrada sortir a menjar fora (12%) o altres motius com obligar-se a sortir de casa (3%) o per motius de soledat (3%).

8.5. Si tingués la possibilitat de menjar en restaurants a preus econòmics i segons la seva dieta, ho faria?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Mai	146	39,1
Només en cas de necessitat	85	22,8
De tant en tant, ocasionalment	81	21,7
Sovint	40	10,7
Sí, sempre	6	1,6
Ns/nc	15	4,0

Quan se'ls demana sobre la possibilitat de menjar en restaurants a preus econòmics i segons la seva dieta, el 12% dels enquestats diu que hi aniria sovint o sempre, el 22% de tant en tant, mentre que el 23% hi aniria en cas de necessitat i el 39% mai.

Possibilitat de menjar en restaurants a preu econòmic segons estat civil

S'observa una relació significativa amb l'estat civil dels enquestats. Així els solters, separats o divorciats estarien disposats a utilitzar aquest servei de manera regular amb més proporció que la resta d'enquestats (el 26% manifesta que hi aniria sovint, davant del 9,5 % dels casats i el 8% dels vidus).

9. ACTIVITAT FÍSICA I TEMPS LLIURE

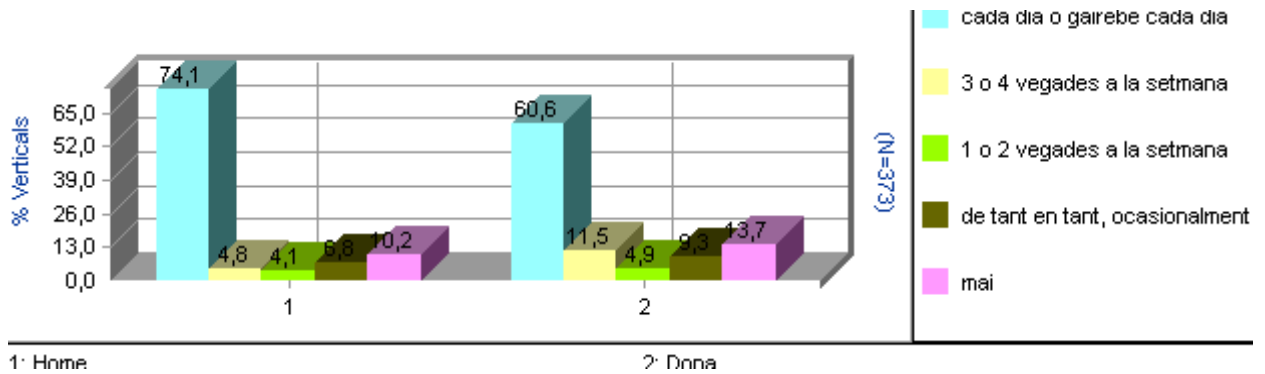
L'activitat física beneficia la salut de les persones (redueix el risc de patir malalties coronàries, diabetis, hipertensió arterial, etc.), regula el pes i evita la pèrdua de massa òssia. Per contra el sedentarisme pot comportar un pitjor estat de salut.

9.1. Acostuma a sortir per caminar?

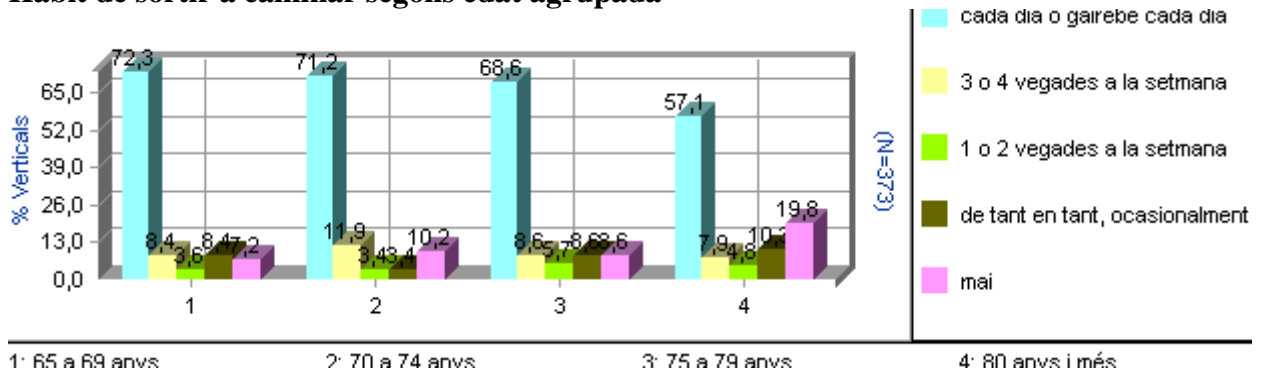
	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Cada dia o gairebé cada dia	246	66,0
3 o 4 vegades a la setmana	33	8,8
1 o 2 vegades a la setmana	17	4,6
De tant en tant, ocasionalment	31	8,3
Mai	46	12,3

El 66% de les persones enquestades surten a caminar cada dia i o gairebé cada dia, mentre que el 9% ho fa 3 o 4 dies a la setmana, el 5% una o dues vegades, un 8% afirma que hi va en algunes ocasions (de tant en tant) i el 12% manifesta no tenir l'hàbit.

Hàbit de sortir a caminar segons sexe

Hàbit de sortir a caminar segons edat agrupada

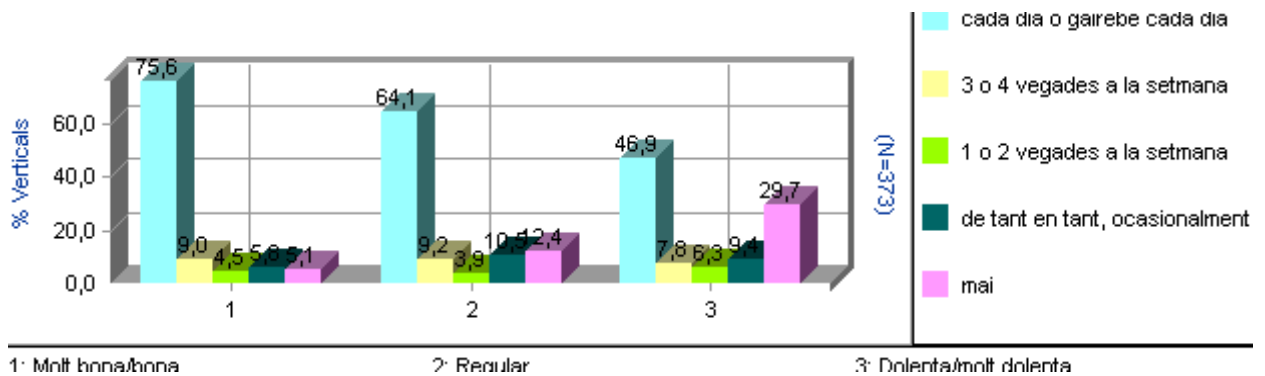

Hàbit de sortir a caminar segons sexe i grup d'edat

% Verticals		Home	Dona
Total	373	147	226
Acostuma a sortir a caminar			
Cada dia o gairebé cada dia	66,0	74,1	60,6
3 o 4 vegades a la setmana	8,8	4,8	11,5
1 o 2 vegades a la setmana	4,6	4,1	4,9
De tant en tant, ocasionalment	8,3	6,8	9,3
Mai	12,3	10,2	13,7
Base 65 a 69 anys	83	33	50
Cada dia o gairebé cada dia	72,3	78,8	68,0
3 o 4 vegades a la setmana	8,4	3,0	12,0
1 o 2 vegades a la setmana	3,6	3,0	4,0
De tant en tant, ocasionalment	8,4	6,1	10,0
Mai	7,2	9,1	6,0
Base 70 a 74 anys	59	20	39
Cada dia o gairebé cada dia	71,2	80,0	66,7
3 o 4 vegades a la setmana	11,9	0,0	17,9
1 o 2 vegades a la setmana	3,4	0,0	5,1
De tant en tant, ocasionalment	3,4	10,0	0,0
Mai	10,2	10,0	10,3
Base 75 a 79 anys	105	45	60
Cada dia o gairebé cada dia	68,6	73,3	65,0
3 o 4 vegades a la setmana	8,6	8,9	8,3
1 o 2 vegades a la setmana	5,7	2,2	8,3
De tant en tant, ocasionalment	8,6	6,7	10,0
Mai	8,6	8,9	8,3
Base 80 anys i més	126	49	77
Cada dia o gairebé cada dia	57,1	69,4	49,4
3 o 4 vegades a la setmana	7,9	4,1	10,4
1 o 2 vegades a la setmana	4,8	8,2	2,6
De tant en tant, ocasionalment	10,3	6,1	13,0
Mai	19,8	12,2	24,7

S'observa que la proporció d'homes que surten a caminar sovint és més gran que la de les dones (el 74% dels homes pel 61% de les dones surten a caminar cada dia) i que hi ha més dones que hi van tres o quatre dies a la setmana o que no surten a caminar mai. Pel que fa a l'edat, s'aprecia que a mesura que la gent és més gran, es redueix l'exercici físic de sortir a caminar (mentre que els que tenen entre 65 a 79 anys manifesten que se'n van a caminar cada dia entre el 68% i 72%, els que tenen més de 80 anys surten el 57% dels casos i augmenta la proporció dels que no ho fan mai). En tots els grups d'edat hi ha una proporció superior d'homes que van a caminar cada dia, tot i que la relació només resulta significativa estadísticament en el grup de persones de 80 anys o més, on un 69% dels homes d'aquest grup d'edat diuen que acostumen a sortir a caminar cada dia per un 49% de les dones, mentre que un 25% de les dones d'aquesta edat no hi van mai (per un 12% dels homes).

Hàbit de sortir a caminar segons estat subjectiu de salut

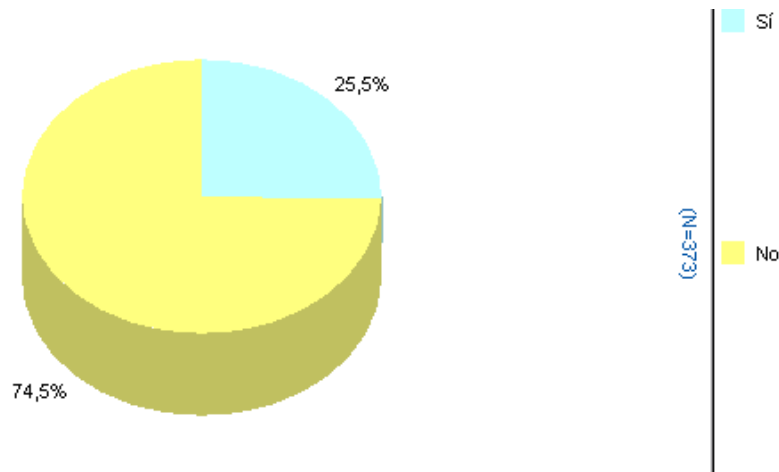

La pràctica d'exercici físic també està estretament relacionat amb l'estat subjectiu de salut. Així mentre que les persones que manifesten tenir una bona salut, surten a caminar cada dia en el 76% dels casos, les que tenen una salut dolenta o molt dolenta surten en el 47% dels casos.

Com s'indica en l'informe sobre les persones grans a Espanya,³⁵ la importància de l'exercici físic en el manteniment de la salut, és un dels pilars bàsics del paradigma de l'envelliment actiu desenvolupat per la OMS. Si bé és cert que els beneficis de l'exercici físic no han estat considerats fins ara, actualment s'ha comprovat que les persones grans s'han conscienciat d'aquests beneficis.

³⁵ Informe 2008. Las personas mayores en España. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

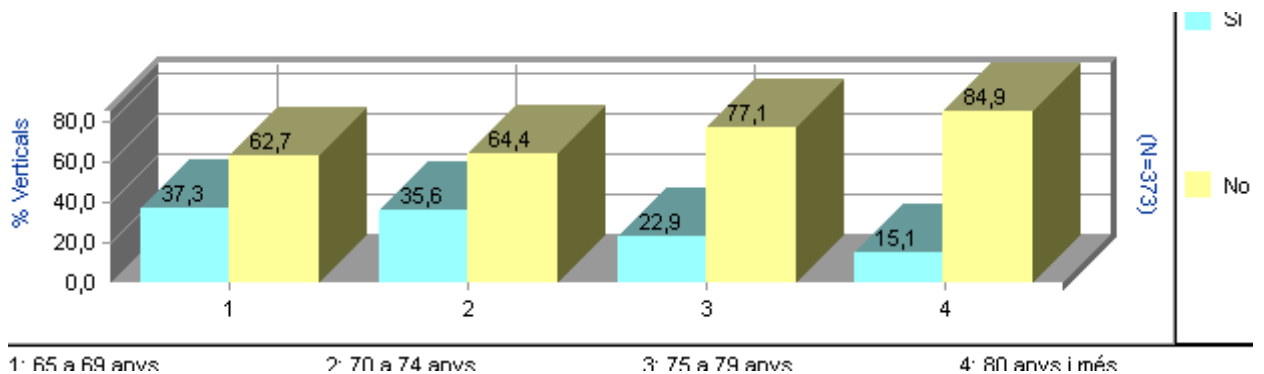
9.2. A part de caminar, practica algun esport o realitza exercici físic regularment?

A part de sortir a caminar, una quarta part de la població enquestada (25,5%) realitza algun tipus d’esport o exercici. Probablement aquest nivell de pràctica és menor si la comparéssim amb el de la població jove i adulta.

Gairebé no s’observen diferències significatives en relació a la pràctica d’esport. Si bé, s’aprecia que els homes practiquen més exercici físic que les dones (28% respecte el 24%), la diferència no és gaire gran i no és significativa estadísticament.

Exercici físic segons edat agrupada

Les variables que marquen més una pauta diferenciada dins del col·lectiu de la gent gran en aquesta pregunta és l’estat de salut i l’edat dels enquestats.

Així, les persones amb millor estat de salut també es mostren més actives que les que tenen una salut general deteriorada (26% respecte el 16%).

Com s’observa al gràfic la pràctica d’esport disminueix a mesura que augmenta l’edat dels enquestats. Així, el 37% de la franja més jove (65 a 69 anys) manifesten realitzar algun tipus d’exercici físic, a banda de caminar, davant del 15% dels casos que es situen

en les edats més avançades (de 80 anys i més). Aquesta diferència s'observa tant entre els homes com entre les dones i en els dos casos és significativa.

Exercici físic segons edat agrupada i sexe

% Verticals		65 a 69 anys	70 a 74 anys	75 a 79 anys	80 anys i més
Total	373	83	59	105	126
Sí	25,5	37,3	35,6	22,9	15,1
No	74,5	62,7	64,4	77,1	84,9
Base Home	147	33	20	45	49
Sí	27,9	39,4	50,0	24,4	14,3
No	72,1	60,6	50,0	75,6	85,7
Base Dona	226	50	39	60	77
Sí	23,9	36,0	28,2	21,7	15,6
No	76,1	64,0	71,8	78,3	84,4

9.3. Quin altre exercici físic realitza?

	Freqüències	Percentatges
Total	95	100
Gimnàstica	37	38,9
Natació	26	27,4
Ioga	19	20,0
Bicicleta	15	15,8
Exercicis a casa (amb/sense aparells)	13	13,7
Cultiva un hort	9	9,5
Balls de saló	3	3,2
Altres	4	4,2
Ns/nc	1	1,1

Base: persones que fan esport i exercici físic

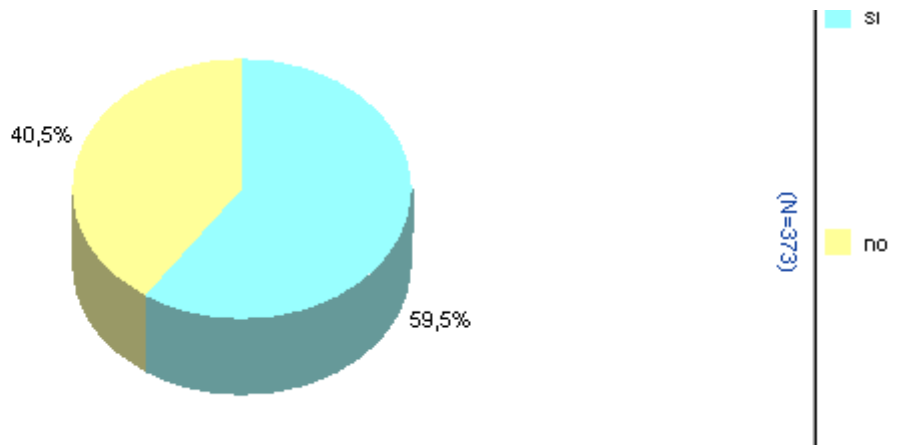
Entre les persones que fan esports o exercicis els més habituals són la gimnàstica (el 39% la practiquen), la natació (27%), el ioga (20%), muntar en bicicleta (16%) i fer exercicis a casa (14%), com fer taules de gimnàstica, fer bicicleta estàtica, etc. Altres activitats esmentades, però amb menys proporció, són cultivar els horts (9%), els balls de saló (3%) i altres esports com sortir a córrer, el golf, etc.

Exercici físic segons el sexe

% Verticals		Home	Dona
Total	95	41	54
Gimnàstica	38,9	26,8	48,1
Natació	27,4	14,6	37,0
Ioga	20,0	2,4	33,3
Bicicleta	15,8	29,3	5,6
Exercicis a casa (amb/sense aparells)	13,7	7,3	18,5
Cultiva un hort	9,5	17,1	3,7
Balls de saló	3,2	2,4	3,7
Altres	4,2	7,3	1,9
Ns/nc	1,1	0,0	1,9

Quan s'analitzen les activitats físiques segons el sexe, s'observa que les preferències esportives entre homes i dones són diferents. Així les dones practiquen en major proporció la gimnàstica (el 48% respecte el 27% dels homes), la natació (el 37% respecte el 15% dels homes), el ioga (el 33% respecte el 2% dels homes) i els exercicis a casa (el 18% respecte el 7%). Entre les activitats preferides pels homes destaquen la bicicleta (el 29% respecte el 6% de les dones), la gimnàstica (el 27%) i el cultiu de l'hort (17% respecte el 4%).

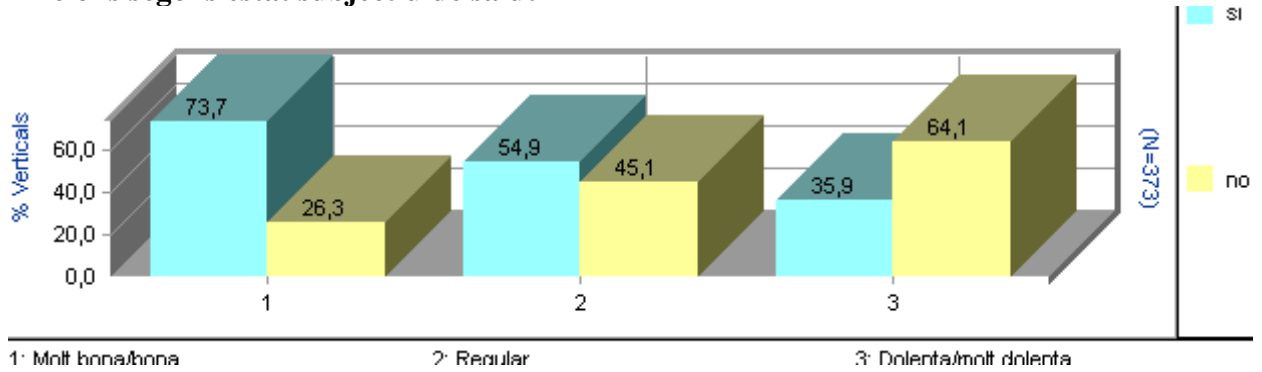
9.4. Té alguna afició (activitats de lleure)?

Gairebé el 60% de la gent gran enquestada diu que té alguna afició, davant del 40% que no en té cap.

Tot i que la diferència no és prou significativa s'aprecia que la proporció d'homes que té alguna afició és lleugerament superior a la de dones (63% envers 57%). En general les dones grans tenen menys temps per dedicar a les activitats de lleure que els homes, ja que elles assumeixen la major part del treball domèstic.

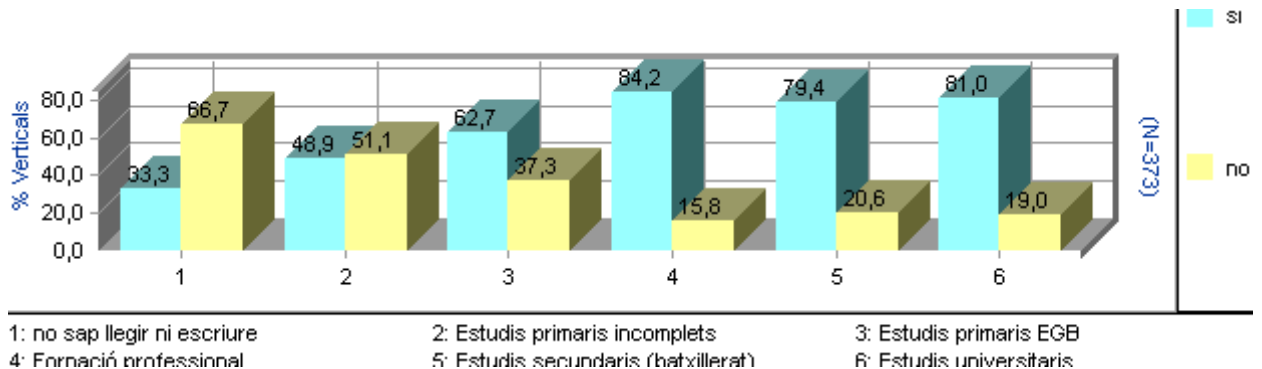
Aficions segons estat subjectiu de salut

Les aficions, com l'exercici físic, van molt lligades a l'estat de salut de les persones. Es realitzen sempre i quan la persona tingui un bon estat de salut, que a la vegada influeix en l'estat d'ànim. Així, els resultats de l'enquesta mostren com les aficions abunden més entre la gent gran que té una bona salut (el 74% té alguna afició) que entre les persones que tenen una salut més precària (el 36% té alguna afició).

L'edat és un altre factor que també té forta incidència tant amb l'estat de salut (en el sentit que a mesura que l'edat augmenta, creix el numero de patologies que incideix negativament en l'estat de salut general de les persones) com en les activitats de lleure que realitza la gent gran. Així el grup de 65 a 74 anys es mostra molt més actiu i molt més disposat a fer activitats en el seu temps lliure, que les persones a partir de 75 anys, entre les que hi ha més població amb problemes de salut i mobilitat per dur a terme una vida activa en el temps de lleure.

Aficions segons nivell de formació

El nivell d'estudis juntament a altres factors socials també influeix directament en les activitats d'oci i temps lliure practicades pels individus. Així, un nivell d'instrucció més alt incideix directament en la pràctica de major nombre d'activitats (el 49% de les persones que no tenen estudis finalitzats, el 63% de les que tenen estudis primaris, el 80% dels que tenen estudis secundaris i el 81% dels que tenen estudis universitaris tenen alguna afició).

Per la resta de variables sociodemogràfiques no s'observen diferències notables dins del col·lectiu de la gent gran.

9.5. Quines aficions?

	Freqüències	Percentatges
Total	222	100
Llegir	80	36,0
Labors	63	28,4
Hort	38	17,1
Jocs de taula	33	14,8
Música	19	8,6
Treballs manuals, pintura, ceràmica	15	6,8
Internet, informàtica	10	4,5
Cuidar plantes	9	4,0
Escoltar la radio	7	3,1
Ballar	6	2,7
Netejar la casa	4	1,8
Fer tasques de voluntari/a	4	1,8
Altres	19	8,6
Ns/nc	1	0,5

Base: persones que tenen alguna afició

Entre les aficions de la gent gran destaquen la lectura (36%), les labors (28%), l'hort (17%), els jocs de taula (15%), la música (9%), les activitats artístiques, tipus manualitats, pintura i ceràmica (7%), i en menor proporció hi ha persones que tenen com a afició Internet o informàtica (4,5%), escoltar la ràdio o el ball (3% respectivament), entre altres com es pot veure a la taula.

Altres aficions

	Freqüències	Percentatges/ Tenen aficions
Total	19	(N=222)
Viatjar	3	1,3
Col·leccionisme (antiguitats, bastons, etc)	3	1,3
Caça	3	1,3
Fotografia	2	0,9
Cuinar	2	0,9
Coral	2	0,9
Cuidar gats	1	0,4
Teatre	1	0,4
Passejar el gos	1	0,4
Conduir	1	0,4

Aficions segons el sexe

		Home	Dona
Total	222	93	129
Llegir	36,0	43,0	31,0
Labors	28,4	1,1	48,1
Hort	17,1	29,0	8,5
Jocs de taula,	14,8	19,4	10,9
Música	8,6	11,8	6,2
Treballs manuals, pintura, ceràmica	6,8	5,4	7,8
Internet	4,5	7,5	2,3

Una de les variables que diferencia internament aquesta pregunta és el sexe. Mentre que els homes tenen en major proporció aficions com la lectura (43%) i l'horticultura (29%), les dones dediquen primerament més temps a les labors (48%) i en segon terme a la lectura (31%). Els jocs de taula es situen en tercer lloc tant pel que fa a ells (19%) com a elles (11%).

El nivell d'estudis és una de les altres variables que marca una pauta diferenciada dins el tipus de hobbies entre la gent gran. A més estudis es duen a terme en majors proporcions activitats relacionades amb la lectura, escoltar música i Internet. En canvi, la població enquestada amb menys formació dediquen més temps a les labors, l'hort i els treballs manuals.

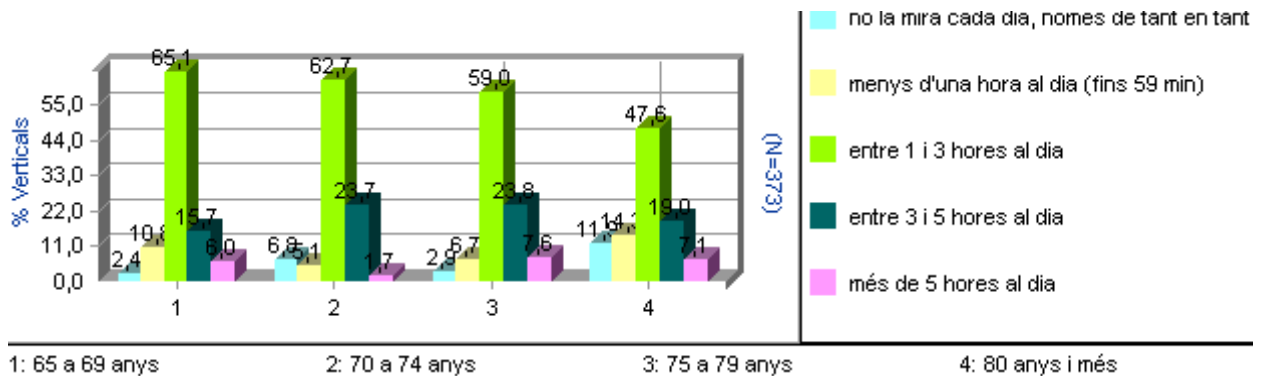
9.6. Quanta estona mira la televisió al dia aproximadament?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
No la mira cada dia, només de tant en tant	24	6,4
menys d'una hora al dia (fins 59 min)	37	9,9
entre 1 i 3 hores al dia	213	57,1
entre 3 i 5 hores al dia	76	20,4
més de 5 hores al dia	23	6,2

El 57% de les persones majors de 65 anys diuen que miren la televisió entre una i tres hores al dia, el 20% la mira entre tres i cinc hores i el 6% més de cinc hores diàries. Són pocs els que miren la televisió menys d'una hora al dia (10%) o que només la miren de tant en tant.

Veure la televisió és, doncs, una de les activitats que realitzen de forma massiva tots els col·lectius de gent gran i s'aprecien poques diferències entre ells, tret de la variable edat.

Consum televisiu segons edat agrupada

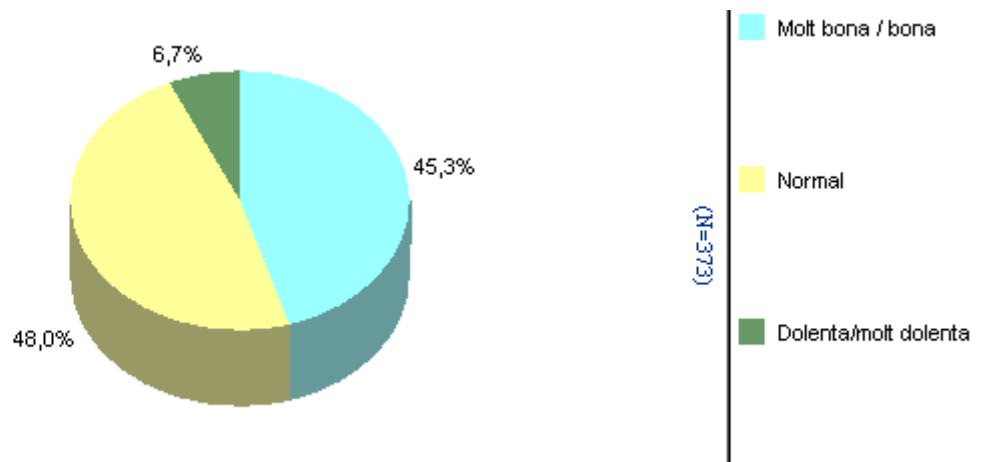
En funció amb l'edat s'observa que si bé més de la meitat dels enquestats miren la televisió entre una i tres hores al dia, aquest percentatge decreix a mesura que l'edat augmenta. Així les persones de més de 80 anys miren la televisió entre una i tres hores en el 48% dels casos (respecte el 65% dels que tenen entre 65 a 69 anys) i augmenta el percentatge dels que només miren la televisió de tant en tant (11% respecte el 2% dels més joves).

10. QUALITAT DE VIDA I GRAU DE SATISFACCIÓ

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix la qualitat de vida com la percepció que té un individu de la seva posició en la vida en el context de la cultura i del sistema de valors en què viu i en relació amb els seus objectius, les seves expectatives, les seves normes i les seves inquietuds. Es tracta d'un concepte molt ampli que està influenciat per la salut física, l'estat psicològic, el nivell d'independència, les relacions socials de la persona, i la seva relació amb altres elements essencials del seu entorn.³⁶

10.1. En general diria que la seva qualitat de vida és:

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Molt bona	29	7,8
Bona	140	37,5
Normal	179	48,0
Dolenta	21	5,6
Molt dolenta	4	1,1

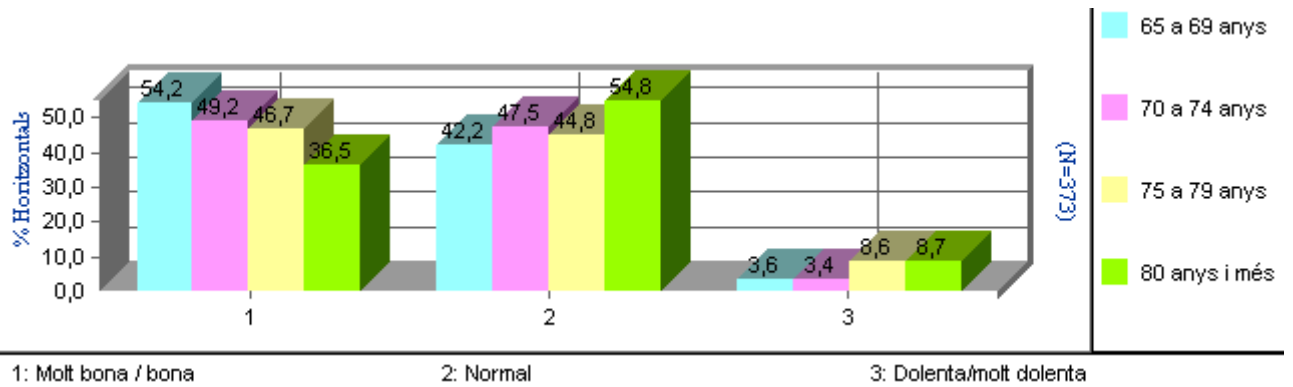
Un 45% dels enquestats considera que tenen una qualitat de vida bona o molt bona (un 37,5% pensa que és bona i gairebé un 8% molt bona), un 48% la qualifica de normal i només prop d'un 7% la considera dolenta o molt dolenta (un 6% dolenta i un 1% molt dolenta). Aquests resultats coincideixen amb els registrats en un estudi sobre la qualitat de vida de la gent gran a Catalunya realitzat l'any 2004 a una mostra de 2.500 persones de 65 anys o més, en què un 45% dels enquestats manifestava tenir bastant o molt bona qualitat de vida i només un 7% consideraven que la seva qualitat de vida era dolenta o molt dolenta.³⁷

Els homes i les dones valoren la seva qualitat de vida de manera similar (no hi ha relació significativa).

³⁶ Organización Mundial de la Salud (OMS). Foro mundial de la Salud .Ginebra. 1996.

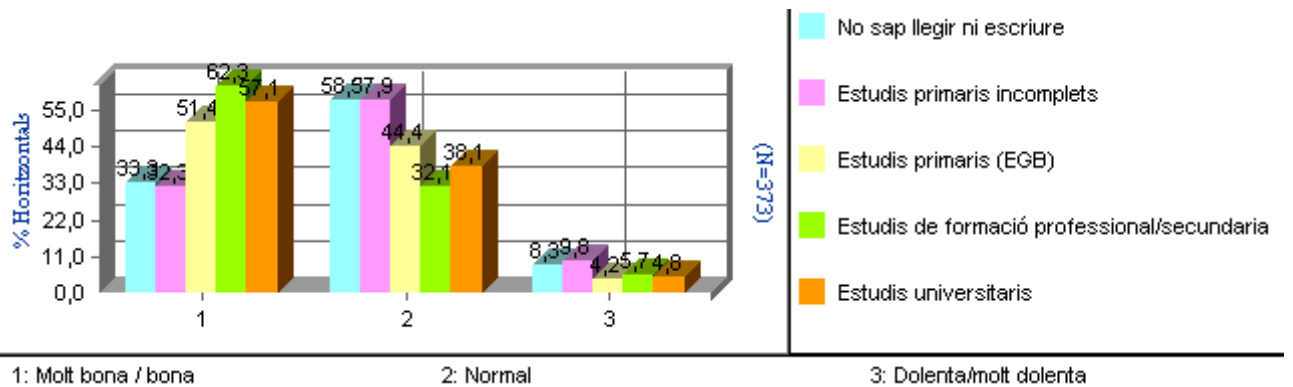
³⁷ Lucas, R.; Salva, A. (dir.). *Qualitat de vida de les persones grans a Catalunya*. Fundació Viure i Conviure. Caixa de Catalunya. Barcelona. 2007

Qualitat de vida segons l'edat

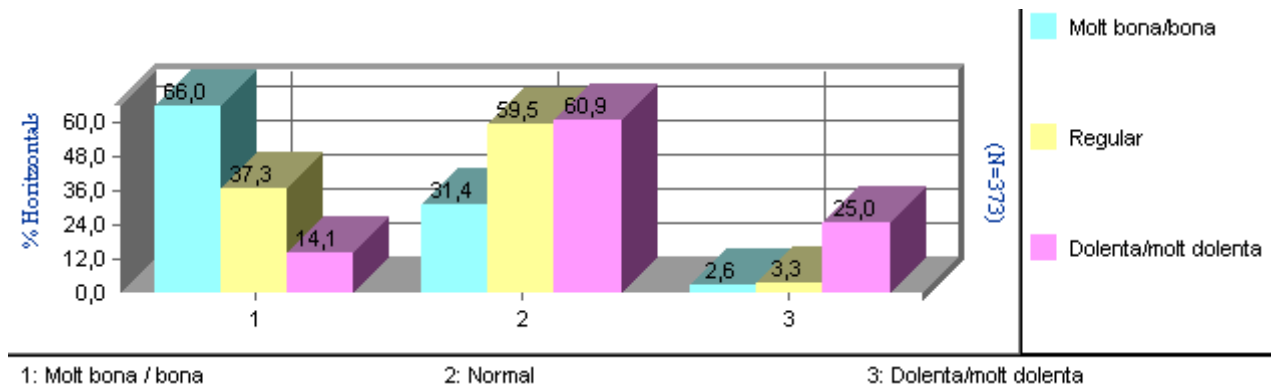
Segons l'edat les diferències són significatives, en primer lloc, s'observa que a mida que augmenta l'edat de les persones disminueix el percentatge dels que afirmen que la qualitat de vida que tenen és bona o molt bona i, en segon lloc, es comprova que a partir dels 80 anys hi ha més persones que la consideren la seva qualitat de vida com a normal (55%).

Qualitat de vida segons els estudis

En augmentar el nivell d'estudis també augmenta la proporció de persones que consideren que tenen una qualitat de vida bona o molt bona (del 33% dels que no tenen estudis finalitzats al 62% dels que tenen formació professional i secundària i un 57% dels que presenten formació universitària) alhora que disminueix la proporció de les que la qualifiquen de regular o dolenta.

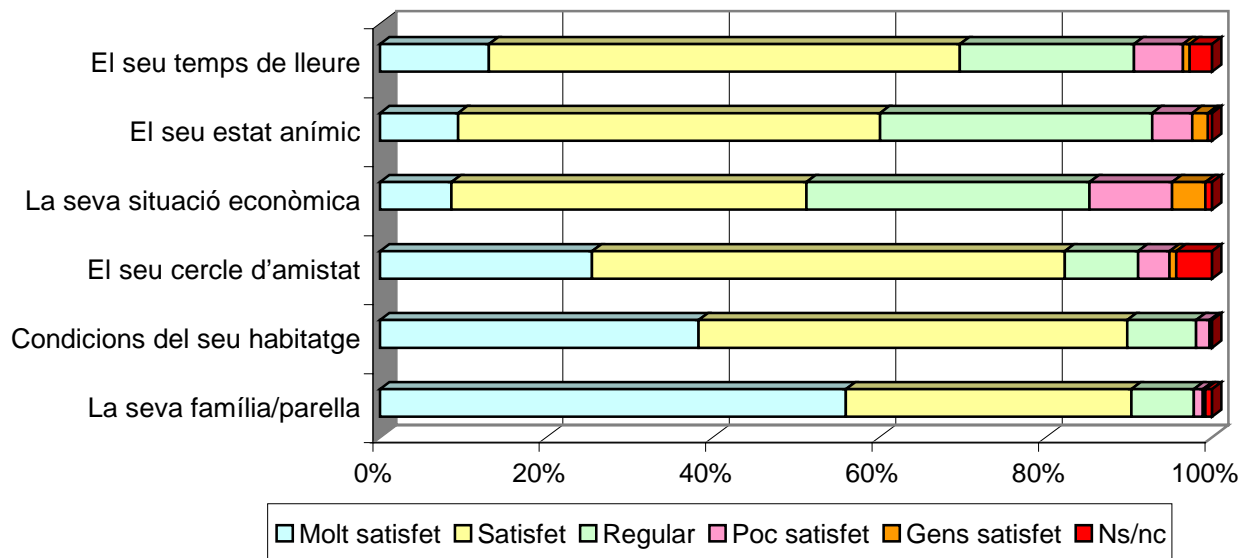
Qualitat de vida segons nombre de patologies associades

També està molt relacionada la valoració de la qualitat de vida amb la percepció subjectiva de l'estat de salut, de manera que les persones que qualifiquen la seva salut de bona o molt bona consideren majoritàriament que tenen una bona o molt bona qualitat de vida (un 66% en comparació a un 37% dels que diuen que la seva salut és regular i només un 14% dels que pensen que tenen un estat de salut dolent o molt dolent), i les persones que qualifiquen la seva salut de dolenta o molt dolenta consideren en major proporció que la seva qualitat de vida és normal (un 61%) o dolenta o molt dolenta (en un 25% dels casos).

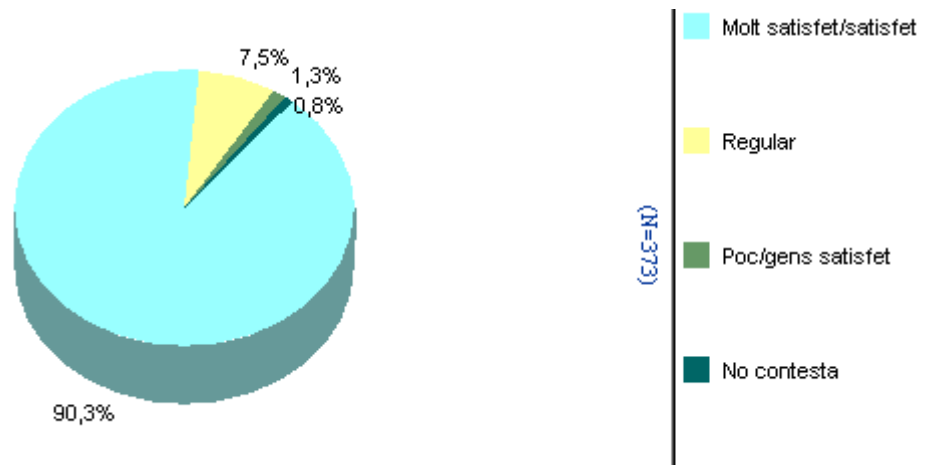
10.2. Quin és el grau de satisfacció respecte als següents aspectes de la seva vida?

%	Molt satisfet	Satisfet	Regular	Poc satisfet	Gens satisfet	Ns/nc
La seva família/parella	56,0	34,3	7,5	1,1	0,3	0,8
Condicions del seu habitatge	38,3	51,5	8,3	1,6	0,0	0,3
El seu cercle d'amistat	25,5	56,8	8,8	3,8	0,8	4,3
La seva situació econòmica	8,6	42,6	34,0	9,9	4,0	0,8
El seu estat anímic	9,4	50,7	32,7	4,8	1,9	0,5
El seu temps de lleure	13,1	56,6	20,9	5,9	0,8	2,7

Els aspectes que fan sentir un grau de satisfacció més alt a les persones enquestades són la família o la parella (un 56% molt satisfet i un 34% satisfet), les condicions generals del seu habitatge (un 38% molt satisfet i un 51% satisfet) i el cercle d'amistats (un 25,5% està molt satisfet i un 57% satisfet); pel que fa al seu estat anímic, el seu temps de lleure i la seva situació econòmica, tot i que majoritàriament també estan satisfets són els aspectes que amb més freqüència són qualificats de regular (amb freqüències que oscil·len entre el 21% i el 34%). Si fem una agrupació dels percentatges dels que qualifiquen com a poc satisfet o gens satisfet els aspectes diversos de la vida s'aprecia que és la situació econòmica la que encapçala aquesta categoria ja que gairebé és d'un 14% l'assenyala (concretament un 10% diu que està poc satisfet i un 4% afirma que no està gens satisfet).

10.2.1. Família

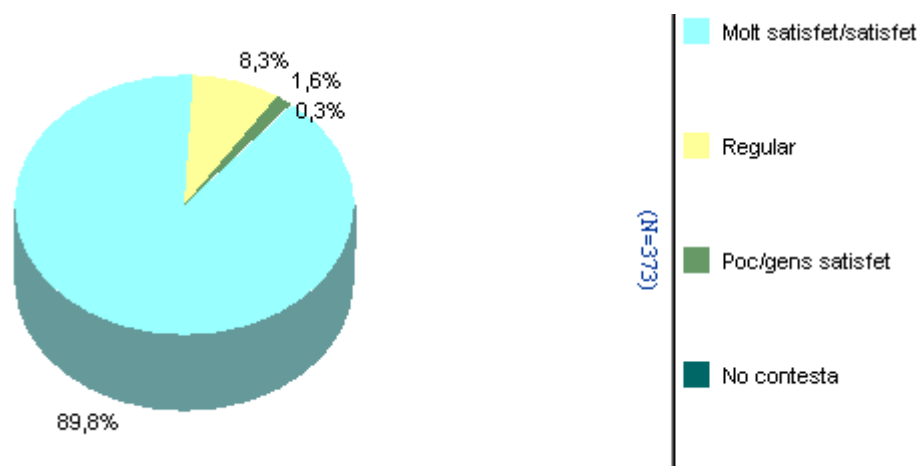
El 90% de les persones se senten satisfetes amb relació a la seva parella o família (grau de satisfacció alt o molt alt), un 7,5% considera que el grau de satisfacció és correcte i només un 1% el qualifica de baix i molt baix.

No s’observen diferències significatives entre homes i dones, ni segons l’edat, el nivell d’estudis ni l’ocupació. Només resulta significativa la relació amb l’estat civil: si bé en tots els casos la majoria de les persones diuen que el seu grau de satisfacció respecte la seva família és alt o molt alt, les casades ho diuen en major proporció (el 94% de les persones casades, el 87% de les vídues i el 84% de les persones solteres o separades). Les persones solteres o separades són les que més consideren aquest aspecte menys satisfactori (un 5% té una satisfacció baixa o molt baixa, davant un 1% de les persones casades i un 1% de les vídues) i juntament amb les vídues són les que més diuen que el seu nivell de satisfacció és regular (un 11% respecte un 5% dels casats).

Satisfacció amb la seva família o parella

% Horitzontals		Molt satisfet/satisfet	Regular	Poc/gens satisfet	No contesta
Total	373	90,3	7,5	1,3	0,8
Estat civil					
Solters/separats/divorciats	38	84,2	10,5	5,3	0,0
Casats	210	93,8	4,8	1,0	0,5
Vidus	125	86,4	11,2	0,8	1,6

10.2.2. Habitatge

Pel que fa al grau de satisfacció amb relació a les condicions del seu habitatge gairebé un 90% de les persones enquestades manifesten que estan satisfetes o molt satisfetes, un 8% el considera regular i només prop d'un 2% diuen que estan poc o gens satisfetes.

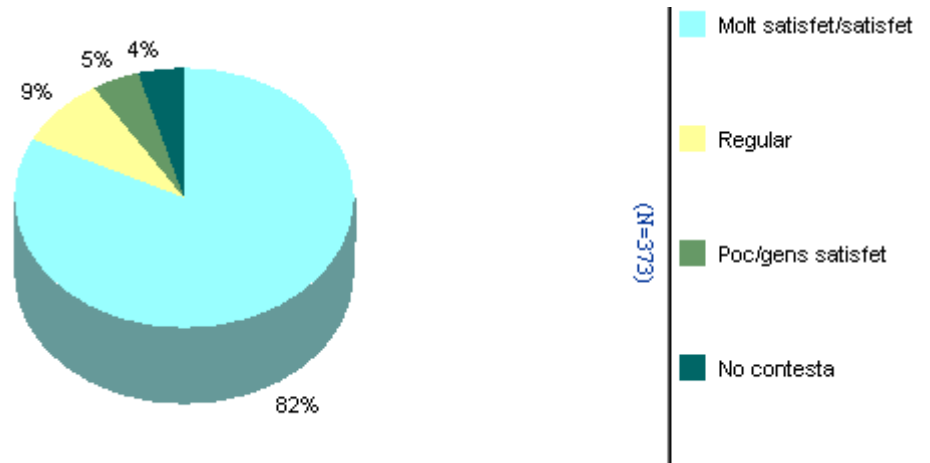
Segons l'estat civil s'observa que augmenta la satisfacció amb les condicions del seu habitatge entre les persones que estan casades (el 92% dels que estan casats estan satisfets davant el 87% dels vidus i el 84% dels solters, separats i divorciats).

Les persones que viuen a casa d'algun fill (100% tot i que són molt pocs casos) i les que són propietàries del seu habitatge (el 93%) n'estan més satisfetes que les que el tenen de lloguer (el 75%), i també es mostren lleugerament més satisfetes respecte les condicions del seu habitatge les persones que viuen en una casa unifamiliar (91%) que les que viuen en un pis (89%).

Satisfacció amb el seu habitatge

Horitzontals		Molt satisfet/satisfet	Regular	Poc/gens satisfet	Ns/nc
Total	373	89,8	8,3	1,6	0,3
Estat civil					
Solters/separats/divorciats	38	84,2	13,2	2,6	0,0
Casats	210	92,4	7,6	0,0	0,0
Vidus	125	87,2	8,0	4,0	0,8
Tipus d'habitatge					
Pis	279	89,2	8,6	1,8	0,4
Casa unifamiliar / Xalet	92	91,3	7,6	1,1	0,0
Altres	2	100,0	0,0	0,0	0,0
Casa de propietat o llogada					
Llogada	73	75,3	19,2	5,5	0,0
Propietat sense pagaments pendents	266	93,2	6,4	0,4	0,0
Propietat amb pagaments pendents	14	85,7	0,0	7,1	7,1
Viu a casa d'algun fill o d'altres familiars	17	100,0	0,0	0,0	0,0
Altres	3	100,0	0,0	0,0	0,0

10.2.3. Amistats

El 82% de les persones enquestades es mostren molt o bastant satisfetes amb les seves relacions d'amistats i el 9% n'estan mitjanament satisfetes (regular), mentre que un 5% té un grau de satisfacció baix o molt baix.

Les diferències en funció de l'edat són significatives estadísticament i s'observa que és l'interval d'edat inferior (de 65 a 69 anys) és el que mostra el grau de satisfacció més elevat (un 88%) que la resta d'interval d'edat. Pel que fa al nivell d'estudis són el col·lectiu que té estudis universitaris els que afirmen amb proporcions més elevades que estan molt satisfets o satisfets amb el seu cercle d'amistats habitual (90,5%).

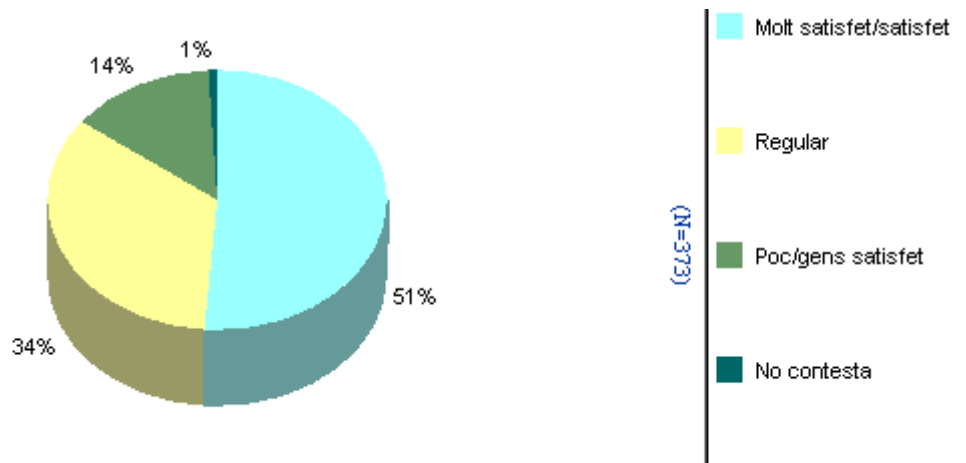
Segon l'estat civil destaca que les persones casades, seguides de les solteres o separades i divorciades són les que més valoren positivament el seu cercle d'amistats (un 84% en cada cas diu que està molt satisfet o satisfet, davant un 78% de les persones vídues), mentre que les persones vídues i les solteres i separades són les que més diuen que el seu grau de satisfacció amb relació a aquest aspecte és baix o molt baix (un 7% de les vídues i un 8% de les solteres o separades i divorciades per un 3% de les casades).

Lògicament, és més gran el grau de satisfacció amb les seves amistats entre les persones que veuen els amics amb més freqüència (un 94% dels que els veuen gairebé cada dia estan molt o bastant satisfets o 3 o 4 dies a la setmana amb un 95%, davant un 74% dels que els veu de tant en tant i un 29% dels que no els veuen mai). Els que manifesten amb percentatges superiors que estan poc o gens satisfets amb el seu cercle d'amistats són els que diuen que no tenen amics (19%) i els que manifesten que no els veuen mai (14%).

Satisfacció amb les seves amistats

Horizontals		Molt satisfet/satisfet	Regular	Poc/gens satisfet	Ns/nc
Total	373	82,3	8,8	4,6	4,3
Edat					
65 a 69 anys	83	88,0	6,0	3,6	2,4
70 a 74 anys	59	83,1	8,5	3,4	5,1
75 a 79 anys	105	83,8	8,6	6,7	1,0
80 anys i més	126	77,0	11,1	4,0	7,9
Estat civil					
Solters/separats/divorciats	38	84,2	7,9	7,9	0,0
Casats	210	84,3	9,0	2,4	4,3
Vidus	125	78,4	8,8	7,2	5,6
Estudis					
No sap llegir ni escriure	24	70,8	12,5	4,2	12,5
Estudis primaris incomplets	133	75,9	10,5	8,3	5,3
Estudis primaris (EGB)	142	88,7	5,6	2,8	2,8
Estudis de formació professional/secundaria	53	83,0	13,2	1,9	1,9
Estudis universitaris	21	90,5	4,8	0,0	4,8
Freqüència amb la qual veu amics					
Cada dia/gairebé cada dia	154	94,2	5,2	0,6	0,0
3 o 4 dies per setmana	40	95,0	5,0	0,0	0,0
1 o 2 dies per setmana	60	91,7	5,0	3,3	0,0
1 o 2 cops al mes	17	82,4	17,6	0,0	0,0
De tant en tant	31	74,2	22,6	3,2	0,0
Mai	7	28,6	57,1	14,3	0,0
No té amics	64	46,9	9,4	18,8	25,0

10.2.4. Situació econòmica

Un 51% de la mostra enquestada afirma que el grau de satisfacció sobre la pròpia situació econòmica és satisfactòria o molt satisfactòria, és regular per a un 34% dels enquestats i negativa per a un 14%.

Tot i que no és significatiu estadísticament les dones tenen una percepció més negativa de la seva situació econòmica (un 15% de les dones davant un 12% dels homes), també són les dones les que presenten proporcionalment un grau de satisfacció regular (un 37% de les dones davant un 30% dels homes) i, en canvi, són els homes els que manifesten en més proporció un grau de satisfacció alt o molt alt (un 57% dels homes davant un 47% de les dones).

A mesura que augmenta l'edat disminueix la proporció de persones que estan satisfetes o molt satisfetes amb la seva situació econòmica i augmenta els que la qualifiquen de regular.

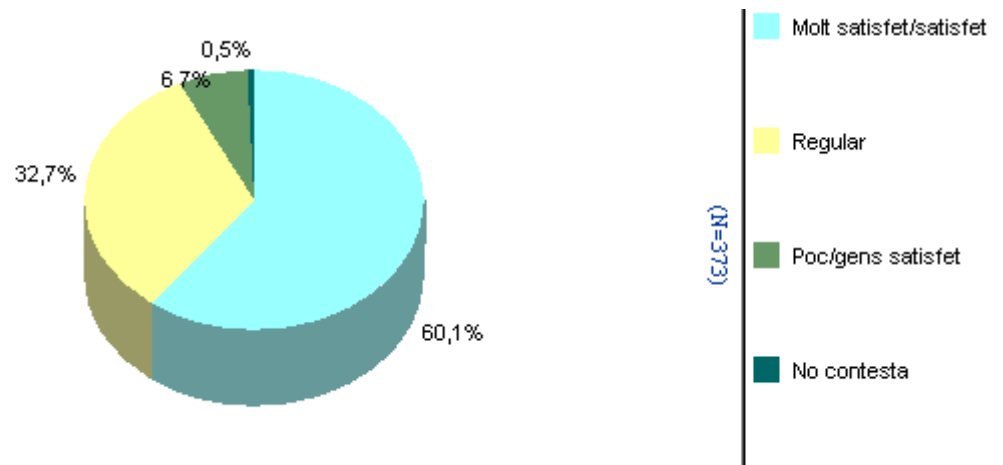
També augmenta significativament la satisfacció respecte la seva situació econòmica entre les persones amb més nivell formatiu (un 29% dels que no han anat a l'escola i un 45% dels que tenen estudis primaris o bàsics estan molt o bastant satisfets, per un 66% dels que tenen estudis de formació professional o secundaris i un 90,5% dels que tenen estudis universitaris) i amb ocupacions més qualificades (un 79% dels professionals o tècnics, un 74% el personal administratiu i un 60,5% propietaris, directius o comandaments intermedis) i els que mostren en més proporció un grau de satisfacció econòmica menor són el personal no qualificat (22%), els qualificats i semiqualicats de la indústria, construcció i agricultura i mestresses de casa (un 17% respectivament).

La majoria de les persones que tenen uns ingressos individuals més alts estan molt o força satisfetes amb la seva situació econòmica (un 78% entre els que tenen un ingressos individuals superiors a 900 euros en comparació a un 35,5% entre els que tenen uns ingressos individuals que oscil·len entre 181 i 540 euros al mes), mentre que la majoria dels que els costa arribar a final de mes tenen un grau baix o molt baix de satisfacció en aquest aspecte de la seva vida (un 67% dels que tenen un grau alt de satisfacció econòmica entre els que diuen que mai els costa arribar a final de més en comparació a un 26,5% i un 14% dels que manifesten que tenen problemes per arribar a final de mes ocasionalment i sovint i sempre o gairebé sempre).

Satisfacció amb la seva situació econòmica

Horizontals		Molt satisfet/ satisfet	Regular	Poc/gens satisfet	Ns/nc
Total	373	51,2	34,0	13,9	0,8
Sexe					
Home	147	57,1	29,9	12,2	0,7
Dona	226	47,3	36,7	15,0	0,9
Edat					
65 a 69 anys	83	59,0	30,1	10,8	0,0
70 a 74 anys	59	50,8	28,8	20,3	0,0
75 a 79 anys	105	49,5	34,3	16,2	0,0
80 anys i més	126	47,6	38,9	11,1	2,4
Estudis					
No sap llegir ni escriure	24	29,2	50,0	20,8	0,0
Estudis primaris incomplets	133	45,1	39,8	13,5	1,5
Estudis primaris (EGB)	142	49,3	35,9	14,8	0,0
Estudis de formació professional secundària	53	66,0	17,0	15,1	1,9
Estudis universitaris	21	90,5	9,5	0,0	0,0
Ocupació					
Directius, propietaris i comandaments intermedis	43	60,5	32,6	7,0	0,0
Professionals, tècnics i similar	28	78,6	14,3	7,1	0,0
Personal administratiu i similar	23	73,9	17,4	4,3	4,3
Personal del comerç, restauració i serveis personal	52	42,3	42,3	13,5	1,9
Qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura	118	43,2	39,8	16,9	0,0
Treballadors no qualificats	36	38,9	38,9	22,2	0,0
Mestresses de casa	60	50,0	31,7	16,7	1,7
Ingressos individuals					
No té ingressos propis o ingressos de menys de 180 euros/mes	35	54,3	17,1	28,6	0,0
Entre 181 i 540 euros/mes	93	35,5	45,2	19,4	0,0
Entre 541 i 900 euros/mes	130	46,2	40,0	13,1	0,8
Més de 900 euros/mes	72	77,8	18,1	2,8	1,4
No contesta	43	53,5	32,6	11,6	2,3
Li costa arribar a final de mes?					
No, mai	242	66,9	29,8	3,3	0,0
Ocasionalment	68	26,5	54,4	19,1	0,0
Sí, sovint i sempre o gairebé sempre	59	13,6	28,8	52,5	5,1

10.2.5. Estat anímic

Un 60% de les persones enquestades tenen un grau alt o molt alt de satisfacció respecte a l'estat anímic, un 33% el considera regular, mentre que un 7% el qualifica de poc o gens satisfactori.

Segons el sexe, s'observa que són els homes els que mostren un grau més elevat de satisfacció respecte al seu estat anímic (un 71% afirma que està molt satisfet o satisfet per un 53% en el cas de les dones) i en relació amb l'estat civil són els solters/separats o divorciats (un 82% dels que diuen que estan satisfets o molt satisfets per un 61% entre els casats i un 52% entre els vidus).

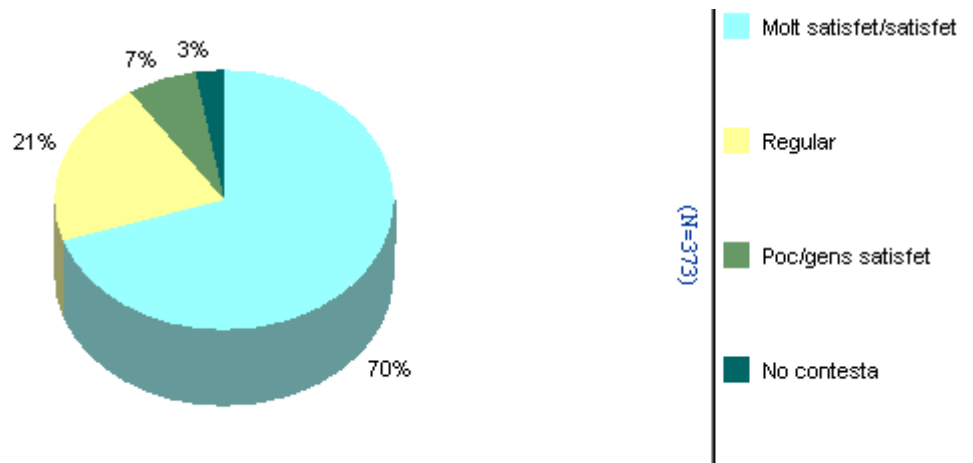
No és significatiu estadísticament però es comprova que la percepció és més positiva entre les persones amb més nivell d'estudis (un 42% dels que no tenen estudis finalitzats, un 58% respectivament entre els que tenen estudis primaris incomplets i complets, un 72% dels que tenen estudis de formació professional i secundaris i un 81% dels que tenen estudis universitaris tenen una satisfacció alta o molt alta) i entre les persones que treballaven o treballen en ocupacions més qualificades (només un 25% de les mestresses de casa i dels treballadors no qualificats consideren el seu estat anímic molt o força satisfactori, per un 48% del personal administratiu, un 55% dels propietaris, directius o comandaments intermedis i un 62% dels professionals o tècnics).

Hi ha una relació significativa en funció de l'estat subjectiu de salut: les persones que manifesten que tenen molt bona o bona salut afirmen en percentatges superiors que estan molt satisfetes o satisfetes respecte al seu estat anímic (un 80% en comparació amb un 52% del col·lectiu que manifesta que la seva salut és regular i un 31% entre els que diuen que la seva salut és dolenta o molt dolenta). Quant al nombre de patologies associada també s'observa que les persones que no tenen cap patologia estan satisfetes o molt satisfetes en un 100% (tot i que cas assenyalar que hi ha poca mostra en aquest grup) i a mida que van augmentant les patologies es van reduint els percentatges de persones que tenen un grau de satisfacció elevada quant al seu estat anímic (entre els que tenen un o dos problemes de salut hi ha un percentatge d'un 83% de satisfacció elevada que disminueix entre els que tenen de tres a quatre alteracions de la salut amb un 77% i al 53% per a qui té cinc o més problemes de salut).

Satisfacció amb el seu estat anímic

Horizontals		Molt satisfet/satisfet	Regular	Poc/gens satisfet	Ns/nc
Total	373	60,1	32,7	6,7	0,5
Sexe					
Home	147	70,7	23,8	4,8	0,7
Dona	226	53,1	38,5	8,0	0,4
Estat civil					
Solters/separats/divorciats	38	81,6	15,8	2,6	0,0
Casats	210	61,0	31,9	6,7	0,5
Vidus	125	52,0	39,2	8,0	0,8
Estudis					
No sap llegir ni escriure	24	41,7	45,8	12,5	0,0
Estudis primaris incomplets	133	57,9	32,3	9,0	0,8
Estudis primaris (EGB)	142	57,7	37,3	4,9	0,0
Estudis de formació professional/secundaria	53	71,7	22,6	3,8	1,9
Estudis universitaris	21	81,0	14,3	4,8	0,0
Estat salut subjectiu					
Molt bona/bona	156	80,1	17,3	1,3	1,3
Regular	153	51,6	43,1	5,2	0,0
Dolenta/molt dolenta	64	31,3	45,3	23,4	0,0
Agrupació patologies					
Té un o dos problemes de salut	51	82,4	15,7	2,0	0,0
Té tres o quatre problemes de salut	31	77,4	19,4	0,0	3,2
Té cinc o més problemes de salut	283	53,0	38,2	8,5	0,4
No presenta cap problema de salut	8	100,0	0,0	0,0	0,0

10.2.6. Temps de lleure

Amb relació al temps de lleure, un 70% de les persones enquestades tenen un grau de satisfacció alt o molt alt, un 21% regular i un 7% afirma que esta poc o gens satisfet amb el seu temps de lleure.

Els homes es mostren més satisfets respecte al seu temps de lleure que les dones (un 78% i un 63% respectivament).

Amb l'edat disminueix la proporció de persones que es mostren molt o bastant satisfetes d'aquest aspecte de la seva vida (del 78% dels que tenen entre 65 i 69 anys al 59,5% dels que tenen 80 anys o més).

Entre les persones amb més nivell d'estudis augmenta la satisfacció (passant d'un 54% dels que no tenen estudis, a un 62% entre els que no tenen estudis primaris finalitzats, un 71% entre els que tenen estudis primaris, un 85% entre els que tenen estudis de formació professional o secundària i un 86% dels que tenen estudis universitaris) i també augmenta entre les persones amb ocupacions més qualificades (el 56% dels treballadors no qualificats i un 60% mestresses de casa tenen una satisfacció alta o molt alta, mentre que el percentatge puja al 72% entre els directius, propietaris o comandaments intermedis, al 78% del personal administratiu i el 89% dels professionals o tècnics).

Pel que fa a la salut es comprova que els que afirmen que tenen una bona salut són els que valoren millor el seu grau de satisfacció respecte al seu temps de lleure (un 87%) en comparació als que diuen que el seu estat de salut és regular que valoren satisfactòriament aquest aspecte amb un 61% dels casos i els que qualifiquen la seva salut com a dolenta o molt dolenta presenten un grau de satisfacció de molt satisfet o satisfet en un 48% dels casos. Igualment, a mida que augmenten el nombre de patologies de les persones enquestades disminueix el percentatge de persones que diuen que el seu temps d'oci és molt satisfactori o satisfactori (un 100% en els que no tenen cap problema de salut, un 86% entre els que presenten de un a dos problemes de salut, de tres a quatre alteracions de salut es redueix el percentatge al 77% i baixa al 65% en les persones que presenten cinc o més patologies associades).

Pel que fa a les aficions (activitats de lleure que realitza la persona) és significatiu que les persones que tenen algun tipus d'afició són les que qualifiquen amb un grau de

satisfacció més alt el seu temps de lleure (un 84% dels que tenen alguna afició afirmen que estan molt satisfets o satisfets respecte a un 48% de persones que diuen que no en tenen)

Satisfacció amb el seu temps de lleure

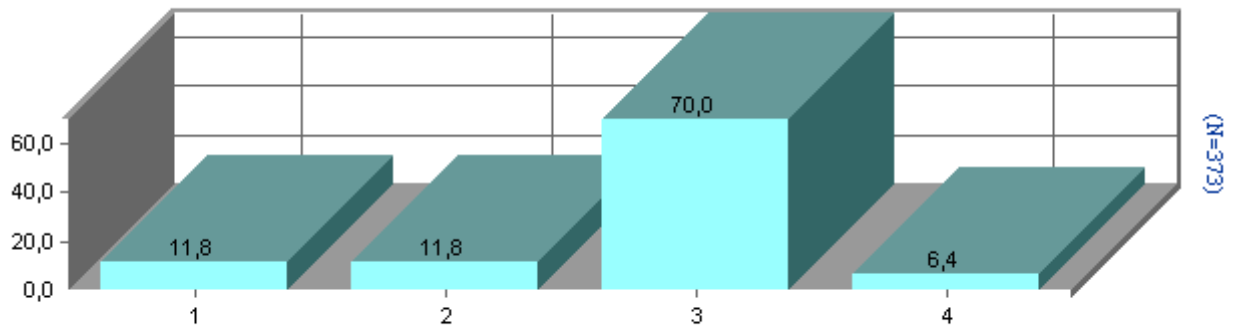
% Horitzontals		Molt satisfet/ satisfet	Regular	Poc/gens satisfet	Ns/nc
Total	373	69,7	20,9	6,7	2,7
Sexe					
Home	147	79,6	13,6	4,1	2,7
Dona	226	63,3	25,7	8,4	2,7
Edat					2,7
65 a 69 anys	83	78,3	16,9	4,8	0,0
70 a 74 anys	59	83,1	10,2	5,1	1,7
75 a 79 anys	105	67,6	23,8	8,6	0,0
80 anys i més	126	59,5	26,2	7,1	7,1
Estat civil	373	69,7	20,9	6,7	2,7
Solters/separats/divorciats	38	84,2	15,8	0,0	0,0
Casats	210	72,9	18,6	6,7	1,9
Vidus	125	60,0	26,4	8,8	4,8
Estudis					
No sap llegir ni escriure	24	54,2	33,3	12,5	0,0
Estudis primaris incomplets	133	62,4	24,1	9,0	4,5
Estudis primaris (EGB)	142	71,1	21,8	5,6	1,4
Estudis de formació professional/secundaria	53	84,9	9,4	3,8	1,9
Estudis universitaris	21	85,7	9,5	0,0	4,8
Ocupació					
Directius, propietaris i comandaments intermedis	43	72,1	20,9	2,3	4,7
Professionals, tècnics i similar	28	89,3	0,0	3,6	7,1
Personal administratiu i similar	23	78,3	17,4	0,0	4,3
Personal del comerç, restauració i serveis personal	52	65,4	23,1	7,7	3,8
Qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura	118	72,9	20,3	5,9	0,8
Treballadors no qualificats	36	55,6	36,1	5,6	2,8
Mestresses de casa	60	60,0	23,3	15,0	1,7
Estat de salut subjectiu					
Molt bona/bona	156	87,2	6,4	4,5	1,9
Regular	153	60,8	30,1	6,5	2,6
Dolenta/molt dolenta	64	48,4	34,4	12,5	4,7
Agrupació patologies					

Té un o dos problemes de salut	51	86,3	9,8	3,9	0,0
Té tres o quatre problemes de salut	31	77,4	12,9	3,2	6,5
Té cinc o més problemes de salut	283	65,0	24,4	7,8	2,8
No presenta cap problema de salut	8	100,0	0,0	0,0	0,0
Té alguna afició					
Sí	222	84,2	12,2	3,2	0,5
No	151	48,3	33,8	11,9	6,0

11. SERVEIS PER A LA GENT GRAN

11.1. Coneix i utilitza els següents serveis que l'ajuntament ofereix a la gent gran?

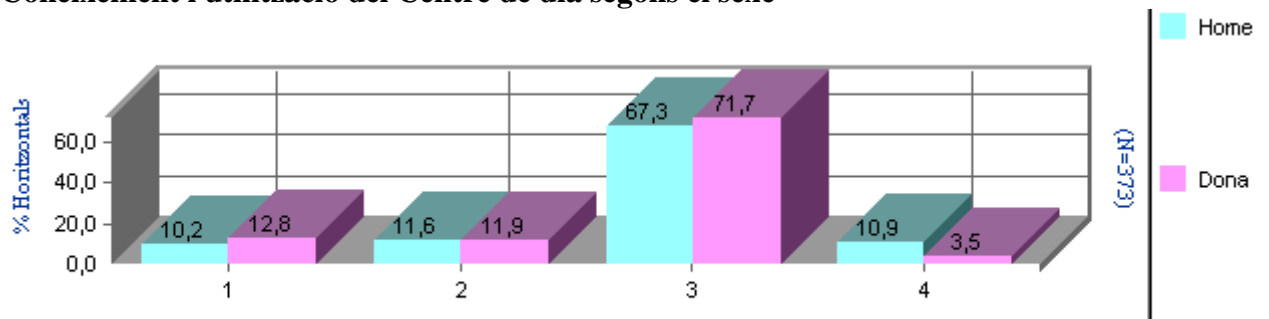
11.1.1. Centre de dia:

1: No el coneix
2: N'ha sentit parlar però no sap molt bé què és
3: El coneix però no l'utilitza
4: L'utilitza

El 70% de la població de la Seu d'Urgell enquestada afirma que coneix el Centre de dia però que no l'utilitza, gairebé un 12% diu que no el coneix i un altre 12% diu que n'ha sentit a parlar però que no sap molt bé què és i un 6% afirma que l'utilitza.

Coneixement i utilització del Centre de dia segons el sexe

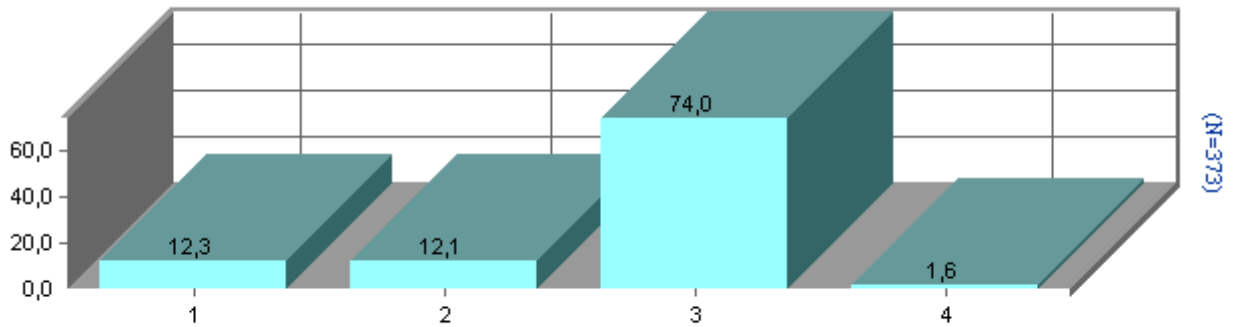

1: No el coneix
2: N'ha sentit parlar però no sap molt bé què és
3: El coneix però no l'utilitza
4: L'utilitza

En relació amb el sexe és significatiu que són els homes els que fan una utilització més elevada d'aquest servei que les dones (un 11% dels homes diu que l'utilitza respecte a un 3,5% de les dones enquestades). Hi ha una proporció superior de dones que diuen que n'han sentit a parlar però que no saben ben bé què és (prop d'un 72% de les dones per un 67% en els homes) o que no el coneixen (un 13% de les dones per un 10% dels homes).

La resta de variables sociodemogràfiques no són significatives estadísticament.

11.1.2. Hospital de dia:

1: No el coneix

3: El coneix però no l'utilitza

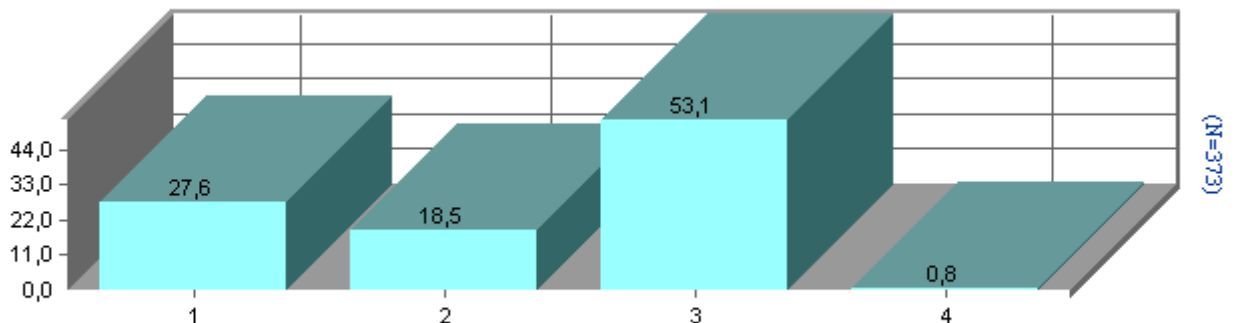
2: N'ha sentit parlar però no sap molt bé què és

4: L'utilitza

El 74% de la població de la Seu d'Urgell enquestada afirma que coneix l'Hospital de dia tot i que no l'utilitza, un 12% diu que no el coneix i un altre 12% diu que n'ha sentit a parlar però que no sap molt bé què és i un 1,6% afirma que l'utilitza.

En relació amb les variables sociodemogràfiques no es troben relacions significatives estadísticament.

11.1.3. Servei d'Atenció Domiciliària:

1: No el coneix

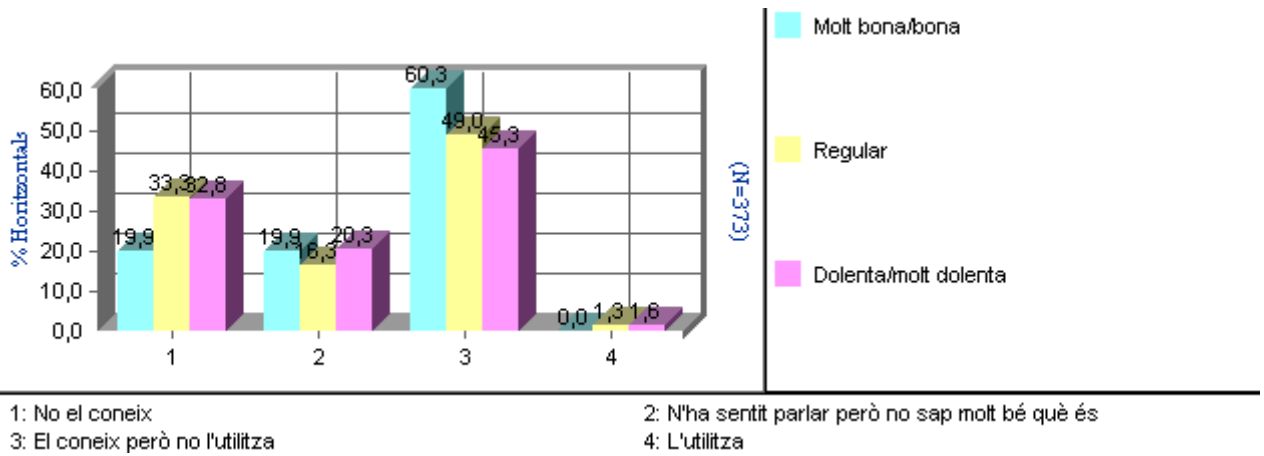
3: El coneix però no l'utilitza

2: N'ha sentit parlar però no sap molt bé què és

4: L'utilitza

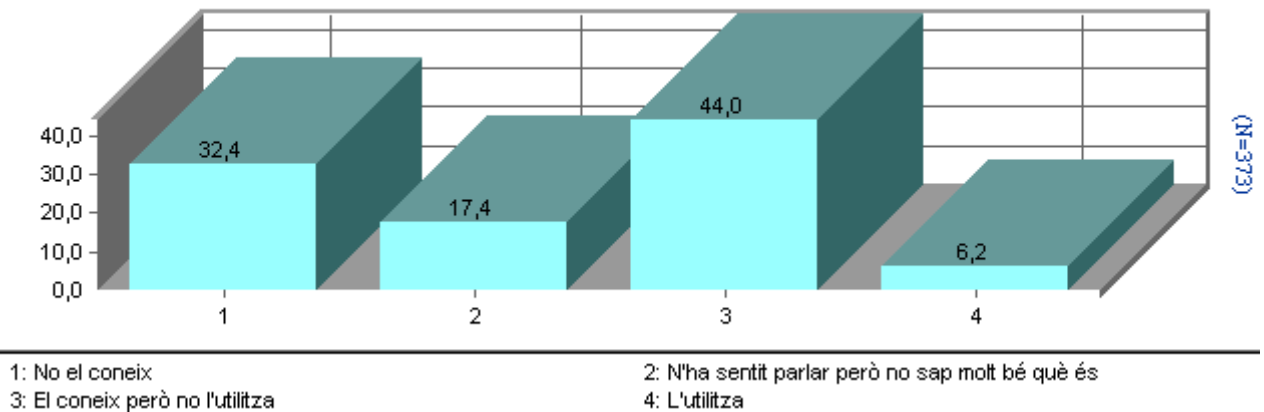
Gairebé un 28% de la població enquestada afirma que no coneix el Servei d'Atenció Domiciliària, un 18,5% n'ha sentit parlar però no sap molt bé què és, un 53% el coneix però no l'utilitza i només un 1% l'utilitza aquests servei.

Coneixement i utilització del Servei d’Atenció Domiciliària, segons l’estat de salut subjectiu

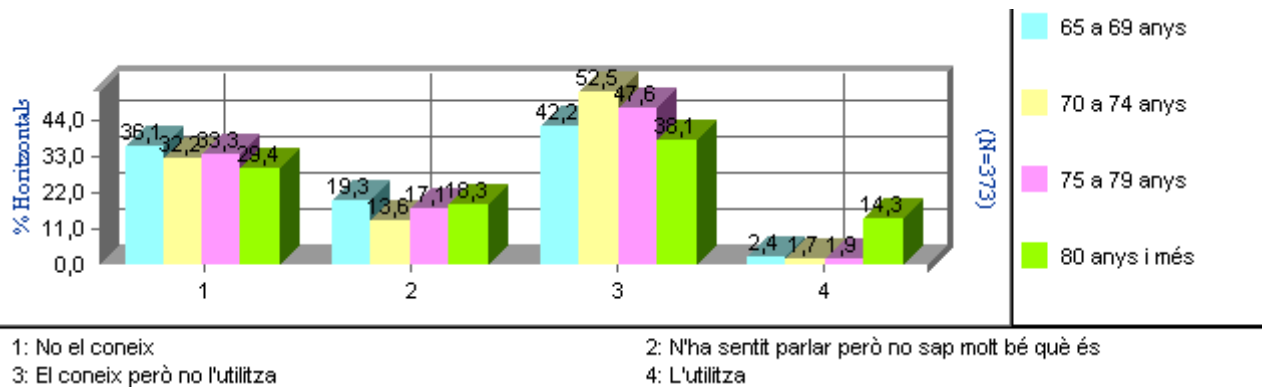
És significatiu que segons l’estat subjectiu que manifesta la persona enquestada es comprova que els que utilitzen aquest servei, tot i que amb una freqüència molt reduïda, són les persones que afirmen que tenen un estat de salut regular (1,3%) i dolenta o molt dolenta (1,6%), i no hi ha cap cas entre els que manifesten que tenen un estat de salut molt bona i bona.

11.1.4. Servei de Teleassistència (Creu Roja):

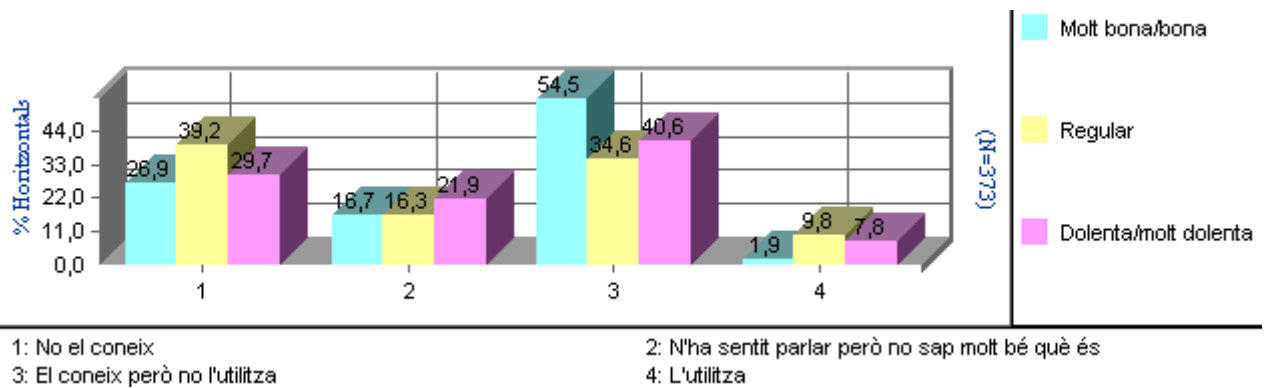
Un 32% de la mostra afirma que no coneix el Servei de teleassistència, un 17% que n’ha sentit parlar però que no sap molt bé què és, un 44% que el coneix però que no l’utilitza i un 6% afirma que l’utilitza.

Coneixement i utilització del Servei de teleassistència, segons l'edat

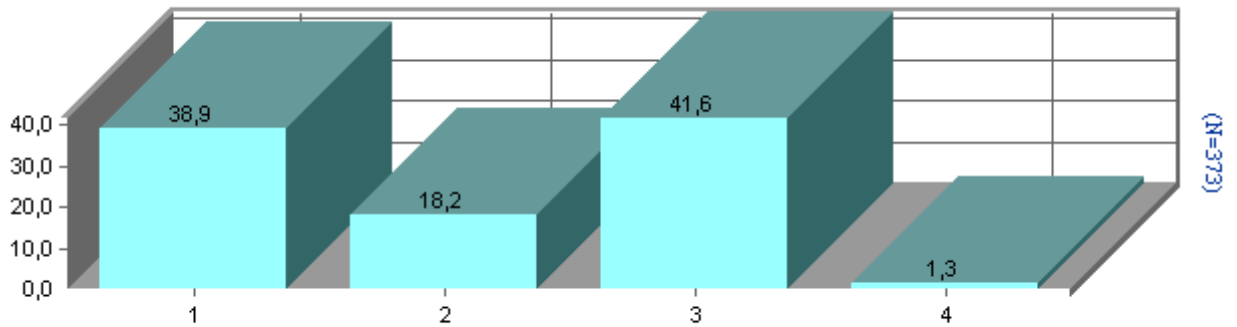
En relació amb l'edat és significatiu que les persones que pertanyen a l'interval d'edat superior (80 i més anys) són el col·lectiu que fan un ús superior a la resta de grups d'edat (un 14%) pel que fa a la utilització del Servei de teleassistència.

Coneixement i utilització del Servei de teleassistència, segons l'estat subjectiu de salut

Pel que fa a l'estat de salut subjectiu que manifesta tenir la persona s'observa clarament que els que afirmen tenir un estat de salut regular i dolent o molt dolent són els que amb una freqüència superior utilitzen el Servei de teleassistència (un 10% entre els que tenen un estat de salut regular i un 8% entre els que manifesten tenir un estat de salut dolent o molt dolent).

11.1.5. Servei d'àpats a domicili:

1: No el coneix

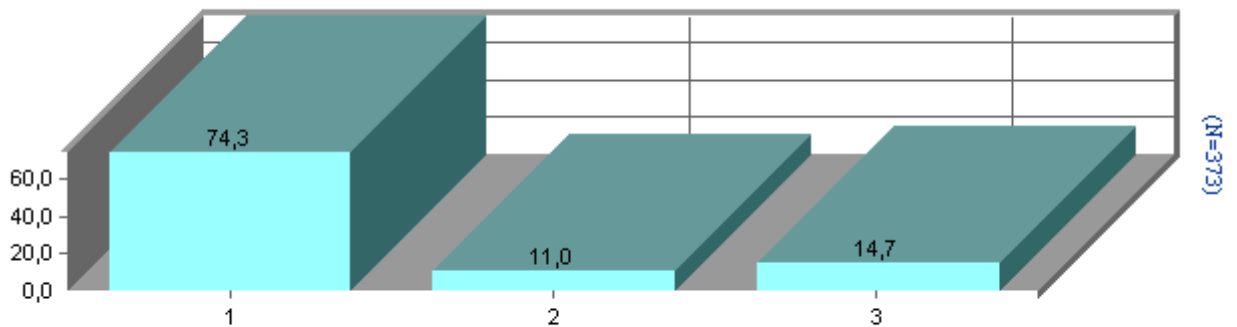
3: El coneix però no l'utilitza

2: N'ha sentit parlar però no sap molt bé què és

4: L'utilitza

Prop d'un 39% de la població major de 65 anys de la Seu d'Urgell afirma que no coneix el Servei d'àpats a domicili, un 18% n'ha sentit a parlar però no sap molt bé què és, gairebé un 42% el coneix però no l'utilitza i poc més d'1% afirma que l'utilitza. No es troben relacions d'associació significatives amb les variables sociodemogràfiques analitzades.

11.1.6. Servei de bugaderia:

1: No el coneix

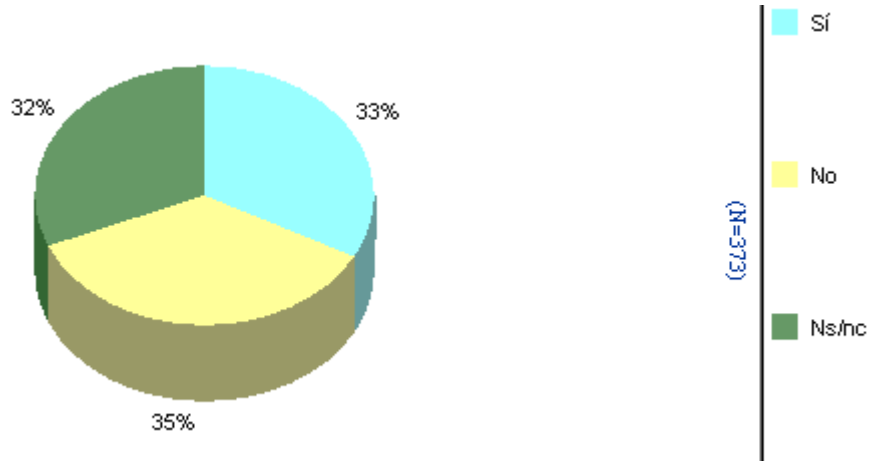
3: El coneix però no l'utilitza

2: N'ha sentit parlar però no sap molt bé què és

Prop de tres quarts de la població enquestada no coneix el Servei de bugaderia que ofereix l'ajuntament de la Seu d'Urgell (concretament, un 74%), un 11% de les persones el coneixen però no saben molt bé què és i gairebé un 15% el coneixen però no l'utilitzen. No es troben relacions significatives estadísticament.

11.2. Pensa que falta algun tipus de servei que pugui necessitar la gent gran i que no ofereix actualment l'ajuntament?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	124	33,2
No	131	35,1
No contesta	118	31,6

Un 35% dels enquestats pensen que no es requereixen més serveis orientats a la gent gran, un 33% de la població pensa que falta algun tipus de servei i un 32% no contesta a la pregunta plantejada.

Pel que fa al sexe i l'edat no és significatiu però s'observa que els homes afirmen en un percentatge lleugerament superior a les dones que manquen algun tipus de servei que la gent gran requereix i que no està oferint en l'actualitat (un 34% dels homes en relació a un 32% de les dones tot i que hi ha un percentatge molt important de dones, un 34,5% enfront d'un 27% dels homes, que no contesten a la pregunta). Pel que fa a la variable edat es comprova que és l'interval de 70 a 74 anys el que afirma en major proporció que falten alguns serveis orientats a la gent gran (un 42% per un 22% en l'interval de 65 a 69 anys, i en els interval de 75 a 79 i de 80 a més anys un 34% en cada interval d'edat.

En relació amb els estudis assolits són els que presenten formació universitària i els que no tenen cap estudi els que menys afirmen que manca algun tipus de servei orientat a la gent gran i, en canvi les formacions bàsiques i intermèdies són les que proporcionalment troben a faltar més serveis orientats a la gent gran. Quant a l'ocupació és el personal qualificat i semiqualficat de la indústria, construcció i agricultura (amb un 38%), seguit dels propietaris, directius i comandaments intermedis (un 34%) els que afirmen que falten alguns serveis orientats a les demandes de la gent gran.

Pensa que falta algun servei per a la gent gran?

% Horitzontals		Sí	No	Ns/nc
Total	373	33,0	35,4	31,6
Sexe				
Home	147	34,0	38,8	27,2
Dona	226	32,3	33,2	34,5
Edat				
65 a 69 anys	83	22,9	38,6	38,6
70 a 74 anys	59	42,4	27,1	30,5
75 a 79 anys	105	34,3	36,2	29,5
80 anys i més	126	34,1	36,5	29,4
Estat civil				
Solters/separats/divorciats	38	26,3	42,1	31,6
Casats	210	33,8	31,9	34,3
Vidus	125	33,6	39,2	27,2
Estudis				
No sap llegir ni escriure	24	4,2	37,5	58,3
Estudis primaris incomplets	133	34,6	33,8	31,6
Estudis primaris (EGB)	142	38,0	35,2	26,8
Estudis de formació professional/secundaria	53	37,7	35,8	26,4
Estudis universitaris	21	9,5	42,9	47,6
Ocupació				
Directius, propietaris i comandaments intermedis	43	34,9	48,8	16,3
Professionals, tècnics i similar	28	14,3	50,0	35,7
Personal administratiu i similar	23	34,8	30,4	34,8
Personal del comerç, restauració i serveis personal	52	30,8	26,9	42,3
Qualificats i semiqualificats de la indústria, construcció i agricultura	118	38,1	33,9	28,0
Treballadors no qualificats	36	30,6	36,1	33,3
Mestresses de casa	60	33,3	25,0	41,7

11.3. Quin són els serveis que troba a faltar orientats a la gent gran? (multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	124	
Més residències geriàtriques o més places disponibles	41	33,3
Més ajudes concretes a persones amb dependències	20	16,3
Ampliació de serveis (especialistes, proves) i de l'hospital	16	13,0
Millores a l'accessibilitat de la Seu d'Urgell	14	11,4
Apartaments per a gent gran i menjadors socials	14	11,4
Unificar criteris a l'hora d'atorgar ajudes socials	13	10,6
Ajusts de tipus econòmic per a persones que ho requereixin	8	6,5
Ampliar les activitats orientades a la gent gran	6	4,9
Centres d'orientació i formació i atenció per la cura de les dependències (hospital de dia)	5	4,1
Augment de les pensions	4	3,3
Més serveis i transport públic a Castellciutat	2	1,6
Altres	3	2,4

Base: persones que pensen que falta algun servei per a la gent gran

Entre les persones que pensen que falten alguns serveis per a la gent gran, en primer lloc un 33% afirmen que manquen més residències geriàtriques o més places disponibles per a les persones que ho requereixen; en segon lloc, un 16% pensen que falten més ajudes concretes destinades a persones que ho requereixin (ajudes d'acompanyament, visita a les famílies amb malalts crònics, control de persones grans que viuen soles, és a dir diversos serveis orientats a ajudar o suplir a les persones amb dependències diverses); en tercer lloc, un 13% diuen que s'haurien d'ampliar els serveis que s'ofereixen a l'hospital (com l'oferta d'especialistes i proves diagnòstiques ja que en moltes ocasions s'han de desplaçar a Andorra o a Barcelona) i l'ampliació de l'hospital (o fer un altre hospital); en quart lloc, s'assenyalen les millores d'accessibilitat: voreres adequades, rampes diverses per accedir a llocs públics, arranjament de carrers per poder circular amb cadira de rodes, ascensors per superar desnivells, etc.) i també es remarca que manca una oferta d'apartaments adaptats a les seves dependències i a preu econòmic i l'existència d'un menjador de tipus social o servei d'àpats destinat a persones grans (amb un 11% en cada suggeriment); en cinquè lloc, un 10,6% considera que s'haurien d'unificar els criteris per atorgar les ajudes (i també surt la idea que moltes ajudes beneficien més als de fora que als de la Seu d'Urgell); en menor proporció també s'indiquen altres mancances com poden ser: ajuts de tipus econòmic per a persones que ho necessitin (6,5%), ampliació de les activitats orientades a la gent gran (parcel·les de terra per a la gent gran, més balls, més activitats diverses, cura d'animals), ampliar els serveis de formació, orientació i cura de gent amb patologia crònica, augment de les pensions i, finalment, i de manera concreta més serveis i transport a Castellciutat.

11.4. Creu que seria d'utilitat tenir una guia amb tots els serveis dirigits a la gent gran?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	343	92,0
No	11	2,9
No contesta	19	5,1

Un 92% dels individus creuen que seria d'utilitat tenir una guia amb tots els serveis dirigits a la gent gran, un 3% diu que no i un 5% no contesta a la pregunta.

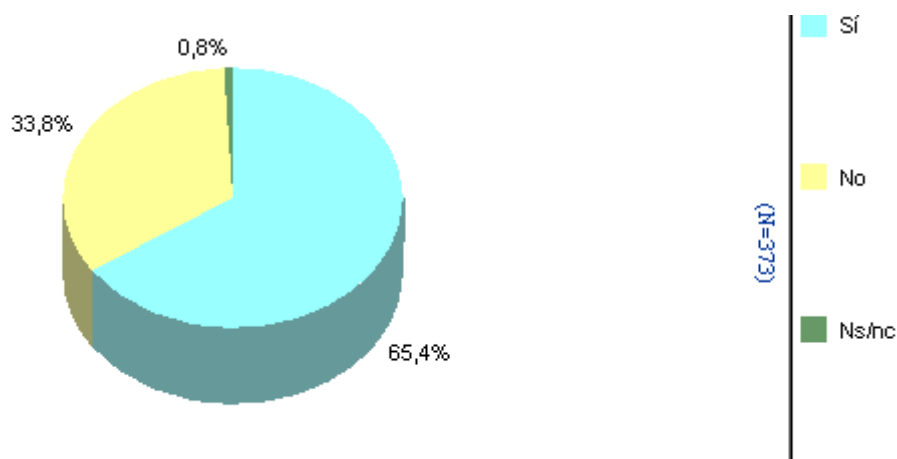
Pel que fa a les variables sociodemogràfiques que són significatives estadísticament es comprova que a mesura que va augmentant el nivell acadèmic també augmenta el percentatge de persones que contesta de manera afirmativa i quant a l'ocupació s'observa que mestresses de casa (97%), professionals tècnics i similar i personal administratiu i similar (96% en cada cas) són els que majoritàriament afirmen que creuen que seria útil tenir una guia amb tots els serveis.

Creu que seria útil tenir una guia amb els serveis per a la gent gran?

Horizontals		Sí	No	Ns/nc
Total	373	92,0	2,9	5,1
Estudis				
No sap llegir ni escriure	24	83,3	8,3	8,3
Estudis primaris incomplets	133	88,0	2,3	9,8
Estudis primaris (EGB)	142	95,1	3,5	1,4
Estudis de formació professional/secundaria	53	94,3	1,9	3,8
Estudis universitaris	21	100,0	0,0	0,0
Ocupació				
Directius, propietaris i comandaments intermedis	43	86,0	11,6	2,3
Professionals, tècnics i similar	28	96,4	0,0	3,6
Personal administratiu i similar	23	95,7	4,3	0,0
Personal del comerç, restauració i serveis personal	52	92,3	0,0	7,7
Qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura	118	93,2	1,7	5,1
Treballadors no qualificats	36	80,6	5,6	13,9
Mestresses de casa	60	96,7	1,7	1,7

11.5. Sabria què fer (on dirigir-se, a qui sol·licitar-ho) per utilitzar algun d'aquests serveis?

	Freqüències	Percentatges
Total	373	100
Sí	244	65,4
No	126	33,8
No contesa	3	0,8

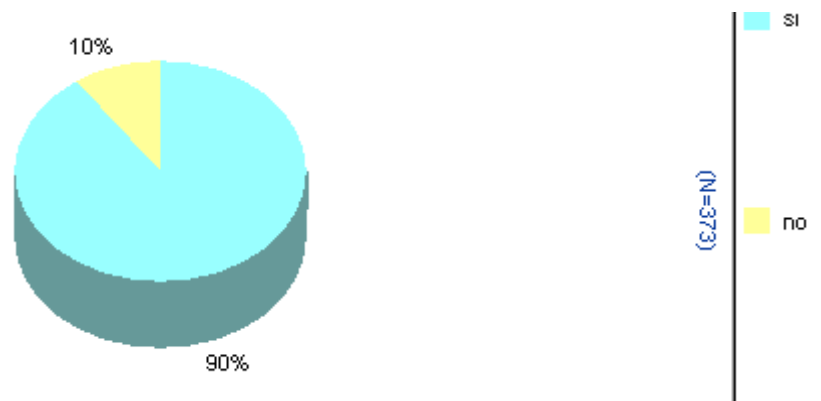
Un 65% de les persones enquestades afirma que sabia quin passos hauria de seguir per utilitzar algun d'aquests serveis i gairebé un 34% diu que no.

Pel que fa a les variables significatives estadísticament s'observa que són els homes els que majoritàriament diuen que saben què fer (a on dirigir-se i a qui sol·licitar-ho) per utilitzar algun d'aquests serveis (un 73,5% enfront a un 60% en les dones) i quant al nivell d'estudis s'aprecia que a mesura que aquests augmenten també augmenten els percentatges dels individus que afirmen que saben què fer per utilitzar algun d'aquests serveis.

Sabria què cal fer per utilitzar aquests serveis?

% Horitzontals		Sí	No	Ns/nc
Total	373	65,4	33,8	0,8
Sexe				
Home	147	73,5	25,2	1,4
Dona	226	60,2	39,4	0,4
Estudis				
No sap llegir ni escriure	24	37,5	58,3	4,2
Estudis primaris incomplets	133	62,4	36,1	1,5
Estudis primaris (EGB)	142	62,7	37,3	0,0
Estudis de formació professional/secundaria	53	81,1	18,9	0,0
Estudis universitaris	21	95,2	4,8	0,0

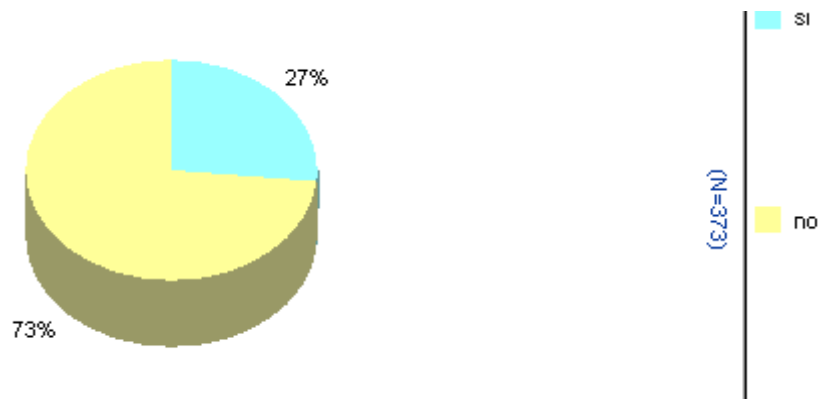
11.6. Coneix algun casal o esplai de gent gran a la Seu?

La gran majoria dels enquestats (90%) té coneixement del casal o de l'esplai de gent gran que hi ha a la ciutat.

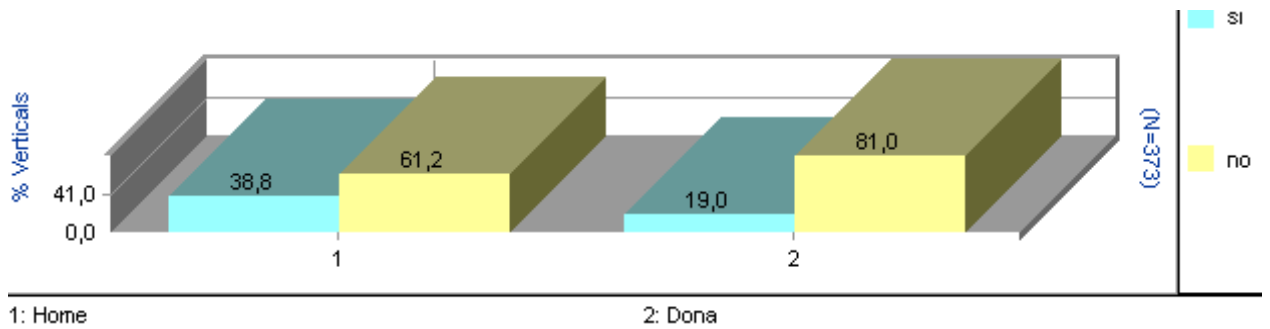
No s'observen diferències significatives en funció de les característiques de les persones enquestades.

11.7. Acudeix a algun casal o esplai de gent gran a la Seu?

Si bé el casal o l'esplai de gent gran és conegut per la gran majoria dels enquestats, només una quarta part (el 27%) n'és usuari.

Utilització del casal o esplai per a la gent gran segons sexe

Els homes hi acudeixen (el 39%) en major proporció que les dones (el 19%). I els enquestats que han manifestat que tenen aficions (38%) també hi van en major percentatge dels que no en tenen cap (18%) .

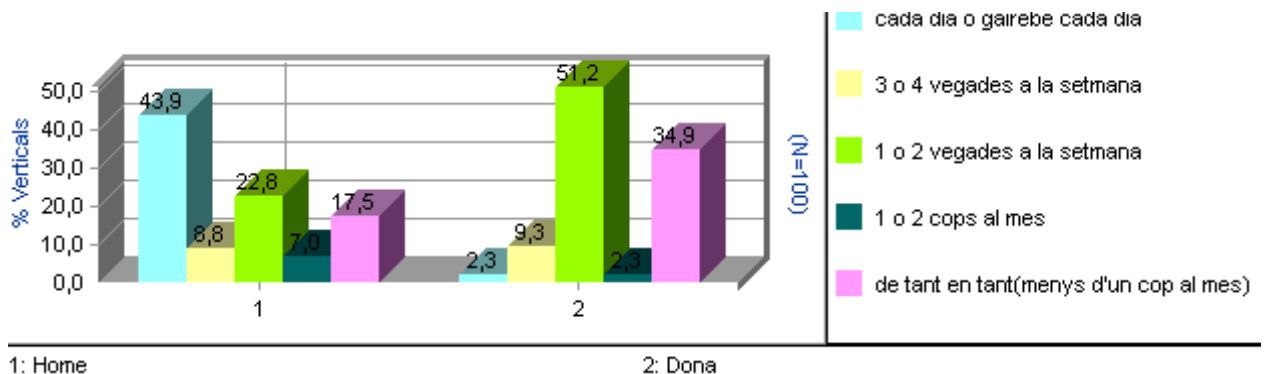
11.8. (Els que hi acudeixen) Amb quina freqüència acudeix al casal o esplai?

	Freqüències	Percentatges
Total	100	100
Cada dia o gairebé cada dia	26	26,0
3 o 4 vegades a la setmana	9	9,0
1 o 2 vegades a la setmana	35	35,0
1 o 2 cops al mes	5	5,0
De tant en tant (menys d'un cop al mes)	25	25,0

Base: persones que acudeixen al casal o esplai

Dels enquestats que han afirmat que assisteixen al casal o a l'esplai (un 27% del total), el 26% hi van gairebé cada dia, el 9% hi van tres o quatre vegades a la setmana, el 35% una o dues vegades a la setmana i el 5% un o dos cops al mes. Un altre 25% hi van de tant en tant.

Freqüència d'utilització del casal i esplai per a la gent gran segons sexe

Ja hem comentat en la pregunta anterior que els homes acudeixen en major proporció al casal o a l'esplai per a gent gran en major proporció que les dones. Així, mentre que gairebé la meitat dels homes (44%) hi van de manera regular (cada dia o gairebé), la meitat de les dones (51%) que hi acudeixen ho fan una o dues vegades a la setmana. Per tant, ells a més a més que acudeixen amb major proporció aquests locals, ho fan també amb major freqüència que elles.

11.9. (Els que no hi acudeixen) Per què no acudeix al casal o esplai?

	Freqüències	Percentatges
Total	273	100
No li agrada	92	33,8
Prefereix fer altres coses	32	11,8
Té problemes de salut	27	9,9
No té temps	20	7,4
No té necessitat d'anar	17	6,3
Està millor a casa	13	4,8
No té autonomia	13	4,8
No té costum	12	4,4
Està massa lluny	9	3,3
No sap què és el casal/esplai	8	2,9
No surt mai de casa	6	2,2
Prefereix quedar amb els amics a la cafeteria	5	1,8
Se sent massa jove per anar-hi	5	1,8
És molt gran	3	1,1
No coneix a ningú	2	0,7
Ha de cuidar a la meua parella	2	0,7
No té diners	1	0,4
Ns/nc	5	1,8

Base: persones que acudeixen al casal o esplai

Entre les persones que no van al casal o a l'esplai per a gent gran (un 75% dels enquestats), les raons principals són les següents: el 34% manifesten que no els hi agrada anar, el 12% indica que prefereixen fer altres activitats, el 10% al·leguen tenir problemes de salut, que els dificulta anar-hi, el 7% manifesta no tenir temps suficient per anar-hi i el 6% diu que no troben la necessitat d'anar. En menor percentatge s'indiquen motius de mobilitat, falta d'autonomia, de responsabilitats familiars (tenir cura d'un membre de la família) que impossibiliten a la persona anar al casal, etc.

S'observa que mentre que les persones amb edats més joves (entre 65 i 69 anys) al·leguen en major proporció falta de temps o tenir altres preferències de passar el seu

temps lliure diferents a les d'anar al casal o a l'esplai, els enquestats més grans (els majors de 80 anys) manifesten més motius de salut o dificultats de mobilitat.

12. RESUM I CONCLUSIONS

L'evolució demogràfica de la Seu d'Urgell en les darreres dècades ha seguit la mateixa tònica que la del conjunt del país, amb una disminució del percentatge de la població jove i un augment de la proporció de gent gran, tot i que en els últims anys aquest envelliment demogràfic s'ha reduït a causa de la immigració que ha fet augmentar la proporció de la població jove i adulta. Actualment, les persones de 65 anys o més representen un 16% del total de la població de la Seu (la mateixa proporció que en el conjunt de Catalunya).

Amb l'objectiu de conèixer i analitzar les condicions de vida de la gent gran de la Seu d'Urgell, durant el mes de juliol de 2009 s'ha fet una enquesta a una mostra de 373 persones de 65 anys o més residents a la ciutat seleccionades de manera aleatòria a partir de les dades del padró municipal, i en aquest informe es presenten els principals resultats.

Dades sociodemogràfiques

Entre les persones enquestades de 65 anys o més de la Seu hi ha més dones (gairebé un 61%) que homes (39%). Això és degut a que l'esperança de vida de les dones és més alta que la dels homes (la taxa de mortalitat dels homes en tots els grups d'edat és més gran que la de les dones).

Per edats un 22% de les persones enquestades tenen entre 65 i 69 anys, un 16% entre 70 i 74 anys, un 28% tenen entre 75 i 79 anys i un 34% 80 anys o més. En tots els grups d'edat hi ha més proporció de dones que d'homes.

La gran majoria de la gent gran són de nacionalitat espanyola (98%) i només un 2% són d'altres nacionalitats. Un 42% de les persones enquestades van néixer a la Seu o a la comarca de l'Alt Urgell i un 31% van néixer a altres poblacions de Catalunya, mentre que un 24% van néixer a altres comunitats autònomes (sobretot a Andalusia) i un 3% són originaris d'altres països. Entre les persones enquestades que no han nascut a la Seu un 62% fa 30 o més anys que hi viuen.

Pel que fa a l'estat civil, entre la gent gran predomina la població casada (56%), si bé també hi ha un percentatge considerable de persones vídues (33,5%). La proporció de solters (9%) i separats o divorciats (1%) és molt inferior. Entre els homes predominen els casats (un 76% dels homes estan casats per a un 43% de les dones) i entre les dones predominen les vídues (un 48% de les dones per un 11% en els homes). Aquesta major incidència de la viduitat entre les dones està relacionada amb la seva major esperança de vida i també per la diferència d'edat entre els dos membres de la parella. Lògicament, en augmentar l'edat disminueix la proporció de casats i va augmentant la proporció de vidus sobretot a partir dels 80 anys quan aquesta és la situació majoritària, però en tots els grups d'edat la viduitat afecta més dones.

La forma de convivència més freqüent entre la gent gran és amb la parella. Així, més de la meitat de les persones majors de 65 anys de la Seu viuen amb la seva parella (un 43%

viuen amb la parella sense fills i un 14% viuen amb la parella i fills), un 24% viuen soles i un 12% viuen amb algun fill (sense la parella), mentre que un 7% viuen amb altres persones que no són ni la parella ni els fills (un 5% viuen amb altres familiars i un 1% viuen amb persones que no són de la família). El fet de viure sol entre la gent gran, pot suposar en alguns casos una situació de desemparament o de manca de suport familiar, però també es pot valorar com un indicador d'autonomia personal atès que en alguns casos és l'opció preferida per les persones d'edat avançada mentre puguin valer-se per si mateixes.

Hi ha diferències en la forma de convivència segons el sexe i l'edat de les persones enquestades: en totes les franges d'edat hi ha més proporció d'homes que viuen amb la seva parella, mentre que hi ha més proporció de dones que d'homes que viuen soles o amb els fills, sobretot a mesura que augmenta l'edat. Aquestes diferències estan relacionades amb l'estat civil ja que en augmentar l'edat augmenta el percentatge de persones vídues (sobretot entre les dones) i per tant també augmenta la proporció de dones que viuen soles o amb els fills (situació menys freqüent entre els homes perquè la majoria estan casats i viuen amb la parella, amb o sense fills). Com a conseqüència, les dones han d'afrontar més anys de vida en solitari (un 42% de les dones més grans de 80 anys viuen soles davant un 18% dels homes, mentre que un 65% dels homes d'aquesta edat viuen amb la parella per només un 25% de les dones), i això fa que les dones es puguin trobar amb més freqüència afectades pels problemes derivats d'aquesta situació (soledat, reducció dels ingressos), però també cal valorar la major autonomia i capacitat per viure soles de les dones.

En general el nivell formatiu de la gent gran és baix: un 6% no saben llegir ni escriure, un 36% tenen estudis bàsics incomplets, un 38% estudis primaris acabats, un 14% estudis secundaris (un 5% estudis de formació professional i un 9% batxillerat), mentre que només un 6% tenen estudis superiors o universitaris. Aquest baix nivell d'estudis s'explica perquè aquestes generacions pertanyen a una època en què la majoria de la població només podien fer els estudis bàsics (que alguns no van poder acabar) ja que s'incorporaven molt aviat al món laboral i només una minoria podien assolir estudis secundaris o superiors. Aquest perfil canviarà quan les posteriors generacions amb un nivell més alt de formació s'incorporin al col·lectiu de gent gran.

Quant a la situació laboral la majoria de les persones enquestades ja s'ha jubilat. El 90% de les persones de 65 anys o més són jubilats o pensionistes: un 77% havien treballat anteriorment i un 13% no havien treballat anteriorment. La situació és diferent segons el sexe: mentre que els homes són en major proporció jubilats que han treballat anteriorment (un 97% dels homes per un 64% de les dones), un 22% de les dones (per menys d'un 1% dels homes) reben una pensió, generalment una pensió de viduïtat, però no han treballat anteriorment i un 11,5% són mestresses de casa (majoritàriament són dones que no han treballat en el mercat laboral i que per això no tenen una pensió de jubilació). Només un 2% de la gent gran enquestada diuen que no s'han jubilat i que encara treballen, en alguns cas només de manera parcial. La jubilació representa un canvi molt important en el cicle vital, però es pot viure com una etapa de descans o d'autorealització personal per la disponibilitat de temps lliure o com una etapa de pèrdua o de desvalorització per finalització de l'activitat laboral (sobretot en el cas dels homes). D'altra banda, la jubilació pot comportar una disminució important dels ingressos de la gent gran quan passen de tenir un salari a percebre la pensió de jubilació.

Habitatge

A la Seu d'Urgell, com en la resta de Catalunya i també en el conjunt d'Espanya, hi ha una elevada proporció d'habitatges de propietat. Entre les persones de 65 anys o més, la majoria (75%) viuen en un habitatge de propietat, mentre que prop d'un 20% viuen en un habitatge de lloguer i un 5% viuen a casa d'algun fill o d'altres familiars. Menys d'un 1% viuen en un habitatge que és cedit o comunitari.

La majoria de la gent gran (gairebé un 75%) viu en un pis, mentre que prop d'un 25% viu en una casa unifamiliar.

Els equipaments relacionats amb les necessitats bàsiques d'higiene i benestar com les instal·lacions sanitàries de la cambra de bany, algun sistema de calefacció i d'aigua calenta són presents a pràcticament totes les llars: el 100% tenen les instal·lacions sanitàries (vàter, banyera i/o dutxa) i algun sistema de calefacció (ja sigui calefacció central o estufes), i només un 0,5% que diuen que no disposen d'aigua calenta a casa.

En totes les cases tenen cuina (ja sigui vitroceràmica, elèctrica, de gas o mixta) i nevera. Pel que fa a la resta d'electrodomèstics, els més comuns a les llars de la gent gran són la rentadora (98%) i el forn (97%), i la majoria també disposen de microones (70,5%), i en menor proporció de rentaplats (44%) i assecadora (14,5%).

La presència d'escales, esglaons o desnivells dins de casa pot suposar una dificultat en la mobilitat de les persones. El 68% de la gent gran enquestada no té cap d'aquests obstacles dins de la seva llar, però un 26% té escales interiors (la majoria de les persones que viuen en una casa unifamiliar), i un 6% té algun esglaó o desnivell.

Pel que fa a l'accés al domicili, pràcticament la meitat de la gent gran tenen una bona accessibilitat al seu habitatge (no tenen escales per accedir-hi o tenen ascensor a peu pla), mentre que l'altra meitat tenen escales i no tenen ascensor o hi ha escales abans d'accedir a l'ascensor, i per tant poden trobar-se amb alguna dificultat o limitació a la mobilitat.

La majoria la majoria de la gent gran (63%) diuen que no troben cap dificultat en l'entorn del seu habitatge, davant un 37% que manifesten algun inconvenient. Entre els problemes declarats per les persones enquestades en l'entorn de l'habitatge els més freqüents són el soroll (13%), la manca de botigues i altres serveis a prop del domicili (11,5%), el mal estat del paviment (10%) i els cotxes aparcats a la vorera que dificulten el pas (10%). Prop d'un 6% també manifesta que hi ha pendents en l'entorn del seu habitatge i un altre 6% es queixen de la manca de voreres. Només un 2% de la gent gran enquestada han manifestat altres dificultats com les males olors, que està brut (gossos, fulles dels arbres, etc.).

Ingressos i despeses

Pel que fa a la situació econòmica es pot dir que aquesta és una variable bàsica a l'hora d'explicar les condicions de vida del col·lectiu de gent gran especialment en una societat de consum com la nostra i a on la disponibilitat de diners condiciona en gran mesura el comportament de l'individu i de la unitat familiar.

Gairebé 7 de cada 10 persones enquestades majors de 65 anys de la Seu d'Urgell declaren que els seus ingressos propis provenen d'una pensió (un 51% només té aquest ingrés i un 19,5% té una pensió i un altre ingrés), un 26% afirma que té ingressos que provenen de la pensió de viduïtat (un 13,4% del total només té l'ingrés de la pensió de viduïtat i un 12,6% aquesta pensió afegida a un altre ingrés); prop d'un 10% presenta una entrada d'ingressos que provenen de negocis o propietats, un 4% de la gent gran diu que té un altre tipus de pensió, un 2% reben ajudes de tipus familiar i un altre 2% reben ajudes socials, mentre que només un 1% manifesta que té ingressos que provenen d'una nòmina o salari. Un 8% de la mostra afirma que no té cap ingrés propi. Tots els casos constatats que diuen que no tenen ingressos propis (31 persones) són dones i casades, i la gran majoria són mestresses de casa. Per tant, el fet d'ésser dona és un factor de susceptibilitat a l'hora de valorar els recursos econòmics disponibles.

Els homes són els que diuen amb més freqüència que tenen pensió de jubilació, mentre que són les dones les que reben percentualment més pensions de viduïtat (que són més baixes) i més ajudes ja sigui de tipus familiar o social o que no tenen ingressos. Així s'observa que pràcticament tots els homes han tingut (o encara tenen) un treball remunerat, mentre que algunes dones són mestresses de casa i no tenen ingressos propis sinó els ingressos de la parella o d'ajudes familiars o socials.

El 88,5% del total d'individus enquestats diuen que són ells mateixos els qui aporten els ingressos econòmics a la llar, un 41% diu que la parella aporta diners a la llar, gairebé un 16% assenyala també els fills i, en menor proporció, també s'indiquen les aportacions econòmiques d'altres integrants de la família en un percentatge del 6%. Pel que fa al sexe, els homes són els que manifesten en gairebé la seva totalitat que són els que aporten ingressos econòmics a la seva llar.

Un 9% de les persones enquestades manifesten que no tenen ingressos propis o que aquests són inferiors a 180 euros al mes, un 5% tenen uns ingressos mensuals entre 181 i 360 euros i un 25% entre 361 i 540 euros al mes un 25%, un 35% rep entre 541 i 900 euros (entre 541 i 720 euros al mes un 22% i entre 721 i 900 euros prop d'un 13%), un 19% tenen uns ingressos individuals que superen els 900 euros (entre 901 i 1200 euros un 11,5% i més de 1200 euros prop d'un 8%), mentre que un 7% no han respost. Les dones afirmen en major proporció que no tenen ingressos propis (majoritàriament les mestresses de casa) o tenen ingressos més baixos que els homes; els ingressos són més alts entre les persones amb més nivell d'estudis i amb ocupacions més qualificades.

Gairebé un 65% de les persones estudiades afirmen que mai tenen problemes per arribar a final de mes amb els seus ingressos, els de la parella o altres membres de la llar, un 18% de la població enquestada afirma que presenta dificultats ocasionalment per arribar a final de mes i un 16% diu que presenta dificultats sovint o sempre o gairebé sempre. S'observa que són les dones les que amb percentatges superiors manifesten que presenten dificultats per arribar a final de mes (un 22% de les dones tenen dificultats de

manera ocasional en comparació a un 13% en el cas dels homes, i un 18% de les dones presenten problemes per arribar a final de mes sovint i sempre o gairebé sempre en comparació a prop d'un 13% en el cas dels homes). Entre les persones amb un nivell d'estudis més alt disminueix la proporció de persones que presenten dificultats per arribar a final de mes sovint, sempre o gairebé sempre (un 29% dels que no saben llegir ni escriure, un 17% dels que tenen estudis primaris incomplets, un 15,5% dels que tenen estudis primaris, un 11% entre els que presenten formacions professionals o secundàries i un 5% entre els que tenen estudis universitaris). En relació amb l'ocupació són els directius o comandaments intermedis (86%), professionals, tècnics o similar (75%) i el personal administratiu i similar (78%) els que afirmen amb percentatges més elevats que no presenten dificultats per arribar a final de mes amb els seus ingressos o els familiars, mentre que els que diuen amb més freqüència que tenen problemes sovint i sempre o gairebé sempre per arribar a final de mes són els treballadors no qualificats (31%), seguit de les mestresses de casa (18%), i el personal del comerç, restauració i serveis personals (17%).

Pel que fa a la despesa mèdica i paramèdica mensual (despeses en productes mèdics que no cobreix la Seguretat Social: medicina privada, rehabilitació, medicines, ortopèdia i altres) un 50% de la mostra afirma que no té cap despesa mèdica extra, un 31% manifesta que té una despesa inferior als 30 euros, un 11,5% entre 31 i 60 euros al mes, un 4% entre 61 i 120 euros i només un 2% més de 120 euros. Pel que fa als estudis es comprova que a mida que aquests augmenten disminueix el percentatge de persones que manifesten que no tenen cap despesa mèdica ni paramèdica i en relació amb l'ocupació són les mestresses de casa (58%), seguit del personal qualificat i semiqualicat de la indústria, construcció i agricultura (52,5%) els col·lectius que afirmen en majors proporcions que no tenen despeses mèdiques, fet que fa pensar que les persones que tenen una millor posició econòmica són les que es permeten fer aquesta despesa mèdica amb teràpies o tractaments que no tenen la cobertura de la seguretat social. Quant a les patologies associades que presenten les persones es comprova que les persones que no presenten cap patologia no tenen cap despesa mèdica extra. A mesura que augmenten el nombre de patologies disminueix la proporció de persones que diuen que no tenen despesa mèdica, és a dir, hi ha relació entre el nombre de patologies de la persona i la despesa mèdica i paramèdica mensual.

Xarxa de relacions

És important conèixer la xarxa de relacions que la gent grans té amb altres persones fora de la pròpia llar (familiars que no viuen a la llar, amics, veïns, etc.), amb les quals hi ha un intercanvi de suport emocional, ajuda material, etc.

En primer lloc destaca que la majoria de la gent gran (84%) compta amb algun familiar o persona de confiança a qui pot acudir en cas de necessitar ajuda, mentre que un 16% manifesta que no té cap persona propera a qui acudir, a banda de les persones que viuen a la mateixa llar. La situació d'aïllament és més greu en el cas de les persones soles que no tenen una xarxa de relacions de qui rebre suport en cas de necessitar ajuda, tot i que en aquesta situació s'hi troben pocs casos (un 9% de les persones que viuen soles que representen un 2% de la població de 65 anys o més), és el col·lectiu més vulnerable i està format sobretot per dones de més de 80 anys i vídues.

A banda dels membres de la família que viuen a la mateixa llar, un 78% de les persones enquestades tenen algun familiar a la Seu o als voltants (sobretot fills i néts), mentre que un 23% no en tenen. El fet que la gran majoria de la gent gran tingui família a prop és un indicador de la seva potencial xarxa de relacions i de solidaritat a l'hora de rebre o donar suport en cas de necessitat, ja que la proximitat facilita l'intercanvi d'ajuda. En el cas de les persones que viuen soles, la majoria tenen familiars a prop, però un 22% no en tenen (representen un 5% del total de les persones de 65 anys o més, i són el col·lectiu que compta amb una menor xarxa familiar, són majoritàriament dones, de 80 anys o més i vídues).

Habitualment hi ha un contacte freqüent amb els familiars que viuen a la Seu, ja que la majoria de les persones que tenen fills o néts a la ciutat els veuen gairebé cada dia, i només un 9% diuen que els veuen menys d'un cop a la setmana o ocasionalment.

Gairebé un 79% de les persones enquestades també tenen família fora de la Seu (un 43% tenen algun fill, un 34% tenen néts i un 48% tenen germans que viuen fora de la Seu). Amb aquests familiars, lògicament, la relació és menys freqüent que amb els familiars que viuen a la mateixa ciutat (la majoria afirma que els veuen de tant en tant), però sí que hi mantenen contacte telefònic sovint.

Un 42% dels enquestats amb fills afirmen que ajuden algun dels fills habitualment, tot i que en augmentar l'edat (sobretot a partir dels 80 anys) disminueix bastant el percentatge de gent gran que ajuda els seus fills. La principal forma en què ajuden els fills és en la cura i atenció dels néts, i amb menys freqüència els ajuden en altres aspectes (preparació dels àpats, tasques domèstiques, ajuda econòmica, etc.). Les persones que tenen cura dels néts ho fan majoritàriament cada dia, sobretot les persones de 65 a 69 anys i amb menys freqüència les de 80 anys o més.

Prop d'un 10% de les persones de 65 anys o més diuen que la seva parella necessita que l'ajudin en alguna activitat de la vida diària (vestir-se, rentar-se, desplaçar-se, etc.), mentre que un 47,5% diuen que la seva parella no necessita ajuda i un 43% no tenen parella. Això representa que un 17% de les persones que tenen parella diuen que la seva parella necessita ajuda per desenvolupar alguna activitat bàsica, proporció que augmenta en augmentar l'edat.

Pel que fa a la necessitat d'ajuda, la majoria de la gent gran enquestada (un 64%) diuen que no reben cap tipus d'ajuda, mentre que un 36% sí que reben ajuda d'altres persones (per fer les feines de la llar, per sortir de casa, per anar a comprar, al metge o a fer algun altre tràmit, per a les activitats de cura personal o ajuda econòmica). La proporció de persones que reben ajuda augmenta amb l'edat, especialment a partir dels 80 anys quan la majoria afirmen que reben algun tipus d'ajuda. I l'ajuda la reben majoritàriament dels fills, de la parella o d'altres familiars i de persones contractades. Això confirma que la família és la principal font de solidaritat per a les persones grans que necessiten ajuda, i en el cas de les persones que actualment no en necessiten també creuen que principalment rebrien ajuda dels fills, de la parella o d'altres familiars. Però aquesta solidaritat és recíproca, és a dir, que la gent gran rep ajuda de la família, principalment dels fills, però com hem vist també proporciona ajuda als seus fills i en molts casos són un element clau per facilitar la conciliació entre la vida laboral i la vida familiar dels fills en ocupar-se dels néts.

El suport emocional pot provenir de la família o dels amics. La majoria de la gent gran afirma que té alguna persona amb qui parlar dels seus problemes personals, mentre que un 18% no té ningú amb qui parlar d'aquestes qüestions. Pel que fa a les relacions d'amistat la majoria de les persones enquestades veuen sovint els seus amics (un 41% cada dia o gairebé cada dies i un 27% algun dia a la setmana, mentre que un 13% els veu amb menys freqüència), si bé un 17% diuen que no tenen amics. Els llocs on acostumen a trobar-se amb aquests amics és majoritàriament passejant, pel carrer, i amb menys freqüència a casa, al casal o centre cívic o en cafeteries o altres llocs.

Salut

La salut subjectiva (percepció del propi estat de salut) és diferent de la salut objectiva (malalties diagnosticades i declarades) i és una mesura utilitzada per les Administracions per conèixer l'estat de salut de la població ja que reflecteix l'estat físic i les malalties de les persones i també factors socials i econòmics de l'entorn.

Entre les persones enquestades majors de 65 anys de la Seu d'Urgell s'observa que gairebé un 42% manifesten que la seva salut en general és molt bona o bona, un 41% la qualifiquen de regular i un 17% dels enquestats consideren que el seu estat de salut és dolent o molt dolent.

En l'estudi es pot comprovar que el sexe és un factor diferenciador de salut subjectiva, i aquest contrast s'accentua en les edats avançades: els homes diuen que tenen una salut bona o molt bona en una proporció superior a les dones i pel que fa a l'edat de les persones enquestades s'observa que com més elevada és l'edat més augmenta la percepció que l'estat de salut és regular i dolent o molt dolent, alhora que disminueix el percentatge de valoracions positives.

Si ens centrem en les persones que afirmen que diuen que el seu estat de salut és dolent o molt dolent (el 14% dels enquestats que diuen que la seva salut és dolenta i el 3,5% que la qualifica de molt dolenta) observem que aquest grup és majoritàriament femení (un 61% respecte a un 39% d'homes) i en relació amb l'edat s'observa que és el grup de les persones més grans les que cataloguen el seu estat de salut com a dolenta o molt dolenta (concretament, un 50% de les persones que diuen que tenen una salut dolenta o molt dolenta tenen 80 anys o més, i un 30% de 75 a 79 anys).

Quant als estudis i els ingressos, les persones de més nivell formatiu i les que tenen més ingressos són les que afirmen amb més freqüència que tenen bona salut. Segons diversos informes mencionats al llarg del treball, l'educació està estretament relacionada amb l'estat de salut: existeix una forta relació entre la salut i l'estatus socioeconòmic, els individus amb un nivell educatiu més baix presenten més probabilitats d'estar inactius físicament i també de ser obesos que els individus amb una formació i uns ingressos més elevats.

Només un 2% de les de les persones de 65 o més anys de la Seu d'Urgell afirmen que no presenten cap problema de salut. Entre la resta de les persones que manifesten presentar algun problema de salut destaquen els següents: l'artritis o artrosi (62%), els problemes de visió (51,5%), la tensió arterial elevada (48%), mal d'esquena crònic (44%), alteracions de la circulació (40,5%), varius (36%), problemes d'audició i

insomni (30% en cada alteració de salut), hipercolesterolèmia (concentracions altes de colesterol en sang, en un 29% dels casos), els problemes de cor (22,5%), cataractes i depressions/problemes nerviosos (un 22% en cada patologia), estrès/ansietat (21%), restrenyiment crònic (21%), diabetis (20%), incontinència urinària (19%), osteoporosi (18%), seqüeles posteriors a fractures òssies (17%), en el cas dels homes els trastorns de la pròstata, les al·lèrgies cròniques i els problemes de ronyó (en un 14% dels casos per a cadascuna de les alteracions), les alteracions respiratòries com la insuficiència respiratòria i les patologies obstructives (12% en cada alteració), i anèmia (10,5%). Finalment, també s'assenyalen altres problemes de salut com poden ser: embòlies i trombosis sense especificar el tipus, alteracions de la tiroides i controls post tractament quirúrgic de càncer (ovàric i de pulmó).

Els resultats de l'enquesta també mostren que entre les persones majors de 65 anys, en gairebé tots els casos hi ha més proporció de dones que anomenen les diverses alteracions de salut que homes, excepte en el cas de la insuficiència respiratòria, les alteracions cardíaques, problemes d'audició, i com és natural, en el cas dels problemes de la pròstata.

La presència de trastorns de tipus crònic representa un indicador de l'estat de salut de la persona en qüestió i també està relacionat amb la demanda de recursos al sistema sanitari. També s'observa una relació o correspondència significativa entre el nombre de problemes declarats i la percepció subjectiva de la salut ja que les persones que manifesten que tenen un estat de salut molt bo o bo són les que esmenten menys problemes de salut i viceversa.

El 27% dels majors de 65 anys residents a la Seu d'Urgell diuen que van una o diverses vegades al mes a la consulta del metge de capçalera o del metge que els visita habitualment, un 26% acudeixen a la consulta mèdica cada dos o tres mesos, gairebé un 25% afirmen que acudeix a la consulta dos cops a l'any, prop d'un 13% diuen que un cop a l'any i gairebé un 3% de la població enquestada manifesta que hi acudeix menys d'un cop a l'any. D'altra banda hi ha un 5% de les persones que diuen que no van gairebé mai a la consulta mèdica. Les persones que han declarat que tenen una bona o molt bona salut acudeixen amb menys freqüència a la consulta del metge de capçalera o metge de referència i augmenten les visites entre les persones que consideren que la seva salut és regular i sobretot entre les que afirmen que tenen una salut dolenta o molt dolenta.

Un 85,5% de la població afirma que requereix algun tipus de tractament, ja sigui medicació o altres controls (glucèmia, tensió, fisioteràpia...) i un 14% diu que no requereix cap control mèdic regular. Pel que fa a l'edat s'observa que a mida que augmenta l'edat de les persones també augmenta el nombre de tractaments mèdics o altres controls de salut, i quant al sexe són les dones les que diuen que en consumeixen més. Amb relació a la percepció de l'estat de salut subjectiu també és significatiu comprovar que els que tenen una percepció bona o molt bona tenen menys quantitat de tractaments i controls de salut en comparació als que diuen que el seu estat de salut és regular i els que diuen que és dolenta o molt dolenta.

Un 72% de la població que ha contestat l'enquesta afirma que en els darrers tres mesos no ha tingut cap problema de salut o emocional que hagi limitat les seves activitats socials, familiars habituals, un 11,5% de la mostra diu que aquests problemes l'han

limitat una mica, un 8% diu que han interferit bastant i un 7% afirma que aquests problemes físics o emocionals han interferit molt en les seves activitats diàries habituals.

Les persones que manifesten que en els darrers tres mesos han tingut problemes de salut o emocionals que han limitat les seves activitats socials, familiars, habituals (un total de 57 casos) són majoritàriament dones (concretament 35 dones respecte a 22 homes), d'edats més avançades (23 casos tenen 80 anys o més respecte a 17 casos en interval que va de 75 a 79 anys, 11 casos en el tram de 70 a 74 anys i 6 casos en el de 65 a 69 anys). També s'observa que hi ha més freqüència de casos en els quals s'observa que aquests problemes físics o emocionals han interferit entre les persones que presenten estudis inferiors i també entre els que tenen menys ingressos individuals. Pel que fa a l'estat de salut, hi ha més casos que afirmen que en els últims tres mesos han tingut problemes de salut o emocionals que han interferit bastant o molt en les seves activitats quotidianes entre els que tenen una salut subjectiva regular, dolenta o molt dolenta (del total de 57 casos, 49 afirmen que tenen un estat de salut regular, dolent o molt dolent) i entre els que tenen entre cinc o més problemes de salut (55 dels 57 casos).

Pel que fa al grau de dolor que han tingut les persones enquestades en els darrers tres mesos, un 32% de les persones diuen que no han tingut dolor, un 48% han presentat un dolor lleu o moderat i un 20% afirmen que han tingut un grau de dolor fort o molt fort. Els homes manifesten majoritàriament que no han tingut dolor en els darrers tres mesos i són les dones les que manifesten, en una major proporció, que tenen dolor lleu i moderat i dolor fort o molt fort. Pel que fa a l'edat també existeix una relació d'associació significativa i es pot observar que el grau dolor subjectiu augmenta a mida que augmenta l'edat de les persones enquestades.

Entre les persones que diuen que en els darrers sis mesos el seu dolor va ser de fort o molt fort hi ha més dones (d'un total de 74 casos, 50 són dones i només 24 són homes, és a dir, gairebé un 68% dels casos corresponen al sexe femení); quant a l'edat destaca que els intervals que més afirmen que presenten aquest nivell de dolor elevat són majoritàriament el majors de 75 anys (56 casos, el que representa percentualment prop d'un 76% dels que afirmen que han patit un dolor fort o molt fort). En relació amb els estudis s'observa que la major freqüència de persones que han qualificat el seu grau de dolor com a fort o molt fort la trobem entre les que presenten estudis primaris incomplets i estudis primaris (55 casos que representen un 74% de les que presenten aquest grau de dolor), i quant a l'ocupació predominen les persones amb treballs menys qualificats. També s'observa una relació amb l'estat de salut subjectiu i l'agrupació de malalties ja que la gran majoria dels casos es concentren entre les persones que diuen que tenen un estat de salut regular i dolent o molt dolent i entre les que presenten més problemes de salut.

Un 44,5% de la població enquestada afirma que ha estat ingressada en un hospital com a mínim una nit en els últims cinc anys i un 54% de la població no ha estat ingressada en els darrers anys. La proporció de persones que han estat ingressades en un hospital té una relació significativa amb l'estat de salut subjectiu: només un 30% de les persones que tenen més bona salut diuen que han estat hospitalitzades, per un 53% de les que tenen un estat de salut regular i un 58% de les que consideren que el seu estat de salut és dolent o molt dolent.

Un 82% de les persones grans enquestades afirmen que en els darrers tres mesos no han caigut cap vegada, un 9% manifesta que ha caigut una vegada i gairebé un 8% afirma que ha caigut més de dues vegades en els darrers tres mesos. Les dones i les persones de més edat són els grups que presenten les freqüències més elevades de caigudes accidentals.

En demanar a la població pels problemes que presenten per conciliar el son resulten les següents dades: gairebé un 21% de les persones enquestades tenen freqüentment problemes per conciliar el son, un 22% afirma que té problemes alguna vegada o ocasionalment, un 44% de la mostra diu que mai té problemes per conciliar el son i, finalment, un 14% dels enquestats manifesten que no presenten dificultats perquè prenen medicació per aquesta alteració del son. Les dones són les que manifesten, en una proporció més elevada, que tenen problemes per conciliar el son i que prenen medicació per solucionar aquests problema. Quant a l'estat de salut subjectiu de la persona es comprova que els que tenen problemes sempre o sovint per conciliar el son són els que manifesten amb més proporció que tenen un estat de salut dolent o molt dolent i els que diuen regular, en el mateix sentit, i pel que fa als problemes de salut de les persones s'observa que conforme augmenta el nombre de patologies o alteracions de la salut també augmenten les dificultats per conciliar el son.

Quant a l'hàbit tabaquic de la població de la Seu d'Urgell major de 65 anys, prop d'un 5% són fumadors, un 22% exfumadors i un 75% no fuma ni ha fumat mai; s'observa un major hàbit de fumar entre els homes i entre l'interval d'edat que oscil·la entre els 65 als 69 anys. Així és pot afirmar que el tabaquisme era fins no fa gaire un hàbit bàsicament masculí. El homes, també són exfumadors en major proporció que les dones, mentre que la majoria de les dones no ha fumat mai. En relació amb l'edat es comprova que a mida que va augmentant l'edat augmenta el nombre de persones que han deixat de fumar (segurament és com a conseqüència de les indicacions mèdiques).

Respecte al consum de begudes amb alcohol, un 64% de les persones enquestades afirmen que mai o gairebé mai prenen begudes amb alcohol, un 23% diuen que en prenen cada dia o gairebé cada dia, un 3,5% en prenen entre una i quatre vegades a la setmana i un 9% manifesten que només en beuen de manera ocasional. Els homes i els interval d'edat inferiors són els que prenen en major proporció begudes amb alcohol. L'alcohol que consumeixen els que afirmen que beuen cada dia és, en la gran majoria del casos, el vi, el cava o similar i en menor proporció la cervesa i conyac o licors similars, mentre que una proporció molt reduïda de persones manifesta que prenen una copa d'algun altre tipus de beguda alcohòlica (whisky i similars).

Activitats de la vida diària

La majoria de la gent gran de la Seu (69%) no té cap dificultat o té poca dificultat per fer les activitats bàsiques quotidianes (caminar, vestir-se, menjar, dutxar-se, pujar i baixar escales, sortir al carrer, administrar els diners, utilitzar el telèfon o prendre medicació), mentre que un 31% tenen força dificultat o no poden fer alguna d'aquestes activitats (algunes persones només tenen dificultat en una activitat, mentre que altres tenen dificultat en més d'una activitat). S'observa que amb l'edat augmenta la proporció de persones que tenen alguna dificultat per fer aquestes activitats o no poden fer-les, fins el punt que la majoria de les persones de 80 anys o més declaren que tenen força dificultat o no poden fer sense ajuda alguna activitat quotidiana. Igualment, la majoria

dels enquestats (un 72%) no necessiten ajuda per fer aquestes activitats, mentre que un 28% necessiten ajuda per fer alguna o diverses d'aquestes activitats, sobretot a partir dels 80 anys. També són les persones que diuen que tenen pitjor estat de salut les que més necessiten ajuda per fer alguna activitat.

Pel que fa a les tasques domèstiques (fer la compra, cuinar, netejar, fer la bugada, planxar) la majoria de la gent gran no té dificultats i no necessiten ajuda per fer-les. Els casos que necessiten més ajuda es corresponen amb les persones que tenen més grau de dificultat per realitzar les diferents tasques domèstiques. Amb l'edat augmenta la proporció de persones que tenen dificultats i que necessiten ajuda per fer aquestes tasques. Les diferències entre homes i dones es deuen sobretot a que hi ha una part dels homes que diuen que no fan mai aquestes feines domèstiques.

Un 60% de les persones que necessiten ajuda per fer alguna d'aquestes activitats de la vida diària (tant les activitats bàsiques com les tasques domèstiques) consideren que reben l'ajuda que necessiten, mentre que un 28% necessitarien rebre més ajuda i un 7% no reben ajuda tot i que la necessiten per fer alguna activitat. Aquestes persones que necessiten més ajuda són sobretot dones, de més de 80 anys i casades.

El repartiment de les tasques domèstiques està clarament diferenciat en funció del sexe com a conseqüència del repartiment tradicional de rols entre homes i dones (on les dones assumeixen el treball domèstic i familiar i els homes són els responsables d'aportar els ingressos amb la seva ocupació laboral). Així, la majoria de les dones enquestades diuen que són elles les que s'ocupen de fer la neteja, cuinar, fer la bugada i planxar, mentre que la majoria dels homes diuen que és la seva parella qui fa habitualment aquestes tasques. Tot i que hi ha diferències en funció del tipus de llar, en tots els casos les dones són les que fan aquestes feines en major proporció. Amb l'edat (sobretot a partir dels 80 anys) disminueix el percentatge de persones que fan les tasques domèstiques elles soles o la seva parella sola, i augmenta la proporció de les que diuen que aquestes feines les fa una altra persona de la família o una persona contractada.

En cas de tenir algun problema que els dificultés la seva vida normal, un 70,5% de les persones de 65 anys o més diuen que preferirien rebre ajudes que els permetin quedar-se a casa, mentre que un 10,5% optarien per ingressar en una residència, un 7% preferirien residir amb els fills, prop d'un 2% preferirien anar a un centre de dia i tornar a casa a la nit i un 2% pensen en altres opcions (anar a viure amb algun altre familiar o altres persones). També hi ha un 9% dels enquestats que no s'han plantejat mai aquesta qüestió o diuen que els és igual qualsevol de les opcions. Queda clar que la preferència majoritària de la gent gran és rebre les ajudes necessàries per continuar vivint a la seva llar, ja siguin ajudes dels serveis socio-sanitaris o atenció informal; les opcions d'anar a viure amb els fills o a una residència normalment només es contempen com a últim recurs, és a dir quan no sigui possible quedar-se a casa.

Hàbits alimentaris

Moltes de les malalties i problemes que apareixen a la tercera edat tenen molt a veure amb una alimentació inadequada. De vegades la mala alimentació no n'és la causa directa, però sí que agreuja determinades patologies. Per tant una dieta inadequada és un factor que influeix molt en l'estat de salut de les persones i té repercussions en la morbiditat, en la mortalitat i en la despesa dels sistemes públics sanitaris.

Gairebé la meitat de la gent gran enquestada (el 45%) ha de seguir una dieta per motius de salut : un 24 % fan una dieta baixa en sal per problemes d'hipertensió, un altre 13% per problemes de sucre com l'hiperglicèmia o la diabetis, el 12% com a control del colesterol i el 7% per a problemes gàstrics. En menor percentatge, el 4%, hi ha les persones que segueixen una dieta per aprimar-se; el 2% fan una dieta en general sana i equilibrada i l'1% manifesten que segueixen un règim alimentari especial per problemes de ronyó, tiroides, etc.

La majoria de les persones enquestades acostumen a fer tots els àpats a casa (entre un 93% i un 99% esmorzen, dinen i sopen sempre o gairebé sempre a casa), per qüestions preferencials, en el sentit que no els grada sortir fora de casa, per raons econòmiques i problemes de salut principalment. Així doncs, són pocs els enquestats que fan algun àpat fora (només un 5% dina a fora un o dos dies a la setmana, i un altre 2% ho fa de forma regular), entre els que destaquen les persones que viuen soles com els solters, separats o vidus que aprofiten l'ocasió per veure's amb la família i els amics. També, la comoditat de no fer-se el dinar, és una altra raó apuntada .

El fet de tenir la possibilitat de menjar en restaurants a preus econòmics no és una idea que convenci a la majoria dels enquestats. Tan sols el 12% afirma que seria usuari d'aquest servei, sobretot les persones que per viduïtat, separació o solteria viuen soles. La resta d'enquestats no tenen clar si farien servir el servei (el 39% afirma que no l'utilitzaria mai, el 23% hi aniria en cas de necessitat i el 22% l'utilitzaria ocasionalment).

Activitat física i temps lliure

El temps lliure ha experimentat en els darrers anys canvis en la seva organització i ha adquirit una importància major per l'individu, la qual cosa fa que la cultura d'oci actual es trobi molt lluny de la realitat que han viscut les persones que avui tenen 65 anys o més. Per aquestes persones, la necessitat d'afrontar el dia a dia, ha impedit que en el transcurs de la seva trajectòria vital hagin tingut l'opció d'elecció sobre com destinar el seu temps lliure. La seva major disponibilitat de temps, fruit de la inactivitat laboral de la gran majoria, que els situa en una posició vivencial completament diferent de la resta de la població, no es tradueix en una major realització d'activitats. Els problemes de salut, de mobilitat, així com una cultura de l'oci poc desenvolupada fa que per a ells el temps lliure sigui un temps residual que convé ocupar amb qualsevol passatemps.

Si bé és cert que els darrers estudis que s'han realitzat sobre la gent gran, tant a Catalunya com a Espanya, mostren que les generacions que es van incorporant al col·lectiu són més actives que les anteriors en l'àmbit del lleure, possiblement, perquè

les administracions locals han incrementat l'oferta lúdica dirigida a ells, la realitat és que no fan el volum d'activitats que realitza la població jove i adulta, tot i que aquests disposen de menys temps.

Segons l'informe realitzat a Espanya,³⁸ la no cultura de l'oci de les persones que han superat el llindar dels 65 anys fa que la seva utilització del temps lliure sigui bastant limitada i en molts casos enfocada a l'oci passiu. Del 60% dels enquestats que manifesten tenir alguna afició, les principals activitats són la lectura, els jocs de taula, les labors (entre les dones), el cultiu i manteniment de hort (entre els homes), la música i els treballs manuals i activitats artístiques.

El consum televisiu també és un hàbit bastant estès entre la gent de la tercera edat; generalització que fa que no s'apreciïn diferències significatives per les diferents variables sociodemogràfiques.

Pel que fa a l'exercici físic, si bé els seus beneficis no han estat considerats fins ara, actualment s'ha comprovat que les persones grans en tenen més consciència.

Sortir a caminar és el tipus d'exercici físic més habitual entre aquest col·lectiu. El 66% de les persones enquestades manifesten sortir a caminar cada dia, mentre que el 9% ho fa 3 o 4 dies a la setmana, el 5% una o dues vegades, un altre 8% afirma que hi va en algunes ocasions i el 12% manifesta que no ho fa mai. S'observa que la proporció d'homes que surten a caminar sovint és més gran que la de les dones (el 74% dels homes pel 61% de les dones) i és una pràctica que disminueix amb l'edat de la gent gran. Ho demostra el fet que en la franja entre 65 a 79 anys hi hagi entre el 68% i 72% de practicants, mentre que els que tenen més de 80 anys arriba al 57% i augmenta la proporció dels que es queden a casa. També s'aprecien les diferències entre la població gran segons l'estat subjectiu de salut. Així mentre que les persones que manifesten tenir una bona salut, surten a caminar en el 76% dels casos, les que tenen problemes de salut, surten en el 47% dels casos.

Pel que fa a altres tipus d'esports o exercici físic són menys les persones grans que els practiquen. Un de cada quatre realitza algun tipus d'esport com la gimnàstica, la natació, el ioga, la bicicleta, entre altres. Com en el cas anterior, la pràctica de l'esport disminueix amb l'edat, sobretot en les persones que han superat el llindar dels 80 anys que es veuen afectades per problemes diversos de salut i mobilitat.

³⁸ Informe 2008. *Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Qualitat de vida i grau de satisfacció

La qualitat de vida és un concepte complex que fa referència a les condicions de vida d'una persona i a la satisfacció experimentada per la persona amb relació a aquestes condicions, és adir que combina components objectius (nivell de salut, relacions personals, ingressos, etc.) i subjectius (satisfacció). La valoració subjectiva de la qualitat de vida es considera un element clau en l'envelliment satisfactori, el qual es basa en el grau de satisfacció i benestar percebut.³⁹

Un 45% dels enquestats considera que tenen una qualitat de vida bona o molt bona, un 48% la qualifica de normal i només prop d'un 7% la considera dolenta o molt dolenta. No hi ha diferències entre els homes i les dones a l'hora de valorar la seva qualitat de vida i en relació amb l'edat s'observa que a mida que augmenta l'edat de les persones disminueix el percentatge dels que afirmen que la qualitat de vida que tenen és bona o molt bona. Les valoracions positives envers la qualitat de vida estan molt relacionades amb el nivell d'estudis ja que a mesura que augmenta el nivell acadèmic de les persones també augmenta la proporció de persones que consideren que tenen una qualitat de vida bona o molt bona. També hi ha una relació entre la valoració de la qualitat de vida i la percepció subjectiva de l'estat de salut, de manera que les persones que qualifiquen la seva salut de bona o molt bona consideren majoritàriament que tenen una bona o molt bona qualitat de vida..

Entre els aspectes que s'han demanat, els que aporten més satisfacció a les persones que han participat a l'enquesta són la família (un 56% està molt satisfet i un 34% satisfet), les condicions del seu habitatge (el 38% dels individus està molt satisfet i el 51,5% satisfet) i el cercle d'amistats (un 25,5% molt satisfet i un 57% afirma que està satisfet); pel que fa al seu estat anímic, el seu temps de lleure i la seva situació econòmica, tot i que majoritàriament també estan satisfets són els aspectes que amb més freqüència són qualificats de regular. Cal assenyalar que la situació econòmica és la que es valora de manera més negativa (un 34% la qualifica de regular i un 14% està poc o gens satisfet).

³⁹ Castellón, A.; Romero, V. "Autopercepción de la calidad de vida". *Revista Multidisciplinar de Gerontología*. Vol. 14 (3), 2004. http://www.nexusediciones.com/pdf/gero2004_3/g-14-3-002.pdf

Serveis

Pel que fa als diversos serveis que ofereix l'Ajuntament de la Seu d'Urgell orientats a cobrir les necessitats del col·lectiu de la gent gran es demana a la població si els coneix i els utilitza i resulten les següents dades:

Centre de dia: el 70% de la població de la Seu d'Urgell enquestada afirma que el coneix però que no l'utilitza, gairebé un 12% diu que no el coneix i un altre 12% diu que ha sentit a parlar d'aquest Centre de dia però que no sap molt bé què és, mentre que un 6% afirma que l'utilitza. Són els homes els que fan una utilització més elevada d'aquest servei que les dones (un 11% dels homes diu que l'utilitza respecta a un 3,5% de les dones enquestades).

Hospital de dia: el 74% de la població de la Seu d'Urgell enquestada afirma que el coneix però que no l'utilitza, un 12% diu que no el coneix i un altre 12% diu que ha sentit a parlar d'aquest servei però que no sap molt bé què és, i només un 1,6% l'utilitza.

Servei d'atenció domiciliària: gairebé un 28% de la població enquestada afirma que no coneix el Servei d'atenció domiciliària, un 18,5% n'ha sentit parlar però no sap molt bé què és, un 53% el coneix però no l'utilitza i només un 1% utilitza aquests servei.

Servei de teleassistència: un 32% de la mostra afirma que no coneix el Servei de teleassistència, un 17% n'ha sentit parlar però que no sap molt bé el què és, un 44% el coneix però que no l'utilitza i un 6% afirma que l'utilitza. En relació a l'edat és significatiu que les persones que pertanyen a l'interval d'edat superior (80 i més anys) són el col·lectiu que fan un ús superior a la resta de grups d'edat del Servei de teleassistència (un 14%). Pel que fa a l'estat de salut subjectiu que manifesta tenir la persona s'observa clarament que els que afirmen tenir un estat de salut regular i dolent o molt dolent són els que amb una freqüència superior utilitzen el Servei de teleassistència.

Servei d'àpats a domicili: prop d'un 39% de la població major de 65 anys de la Seu d'Urgell afirma que no coneix el Servei d'àpats a domicili, un 18% n'ha sentit a parlar però no sap molt bé què és, gairebé un 42% el coneix però no l'utilitza i poc més d'un 1% afirma que l'utilitza. No es troben relacions d'associació significatives amb les variables sociodemogràfiques analitzades.

Servei de bugaderia: gairebé tres quarts de la població enquestada no coneix el Servei de bugaderia que ofereix l'Ajuntament de la Seu d'Urgell (concretament un 74%), un 11% de les persones el coneixen però no saben molt bé què és i gairebé un 15% el coneixen però no l'utilitzen. No es troben relacions significatives estadísticament.

Un 65% de les persones enquestades afirmen que saben quin passos haurien de seguir per utilitzar algun d'aquests serveis i gairebé un 34% diuen que no ho saben. S'observa que són els homes els que majoritàriament diuen que saben què fer (a on dirigir-se i a qui sol·licitar-ho) per utilitzar algun d'aquests serveis (un 73,5% enfront a un 60% en les dones) i quant al nivell d'estudis s'aprecia que a mesura que aquests augmenten també augmenten els percentatges dels individus que afirmen que saben què fer per utilitzar algun d'aquests serveis.

Quan se li demana a la gent més gran de 65 anys de la Seu d'Urgell si pensen que falta algun tipus de servei que pugui necessitar la gent gran i que no ofereix l'Ajuntament, un 35% dels enquestats pensen que no es requereixen més serveis orientats a la gent gran, un 33% de la població pensa que falta algun tipus de servei i un 32% no ho sap o no contesta a la pregunta plantejada.

A la pregunta oberta de quins són els serveis que aquests col·lectiu troba a faltar a la Seu d'Urgell, en primer lloc, un 33% de les persones que pensen que falten alguns serveis diuen que manquen més residències geriàtriques o més places disponibles per a les persones que ho requereixen; en segon lloc, un 16% assenyalen que falten més ajudes concretes destinades a persones que ho requereixin (ajudes d'acompanyament, visita a les famílies amb malalts crònics, control de persones grans que viuen soles, és a dir diversos serveis orientats a ajudar o suplir a les persones amb dependències diverses); en tercer lloc, un 13% diuen que s'haurien d'ampliar els serveis que s'ofereixen a l'hospital (com a oferta d'especialistes i proves diagnòstiques ja que en moltes ocasions s'han de desplaçar a Andorra o a Barcelona) i l'ampliació de l'hospital (o fer un altre hospital); en quart lloc, s'assenyalen les millores d'accessibilitat: voreres adequades, rampes diverses per accedir a lloc públics, arranjament de carrers per poder circular amb cadira de rodes, ascensors per superar desnivells entre les principals idees), i també es remarca que manca una oferta d'apartaments condicionats a les seves dependències i a preu econòmic i l'existència d'un menjador de tipus social o servei d'àpats destinat a persones grans (amb un 11% en cada suggeriment); en cinquè lloc, prop d'un 11% consideren que s'haurien d'unificar els criteris per atorgar les ajudes (i també surt la idea que moltes ajudes beneficien més als de fora que als de la Seu d'Urgell); en menor proporció també s'indiquen altres mancances com poden ser: ajuts de tipus econòmic per a persones que ho necessitin (6,5%), ampliació de les activitats orientades a la gent gran (parcel·les de terra per a la gent gran, més balls, més activitats diverses, cura d'animals), ampliar els serveis de formació, orientació i cura de gent amb patologia crònica, augment de les pensions i, finalment, i de manera concreta més serveis i transport a Castellciutat.

El 92% de la població de 65 anys o més creu que seria d'utilitat tenir una guia amb tots els serveis dirigits a la gent gran.

La gran majoria dels enquestats (90%) coneix el casal o l'esplai de gent gran que hi ha a la ciutat. Tot i que el casal o l'esplai de gent gran són coneguts per la gran majoria dels enquestats, només una quarta part (el 27%) n'és usuari. Els homes hi acudeixen en major proporció que les dones (un 39% respecte a un 19% en el cas de les dones). I els enquestats que han manifestat que tenen aficions també hi van en major percentatge dels que no en tenen cap.

Dels enquestats que han afirmat que assisteixen al casal o a l'esplai (un 27% de la gent gran), el 26% hi van gairebé cada dia, el 9% hi van tres o quatre vegades a la setmana, el 35% una o dues vegades a la setmana i el 5% un o dos cops al mes, mentre que un 25% hi van de tant en tant. Són els homes els que acudeixen al casal o a l'esplai per a gent gran en major proporció que les dones. Així, mentre que un 44% dels homes que van a aquests locals hi van de manera regular (cada dia o gairebé cada dia), la meitat de les dones (51%) que hi acudeixen ho fan una o dues vegades a la setmana. Per tant, ells acudeixen amb major proporció a aquest tipus de servei i hi van també amb major freqüència que elles.

Conclusions

Des de la perspectiva del cicle vital es pot assenyalar que hi ha una sèrie de característiques que diferencien la gent gran respecte de la població jove i adulta, com ara la inactivitat laboral, menys ingressos, nivell d'estudis més baix, pitjor estat de salut, etc. Però també cal tenir en compte l'efecte generacional, és a dir, les diferents característiques i formes de vida de cada generació, ja que actualment les persones arriben a edats avançades en un millor estat de salut i amb una millor situació socioeconòmica que en èpoques passades.

A partir de les dades de l'enquesta de condicions de vida de la gent gran de la Seu d'Urgell s'observa que hi ha unes característiques generals que comparteixen la majoria de les persones de 65 anys o més, però també es constaten diferències importants en funció de l'edat, el sexe i la situació socioeconòmica, que determinen l'heterogeneïtat d'aquest col·lectiu.

Pel que fa a l'edat destaca que, en general, les persones de 65 a 74 anys edat tenen un millor estat de salut i autonomia funcional, més activitat física, ingressos superiors, més contacte amb els amics, una major satisfacció amb la seva qualitat de vida, la majoria viuen amb la parella i en molts casos ajuden els fills (principalment en la cura dels néts). En augmentar l'edat, sobretot a partir dels 80 anys, s'incrementa la proporció de persones amb problemes de salut o de mobilitat que limiten la seva vida quotidiana i que sovint requereixen ajuda, i augmenta la proporció de persones vídues i que viuen soles. Això fa que es puguin diferenciar dos grups: els "vells-joves" (tercera edat), persones entre 65 i 74 anys, amb millors condicions de vida, i els ancians (quarta edat), persones a partir de 75-80 anys que tenen més limitacions i necessitats assistencials, si bé dins de cada grup també hi ha diversitat de situacions i el llindar que separa els dos grups es va situant cada cop en edats més avançades.

El sexe també és una variable que determina diferents estils de vida entre la gent gran. El que primer destaca és que entre la gent gran hi ha una proporció superior de dones, ja que tenen una esperança de vida més alta que els homes a causa de la sobremortalitat masculina. Això es tradueix en diferències molt importants entre homes i dones pel que fa a l'estat civil i la forma de convivència: la majoria dels homes estan casats i viuen amb la seva parella, mentre que hi ha més dones vídues i que viuen soles o amb els fills o altres persones que no són la seva parella, situació que s'incrementa en els grups d'edat més avançada. Com a conseqüència, les dones han d'afrontar més anys de vida en solitari que els homes, i per tant es poden trobar més afectades pels problemes derivats d'aquesta situació (soledat, aïllament social). Tot i això, cal assenyalar que el fet de viure sol també es pot considerar un indicador d'independència i autonomia personal, i en aquest sentit les dones estan més preparades per viure soles ja que per raons de socialització els homes acostumen a ser menys autònoms a l'hora d'organitzar-se dins de la llar, i això els fa més dependents quan arriben a edats avançades i resten solters o s'han quedat vidus.

Seguint amb les diferències en funció del sexe, entre la gent gran es constata de manera clara la divisió tradicional de rols entre homes i dones, de manera que són elles qui s'encarreguen habitualment de les feines domèstiques (la majoria de les dones, tant si treballaven anteriorment com si sempre han fet de mestresses de casa, continuen fent-se

càrrec de les tasques de la llar després dels 65 anys) i això fa que els homes disposin de més temps lliure que les dones i tinguin hàbits relacionals diferents (els homes diuen que veuen els seus amics més sovint i van amb més freqüència al casal o esplai de la gent gran que les dones); també s'observen diferències en les aficions i activitats de lleure entre homes i dones que reproduïxen els rols tradicionals de gènere.

D'altra banda, la situació econòmica és més desfavorable entre les dones, ja que la majoria dels homes tenen una pensió de jubilació perquè han treballat anteriorment, mentre que una part de les dones no tenen ingressos propis (són mestresses de casa) o tenen una pensió de viduitat que en general és més baixa. Per tant, el risc de pobresa o situacions de precarietat econòmica és més alt entre les dones.

En relació amb la situació socioeconòmica, que ve determinada pel nivell d'estudis assolits i l'ocupació, s'observa que entre la població de 65 anys o més el fet de tenir una formació superior i ocupacions més qualificades repercuteix no només en uns ingressos més alts, sinó també en un millor estat de salut, més activitats d'oci i satisfacció amb el temps de lleure, més satisfacció amb el seu estat anímic i en general amb la seva qualitat de vida, tot i que cal tenir en compte que la majoria de la gent gran tenen un nivell d'estudis baix i una categoria socioprofessional baixa.

En resum, hi ha diferències en les condicions de vida dins del col·lectiu de la gent gran, que en la majoria dels casos no es correspon amb la imatge de malaltia, pobresa i aïllament a la que s'associava la vellesa tradicionalment: la gent gran que té cada cop una esperança de vida més alta, és més activa i amb millor qualitat de vida, i això planteja unes noves perspectives i unes noves necessitats de participació social (associacionisme, oci actiu, etc.), formació continuada (adaptació a les noves tecnologies), etc. Però entre la gent gran també hi ha persones que es troben en situacions de precarietat, dependència, soledat, etc., que requereixen prestacions socials orientades al manteniment en la pròpia llar (que és l'opció majoritàriament desitjada per la gent gran) i de suport als cuidadors que en alguns casos són també persones d'edat avançada. Per tant, des de les Administracions públiques s'han de dissenyar actuacions adaptades a les característiques i necessitats dels diferents perfils de gent gran, tant per a la gent gran activa com per a la gent gran dependent.

OBSERVACIONS

Segons es desprèn d'aquest estudi, la majoria de la gent gran té unes condicions de vida força bones: tenen un habitatge en propietat i amb els equipaments bàsics, no tenen dificultats per arribar a final de mes amb els seus ingressos i compten amb una bona xarxa de relacions (tenen algun familiar o persona de confiança a qui acudir en cas de necessitat, mantenen un contacte habitual amb els fills i altres familiars); malgrat que gairebé totes les persones de 65 anys o més tenen algun problema de salut i prenen medicació o segueixen algun control mèdic, són poques les que consideren que tenen un estat de salut dolent o molt dolent, i de fet la majoria diuen que no han tingut cap problema de salut recentment que hagi limitat les seves activitats habituals. Així, la major part tenen una autonomia funcional (no tenen dificultats i no necessiten ajuda per fer les activitats de la vida diària), surten a caminar cada dia, tenen alguna afició, i en general estan satisfets amb la seva qualitat de vida.

D'altra banda, hi ha persones amb problemes greus de salut i en situació de dependència, que necessiten ajuda constant, però que disposen de recursos suficients i estan molt ben ateses per la família. Però l'enquesta també revela que hi ha casos, encara que minoritaris, de gent gran que es troben en una situació molt precària i sense suport. S'han detectat persones amb males condicions d'higiene personal i del seu habitatge, persones amb problemes econòmics, de salut, depressió, aïllament, etc. que no reben ajuda o que necessiten més suport: algunes han sol·licitat les ajudes als Serveis Socials o les ajudes corresponents a la Llei de dependència però encara no la reben o els hi ha estat denegada; hi ha casos de gent gran, sobretot dones, que són els cuidadors d'altres persones molt dependents (parella, germans o fills) i que necessitarien suport per aquesta tasca; també s'han detectat uns quants casos que tenen problemes d'accessibilitat ja sigui per entrar a casa (manca de rampa o ascensor) o en l'entorn (dificultats per passar per la vorera amb la cadira de rodes).

En relació amb aquestes situacions de vulnerabilitat i per poder fer una planificació acurada de les necessitats específiques d'atenció social i sanitària de la gent gran de la Seu d'Urgell podria ser d'utilitat tenir un cens de totes les persones grans en situació de dependència o amb un estat de susceptibilitat o risc d'exclusió (llars unipersonals, sense recursos, amb dificultats d'accés a l'habitatge, amb càrregues familiars, etc.) i fer un seguiment periòdic d'aquests casos amb l'objectiu de millorar les seves condicions de vida. També seria recomanable facilitar la informació dels serveis dirigits a la gent gran ja que en alguns casos no tenen suficient coneixement sobre l'oferta existent i la majoria considera que aquesta informació seria força útil.